STRATEGIJA RAZVOJA
GRADA PLOČA -PLOČE
2022.

Pitanja povezana sa sadržajem ovoga dokumenta upućuju se na adresu:

MICRO projekt d.o.o.

Ruđera Boškovića 27, 21000 Split

T: 021 555 400
F: 021 555 418
E: info@ultimativa.com
W: https://www.ultimativa.com/

Zaštita prava

Sadržaji što su ovdje izneseni izrađeni su isključivo za Grad Ploče. MICRO projekt d.o.o. izradio je ovaj dokument za potrebe Grada Ploča u skladu sa zahtjevima Naručitelja, samo za njegovu specifičnu primjenu. Ostale osobe koje koriste informacije iz ovoga dokumenta čine to na vlastitu odgovornost i vlastiti rizik.

© MICRO projekt d.o.o., 2019.

Sva prava pridržana.

Sadržaj ovoga dokumenta zaštićen je autorskim pravima. Izmjene, kraćenja, proširenja i nadopune moguće su samo uz prethodnu pisanu suglasnost društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split. Umnožavanje je dopušteno samo uz uvjet da na svakom primjerku ostane otisnuta gornja napomena o autorskim pravima. Objavljivanje ili prevođenje dopušteno je samo uz prethodni pisani pristanak društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split.

SADRŽAJ

UVOD 4
ANALIZA STANJA 5
1. OPĆI PODATCI 5
1.1. Geografski položaj i prostorno uređenje 5
1.2. Klimatska obilježja 10
1.3. Povijest i kulturna baština 11
1.4. Prometna povezanost 12
1.5. Demografska analiza 13
2. GOSPODARSTVO 17
2.1. Poduzetništvo 17
2.1.1. Analiza subjekata 17
2.1.2. Institucije i mjere za podršku poduzetništvu 21
2.2. Poljoprivreda i ruralni razvoj 24
2.3. Turizam 29
2.4. Tržište rada 33
3. DRUŠTVENE DJELATNOSTI 39
3.1. Socijalna skrb 39
3.2. Zdravstvo 42
3.3. Odgoj i obrazovanje 42
3.4. Kultura i zaštita kulturne baštine 49
3.5. Sport i rekreacija 55
3.6. Religija 57
3.7. Mjere zaštite ljudi i imovine 57
3.8. Stanovanje i javne zgrade 58
4. ZAŠTITA OKOLIŠA I INFRASTRUKTURA 59
4.1. Zaštita okoliša 59
4.1.1. Upravljanje otpadom 59
4.1.2. Zaštita prirodnih bogatstava i upravljanje prirodnim resursima 64
4.2. Infrastruktura 75
4.2.1. Prometna infrastruktura 75
4.2.2. Energetska infrastruktura 80
4.2.3. Komunalna infrastruktura 81
5. INSTITUCIJE 88
5.1. Institucije regionalne i lokalne samouprave 88
5.2. Civilno društvo 96
SWOT I PEST ANALIZA 103
SWOT ANALIZA 103
PEST ANALIZA 109
VIZIJA I PRIORITETI GRADA PLOČA 110
VIZIJA GRADA PLOČA 110
STRATEŠKI CILJEVI GRADA PLOČA 111
CILJEVI I MJERE 116
FINANCIJSKI PLAN 126
PROVEDBA STRATEGIJE RAZVOJA 138
POSTUPAK PRAĆENJA PROVEDBE 139
USKLAĐENOST S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA 140
AKCIJSKI PLAN ZA TROGODIŠNJE RAZDOBLJE 143
OPIS TABLICA 148
POPIS SLIKA 150
POPIS GRAFIKONA 151

UVOD

Strategija razvoja Grada Ploče (u daljnjem tekstu: Strategija) predstavlja krovni planski dokument kojim se daju dugoročne smjernice za ekonomski, društveni i infrastrukturni razvoj do 2022. godine. Strategija je temeljena na detaljnoj analizi trenutnog stanja te identificira razvojne potencijale Grada i potrebe lokalnog stanovništva te predlaže razvojne prioritete i mjere.

U prvom dijelu Strategije, izrađuje se Analiza stanja koja se sastoji od više koraka. Osnovne smjernice i koraci koji su se koristili prilikom izrade Analize stanja su: prikupljanje podataka, razumijevanje potreba gospodarstva i stanovništva Grada Ploča te razmatranje prostornih, ekoloških, infrastrukturnih i drugih vidova koji su usko povezani s razvojem Grada. U svrhu izrade strategije korištene su službene statistike, strategije i drugi relevantni dokumenti te inputi dionika kroz održane radne skupine.

Za ostvarivanje participativnosti primijenjeni su instrumenti direktnog uključenja lokalnog stanovništva kroz organizaciju radnih skupina sa zainteresiranim dionicima na kojima su komentirani zaključci analize stanja u okviru gospodarstva, društvenih djelatnosti, zaštite okoliša i infrastrukture te su se pripremile smjernice za osnovne strateške odrednice poput vizije, prioriteta, ciljeva i razvojnih mjera.

Kao konačni ishod procesa strateškog planiranja izrađena je ova Strategija sačinjena od sljedećih elemenata:

- Uvod
- Sažetak
- Analiza / ocjena stanja
- SWOT analiza
- Vizija i strateški ciljevi
- Prioriteti i mjere
- Financijski plan
- Provedba Strateškog razvojnog programa
- Postupak praćenja provedbe
- Usklađenost s drugim strateškim dokumentima
- Akcijski plan za trogodišnje razdoblje

Tijekom izrade Strategije vodilo se računa o njegovoj usklađenosti s dokumentima višeg reda, a osobito s dokumentima kojima se regulira regionalni razvoj i definira okvir za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI).

ANALIZA STANJA

1. OPĆI PODATCI

1.1. Geografski položaj i prostorno uređenje

Prema europskoj Nomenklaturi prostornih jedinica za statistiku Republika Hrvatska je podijeljena na dvije NUTS II regije, a jednoj od njih, Jadranskoj Hrvatskoj, pripada Dubrovačko-neretvanska županija. Položaj Grada Ploča u Dubrovačko-neretvanskoj županiji može se okarakterizirati kao vrlo povoljan. Blizina gradova Dubrovnika i Splita, kao i dobar prometni položaj u odnosu na susjednu Bosnu i Hercegovinu otvaraju dobre mogućnosti za prostorni i ekonomski razvoj. Grad Ploče smješten je na kontaktnom području pobrđa i neretvanske doline, gdje su uz glavne prometne pravce nastala brojna naselja. Područjem Grada Ploča prolaze trase državnih cesta D8, D413 i D513 od kojih se odvajaju županijske ceste Ž6208, Ž6209, Ž6216 i Ž6217 te lokalne ceste koje povezuju pojedina naselja. Tu je i magistralna pomoćna željeznička pruga Sarajevo-Ploče te luka "Ploče" kao najvažniji prometni i gospodarski sadržaj na području Grada. Dužina cestovnog puta od Dubrovnika, administrativnog i gospodarskog središta Dubrovačko-neretvanske županije do Grada Ploča iznosi 100 km.

Slika 1. Položaj Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor: Program ukupnog razvoja Grada Ploča, 2008.

Relativno ujednačena rasprostranjenost stanovništva te dobra međusobna povezanost naselja, kao i prirodno pogodan smještaj Grada Ploča, prostorno su vrlo značajni za uravnotežen razvoj i oživljavanje ovog prostora. Područje Grada Ploča graniči i dobro je povezano s Gradom Opuzenom te općinama Pojezerje i Kula Norinska na kopnu, kao i s općinama Trpanj i Orebić na moru. S općinama Slivno i Janjina ima samo dodirnu točku na moru.

Slika 2. Položaj Grada Ploča u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

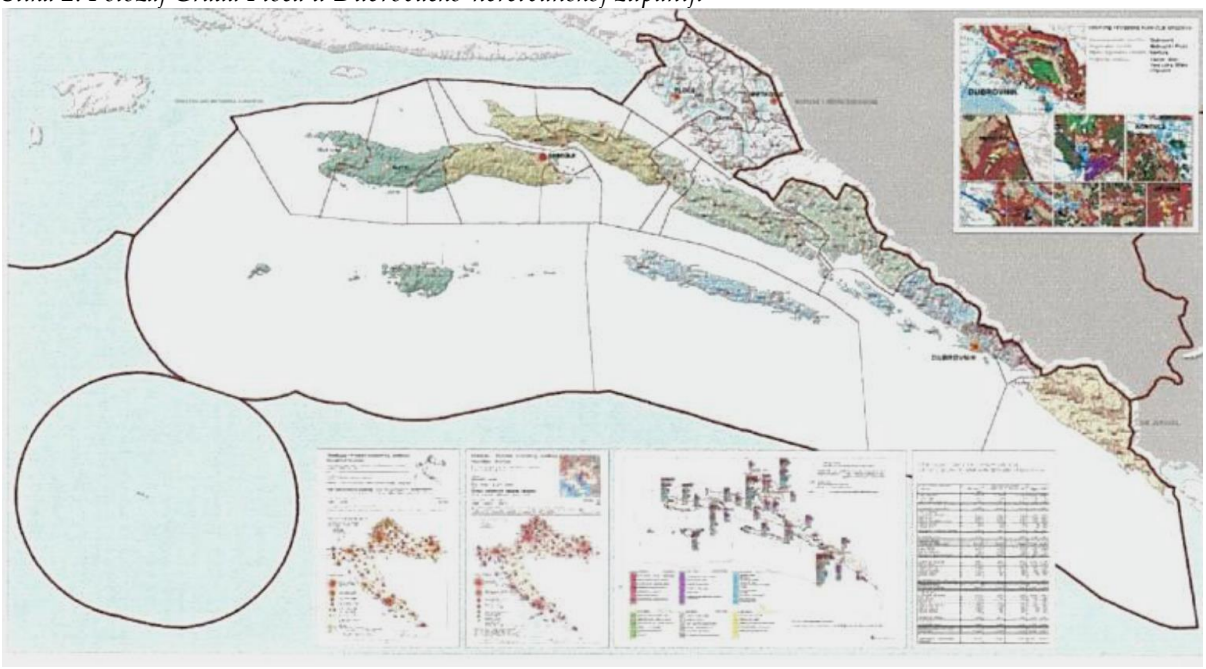

Izvor: Program ukupnog razvoja Grada Ploča, 2008.

Područje Grada Ploča također graniči i dobro je povezano s Gradom Vrgorcem te Općinom Gradac koji su u sastavu Splitsko-dalmatinske županije. Značaj Grada Ploča daleko nadmašuje županijske granice svojim položajem i razvitkom južno-dalmatinske luke te poljoprivrednom proizvodnjom u dolini Neretve. Posebnost Grada naglašava prirodni krajobraz Neretvanske doline, Baćinskih jezera i krškog zaleđa.

Slika 3. Administrativne granice Grada Ploča

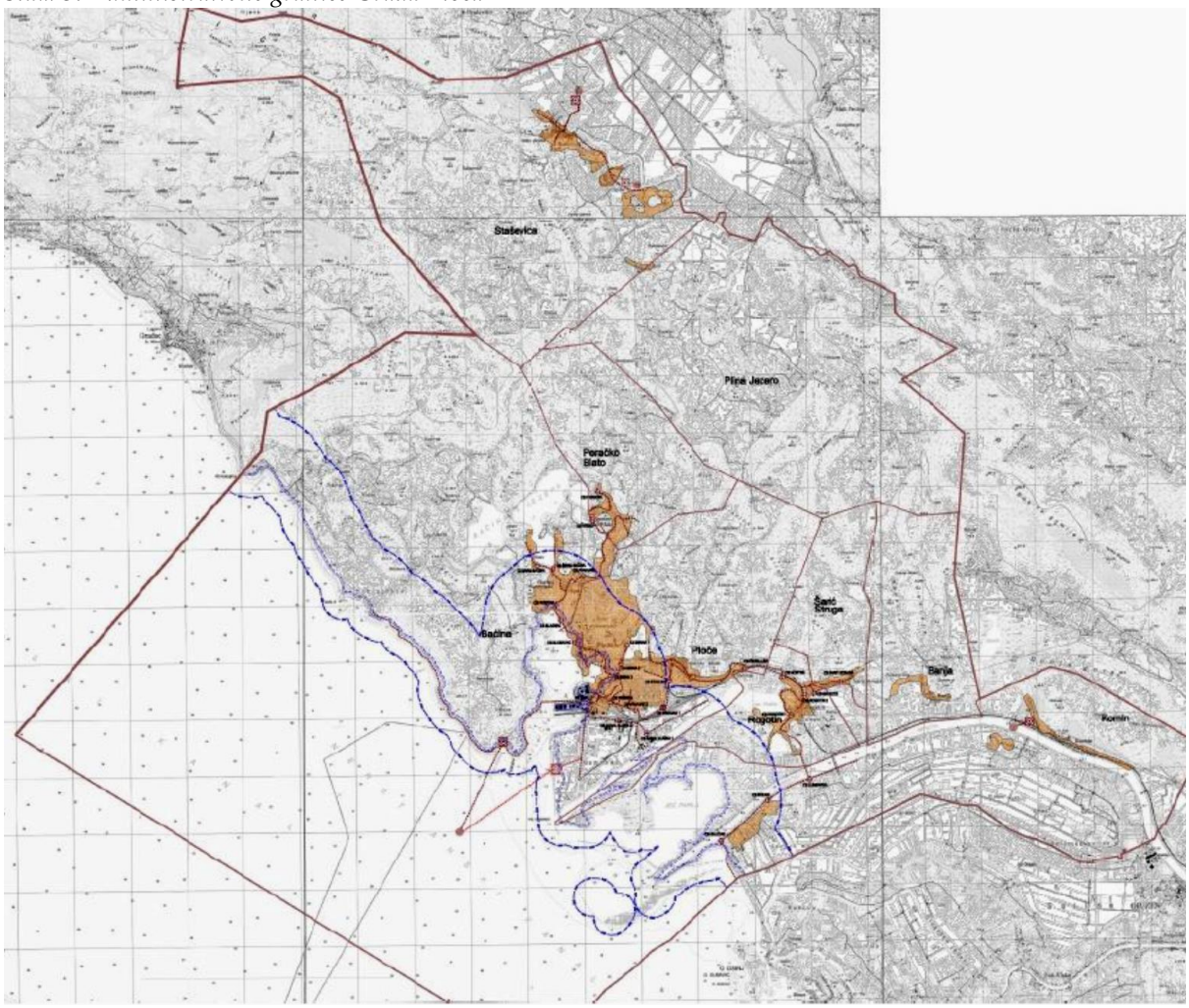

Izvor: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda aglomeracije Ploče – Idejni projekt, 2016.

U sastavu Grada Ploča je devet naselja: Baćina, Banja, Komin, Peračko Blato, Plina Jezero, Ploče, Rogotin, Staševica i Šarić Struga. Grad Ploče ima površinu 128,94 km² odnosno 7,23 % površine Županije. To je površina kopna, a površina mora Grada Ploča iznosi 57,20 km² (0,61 % površine mora cijele Županije). Gradu Ploče pripada 1,67 % ukupne površine Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica 1. Podaci o Gradu Pločama u odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju

Naziv jedinice lokalne samouprave		**Površina (u km²)**	**Broj stanovnika**	**Naselja**
Grad Metković	Metković	50,88	16 788	Dubravica, Glušci, Metković, Prud, Vid
Grad Opuzen	Opuzen	24,06	3.254	Buk Vlaka (Desna obala Male Neretve), Opuzen, Pržinovac
Grad Ploče	Ploče	129,57	10 135	Baćina, Banja, Komin, Peračko Blato, Plina Jezero, Ploče, Rogotin, Staševica, Šarić Struga
Općina Kula Norinska	Kula Norinska	60,82	1.748	Boravci, Desne, Krvavac, Krvavac 11, Kula Norinska, Matijevići, Momići, Nova Sela, Podrujnica
Općina Pojezerje	Otrić-Seoci	33,54	991	Brečići, Dubrave, Kobiljača, Mali Prolog, Otrić-Seoci, Pozla Gora

Naziv jedinice lokalne samouprave		Površina (u km^2)	Broj stanovnika	Naselja
Općina Slivno	Vlaka	52,77	1999	Blace, Duba, Duboka, Klek, Komama, Kremena, Lovorje, Lučina, Mihalj, Otok, Podgradina, Pižinovac,Raba, Slivno Ravno, Trn, Tuštevac, Vlaka (Lijeva obala Male Neretve), Zavala
Općina Zažablje	Mlinište	60,93	757	Badžula, Bijeli Vir, Dobranje, Mislina, Mlinište, Vidonje

Izvor: Lokalna razvojna strategija LAG-a Neretva 2014. – 2020., 2016.

Središte Grada Ploča – naselje Ploče, već je kao bivše općinsko središte, imalo i razvijalo brojne središnje funkcije, koje su služile ne samo općinskom središtu, nego i drugim naseljima na području bivše općine. Stvaranjem novih manjih jedinica lokalne samouprave (sada) Grad Ploče nastavilo je razvijati svoje funkcije. Povoljan geografski položaj Ploča dodatno osnažuje razvitak njegovih središnjih funkcija. Bivše općinsko središte Ploče (bivše Kardeljevo) do donošenja Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, 10/97) odlikovala je dobra zastupljenost sadržaja javnih funkcija. Ploče su središte koje danas predstavlja regionalno središte – podjela središnjih funkcija s Metkovićem – manje razvojno središte – srednji grad.

Baćina

Baćina je naselje smješteno uz Baćinska jezera na zapadnom dijelu Grada Ploča. Dijelovi naselja smješteni su sjeverno i južno od državne ceste D8 (GP Pasjak (gr. R. Slov.) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split – GP Klek (gr. R. BiH) - GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - Dubrovnik - GP Karasovići (gr. SR. SiC)), dijelovi naselja nalaze se istočno i zapadno od jezera Sladinac, a dio se nalazi uz morsku obalu. Administrativna površina naselja iznosi 27,02 km^2. Broj stanovnika kretao se u popisima stanovnika od 4551 godine 1857. do najviše 747 godine 1931. Najmanje stanovnika (78) bilo je godine 1981. Prema zadnjem popisu od 2011. godine bilo je 572 stanovnika, gustoća naseljenosti 2011. god. bila je 21,18 st/km^2. Dosadašnja izgrađena površina građevinskog područja naselja Baćina iznosi 19,00 ha.

Banja

Banja je naselje smješteno sjeverno od Crne rijeke. Djelomično je smješteno uz lokalnu prometnicu L 69009 (Banja (Ž 6217) - Desne - Kula Norinska (Ž 6217)), a djelomično uz nerazvrstane prometnice u istočnom dijelu Grada Ploča. Administrativna površina naselja iznosi 5,5 km^2. Broj stanovnika prema popisima stanovnika kretao se od 158 godine 1857. do najviše 308 stanovnika godine 1910. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. god. naselje je imalo 173 stanovnika. Gustoća naseljenosti 2011. godine iznosila je 34,45 st/km^2. Dosadašnja izgrađena površina građevinskih područja naselja Banja iznosi 5,08 ha.

Komin

Komin je naselje smješteno uz rijeku Neretvu. Većim je dijelom smješteno uz županijsku cestu Ž 6217 (Rogotin (D 8) - Komin - Krvavac - Kula (D 62)), djelomično uz državnu cestu D 8, a djelomično uz lokalne ceste L 69006 (kamp Višnjica - L 69007) i L 69007 (D 8 - Trn - L 69010).

Administrativna površina naselja iznosi 19,83 km². Broj stanovnika prema popisima stanovništva kretao se od 405 stanovnika godine 1857. do 1595 godine 1971. Prema popisu iz 2011. god. naselje Komin imalo je 1243 stanovnika. Gustoća naseljenosti godine 2011. bila je 62,68 st/km²Dosadašnja izgrađena površina građevinskog područja naselja Komin iznosi 15,17 ha.

Peračko Blato

Naselje Peračko Blato nalazi se istočno od Baćinskog jezera uz lokalnu prometnicu L 69003 (Peračko Blato - D 513). Administrativna površina naselja iznosi 6,9 km². Broj stanovnika bio je 255 stanovnika prema popisu 1991. god. i 288 stanovnika prema popisu iz 2011. god. (U razdoblju od 1981. do 1991. naselja Istočna Plina i Zapadna Plina ukinuta su, a formirana su naselja Peračko Blato, Plina jezero i Šarić Struga). Gustoća naseljenosti 2011. god. iznosila je 41,73 st/km². Dosadašnja izgrađena površina građevinskog područja naselja Peračko Blato iznosi 7,38 ha.

Plina Jezero

Naselje Plina Jezero nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Grada Ploča, istočno od Peračkog Blata. Naselje nije formirano već se sastoji od niza zaselaka istočno i zapadno od državne ceste D 513 (M. Prolog (D 62) - Ploče (D 8)). Administrativna površina naselja iznosi 22,32 km². Broj stanovnika je bio prema popisu od 1991. godine 51 stanovnik a od 2011. god. 44 stanovnika. (U razdoblju od 1981. god. do 1991. god naselja Istočna Plina i zapadna Plina ukinuta su, a formirana su naselja Peračko Blato, Plina jezero i Šarić Struga). Gustoća naseljenosti 2011. godine iznosila je 1,97 st/ha.

Ploče

Naselje Ploče unutar administrativnog područja Grada Ploča smješteno je centralno i zauzima površinu od 14,3 km². Dosadašnjim prostornim planom najveći dio naselja Ploča je bio obuhvaćen Generalnim urbanističkim planom bivše općine Kardeljevo. Broj stanovnika kretao se od 201 stanovnik prema popisu iz 1880. godine do 6013 stanovnika prema popisu iz 2011. godine. Gustoća naseljenosti 2011. g. bila je 420,48 st/km². Dosadašnja izgrađena površina građevinskog područja naselja Ploče iznosi 46,62 ha.

Rogotin

Rogotin je naselje smješteno uz jezero Vlaška, kanal Vlaška - more i jezero Parila. Naselje je formirano uz državnu prometnicu D 8 (GP Pasjak (gr. R. Slov.) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - GP Klek (gr. R. BiH) - GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - Dubrovnik - GP Karasovići (gr. SR. SiC)), lokalnu prometnicu L 69005 (D8 - želj. kolodvor Rogotin) i nerazvrstane prometnice. Administrativna površina naselja iznosi 3,12 km². Broj stanovnika kretao se u popisima stanovnika od 187 stanovnika godine 1857. do najviše 771 stanovnik godine 1971. Prema zadnjem popisu od 2011. god. bilo je 665 stanovnika. Gustoća naseljenosti 2011. godine bila je 213,14 st/km². Do sada izgrađeno građevinsko područje iznosi 9,34 ha.

Staševica

Naselje Staševica nalazi se na krajnjem sjeverozapadnom dijelu Grada Ploča. Središnji dio naselja smješten je uz županijsku cestu Ž 6208 (Vrgorac (D 62) - Staševica - D 513). Djelomično su dijelovi naselja formirani uz nerazvrstane prometnice južno od rijeke Matice, a dijelom su formirani zaseoci u južnom brdskom dijelu naselja. Administrativna površina naselja iznosi 26,05 km^2. Broj stanovnika kretao se od 566 stanovnika prema popisu iz 1857. god. do 1112 stanovnika prema popisu iz 1991. god. Prema zadnjem popisu stanovnika iz 2011. godine naselje Staševica imalo je 902 stanovnika, a gustoća naseljenosti bila je 34,62 st/km^2. Dosadašnja izgrađena površina građevinskog područja naselja Staševica iznosi 21,83 ha.

Šarić Struga

Naselje Šarić Struga nalazi se između naselja Rogotin i Banja. Naselje je formirano sjeverno od Crne rijeke uz lokalnu prometnicu L69004 (D 8 - Šarić Struga). U sjevernom dijelu naselja postoji još nekoliko zaselaka. Administrativna površina naselja iznosi 3,9 km2. Broj stanovnika prema popisu iz 1991. god. iznosi 259 stanovnika, a prema popisu 2011. god. iznosi 235 stanovnika. Gustoća naseljenosti 2011. god. iznosi 60,25 st/km^2. (U razdoblju od 1981. do 1991. naselja Istočna Plina i Zapadna Plina ukinuta su, a formirana su naselja Peračko Blato, Plina jezero i Šarić Struga). Dosadašnja izgrađena površina građevinskog područja naselja Šarić Struga iznosi 3,04 ha.

1.2. Klimatska obilježja

Područje delte ima tipičnu mediteransku klimu s 2404 sunčanih sati godišnje, ljeta su suha i topla, dok su zime blage i kišovite. Prosječna godišnja količina oborina je 1291 mm, a srednja godišnja temperatura zraka 15,4 °C. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca (siječnja) je 6,9 °C, a najtoplijeg (srpnja) 24,8 °C. Najviše oborina je u razdoblju od listopada do ožujka, dok je tijekom ljetnih mjeseci izuzetno mala, te iznosi svega 176 mm. Prosječna godišnja brzina vjetra je 2,26 ms^{-1}, a najsnažniji su sjeverni vjetrovi (N, NE) koji pušu od studenog do travnja prosječnom brzinom 2,8 – 3,3 ms^{-1}. Potencijalno godišnje isparavanje je 1000 - 1200 mm, a najveće je u srpnju i kolovozu – mjesečno do 200 mm.

Grafikon 1. Količina padalina za 2016. godinu, hidrometeorološka postaja Ploče

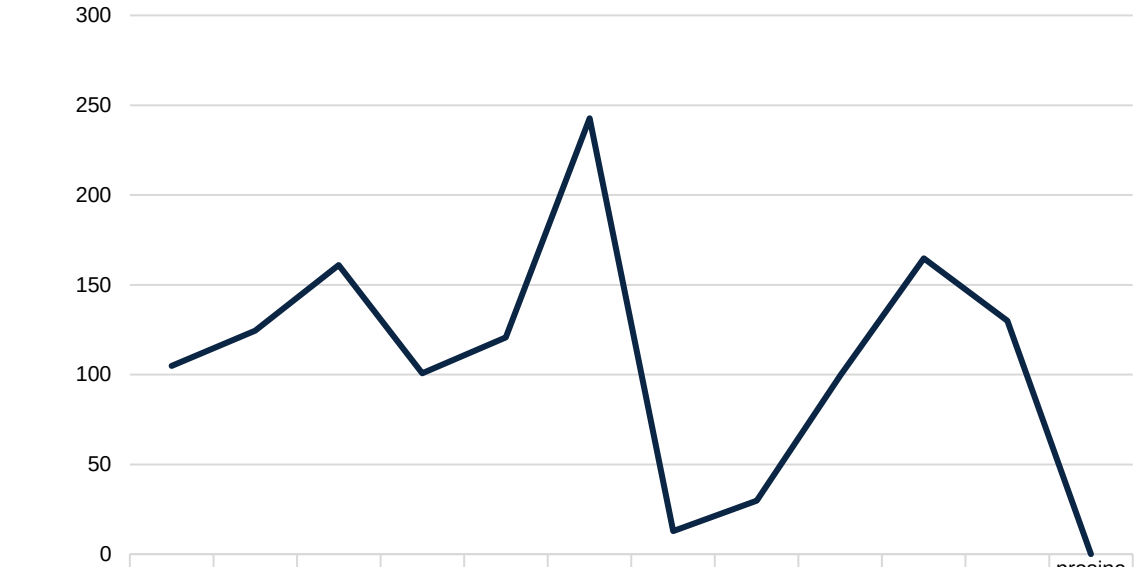

	siječanj	veljača	ožujak	travanj	svibanj	lipanj	srpanj	kolovoz	rujan	listopad	studeni	prosinac
2016.	104,8	124,5	161	100,8	120,6	242,7	12,8	29,7	99,5	164,8	130	0

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2017.

1.3. Povijest i kulturna baština

Podaci o izgradnji luke Ploče nalaze se u planovima Austrougarske Monarhije u drugoj polovini 19. st., a prva prava razmatranja o gradnji luke Ploče započela su 1922. godine. Godine 1937. izrađen je Tehnički izvještaj i napisana Studija o luci Ploče u kojoj se konstatira da je prirodna luka Ploče ispunila sve postavljene uvjete te da pripreme za njenu izgradnju mogu odmah započeti. Luka Ploče se prvi put spominje u pisanim povijesnim izvorima 1387. godine, u dokumentu koji se čuva u Povijesnom arhivu u Dubrovniku. U tom se dokumentu spominje "luka Ploče koja je pri ušću Neretve" (ad quedam locum dictum la porto Ploca que est in orificio fluminis Narenti). Ovaj prvi povijesni dokument je pisan na latinskom jeziku, a u cijelom tekstu samo je naziv Ploča na hrvatskom, čime se potvrđuje srednjovjekovni naziv i povijesno ime Ploča.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata potpuno je izgrađena uskotračna željeznička pruga Metković-Ploče, dok je luka izgrađena djelomično, samo toliko da brod može pristati. Oblasni NOO za Dalmaciju donio je 11. srpnja 1945. godine odluku o izgradnji luke i naselja, a prvi brodovi počeli su uplovljavati u djelomično obnovljenu luku potkraj 1945. godine. Za kratko vrijeme obnovljena je uskotračna pruga, obavljeni su i neki manji radovi na osposobljavanju luke. Pristupilo se i izgradnji privremenih skladišta, magazina i baraka, a rad se obavljao samo lučkom fizičkom radnom snagom. U to vrijeme u blizini nemamo još naselja, ali se taj datum uzima kao datum rođenja grada Ploča. Ploče se počinje naseljavati odmah po završetku II. svj. rata kada je trebalo radnika, ali i stručnih ljudi za obnavljanje željeznice i luke, te osiguravanje sigurnog pomorskog-plovnog puta.

Godine 1948. Ploče su imale 480 stanovnika i od tada se zapaža porast broja stanovnika. Uz stambene objekte grade se i objekti za osnovno i srednje školstvo, zdravstveni i infrastrukturni

objekti. Godine 1950. Ploče su dobile novo ime – Kardeljevo koje se zadržalo do 1954. Od 1962. do 1968. godine Ploče su se nalazile u sastavu općine Metković. U tom razdoblju realizirani su najvažniji graditeljski zahvati koji su imali najveći utjecaj na razvoj luke, lučkog naselja i grada Ploča. Od tog vremena i razvoj lučko-industrijskog naselja i grada Ploča tekao je brže i ravnomjernije. Godine 1992. Ploče su dobile status grada. Novoj općini pripao je dio delte Neretve i dio podbiokovlja. Godine 1980. gradu je ponovno vraćeno ime Kardeljevo koje je potrajalo sve do 10. listopada 1990. Za svega četrdesetak godina postojanja, Ploče su se razvile u moderan lučki grad sa svim sadržajima potrebnim za normalan život stanovništva. U razdoblju od 1990.-2001. godine uslijed ratnih zbivanja i stanja koje je zadesilo cijelu državu, Ploče su značajno usporile svoj razvitak. Iz tog razdoblja je vrijedno spomenuti ratna zbivanja u Gradu, koja su opisana u dijelu nazvanom "Prvi pomorski sukob".

U Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske nalazi se sedam zaštićenih kulturnih dobara koja pripadaju pojedinačnim nepokretnim kulturnim dobrima. Na lokalnoj razini, odnosno na razini Prostornog plana nalaze se brojna arheološka, sakralna i civilna kulturna dobra te zaštićene fortifikacije. Više podataka o kulturi i kulturnim dobrima analiziranog područja nalazi se u poglavlju „Kultura i zaštita kulturne baštine.

1.4. Prometna povezanost

Ploče su s ostalim naseljima Grada Ploče povezane cestovnom mrežom. Područjem Grada Ploče prolazi C ogranak (Ploče - Sarajevo - Slavonski Šamac - Osijek - Budimpešta) petog paneuropskog prometnog koridora Venecija - Trst - Budimpešta - Uzgorod - Lvov. Analizirano područje pokriveno je cestovnom mrežom koja se sastoji od tri državne ceste (D 8: GP Pasjak (gr. R. Slov.) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - GP Klek (gr. R. BiH) GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - Dubrovnik - GP Karasovići (gr. SR. SiC), D 413: Ploče (D8) - luka Ploče i D 513: M. Prolog (D 62) - Ploče (D8)), tri županijske ceste (Ž 6208: Vrgorac (D 62) - Staševica -– D 513, Ž 6216: D8 - Ž. Ploče (D 413) i Ž 6217: Rogotin (D8) - Komin - Krvavac - Kula (D 62)) te šest lokalnih cesta.

Kolodvor Ploče nalazi se na cca 300 m od centra grada. Na stanici AK Ploče postoje bankomat, WC i kafić. U blizini autobusnog kolodvora smještena je centralna željeznička stanica (183 m - Željeznički kolodvor Ploče).

Na području Grada Ploča nalazi se granični prijelaz s morske strane koji zauzima obalni pojas od Putničke i „Bosanske“ obale na sjeveru do ušća kanala Vlaška.

Aerodrom u Dubrovniku od Ploča je udaljen 118 km. Druga najbliža zračna luka je Split (Zračna luka), udaljena 147.3 km.

Na području Grada Ploča postoji:

- Luka Ploče - morska luka za međunarodni javni promet,
- Riječna luka lokalnog značaja u Kominu (na Neretvi),
- Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Komin,

- Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja, komunalna lučica Mala Pošta u Pločama.

Morskim su putom Ploče povezane s Trpnjom na Pelješcu direktnim linijama. Ovisno o sezoni, od četiri do sedam linija dnevno plovi od Ploča do Trpnja.

Detaljna analiza prometne infrastrukture prikazana je u nastavku dokumenta u poglavlju 4.2.1. Prometna infrastruktura.

1.5. Demografska analiza

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Pločama ima ukupno 10.135 stanovnika koji čine 8,3 % od ukupnog broja stanovnika Dubrovačko-neretvanske županije.

Grafikon 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika u Gradu Pločama

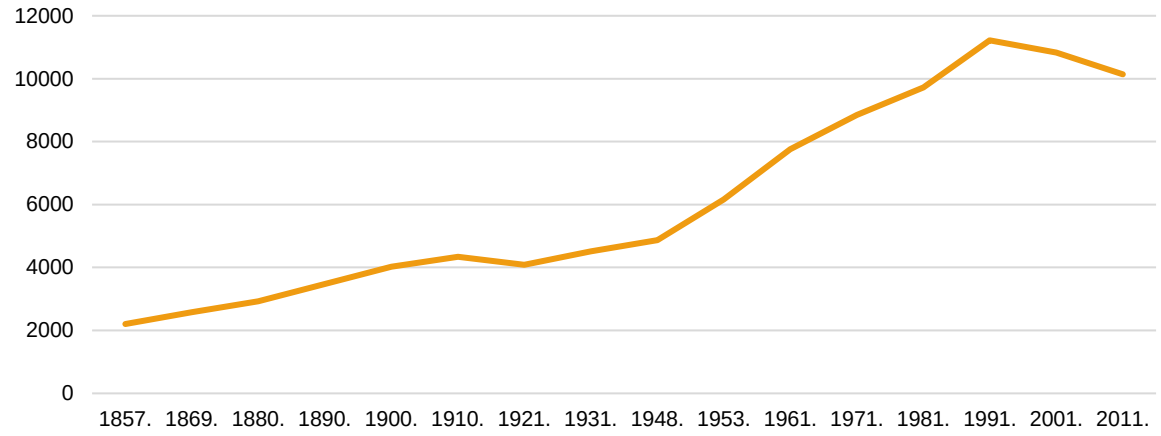

Izvor: www.dzs.hr

Od prvog službenog popisa stanovništva 1857. godine stanovništvo Grada Ploča bilježilo je konstantan porast sve do 1991. godine, kada je evidentiran i najveći broj stanovnika do sada. Od 1991. godine, kada su Ploče brojale 11.220 stanovnika pa do danas taj se broj smanjio za 10,7 %. U posljednjem međupopisnom razdoblju zamijećeno je smanjenje stanovništva za 6,9 %.

Biološke karakteristike stanovništva kao što su starost i spol determiniraju mogućnost gospodarskog i društvenog razvoja određenog područja i od primarnog su interesa u svakoj analizi stanja te osnova razvoja određenog područja. U tablici 2 prikazana je struktura stanovništva Grada Ploča prema spolu i starosti. Referirajući se na podatke iz posljednjeg popisa stanovništva mogu se uočiti neznatna odstupanja u strukturi dobnih skupina ovoga područja u usporedbi s Županijom. To je najizraženije u kategoriji „zrelo stanovništvo“ (15-64), gdje je uočen veći postotak stanovnika Grada Ploča (68,06 %) u odnosu na županijski prosjek (65,92 %).

Spolna struktura stanovništva Grada Ploča iz posljednjeg popisa stanovništva (2011. godine) ukazuje na približno jednak omjer muškaraca i žena.

10.135 stanovnika 2011. godine živjelo je u 3381 kućanstvu, što znači da je veličina prosječnog kućanstva iznosila 3 člana. Od toga su 2624 kućanstva bila obiteljska, a 757 neobiteljska. Od obiteljskih kućanstava najviše je bilo dvočlanih (786).

Grafikon 3. Ukupan broj stanovnika Grada Ploča po naseljima prema posljednjim dvama popisima stanovništva

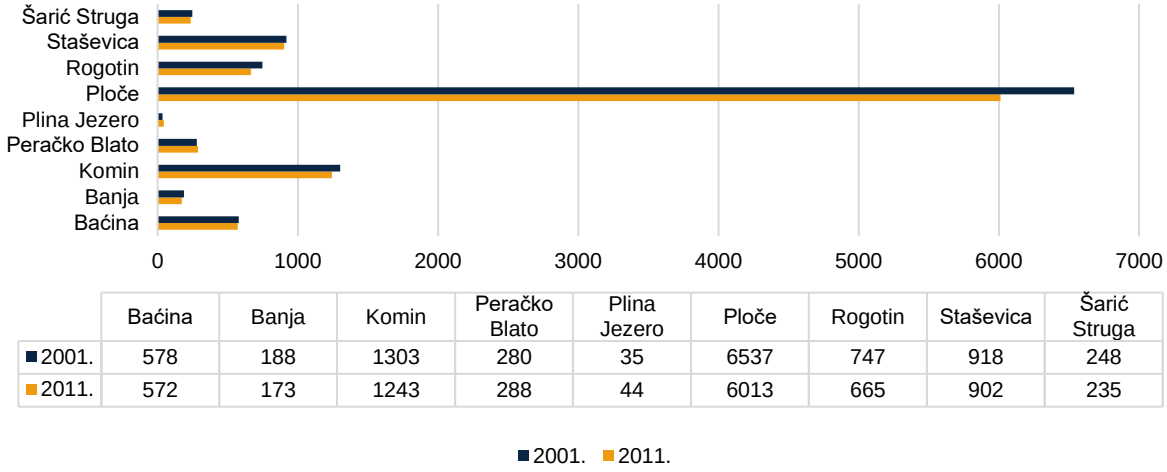

	Baćina	Banja	Komin	Peračko Blato	Plina Jezero	Ploče	Rogotin	Staševica	Šarić Struga
2001.	578	188	1303	280	35	6537	747	918	248
2011.	572	173	1243	288	44	6013	665	902	235

Izvor: www.dzs.hr

Na temelju posljednja dva popisa stanovništva moguće je zaključiti da najviše stanovnika s područja Grada Ploča živi u naselju Ploče (59,33 % 2011. godine) i u Kominu (12,26 % 2011. godine). Ostali stanovnici Grada Ploča žive u naseljima: Baćina, Banja, Peračko Blato, Plina Jezero, Rogotin, Staševica i Šarić Struga, što je i prikazano grafikonom u nastavku.

Tablica 2. Struktura stanovništva prema spolu i starosti

Kategorija	**2001. godina**			**2011. godina**		
Spol	svi	muškarci	žene	svi	muškarci	žene
Ukupno	10 834	5333	5501	10 135	5054	5081
Mlado (0-14)	2129	1094	1035	1599	807	792
Zrelo ili radno sposobno (15-64)	7236	3636	3600	6898	3532	3366
Staro (>64)	1469	603	866	1638	715	923
Prosječna starost[1]	37,1	36	38,3	41,1	39,9	42,3
Indeks starenja[2]	67,3	58	77	100,2	87,1	114
Koeficijent starosti[3]	18,4	16,4	20,3	22,5	20,1	24,9

Izvor: www.dzs.hr

Uvidom u posljednji službeni popis stanovništva, na području Grada Ploča zamijećen je negativan trend - starenje stanovništva. Prosječna starost stanovništva Grada Ploča te je godine bila 41,1 godina, dok je 2001. godine iznosila 37,1 godina. Stanovništvo je 2001. godine bilo mlađe i na području Dubrovačko-neretvanske županije s prosjekom godina 39 u usporedbi s 2011. godinom kada je prosječna starost toga područja bila 41,5 godina.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području Grada bilo je 68,06 % radno sposobnog stanovništva, odnosno stanovništva u dobi od 15 do 64 godine, što je više od

[1] Prosječna starost ili prosječna životna dob označava srednje godine života cjelokupnog stanovništva ili, kako je to u tablicama iskazano, i odvojeno za muško i žensko stanovništvo, a odnosi se na kritični trenutak Popisa.

[2] Indeks starenja pokazuje odnos broja stanovnika odnosno udio (%) starih 60 i više godina prema broju stanovnika starih od 0 do uključivo 19 godina života.

[3] Koeficijent starosti prikazuje odnos broja stanovnika odnosno udio (%) starih 60 i više godina prema ukupnom broju stanovnika.

županijskog prosjeka koji iznosi 66 %. Detaljna analiza (ne)zaposlenosti radno aktivnog stanovništva opisana je u poglavlju 2.3. Tržište rada.

Grafikon 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Ploča od 2012. do 2016. godine

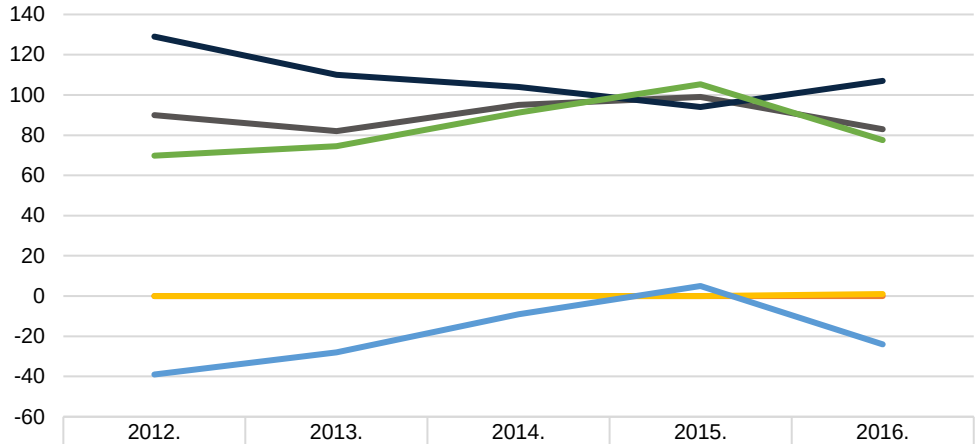

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
živorođeni	90	82	95	99	83
mrtvorođeni	0	0	0	0	0
umrli	129	110	104	94	107
umrla dojenčad	0	0	0	0	1
prirodni prirast	-39	-28	-9	5	-24
vitalni indeks	69,8	74,5	91,3	105,3	77,6

Izvor: www.dzs.hr

U posljednjem petogodišnjem razdoblju u Gradu Pločama broj umrlih je premašio broj živorođenih, što upućuje na negativan prirodni prirast[4] stanovništva, s iznimkom 2015. godine kada je prirodni prirast bio pozitivan. Prema posljednjim dostupnim podacima za 2016. godinu broj živorođenih bio je manji za 24 od broja umrlih osoba. Prema tim je podatcima 2016. godine u Gradu Pločama živorođenih osoba bilo 83, a umrlih 107. Vitalni se indeks[5] u analiziranom petogodišnjem razdoblju kretao između 69,8 i 105,3.

Iz službenih podataka moguće je zaključiti kako većinu stanovništva Grada Ploča čine Hrvati. Njima se prema popisu iz 2011. izjasnilo 95,93 % stanovnika. Najbrojnija nacionalna manjina analiziranog područja su Srbi kojih je prema posljednjem popisu stanovništva bilo 154 i Bošnjaci kojih je bilo 41. Ostatak stanovništva na području Grada po nacionalnosti pripada Albancima, Crnogorcima, Česima, Mađarima, Makedoncima, Nijemcima, Rusima, Rusinima, Slovencima, Talijanima i Ukrajincima kojih je 2011. sveukupno u Pločama bilo 103.

Promatrajući vjeroispovijesnu strukturu stanovnika ovoga područja, može se zaključiti da se najveći broj njih izjašnjava katolicima (čak 89,19 %). Detaljna analiza stanovništva ovoga područja prema vjeroispovijesti prikazana je u poglavlju 3.6. Religija.

[4] Prirodni prirast je razlika između broja živorođenih i umrlih.
[5] Vitalni indeks je broj živorođenih na 100 umrlih.

Grafikon 5. Migracijska obilježja stanovništva Grada Ploča od 2011. do 2013. godine

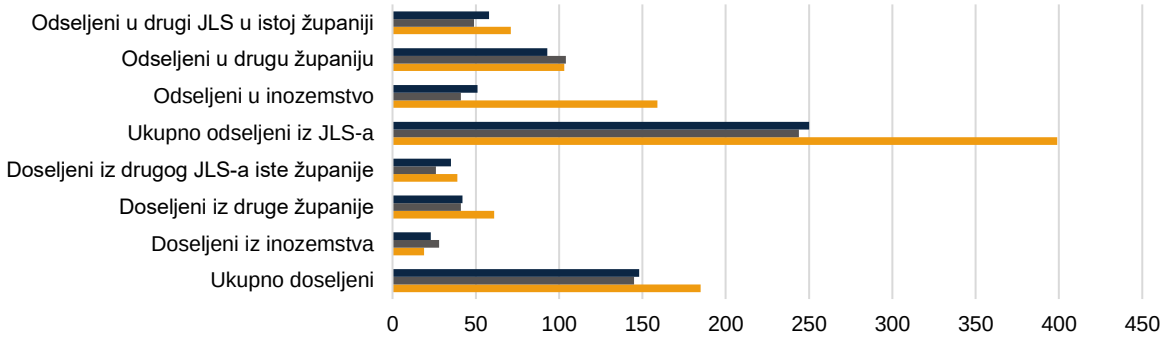

	Ukupno doseljeni	Doseljeni iz inozemstva	Doseljeni iz druge županije	Doseljeni iz drugog JLS-a iste županije	Ukupno odseljeni iz JLS-a	Odseljeni u inozemstvo	Odseljeni u drugu županiju	Odseljeni u drugi JLS u istoj županiji
2011.	148	23	42	35	250	51	93	58
2012.	145	28	41	26	244	41	104	49
2013.	185	19	61	39	399	159	103	71

Izvor: www.dzs.hr

Pregledom podataka o migracijama s ovoga područja zaključeno je da se od 2011. do 2013. godine više stanovnika odselilo nego što ih se odselilo na područje Grada Ploča. Najčešće su migracije u Grad Ploče zabilježene iz drugih županija, a najrjeđe iz inozemstva.

2. GOSPODARSTVO

2.1. Poduzetništvo

2.1.1. Analiza subjekata

Na području Grada Ploča djeluje više poslovnih subjekata, a osim poslovnih subjekata koji su registrirani u Gradu Pločama, prisutni su i drugi poslovni subjekti koji nemaju sjedište na ovom području.

Socioekonomska struktura stanovništva (struktura prema zaposlenosti) za 2011. godinu ukazala je kako je u Gradu Pločama najviše zaposlenih u djelatnostima tercijarnog ili uslužnog (48,14 %) i kvartarnog sektora (33,64 %). Prema broju zaposlenih slijede djelatnosti sekundarnog (15,67 %) i primarnog sektora (2,55 %).

Gospodarski sadržaji (industrijski objekti, malo gospodarstvo i poduzetništvo, obrtničke djelatnosti te sadržaji za turizam i ugostiteljstvo) smješteni su unutar građevinskog područja naselja i unutar zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja. Gospodarske djelatnosti smještene su u prostoru uz uvjet da ga racionalno koriste, bolje iskoriste i popune postojeće zone namijenjene ovim djelatnostima, kako bi se spriječilo neopravdano zauzimanje novih površina. One moraju udovoljavati uvjetima da nisu energetski zahtjevne te su prometno primjerene (prometno ne opterećuju lokaciju) i da zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.).

Prostornim planom uređenja Grada Ploča određeni su gospodarski sadržaji sljedećih djelatnosti:

- gospodarske djelatnosti (proizvodne i poslovne) i komunalne infrastrukture
- ugostiteljstvo i turizam te
- poljoprivreda, ribarstvo i marikultura.

Trgovačka društva

Godine 2016. na području Grada Ploča djelovalo je 140 trgovačkih društava. S obzirom na broj trgovačkih društava u 2013. godini, koja se koristi kao početna godina za analizu prethodnog razdoblja, može se zaključiti da je ostvaren porast od 4,28 %. Od 2013. do 2016. godine najviše je trgovačkih društava na analiziranom području djelovalo 2016. godine, međutim ne i s najviše registriranih zaposlenika (1138 zaposlenika). Godina u kojoj je postignut vrhunac po broju zaposlenih u trgovačkim društvima je 2013. Najmanje zaposlenih pak bilo je 2015. godine (1119), a prethodne, 2014. godine, na području Grada Ploča egzistiralo je najmanje trgovačkih društava (128). Broj zaposlenih, ukupni prihodi i neto dobit analiziranog područja prikazani su u tablici u nastavku.

Tablica 3. Trgovačka društva na području Grada Ploča od 2012. do 2016. godine

Kategorija	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj	134	128	135	140

Kategorija	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj zaposlenika	1342	1.131	1.119	1.138
Ukupni prihodi (u tisućama kunama)	384 367	369 545	433 740	478 583
Neto dobit/gubitak (u tusućama kunama)	-8196	14.226	27.613	12.781

Izvor: FINA

Godine 2016., od 140 trgovačkih društava, 98 ih je u sljedeću godinu ušlo kao dobitaši, a 42 kao gubitaši. Dobitaši su te godine ostvarili dobit od oko 18 535 000 kn, a gubitak razdoblja onih koji su poslovnu godinu završili u minusu iznosio je 5 753 000 kn. Prosječna mjesečna neto plaća 2016. godine u trgovačkim društvima Grada Ploča bila je 4927 kn. Bilanca uvoza i izvoza je 253 659 000 kuna izvoza naspram 15 606 000 kuna uvoza, što je rezultiralo pozitivnim trgovinskim saldom od 238 053 000 kn.

Prema NKD klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine na području Grada Ploča najviše su koncentracije u trgovini na veliko i na malo te popravku motornih vozila i motocikala (32 trgovačka društva 2016. godine) i prijevozu i skladištenju (25 trgovačkih društava).

Ostali sektori uključuju poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo (9), prerađivačku industriju (13), opskrbu električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (2), opskrbu vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (2), građevinarstvo (16), djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9), informacije i komunikacije (3), financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1), poslovanje nekretninama (2), stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (16), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3), javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje (1), obrazovanje (1), djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (2) te ostale uslužne djelatnosti (3). Detaljan prikaz zastupljenosti sektora 2016. godine vidljiv je u tablici u nastavku.

Tablica 4. Struktura djelatnosti trgovačkih društava na području Grada Ploča od 2012. do 2016. godine prema NKD 2007. klasifikaciji

Djelatnost	Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada	Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	9	7	3557
Prerađivačka industrija	13	107	4730
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2	0	
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2	104	4862
Građevinarstvo	16	63	3533
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	32	61	3806
Prijevoz i skladištenje	25	663	5445
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	9	16	2894
Informacije i komunikacije	3	10	5460
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	9	2700
Poslovanje nekretninama	2	0	
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	16	24	3185
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3	40	3952
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1	22	4342
Obrazovanje	1	1	3626
Djelatosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2	7	3933
Ostale uslužne djelatnosti	3	4	3674

Izvor: FINA

U trgovačkim društvima na području Grada Ploča najviše je osoba zaposleno u sektoru prijevoza i skladištenja (660 osoba), a potom u sektoru prerađivačke industrije (107 osoba). Najveće prosječne mjesečne neto plaće su u sektoru informacija i komunikacija (5460 kn) i u prijevozu i skladištenju (5445 kn).

U usporedbi s 2015. godinom broj djelatnika u trgovačkom društvima na području grada Ploča porastao je za 4,31 %, odnosno broj zaposlenika se povećao s 1091 na 1138. Promatrajući ovaj pokazatelj po sektorima, može se zaključiti da je do najvećeg povećanja broja zaposlenika došlo u prijevozu i skladištenju (+22) i prerađivačkoj industriji (+10 zaposlenika).

Zakon o trgovačkim društvima definira dva osnovna tipa društava: društvo osoba i društvo kapitala. U kategoriju društava osoba pripadaju: javno trgovačko društvo (jtd.), komanditno društvo (kd.) i gospodarsko interesno udruženje (GIU). Najveći dio trgovačkih društava na području Grada Ploča društva su na osnovi kapitala (udjela). Ona mogu biti standardna društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) i dionička društva (d.d.). Na području Grada Ploča 2016. godine nalazilo se 107 standardnih društava s ograničenom odgovornošću, tri zadruge, 18 jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću (koja se mogu osnovati s temeljnim kapitalom od 10 kn i čiji troškovi osnivanja iznose oko 800 kuna), dva dionička društva i 10 subjekta koji ne spadaju u ni jednu od ovih kategorija, ali su obveznici poreza na dobit.

Tablica 5. Trgovačka društva na području Grada Ploča prema pravno-ustrojbenom obliku 2016. godine

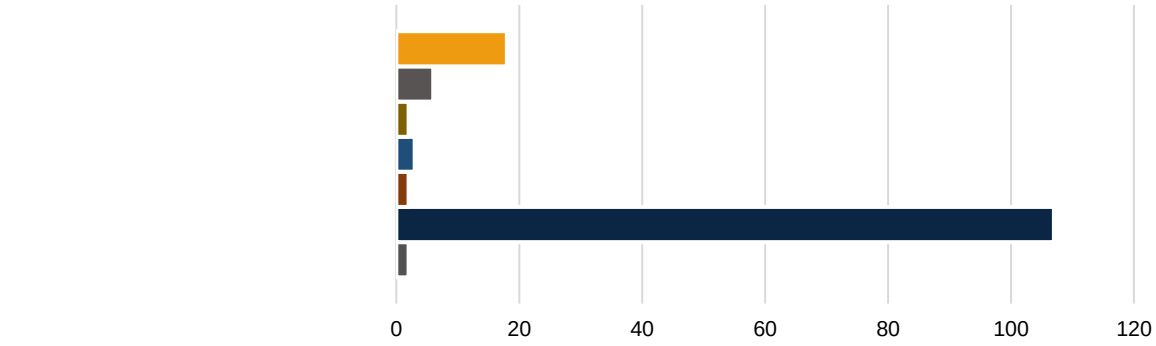

	1
Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću	18
Ostali obveznici poreza na dobit	6
Inozemni osnivač	2
Zadruga	3
Ustanova	2
Društvo s ograničenom odgovornošću	107
Dioničko društvo	2

Izvor: FINA

Obrtnici

Uz Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o obrtu je temeljni Zakon koji regulira statusna i druga važna pitanja vezana uz osnivanje i rad gospodarskih subjekata. Ovaj Zakon definira

obrt kao samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. U skladu s odredbama Zakona o obrtu, obrti osnovani na području Grada Ploča upisuju se u Središnji obrtni registar na temelju rješenja koje izdaje županijski ured Dubrovačko-neretvanske županije.

Na dan 12. rujna 2017. godine na području Grada Ploča u radu se nalazilo 166 obrta od kojih je 144 bilo registrirano za rad cijele godine, a ostali kao sezonski obrti.

Prema podacima na dan 12. rujna 2017. godine napravljena je analiza obrtništva na području Grada Ploča prema NKD klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine. Utvrđeno je da je od 166 obrta najveći broj njih kao pretežitu djelatnost registrirao djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (35) od čega se najveći dio obrta odnosi na Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića (34). Prema području djelatnosti drugo mjesto po brojnosti obrta zauzimaju oni obrti koji su registrirani za djelatnosti trgovine na veliko i malo te popravak motornih vozila i motocikala (28). Najveći broj obrtnika u ovoj kategoriji kao pretežitu djelatnost registrirao je Trgovinu na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (23). Osim trgovine i ugostiteljstva prema kategoriji djelatnosti obrta analiziranog područja potrebno je izdvojiti i poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo s 20 registriranih obrta te građevinarstvo s 20 obrta.

Ostale djelatnosti odnose se na prerađivačku industriju (15), ostale uslužne djelatnosti (14), prijevoz i skladištenje (12), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (9), stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (7), informacije i komunikacije (4), poslovanje nekretninama (1) i umjetnost, zabavu i rekreaciju (1).

Tablica 6. Obrti na području Grada Ploča prema NKD 2007. klasifikaciji djelatnosti

Djelatnost		**Broj obrta**
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	17
	Ribarstvo	3
Prerađivačka industrija	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	4
	Proizvodnja pića	1
	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	2
	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	2
	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	1
	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	1
	Proizvodnja električne opreme	1
	Ostala prerađivačka industrija	3
Građevinarstvo	Gradnja zgrada	2
	Gradnja građevina niskogradnje	1
	Specijalizirane građevinske djelatnosti	17
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	4
	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	1

Djelatnost		Broj obrta
	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	23
Prijevoz i skladištenje	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	7
	Vodeni prijevoz	3
	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	2
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Smještaj	1
	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	34
Informacije i komunikacije	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	2
	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	2
Poslovanje nekretninama	Poslovanje nekretninama	1
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	Pravne i računovodstvene djelatnosti	4
	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	1
	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	3
	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	4
	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	2
Umjetnost, zabava i rekreacija	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	1
Ostale uslužne djelatnosti	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	1
	Ostale osobne uslužne djelatnosti	13
Ukupno		**166**

Izvor: Obrtni registar na dan 12. svibnja 2017. godine

2.1.2. Institucije i mjere za podršku poduzetništvu

Veliki doprinos poduzetništvu omogućuje poduzetnička zona Vranjak smještena u Pločama. Planirana veličina zone je 60 ha. Poduzetnička zona djelomično je opskrbljena električnom energijom, vodom i kanalizacijom dok opskrba plinom i ICT infrastrukturom još nije započela.

Zone gospodarskih djelatnosti planirane su za izgradnju poslovnih (gospodarskih) građevina, bez stanovanja na čestici (radni pogoni, skladišta i sl.). Definirane su kao bruto zona, koja će se prema potrebi parcelirati za više korisnika i izgrađivati po sljedećim odredbama:

- Svi će se priključiti na infrastrukturu ili osigurati vlastite sisteme posebno za sigurno otklanjanje otpadnih voda zbog zaštite tla i vodotoka;
- Pri izgradnji proizvodnih pogona vodit će se posebno računa o preventivnoj ekološkoj zaštiti, pa se neće locirati pogoni koji štetno utječu na okoliš onečišćenjem zraka, a posebno agresivnim otpadnim vodama (kao što su npr. klaonice i slično).

Gospodarske zone (postojeće i planirane) razlikuju se prema svojoj namjeni:

A. proizvodna - pretežito industrijska (I1)

Luka Ploče je kapitalna zona gospodarske djelatnosti na prostoru Grada i u tom smislu razvrstana kao luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku. Realizacijom Projekta integracije transporta i trgovine, kojim su povećani lučki kapaciteti izgradnjom triju novih lučkih terminala (Kontejnerski terminal, Terminal za rasute terete, Ulazni terminal), i realizacijom privatnih investicija (Terminal tekućih tereta, višenamjensko logističko skladište), postupno raste pretovar tradicionalnih lučkih tereta (rasuti, tekući, generalni). Također su se pojavili i novi tereti u sklopu integralnog transporta, kao što je kontejnerski promet, koji od 2015. godine ubrzano raste. U skladu s trendom porasta svih vrsta tereta, a posebice porasta pretovara tekućih tereta, određeni su i planovi razvoja lučkih kapaciteta. Kao prioritet predviđena je izgradnja novog pristana za brodove koji prevoze tekuće terete (uz postojeći pristan Terminala za rasute terete), na kojem će biti omogućen pretovar naftnih derivata najmodernijim brodovima kapaciteta do 120000 DWT. U pogledu tehnologije pretovara, izgradnja specijaliziranih lučkih terminala omogućila je instalaciju i korištenje prekrcajne opreme čije tehničke karakteristike omogućuju efikasniji pretovar od nekadašnje višenamjenske prekrcajne opreme, što će značajno pridonijeti konkurentnosti luke na tržištu, a i biti će zadovoljeni najviši ekološki standardi. U svrhu izgradnje postojećih lučkih kapaciteta, bilo je potrebno izvršiti određena infrastrukturna poboljšanja, kao što su:

- osiguranja potrebnih količina električne energije,
- izgradnja cestovnih prometnica (unutar luke, kao i spajanja na autocestu A1)
- izgradnji skupina željezničkih kolosijeka (unutar luke),
- izgradnja sustava odvodnje čime je zapriječeno slobodno otjecanje onečišćenih oborinskih voda u more,
- izgradnja telekomunikacijske i DTK mreže unutar luke,
- razvoj informacijskog sustava kojim se koriste svi dionici lučke zajednice (PCS sustav).

Svi drugi mogući interesantni sadržaji realizirati će se u skladu s interesom potencijalnih investitora.

Predviđene su zone Vranjak 1, 2 i 3 za gospodarsku namjenu – proizvodnu - pretežito industrijsku. Ove zone planirane su bile dosadašnjim planovima (GUP-om) te su ovim planom zadržane. Unutar ovih zona nema poznatih korisnika te će potencijalni investitori, kada budu poznati, definirati programe izgradnje. Za Vranjak 2 i 3 obvezna je izrada urbanističkog plana uređenja.

Slika 4. Poduzetnička zona Vranjak

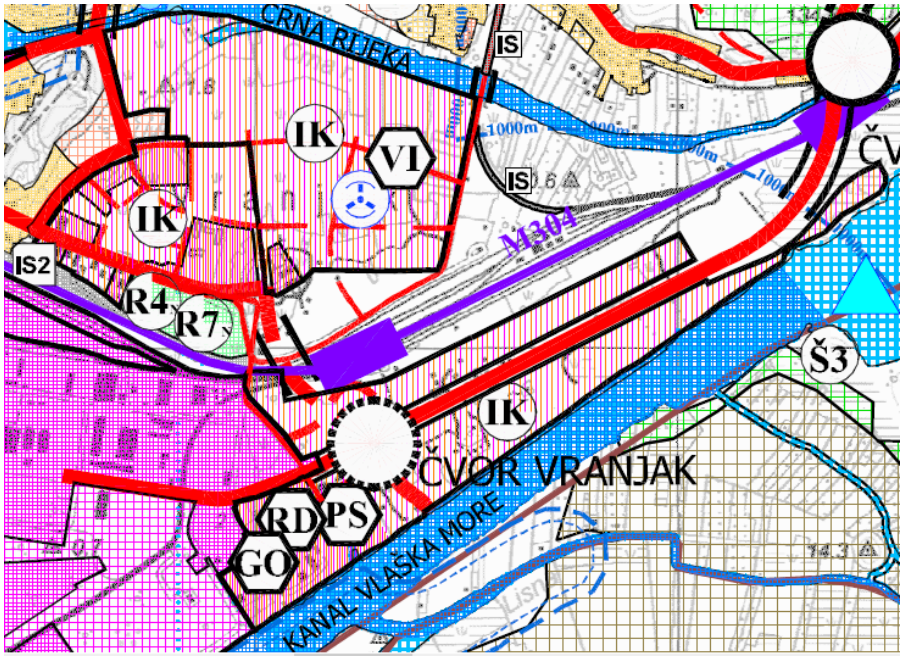

Izvor: Grad Ploče

Slika 5. Poslovna zona Vranjak s označenim slobodnim parcelama

Izvor: Katastarski plan zone

B. proizvodna - prehrambeno-prerađivačka (I3)

Predviđene su dvije zone – jedna u Staševici, a druga se proteže kroz tri statistička naselja: Rogotin, Komin i Banja. Na ovim se prostorima mogu graditi pogoni male privrede, prerade poljoprivrednih proizvoda (ratarskih, stočarskih, peradarskih) uz obavezne mjere zaštite okoliša za djelatnosti koje će se obavljati u ovim zonama. Obavezna je izrada urbanističkog plana uređenja.

Slika 6. Planirana poslovna zona Staševica

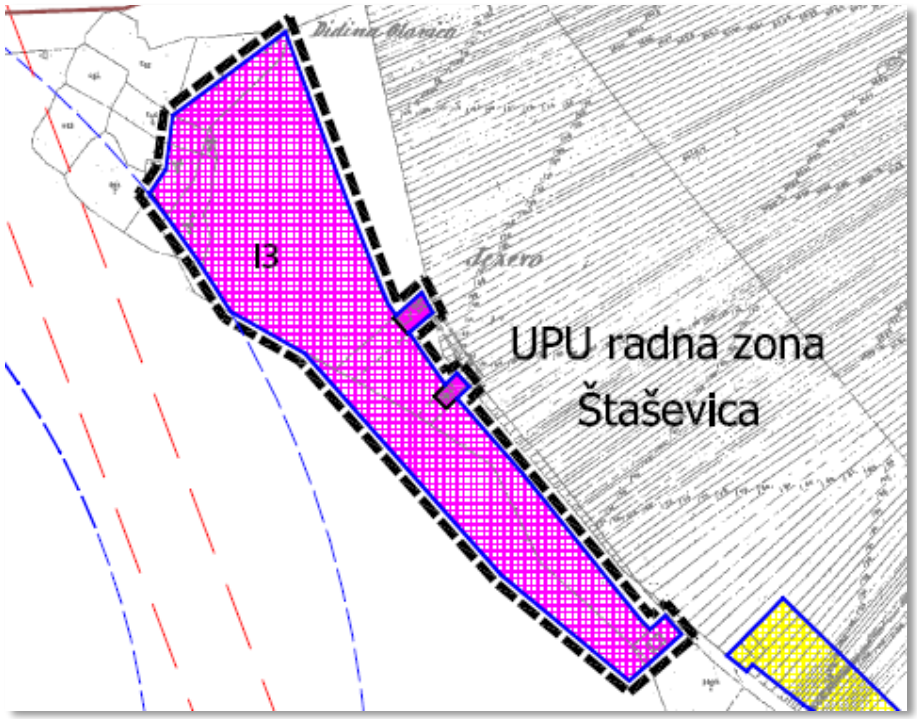

C. poslovna - pretežito trgovačka (K2)

Predviđene su dvije zone u Rogotinu (istočno 4ha i zapadno od mosta 3,5ha na Neretvi). U ovim se zonama mogu graditi poslovne zgrade pretežito trgovačke namjene. Obavezna je izrada urbanističkog plana uređenja.

D. mješovita - pretežito trgovačka (K5)

Predviđena je jedna zona u Rogotinu od 3,5ha. Pretpostavlja se da će se na ovim prostorima graditi građevine mješovite namjene (male privrede, prerade i proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, obrt i sl. ali pretežito trgovačke namjene). Potrebno je osigurati propisane mjere zaštite okoliša za djelatnosti koje će se obavljati unutar ovih zona. Obavezna je izrada urbanističkog plana uređenja.

2.2. Poljoprivreda i ruralni razvoj

Za razvoj poljoprivrede i proizvodnju sredozemnih kultura postoje dobri klimatski i pedološki uvjeti kao i mogućnosti navodnjavanja na čitavom područja Neretve. Prema karakteru poljoprivredne proizvodnje ovo područje je povrtlarsko-voćarsko-vinogradarsko područje. Ukupna korištena površina zemljišta na području Ploča iznosi 981,13 ha.

Područje Grada Ploča ima relativno brojnu populaciju uključenu u poljoprivrednu proizvodnju u 1000 PG-ova. Uz voćarstvo, velik dio zauzimaju i vinogradi te oranice na kojima se uzgajaju razne povrtne kulture. U poljoprivrednoj proizvodnji ključno je voćarstvo, prvenstveno uzgoj citrusa (pretežito mandarina), smokava i maslina.

Tablica 7. Broj poljoprivrednih gospodarstava i ARKOD parcela prema grupama s obzirom na ukupnu površinu ARKOD parcela (ha) poljoprivrednika po naseljima na području Grada Ploča na dan 31. prosinca 2016. g.

Naselje	<3			>=3 i <20			>=20 i <100			Ukupno		
	Broj PG[6]-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Baćina	27	140	13,92	1	3	5,93	-	-	-	28	143	19,84
Banja	15	57	8,66	2	8	8,14	-	-	-	17	65	16,80
Komin	228	1.018	182,02	27	210	197,38	1	8	20,43	256	1.236	399,83
Peračko Blato	20	79	8,90	-	-	-	-	-	-	20	79	8,90
Plina Jezero	8	34	4,04	-	-	-	-	-	-	8	34	4,04
Ploče	360	1.605	204,24	3	42	12,94	1	12	31,02	364	1.659	248,21
Rogotin	86	404	51,43	3	13	22,46	-	-	-	89	417	73,90
Staševica	163	1.624	202,07	1	16	3,79	-	-	-	164	1.640	205,86
Šarić Struga	5	18	3,75	-	-	-	-	-	-	5	18	3,75
Ukupno u Gradu Pločama	**912**	**4979**	**679,039**	**37**	**292**	**250,6352**	**2**	**20**	**51,4567**	**951**	**5291**	**981,1309**

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR)

Ukupna raspoloživa površina poljoprivrednog zemljišta Grada Ploča iznosi 981,13 ha što je vidljivo iz tablice 7. Najveći dio poljoprivredne površine Grada Ploča nalazi se u Kominu (399,83 ha) i u Pločama (248,21 ha), gdje je ujedno i najveći broj poljoprivrednih gospodarstava. Svako poljoprivredno gospodarstvo na području Grada Ploča u prosjeku raspolaže s 0,97 ha poljoprivrednog zemljišta, uz napomenu da pojedino poljoprivredno gospodarstvo može imati više vrsta uporabe.

Tablica 8. Broj poljoprivrednih gospodarstva prema tipu nositelja na području Grada Ploča i Dubrovačko-neretvanske županije na dan 31. prosinca 2016. g.

Područje / Kategorija	Obiteljsko gospodarstvo	Obrt	Ostali	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupno
Broj PG-a u Gradu Pločama	974	23	0	3	0	1000
Broj PG-a u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	8426	118	5	77	24	8650

Izvor: APPRRR

[6] PG je skraćenica za poljoprivredno gospodarstvo.

Na dan 31. prosinca 2016. godine na području Grada Ploča zabilježeno je 1000 poljoprivrednih gospodarstava. Ona čine oko 11,56 % svih poljoprivrednih gospodarstava Dubrovačko-neretvanske županije. Većina poljoprivrednih gospodarstava na području grada Ploča ustrojeni su kao obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Obiteljska gospodarstva analiziranog područja 31. prosinca 2016. godine brojala su 974 članova. Toga je datuma Agencija za plaćanja u poljoprivredi na području Grada zabilježila 23 obrta i tri trgovačka društva kao nositelje poljoprivrednog gospodarstva.

Tablica 9. Školska sprema nositelja / odgovorne osobe na dan 31. prosinca 2016. g.

	U Županiji						Na području Grada Ploča					
	Fakultet	**Nema podataka**	**Nezavršena osnovna škola**	**Osnovna škola**	**Srednja škola**	**Viša škola**	**Fakultet**	**Nema podataka**	**Nezavršena osnovna škola**	**Osnovna škola**	**Srednja škola**	**Viša škola**
Obiteljsko gospodarstvo	300	2617	283	1667	3200	359	54	273	27	131	465	56
Obrt	10	69	0	5	32	2	2	7		1	13	1
Ostali	0	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Trgovačko društvo	11	52	0	0	11	3	0	1	0	0	2	0
Zadruga	2	16	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0
Ukupno	**323**	**2757**	**645**	**1672**	**3248**	**367**	**56**	**281**	**27**	**132**	**480**	**57**

Izvor: APPRRR

Što se tiče obrazovne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava na području Grada Ploča, za 273 njih nema podataka. Od poljoprivrednika za koje su evidentirani podatci o školskoj spremi, najveći broj ih je sa završenom srednjom školom (480), potom sa završenom osnovnom školom (132) te s nezavršenom osnovnom školom (27). Tek 5,6 % njih ima višu školu ili fakultet. Situacija na razini Županije je tek ponešto pozitivnija pa visokoobrazovani poljoprivrednici tu sačinjavaju manjinu od 8 % sveukupnog broja registriranih gospodarstvenika.

U strukturi korištenog poljoprivrednog zemljišta na području Grada Ploča najveći udio imaju voćne vrste s 385,07 ha, oranice s 295,13 ha i vinogradi s 257,16 ha. Kada bi se zbrojile sve ARKOD parcele prema vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta prikazane u tablici *Podaci o ARKOD parcelama prema vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta*, rezultat bi bio znatno veći od stvarnog broja ARKOD parcela na analiziranom području, jer pojedina parcela može imati više vrsta uporabe.

Tablica 10. Podaci o ARKOD parcelama prema vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Grada Ploča na dan 31. prosinca 2016.

Vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (u ha)
Oranica	821	295,13
Staklenik na oranici	40	3,36
Livada	47	6,79
Krški pašnjak	3	1,21
Vinogradi	1485	257,16
Iskrčeni vinogradi	6	0,86
Maslinik	759	87,2
Voćne vrste	1492	385,07
Rasadnik	4	0,34
Miješani trajni nasadi	148	20,74
Ostalo zemljište	21	34,67

Izvor: APPRRR

Najzastupljenije kulture analiziranog područja su mandarina koja se uzgaja na 186,67 ha i plemenita vinova loza na 169,4 ha, a znatne poljoprivredne površine zauzimaju i lubenica (102,57 ha) i maslina (64,98 ha). Najveći broj gospodarstava bavi se uzgojem plemenite vinove loze (1270 PG-ova), mandarina (580 PG-ova) te maslina (491 PG.

Tablica 11. Poljoprivredne površine u Gradu Pločama prema vrstama kultura koje se na njima uzgajaju na dan 31. prosinca 2016. g.

Naziv kulture	Broj gospodarstava	Traženo ha	Naziv kulture	Broj gospodarstava	Traženo ha
mandarina	580	186,67	krški pašnjak	6	1,97
plemenita vinova loza	1270	169,4	tikva, tikvice	6	1,79
lubenica	59	102,57	nektarina	4	1,32
maslina	491	64,98	špinat	3	1,25
ugar	95	27,63	limun	5	1,2
miješane povrtne kulture	223	25,9	lavanda	9	1,1
jabuka	63	23,25	poriluk	2	1
smokva	192	21,87	orah	6	0,88
kupus	25	18,62	peršin	7	0,78
miješani nasad voćnih vrsta	126	17,71	naranča	4	0,59
cikla	19	12,23	blitva	3	0,58
breskva	39	11,31	brokula	2	0,44
mrkva	16	10,25	cvjetača	2	0,44
šljiva	72	9,77	aronija	3	0,38
šipak	54	9,76	kupina	2	0,33
dinja	18	9,53	luk	3	0,3
livade	45	7,84	kivi	2	0,24
kukuruz	54	7,41	krastavci i kornišoni	2	0,22
krumpir	63	6,07	zob-jara	2	0,22
djetelina	39	5,88	grah	2	0,19
jagoda	28	5,51	smilje	2	0,16
trave i travolika paša	17	3,44	čičoka	1	0,14
trešnja	21	2,92	paprika	2	0,14
marelica	15	2,67	višnja	2	0,14
kruška	6	2,46	merala, kozja jabučica,	1	0,12

Naziv kulture	Broj gospodarstava	Traženo ha	Naziv kulture	Broj gospodarstava	Traženo ha
			rušvica, hruščica, aronika		
češnjak	10	2,39	vinove loze	1	0,1
rajčica	10	2,28	malina	1	0,07
kelj	4	2,02			

Izvor: APPRRR

Stočarstvo

U tablici *Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrednika* prikazan je broj grla na području Grada Ploča i Dubrovačko-neretvanske županije. Na području Grada Ploča stočarstvo nije razvijeno što je vidljivo iz tablice u nastavku. Najveći broj grla odnosi se na ovce kojih je 2015. godine na analiziranom području bilo 265 te na koze kojih je iste godine pobrojano 179. Osim koza i ovaca na ovom se području nalazi i 54 goveda te nekolicina jedinki konja, magaraca i svinja. Podaci su preuzeti iz Upisnika poljoprivrednika u kojemu mogu biti evidentirane sve pasmine i kategorije goveda, konja, magaraca, mula i ovaca, od peradi samo broj uzgojno valjanih rasplodnih kljunova pasmine kokoš hrvatica, a od svinja broj rasplodnih krmača i uzgojno valjanih rasplodnih životinja izvornih i zaštićenih pasmina (turopoljska svinja i crna slavonska svinja).

Tablica 12. Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrednika na području Grada Ploča i u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 14. prosinca 2015. g.

Kategorija / Vrsta stoke		Govedo	Kokoši/pilići	Konji	Koze	Magarci /mule/mazge	Ovce	Svinje
U Županiji	Broj grla	1558	99	75	1729	128	5218	13
	Broj PG-a	191	5	17	148	30	148	2
Na području Grada Ploča	Broj grla	54	0	1	179	2	265	12
	Broj PG-a	7	0	0	20	2	9	1

Izvor: APPRRR

Specifičnom granom stočarstva - pčelarstvom na području Grada Ploča bavi se 20 pčelara, što je oko 10 % od svih pčelara u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Svi se pčelari ovoga područja bave konvencionalnom proizvodnjom meda njegujući tako svoj hobi, što znači da nema certificiranih ekoloških pčelara. U tablici 13 prikazan je ukupan broj košnica i proizvodnja meda u kilogramima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama na dan 14. 12. 2015. godine. Prema podacima navedenima u toj tablici vidljivo je da u proizvodnji meda u Dubrovačko-neretvanskoj županiji Grad Ploče čini udio od oko 9 %.

Tablica 13. Uzgoj pčela i proizvodnja meda u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama iz Upisnika poljoprivrednika na dan 14. prosinca 2015. g.

Kategorija / Područje	Dubrovačko-neretvanska županija	Grad Ploče
Ukupan broj košnica	10 689	952
Proizvodnja meda (u kg)	213 780	19 040
Broj PG-ova koji se bave pčelarstvom	199	20

Izvor: APPRRR

2.3. Turizam

Turizam na području Ploča tek je u razvitku i još uvijek ne predstavlja neku značajniju granu gospodarstva. Osim jednog hotela u naselju Ploče kapaciteta 80 ležaja i jednog aparthotela, na predmetnom području nema značajnih turističkih objekata i boravak turista se u najvećoj mjeri odvija u privatnom smještaju. Uz *komercijalni* turistički promet u hotelima i privatnom smještaju analizom je obuhvaćen i boravak gostiju u tzv. nekomercijalnom turističkom prometu, koji turistički uredi prate posebnim statističkim istraživanjem. Takozvani *nekomercijalni turizam* predstavljaju turisti koji ostaju u privatnim kućama, vilama i apartmanima na nekomercijalnoj bazi. To primjerice, uključuje:

- Boravak u vikendicama vlasnika tih vikendica, njihovih prijatelja, obitelji i sl., koji ne plaćaju za svoj boravak.
- Boravak prijatelja i obitelji u privatnom smještaju sve dok je smještaj registriran kao privatno vlasništvo, a ne pravna osoba.

Prema podacima Turističke zajednice Grada Ploča u 2014. godini na području Grada Ploča bilo je ukupno 29 768 noćenja, od čega je broj posjetitelja smještenih u hotelima bio 2563, dok je za 2013. godinu evidentirano ukupno 27 098 noćenja turista, od čega je 1793 smješteno u hotelima. Glavnina noćenja odnosi se na boravak u privatnom smještaju s dominantnim udjelom gostiju u *nekomercijalnom* turističkom prometu koji čine cca 50 % ukupnog broja noćenja.

Tablica 14. Vrsta objekata i broj smještajnih jedinica na području Grada Ploča

Vrsta objekta	2015. g.			2016. g.			2017. g.		
	O	SJ	KR	O	SJ	KR	O	SJ	KR
Hoteli	1	40	80	1	40	80	1	40	80
Domaćinstvo	41	102	304	58	117	372	62	124	391
Ostalo i kampovi	3	11	22	3	11	22	3	11	22
Ukupno	**45**	**153**	**406**	**62**	**168**	**474**	**66**	**175**	**493**

Izvor: Turistička zajednica Grada Ploča

Godine 2017. najveći broj kreveta na području Grada nalazio se unutar domaćinstava (391 krevet), potom u hotelima (80 kreveta), a najmanje u kampovima i ostalom smještaju (22 kreveta). U analiziranom trogodišnjem razdoblju do povećanja smještajnih kapaciteta došlo je samo u privatnom smještaju i to za 28,6 %.

Potražnja turizma prvenstveno se očituje u broju dolazaka i noćenja. Za područje Grada Ploča napravljena je analiza dolazaka i noćenja za period 2013. – 2016. godine.

Tablica 15. Dolasci i noćenja na području Grada Ploča od 2013. do 2016. godine

Mjesec	2013. g.		2014. g.		2015. g.		2016. g.	
	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja
Siječanj	66	166	19	178	81	309	54	227
Veljača	55	462	99	542	65	677	39	275
Ožujak	100	1730	82	525	151	1049	132	722
Travanj	141	945	263	669	166	856	68	321
Svibanj	212	865	184	612	157	835	135	727
Lipanj	297	1402	452	1425	324	1577	309	1775
Srpanj	778	3905	1213	4370	936	4966	1058	6091

Mjesec	2013. g.		2014. g.		2015. g.		2016. g.	
	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja
Kolovoz	1180	5387	1584	6747	1283	6662	1284	7594
Rujan	242	1826	514	2134	321	2049	255	1761
Listopad	163	815	87	497	53	480	92	562
Studeni	72	302	10	115	67	250	65	502
Prosinac	46	153	50	297	46	219	27	104
Ukupno	**3352**	**17 958**	**4557**	**18 111**	**3650**	**19 929**	**3518**	**20 661**

Izvor: Turistička zajednica Grada Ploča

Iz tablice *Broj dolazaka i noćenja turista u naseljima* vidljivo je da se sveukupni broj dolazaka i noćenja blago povećao. Godine 2013. ostvareno je 3352 dolaska, a 2016. njih 3518 što znači da se broj dolazaka u analiziranom periodu povećao za 5 %. Broj noćenja u istom je razdoblju povećan za 13 %, a 2016. godine iznosio je 20 661 noćenje. Prosječan broj noćenja po turistu od 2013. do 2016. godine bio je cca 5 dana.

Tablica 16. Broj dolazaka i noćenja turista u naseljima po mjesecima za 2016. godinu

Naselje	Siječanj		Veljača		Ožujak		Travanj		Svibanj		Lipanj		Srpanj		Kolovoz		Rujan		Listopad		Studeni		Prosinac	
	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.	noć.	dol.
Baćina	11	11	22	8	52	20	129	34	295	51	620	138	2646	512	3635	650	845	116	260	37	107	11	10	4
Banja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	11	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	106	11	525	54	833	65	82	0	26	2	19	0	0	0
Peračko Blato	11	1	10	1	3	0	7	1	132	18	242	45	526	76	715	74	155	27	48	7	54	4	19	0
Ploče	205	42	144	20	160	60	173	29	287	64	464	82	1471	208	1559	272	351	52	203	30	197	29	66	20
Rogotin	0	0	99	10	507	52	12	4	0	0	293	23	631	119	591	73	277	33	9	0	108	14	9	3
Staševica	0	0	0	0	0	0	0	0	13	2	45	5	205	13	21	5	26	2	0	0	0	0	0	0
Šarić Struga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	65	65	185	145	25	25	16	16	17	7	0	0
Ukupno	**227**	**54**	**275**	**39**	**722**	**132**	**321**	**68**	**727**	**135**	**1775**	**309**	**6091**	**1058**	**7594**	**1284**	**1761**	**255**	**562**	**92**	**502**	**65**	**104**	**27**

Izvor: Turistička zajednica Grada Ploča

Godine 2016. najveći je broj dolazaka ostvaren u naselju Baćina (1592), kao i najveći broj noćenja (8632). Promatrajući broj dolazaka i noćenja po mjesecima, može se zaključiti da je najveći broj dolazaka ostvaren u kolovozu (1284) kao i broj noćenja (7594). Iz navedenih podataka evidentan je mali broj gostiju i noćenja u odnosu na ukupnu populaciju.

Uspoređujući turističku godinu 2016. s 2014. može se zaključiti da je broj gostiju na vrhuncu sezone u kolovozu neznatno porastao. Godine 2014. na predmetnom području u kolovozu ostvareno je 7034 noćenja, što je činilo prosječno 235 gostiju dnevno. Godine 2016. taj se broj povećao na 253 gosta dnevno.

Tablica 17. Broj dolazaka i noćenja turista u naseljima prema vrsti objekta za 2016. godinu

Naselje / objekt	Hoteli		Objekti u domaćinstvu		Nekomercijalni smještaj		Ukupno	
	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja
Baćina	0	0	1446	6441	146	2191	1592	8632
Banja	0	0	11	77	0	0	11	77
Komin	0	0	112	1085	20	506	132	1591
Peračko Blato	0	0	224	1659	30	263	254	1922
Ploče	370	649	393	2500	145	2131	908	5280
Rogotin	0	0	323	2490	8	46	331	2536
Staševica	0	0	0	0	27	310	27	310
Šarić Struga	0	0	259	269	4	44	263	313
Ukupno	**370**	**649**	**2768**	**14 521**	**380**	**5491**	**3518**	**20661**

Izvor: Turistička zajednica Grada Ploča

Na području Grada Ploča najveći broj dolazaka i noćenja gostiju ostvaren je objektima u domaćinstvima (2768 dolazaka i 14 521 noćenje), a nakon toga u nekomercijalnom smještaju (380 dolazaka i 5491 noćenje). Najmanje dolazaka i noćenja u 2016. godini ostvareno je u hotelskom smještaju (370 dolazaka i 649 noćenja).

Tablica 18. Popunjenost smještajnih kapaciteta u 2016. godini

Kategorija		Dolasci	Noćenja	Broj dana boravka u %	Iskorištenost kapaciteta u %	Dani zauzeća kapaciteta
Objekti u domaćinstvu	Baćina	1446	6441	4,5	9,7	35,6
	Banja	11	77	7,0	2,6	9,6
	Komin	112	1085	9,7	8,5	31,0
	Peračko Blato	224	1659	7,4	13,0	47,4
	Ploče	393	2500	6,4	10,5	38,5
	Rogotin	323	2490	7,7	17,5	63,8
	Staševica	0	0	-	0,0	0,0
	Šarić Struga	259	269	1,0	12,3	44,8
	Ukupno	2768	14 521	5,2	10,7	39,0
Hoteli	Ploče	370	649	1,8	2,2	8,1
	Ukupno	370	649	1,8	2,2	8,1
Ukupno		**3138**	**15 170**	**4,8**	**8,8**	**32,0**

Izvor: Turistička zajednica Grada Ploča

Unutar građevinskog područja naselja moguća je gradnja građevina ugostiteljsko-turističke namjene. Unutar zaštićenog obalnog pojasa maksimalno je dozvoljena izgradnja hotela kapaciteta 80 kreveta. Na području Grada Ploča označen je postojeći hotel u Pločama, u građevinskom području naselja. U naselju Ploče planiran je hotel i hotelsko naselje na lokalitetu "Pod cestom". Na Baćinskim jezerima planiran je autokamp na lokalitetu Željugrad. Planirana je zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja Komin (lokalitet jezero Modrič - Galičak), zona u istraživanju (T*). Namjena ove zone definirat će se u postupku istraživanja. Tražena istraživanja trebaju obuhvatiti analizu svih prirodnih i stvorenih elemenata prostora i provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš sukladno posebnom propisu kao preduvjet za provođenje postupka izmjena i dopuna PPDNŽ-e. Planirano je hotelsko naselje na lokalitetu Dobrogošće. Također, planirana je luka nautičkog turizma – marina Ploče kapaciteta 200 vezova. Površina kopnenog dijela luke je 1 ha. Turističko-ugostiteljska namjena kopnenog dijela luke nautičkog turizma je T2 – hotelsko naselje, kapaciteta 120 smještajnih jedinica.

Tablica 19. Ugostiteljsko-turistička namjena u izdvojenom građevinskom području

Naselje	Lokalitet	Površina (u ha)	Vrsta	Kapacitet (kreveta/SJ)	Izgrađenost (u %)
Komin	jezero Modrič - Galičak	u istraživanju	T*	u istraživanju	0
Baćina	Dobrogošće	12	T1	1100	0

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča

Tablica 20. Ugostiteljsko-turistička namjena unutar građevinskog područja naselja

Naselje	Površina GP naselja ha	Lokalitet	Površina (u ha)	Vrsta	Kapacitet	Izgrađenost (u %)
Baćina	40,68	Baćinska jezera – Željugrad	0,5	T3	100	100
		luka nautičkog turizma	1,0	T2	120	0
		"Pod cestom" (dio)	1,7	T1,T2	80-T1 1200-T2	0
Ploče	62,73	"Pod cestom" (dio)	4,9	T1,T2	80-T1 1200-T2	0
		hotel (postojeći)	0,4	T1	80-T1	100
Banja	20,06	hotel (planirani) - Zmijarevići	1,27	T1	80-T1	0

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča

U Prostornom planu uređenja struktura sadržaja za ugostiteljstvo i turizam odnosi se na ugostiteljstvo i turizam naselja i izdvojena građevinska područja turističke namjene (izvan naselja).

Ugostiteljstvo i turizam unutar naselja odnosi se na:

a) autokamp (T3) – postojeći autokamp u naselju Baćina, lokalitet "Željugrad" – Baćinska jezera, kapaciteta 100 smještajnih jedinica, površine 0,5 ha
b) hotel (T1) – postojeći hotel u naselju Ploče, površina zone 0,4 ha – planirani hotel u naselju Ploče na lokalitetu "Pod cestom", kapaciteta 80 smještajnih jedinica
c) hotelsko naselje (T1 i T2) – planirano hotelsko turističko naselje djelomično u naselju Ploče, a djelomično u naselju Baćina – lokalitet "Pod cestom" (ex vojna zona), kapaciteta 320 smještajnih jedinica, ukupne površine 3,13 ha
d) ugostiteljske sadržaje unutar građevinskih područja naselja i

Izdvojena građevinska područja turističke namjene (izvan naselja) su:

a) izdvojena zona izvan naselja Komin (lokalitet jezero Modrič - Galičak), zona u istraživanju (T*) i
b) planirano hotelsko naselje (T1) u izdvojenoj zoni uz naselje Baćina (lokalitet Dobrogošće), kapaciteta 1100 kreveta, površine 12,0 ha.

Također, Prostornim planom uređeni su uvjeti za planiranje turističke namjene u izdvojenom građevinskom području unutar naselja, za gradnju luke nautičkog turizma, za gradnju morskih plaža, autokampova i lovišta.

2.4. Tržište rada

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području Grada Ploča bilo je zaposleno 3099 stanovnika, dok je prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iste godine

nezaposlen bio 681 stanovnik. Tablica 2 Struktura stanovništva prema spolu i starosti iz poglavlja Opći podaci prikazuje koliko je radno sposobnog stanovništva 2011. godine obitavalo na području Grada Ploča. Iz tablice je moguće zaključiti kako se broj radno sposobnog stanovništva[7] između dva popisa smanjio s obzirom da su prema popisu stanovništva iz 2001. godine na tom području bile evidentirane 7236 radno sposobne osobe, a prema popisu stanovništva 2011. godine 6898 osobe.

Zaposleno stanovništvo

Tablica u nastavku prikazuje strukturu stanovništva na području Grada Ploča prema njihovom zanimanju i starosti (podaci službenog popisa 2011. godine).

Tablica 21. Broj zaposlenih stanovnika prema starosti i zanimanju na području Grada Ploča (Popis stanovništva 2011.)

Zanimanje	Ukupno	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više
Zakonodavci, dužnosnici i direktori	117	-	2	6	10	11	8	24	20	25	9	2
Znanstvenici, inženjeri i stručnjaci	378	-	6	44	69	36	30	49	60	36	38	10
Tehničari i stručni suradnici	529	2	19	52	60	86	61	55	78	66	45	5
Administrativni službenici	504	-	18	62	65	63	60	72	94	58	12	-
Uslužna i trgovačka zanimanja	745	6	100	120	115	104	92	98	60	35	14	1
Poljoprivrednici, šumari, ribari i lovci	59	-	1	2	8	10	7	12	6	8	2	3
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	214	3	23	25	33	18	26	18	25	33	10	-
Rukovatelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda	241	2	14	32	46	30	21	25	38	26	7	-
Jednostavna zanimanja	224	3	21	19	28	25	29	35	32	26	6	-
Vojna zanimanja	63	-	4	9	6	20	14	6	4	-	-	-
Nepoznato	25	-	2	2	5	5	2	2	3	1	3	-
Ukupno	**3099**	**16**	**210**	**373**	**445**	**408**	**350**	**396**	**420**	**314**	**146**	**21**

Izvor: www.dzs.hr

Iz tablice se može uočiti kako je najveći broj zaposlenih na dan 31. ožujka 2011., kada su prikupljeni podaci za Popis 2011., u dobi 30-34 godina, točnije njih 445. Od 3099 zaposlenih najviše je bilo zaposlenih u uslužnim i trgovačkim zanimanjima (745), kao tehničari i stručni suradnici (529) te kao administrativni službenici (504). Najmanje zaposlenih imalo je vojno zanimanje (63).

Sagledavajući kategorije djelatnosti prema NKD 2007 klasifikaciji, može se zaključiti da je broj zaposlenih stanovnika 2011. godine dominirao u prijevozu i skladištenju s ukupno 755 zaposlenika (24,36 % od ukupno zaposlenih), potom u javnoj upravi i obrani, obveznom

[7] Radno sposobno stanovništvo je stanovništvo u dobi od 15 do 65 godina.

socijalnom osiguranju (15,42 %) te u trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala (13 %).

Tablica 22. Broj zaposlenih prema područjima djelatnosti u Gradu Pločama (Popis stanovništva 2011.)

Djelatnost	Ukupno
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	79
B Rudarstvo i vađenje	1
C Prerađivačka industrija	209
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	28
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	104
F Građevinarstvo	144
G Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	403
H Prijevoz i skladištenje	755
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	212
J Informacije i komunikacije	28
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	62
L Poslovanje nekretninama	4
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	89
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	94
O Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	478
P Obrazovanje	218
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	121
R Umjetnost, zabava i rekreacija	28
S Ostale uslužne djelatnosti	28
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	2
U Djelatnost izvan teritorijalnih organizacija i tijela	1
Ukupno	**3099**

Izvor: www.dzs.hr

Podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje dostavljeni su za razdoblje 2013. - 2016. i preslikavaju stanje na dan 31. prosinca. Iz njih je vidljivo da broj zaposlenih osoba u tom razdoblju nije prelazio 2679, a on je zabilježen 2013. godine. Te je godine prema podacima HZMO-a bilo 2266 radnika kod pravnih osoba, 216 kod fizičkih osoba te 136 obrtnika. U preostalim kategorijama osiguranja evidentiran je manji broj korisnika tijekom cijelog promatranog razdoblja što je prikazano na grafikonu u nastavku.

Grafikon 6. Osiguranici na području Grada Ploča od 2013. do 2016. godine.

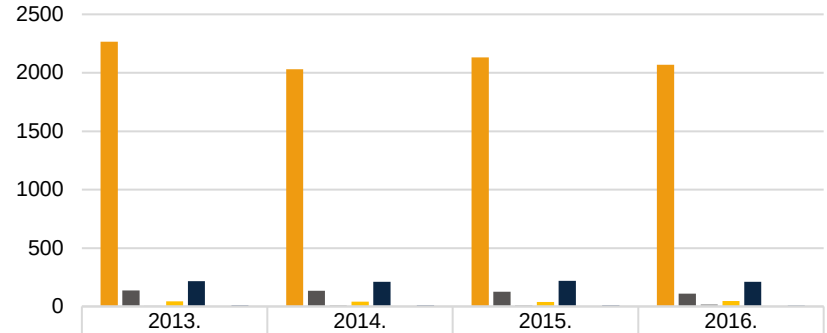

	2013.	2014.	2015.	2016.
Radnici kod pravnih osoba	2266	2031	2131	2068
Obrtnici	136	133	125	109
Poljoprivrednici	6	10	11	19
Samostalne profesionalne djelatnosti	43	42	38	46
Radnici kod fizičkih osoba	216	211	220	212
Osiguranici zaposleni kod međ. org. u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu	2	0	1	0
Osiguranici - produženo osiguranje	10	10	12	7

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Nezaposleno stanovništvo

Na grafikonu *Nezaposleno stanovništvo prema spolu* prikazan je broj nezaposlenog stanovništva prema spolu s područja Grada Ploča. Iz grafikona se može uočiti da ukupan broj nezaposlenih bilježi blagi pad od 2014. godine do kraja promatranog razdoblja. Tijekom cijelog promatranog razdoblja broj nezaposlenih žena veći je od broja nezaposlenih muškaraca.

Grafikon 7. Nezaposleno stanovništvo prema spolu na području Grada Ploča 2011.-2016

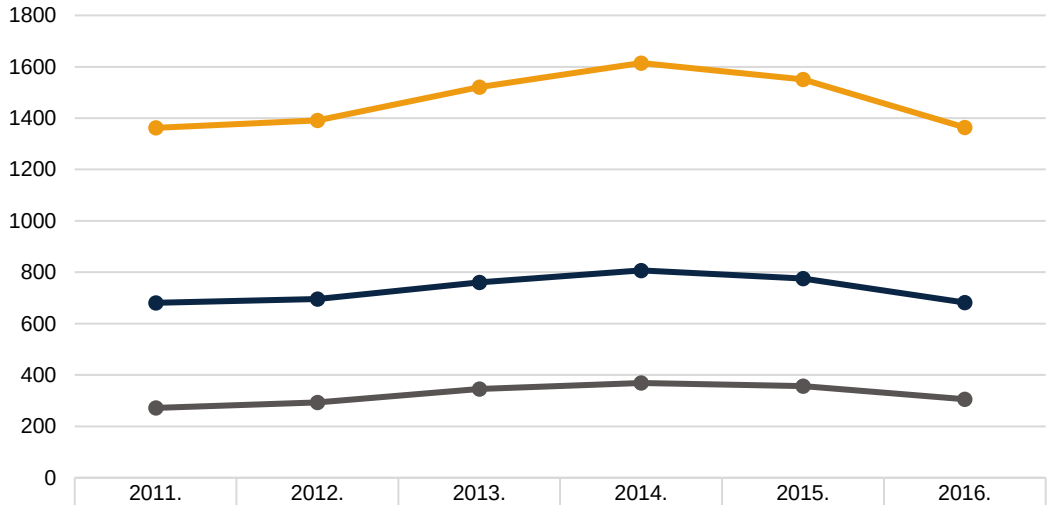

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupno	681	696	760	807	775	682
Žene	409	402	415	438	418	376
Muškarci	272	294	345	369	357	306

Izvor: www.hzz.hr

Grafikonom 8 prikazan je trend kretanja broja nezaposlenih s obzirom na stupanj obrazovanja. Najveći broj nezaposlenih tijekom promatranog razdoblja bilježi skupina sa završenom srednjom školom, no taj broj se u posljednjoj promatranoj godini smanjuje za 3,95 % u odnosu na prvu godinu promatranog razdoblja (2011.).

Grafikon 8. Nezaposleno stanovništvo Grada Ploča prema razini obrazovanja od 2011. do 2016. godine

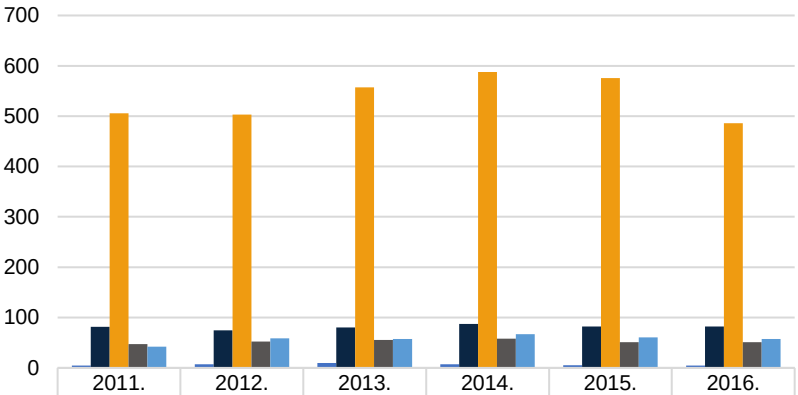

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Bez škole i nezavršena osnovna škola	5	7	10	7	5	5
Završena osnovna škola	82	75	80	87	82	82
Srednja škola	506	503	557	588	576	486
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	47	52	56	58	51	51
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	42	59	58	67	61	57

Izvor: www.hzz.hr

Posebnu kategoriju u evidencijama nezaposlenosti pri HZZ-u čine hrvatski branitelji. Godine 2011. na analiziranom području bio je 681 nezaposleni branitelj da bi se taj broj do 2014. godine povećao na 807 nakon čega bilježi pad, uključujući i posljednju analiziranu godinu (2016.) kada je u Gradu Pločama bilo 682 nezaposlena branitelja.

Analiza izvora prihoda stanovnika Grada Ploča

Uvidom u podatke o izvorima financiranja stanovnika, vidljivo je da je najveći broj stanovnika Grada Ploča bez prihoda (3431 stanovnik). Prihode od stalnog rada ostvaruje 2920 stanovnika, starosne mirovine koristi 1521, a ostale mirovine 1212 stanovnika. Najmanje stanovnika prihode ima od imovine (55 stanovnika).

Grafikon 9. Izvori financiranja stanovnika Grada Ploča prema Popisu stanovništva 2011. godine

Glavni izvori sredstava za život	Svi	Muškarci	Žene
Prihodi od stalnog rada	2920	1748	1172
Prihodi od povremenog rada	262	130	132
Prihodi od poljoprivrede	225	149	76
Starosna mirovina	1521	745	776
Ostale mirovine	1212	597	615
Prihodi od imovine	55	31	24
Socijalne naknade	404	168	236
Ostali prihodi	244	97	147
Povremena potpora drugih	229	108	121
Bez prihoda	3431	1497	1934
Nepoznato	8	3	5

Izvor: www.dzs.hr

Korisnici mirovinskog osiguranja

Prema dostupnim podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 2013. do 2015. godine broj korisnika mirovina povećao se za oko 9 %. Grafikon 12 prikazuje kretanje broja korisnika mirovina na području Grada Ploča za razdoblje 2013. - 2016. Podaci za sve godine, odnose se na stanje na zadnji dan u godini, odnosno na 31. prosinca.

Grafikon 10. Korisnici mirovina na području Grada Ploča od 2013. do 2016. godine

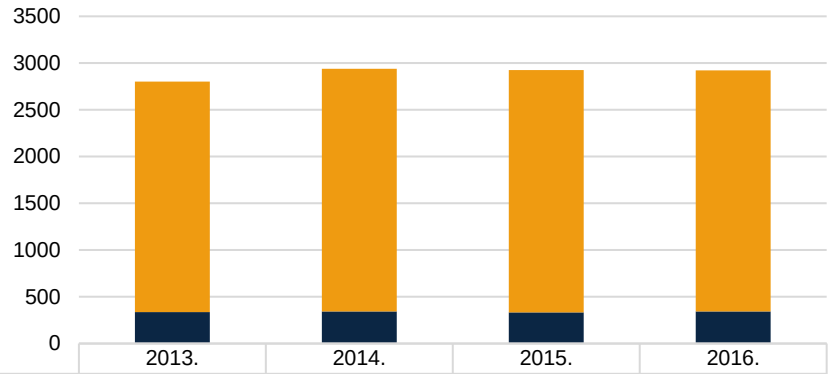

	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj korisnika starosne, prijevremene starosne, invalidske i obiteljske mirovine	2465	2595	2590	2579
Broj korisnika mirovina hrvatskih branitelja i Hrvatske vojske	338	343	334	343

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Za isplatu trenutnih umirovljenika koriste se uplate zaposlenih, odnosno osiguranika. Osiguranici su prema Zakonu o mirovinskom osiguranju fizičke osobe koje su na osnovi radne aktivnosti (radni odnos, obavljanje djelatnosti i dr.) obvezno osigurane na mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti. Osiguranicima se na načelima uzajamnosti i solidarnosti obvezno osiguravaju prava za slučaj starosti i smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, a članovima njihovih obitelji prava za slučaj smrti osiguranika.[8]

[8] http://www.mirovinsko.hr/default.aspx?id=47

3. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

3.1. Socijalna skrb

Socijalna skrb je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama s nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koji uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, s ciljem unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su osigurati sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i posebnom propisu, u skladu sa socijalnim planom i mrežom socijalnih usluga na svojem području.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih naknada i socijalnih usluga stanovnicima na svom području u većem opsegu nego što je utvrđeno ovim Zakonom, na način propisan njihovim općim aktom, ako u svom proračunu imaju za to osigurana sredstva.

Centar za socijalnu skrb Ploče je javna ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska, osnovana rješenjem nadležnog Ministarstva za područje grada Ploča s pripadajućim naseljima. Pojam korisnika socijalne skrb te ostala važna pitanja kao što su ostvarivanje socijalnih prava i usluga definirani su važećim Zakonom o socijalnoj skrbi.

Uzevši u obzir stanje na kraju kalendarske godine 2012. i 2016. primjetan je rast broja korisnika zajamčene minimalne naknade (tzv. socijalne pomoći) što je prateći trend sve lošije gospodarske i ekonomske situacije. Zamjetan je i pad broja korisnika jednokratnih naknada što se može pripisati boljoj i efikasnijom informatizaciji sustava socijalne skrbi kojom se stječe uvid u prihode i imovinu korisnika te promjenama zakonskih okvira.

Promjene Zakona o socijalnoj skrbi, uvođenje Jedinstvenog tijela vještačenja te donošenje Uredbe o metodologiji vještačenja također je utjecalo na pad broja korisnika doplatka za pomoć i njegu. Pravo na naknadu za ugroženog kupca energenata uvodi se kao nova mjera za ublažavanje socijalne nesigurnosti korisnika zajamčene minimalne naknade i osobne invalidnine.

Tablica 23. Oblici pomoći unutar socijalnog programa Grada Ploča

Oblik pomoći	2012.	2015.	2016.
Zajamčena minimalna naknada	101	132	120
Jednokratna naknada	133	89	96
Doplatak za pomoć I njegu	439	419	398
Osobna invalidnina	77	78	80
Naknada do zaposlenja	3	7	4
Naknada za ugroženog kupca energenata	-	154	158

Izvor: Grad Ploče

Korisnici socijalnog programa Grada Ploča su različite skupine stanovnika. Odlukom o socijalnoj skrbi na području Grada Ploča (Službeni glasnik Grada Ploča, 10/2017) korisnik može ostvariti neko od prava iz socijalne skrbi ako ispunjava jedan od uvjeta i to: socijalni uvjet, uvjet prihoda ili posebni uvjet. Odlukom je definirano što se smatra prihodom kao i sredstva koja ne ulaze u prihod.

Pravednija i svrsishodnija raspodjela sredstava, kao i bolja kontrola nad istima, postigla se uvrštavanjem uvjeta imovinskog stanja uz uvjet prihoda. Imovinsko stanje čine prihod i imovina samca ili članova kućanstva. Prihodom se smatraju sva novčana sredstva ostvarena po osnovi rada, mirovine, primitaka od imovine ili na neki drugi način (primjerice primitak od udjela u kapitalu, kamate od štednje i sl.) ostvarena u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, a umanjeni za iznos uplaćenog poreza i prireza.

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi imovinom se smatraju pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama, vrijednosni papiri, dionice, poslovni udjeli, stambena štednja, životno osiguranje i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu. Imovinom se ne smatraju dionice u Fondu hrvatskih branitelja koje potječu po osnovi statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja. Odlukom o socijalnoj skrbi na području Grada Ploča smatra se da osobe mogu same sebe uzdržavati ako sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba mogu ostvarivati prodajom imovine ili davanjem imovine u zakup ili najam i to one koja ne služi njima ili članovima njihovih obitelji za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Zakonom o socijalnoj skrbi propisano je da naknadu za troškove stanovanja (najamnina, komunalne naknade, električna energija, plin, grijanje, voda, odvodnja i dr.), odobrava jedinica lokalne samouprave mjesečno, do iznosa polovice zajamčene minimalne naknade priznate samcu ili kućanstvu.

Pravo na pomoć za podmirenje troškova stanovanja-najma stana može ostvariti korisnik zajamčene minimalne naknade koji ugovorom o najmu stana može dokazati status najmoprimca.

Samcu ili kućanstvu korisniku zajamčene minimalne naknade koji se grije na drva priznaje se pravo na troškove ogrjeva na način da mu se jednom godišnje osigura 3 m^3 drva ili odobri novčani iznos za podmirenje tog troška u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave. Jedinica lokalne samouprave podnosi zahtjev s podacima o korisnicima zajamčene minimalne naknade koji se griju na drva nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave najkasnije do rujna tekuće godine za sljedeću godinu. Na području Grada Ploča isplaćuje se pomoć za troškove ogrjeva za cca 100 kućanstava.

Jednokratna novčana pomoć izvanredna je pomoć koja se odobrava samcu ili obitelji, a koji se nalaze u položaju trenutačne materijalne ugroženosti iz razloga na koje ne mogu utjecati te radi toga nisu u mogućnosti podmiriti osnovne životne potrebe, a prvenstveno u slučaju

bolesti korisnika ili člana kućanstva, smrti člana kućanstva čiji su prihodi činili značajniji dio zajedničkih prihoda kućanstva i dr.

Korisnik ispunjava socijalni uvjet na temelju potvrde Centra za socijalnu skrb o pravu na zajamčenu minimalnu naknadu.

Korisnik ispunjava uvjet prihoda ako mu prihod ne prelazi:

- Samac: do 1.500,00 kuna
- Dvočlana obitelj: do 2.000,00 kuna
- Tročlana obitelj: do 2.500,00 kuna
- Četveročlana obitelj: do 3.000,00 kuna
- Peteročlana obitelj: do 3.500,00 kuna
- + 500,00 kn za svakog daljnjeg člana obitelji

I kod ove kategorije korisnika treba postupati prema uvjetima imovinskog, a ne samo prihodovnog stanja što značajnije doprinosi pravednijoj raspodjeli sredstava socijalno ugroženim korisnicima. Kao logičan slijed povećanjem cenzusa za ostvarenje prava prema uvjetu imovinskog stanja obuhvaća veću kategoriju građana na rubu egzistencijalnog minimuma.

Kategoriju korisnika prava na osobnu invalidninu priznatu rješenjem Centra za socijalnu skrb čine odrasle osobe i djeca s teškim invaliditetom ili drugim teškim i trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njenih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice. U evidenciji nadležnog Centra za socijalnu skrb nalazi se 80 korisnika navedenog prava.

Obiteljska politika

Obiteljska je politika javna politika kojom država, a u širem smislu društvo, djeluju na obiteljske resurse s ciljem poboljšanja položaja prije svega ugroženih obitelji s djecom. Obiteljska politika utječe na društveni položaj i strukturu obitelji. Od obiteljske treba razlikovati populacijsku (demografsku) politiku. Naime, obiteljska politika djeluje na strukturu i socijalni položaj obitelji, a populacijska je politika usmjerena na određene ciljeve vezane uz kretanje i strukturu stanovništva. Populacijska i obiteljska politika međusobno su ipak tijesno povezane i velikim se dijelom podudaraju. Najznačajnije mjere obiteljske politike, kao što su dječji dodaci, porezne olakšice, plaćeni porodni i roditeljski dopusti, istovremeno su i mjere populacijske politike.

Jednoroditeljska obitelj je obitelj koju čine dijete, odnosno djeca i jedan roditelj. Broj jednoroditeljskih obitelji te brakova bez djece u Hrvatskoj postupno se povećava. Udio jednoroditeljskih u ukupnom broju obitelji u Republici Hrvatskoj iznosio je 1971. godine 11,5 %, 1991. godine 12,4 %, 2001. godine 15,0 %, a 2011. godine 17,09 %. Trend porasta razvoda brakova nije u ovom tranzicijskom razdoblju zaobišao ni Grad Ploče koji će, kao **mjeru pomoći**

jednoroditeljskim obiteljima, za svu maloljetnu djecu koja žive u jednoroditeljskim obiteljima, a roditelj je nezaposlen, dodijeliti novčana pomoć za blagdan Sv. Nikole.

Za obiteljsku su politiku bitni demografski indikatori, a oni pokazuju velike promjene u kretanju i strukturi stanovništva. Opadajuća stopa fertiliteta, sve manje sklopljenih brakova, povećanje dobi prilikom sklapanja braka, kasnije rođenje prvog djeteta, sve veći broj jednoroditeljskih obitelji i slično, indikatori su koji upozoravaju na trend transformacije naše obiteljske strukture te slabljenja socijalne sigurnosti.

Sukladno izvješću o izvršenju javnih potreba u socijalnoj skrbi evidentno je da je za pomoć za novorođeno dijete u Gradu Ploče izdvojeno 57.750,00 kuna, odnosno za 77 novorođene djece. Kao mjeru obiteljske politike Grad Ploče je povećao iznos za **dar za novorođeno dijete** i to na iznos od 3.000,00 kuna.

3.2. Zdravstvo

Mreža zdravstva na području Grada Ploča obuhvaća primarnu i sekundarnu zdravstvenu zaštitu te Ispostavu Zavoda za javno zdravstvo Županije. U primarnu zdravstvenu zaštitu Grada Ploča ubrajaju se: Dom zdravlja, hitna medicinska služba, laboratorijska i radiološka dijagnostika te ljekarne. Sekundama zdravstvena zaštita odnosi se na poliklinike i specijalističke ordinacije.

Dom zdravlja Ploče osnovan je 1965. godine. U njemu se obavlja djelatnost opće ili obiteljske medicine. Vizija Doma zdravlja je postati zdravstvena organizacija na visokom nivou te svojim korisnicima pružiti kvalitetnu i efikasnu zdravstvenu zaštitu u okviru standarda, realnih resursa i postojećih kapaciteta. U njemu je godinama konstantan broj zaposlenika, njih 35 koji su odgovorni za primarnu zdravstvenu zaštitu stanovnika Grada. U sklopu Doma zdravlja omogućeno je dežurstvo subotom i nedjeljom.

Na području Grada omogućena je zdravstvena njega u kući bolesnika putem Ustanove za zdravstvenu njegu i rehabilitaciju „Ivana“. Ustanova je osnovana 2003. godine, a unutar nje zaposleno je pet djelatnika. Kako bi se osigurali poboljšani radni uvjeti u okviru ustanove potrebna je izgradnja stacionara.

3.3. Odgoj i obrazovanje

Mreža prosvjete na području Grada Ploča odnosi se na dječji vrtić, osnovnu, glazbenu i srednju školu te izobrazbu odraslih kroz Sveučilišne studije.

Predškolski odgoj

Dječji vrtić je javna ustanova kojoj je osnivač Grad Ploče. Dječji vrtići su odgojno-obrazovne ustanove (s ili bez podružnica) za odgoj djece predškolske dobi (u Dječjem vrtiću Ploče djeca od navršenih 12 mjeseci života do polaska u osnovnu školu), u kojima se provode organizirani oblici izvanobiteljskog odgojnoobrazovnog rada, njege i skrbi o djeci predškolske dobi. U prosjeku, djeca u vrtiću provode 8- 10 sati dnevno, što ih čini njihovim

drugim domom. Zbog toga moraju sadržavati odgovarajući prostor, program, stručno osoblje i osigurana financijska sredstva. Program rada predškolskog odgoja i izobrazbe koji provodi Dječji vrtić Ploče trenutno ostvaruje 276 djece u pet objekta na pet lokacija: u centralnom vrtiću u Pločama, izdvojenom novouređenom prostoru u Pastoralnom centru te u područnim vrtićima u Kominu, Rogotinu i Staševici.

Dječji vrtić Ploče u svom centralnom objektu ima 8 odgojno-obrazovnih skupina, a radi u zgradi vrtića na adresi Trg bana Josipa Jelačića 10, u kojoj je započeto sa radom 1979. godine. Na lokaciji novouređenog prostora u Pastoralnom centru formirane su 2 odgojno-obrazovne skupine.

Slika 7. Zgrada centralnog objekta Dječjeg vrtića u PLočama

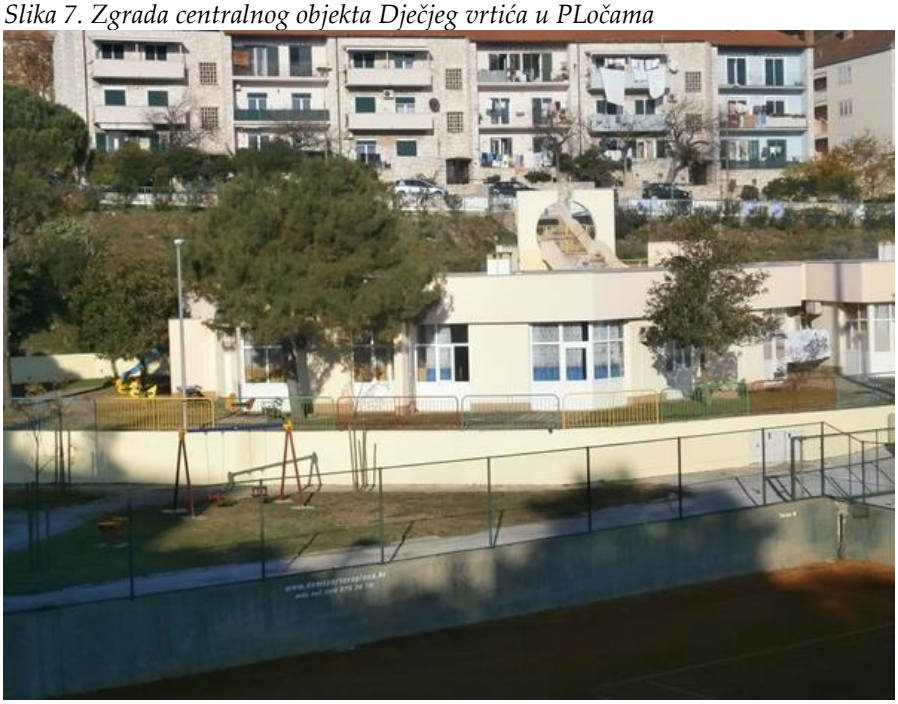

Izvor: Izvor: www.djecji-vrtic-ploce.hr

Područni vrtić u Kominu broji 2 odgojno-obrazovne skupine, područni vrtić u Rogotinu broji 1 odgojno-obrazovnu skupinu baš kao i područni vrtić u Staševici koji broji jednu odgojno-obrazovnu skupinu. Čimbenici koji ukazuju na potrebu izgradnje novog aneksa na postojećem centralnom vrtiću u Pločama ili izgradnju nove zgrade dječjeg vrtića:

• Broj zaprimljenih i odbijenih zahtjeva za smještaj djece u vrtić, do uređenja i opremanja nove lokacije u Pastoralnom centru, zadnjih je godina bio sve veći, pa se broj djece na listi čekanja kretao od 8 do 30.

• Prekapaciranost odgojnih skupina u koje djecu još uvijek upisujemo po Elementima standarda društvene brige o djeci predškolskog uzrasta (N.N. 29/83.).

• Potreba uvođenja novih mjerila broja djece upisanih u odgojnu skupinu po Državnim pedagoškim standardima (N.N. 63/08., 90/10).

• Uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovne odgojno-obrazovne skupine (cjelodnevne i poludnevne), što zahtijeva smanjenje broja djece po skupinama, a samim time povećanje smještajnog prostora za djecu.
• Ukoliko postoji dovoljan broj djece za ustroj posebne skupine, potrebno je predvidjeti prostor za skupinu takve namjene u sklopu vrtića.
• Nedostatak uredskog prostora za stručne suradnike i ostalih prostora koje zahtijeva djelatnost organiziranog odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi.
• Dotrajalost postojeće zgrade vrtića, gdje su (zbog starosti objekta i trusnog područja na kojem se zgrada nalazi) potrebna stalna ulaganja u sanaciju i održavanje. S obzirom na cjelokupnu situaciju, uviđa se potreba stabilizacije postojećeg centralnog vrtića i dogradnje novog aneksa ili izgradnja nove zgrade dječjeg vrtića u Pločama. Uzimajući u obzir broj djece upisanih u vrtić posljednjih godina i projekciju broja djece koja bi se upisivala u odgojne skupine po primjeni novih mjerila (normativa) za upis djece, proizlazi da bi Dječji vrtić u Pločama trebao zadovoljiti potrebu za smještajem 200 – 250 djece, što je u ovom trenutku (uređenjem lokacije u Pastoralnom centru) zadovoljeno.

Slika 8. Prikaz idejnog projekta novog dječjeg vrtića u Pločama

Izvor: Idejni plan izgradnje dječjeg vrtića

Osnovnoškolsko obrazovanje

Osnovna škola u Pločama započela je radom školske godine 1947./'48. Godine 1951./'52. osnovna pučka škola u Pločama prerasla je u Osmogodišnju školu Ploče koja je radila u tri zgrade. Od tada pa do danas Osmogodišnja škola u Pločama je bila smještena u nekoliko zgrada, na različitim lokacijama (u Rogotinskoj ulici i u sadašnjoj Gračkoj ulici zajedno s već tada osnovanom gimnazijom). Od 1. veljače 1971. godine škola radi u sadašnjoj zgradi **Osnovne škole Vladimira Nazora** zajedno sa Srednjoškolskim centrom fra Andrije Kačića Miošića. U sklopu škole djeluje Područna škola Rogotin.

Rad škole organiziran je kroz 31 razredno odjeljenje (2016. godine) koje je raspoređeno u dvije smjene. O učenicima, njihovu odgoju i obrazovanju unutar ove ustanove brine se sveukupno 68 djelatnika škole. Ti se brojevi nisu značajno mijenjali u analiziranom periodu od 2011.

godine. Školu je u akademskoj godini 2011./'12. upisalo 556 učenika, dok je 2016./'17. zamijećeno drastično smanjenje broja upisanjih učenika i to za 18,16 %. Nastava se u ovoj ustanovi provodi u redovnom, prilagođenom i umjetničkom programu. Unutar programa za inkluziju u školi djeluju asistenti u nastavi, a potrebitima je omogućen prilaz za invalide. Osnovna škola „Vladimir Nazor" ima 19 specijaliziranih učionica: 3 učionice za hrvatski jezik, 3 učionice za matematiku, 1 učionica za tehničku kulturu, 1 informatički kabinet, 2 učionice za biologiju, 2 za strane jezike, te za ostale predmete po jedna specijalizirana učionica. Škola je opremljena knjižnicom s čitaonicom, te specijaliziranom učionicom za rad defektologa – učitelja s djecom s poteškoćama u razvoju, uredovnim prostorom i zbornicom. Škola ima vanjsko igralište i školski sportski klub. Učenicima je organiziran prijevoz do škole. U svrhu poboljšavanja radnih uvjeta u školi bi bilo nužno povećanje broja učionica za četiri radi uvođenja jedne smjene i adaptacija prostora za školsku kuhinju i produženi boravak učenika.

Grafikon 11. Broj zaposlenika i upisanih učenika OŠ Vladimir Nazor od 2011. do 2016. godine

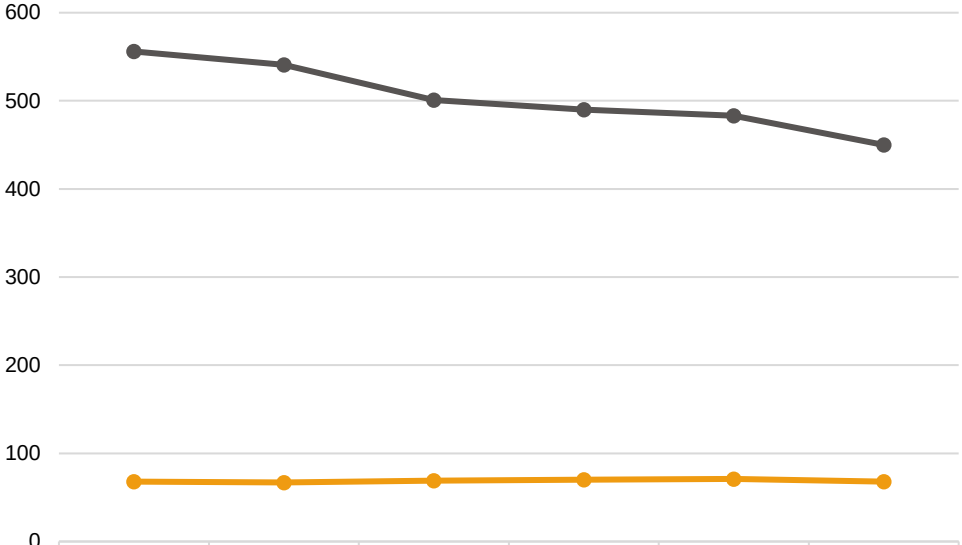

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj zaposlenika	68	67	69	70	71	68
Broj učenika	556	541	501	490	483	450

Izvor: Osnovna škola Vladimir Nazor, Ploče

Područnu školu Rogotin 2016./'17. pohađalo je 25 učenika za koje je nastava bila organizirana u kombiniranom (jedan razred) i redovnom (2 razreda) programu.

Obje zgrade u kojima se odvija nastava nalaze se u vlasništvu Grada Ploča. Površina matične škole iznosi cca 3000 m², a područne škole 200 m². Površina školskog dvorišta u matičnoj školi iznosi 200 m².

Osnovna škola „Ivo Dugandžić – Mišić" u Kominu osnovana je 1870., a 1957. godine određena je lokacija današnje škole u kojoj se nastava počela redovito odvijati od 1973. godine.

Slika 9. Osnovna škola u Kominu

Izvor: http://os-idmisic-komin.skole.hr/skola/povijest

Školska zgrada djeluje na tri etaže sveukupne površine 1753 m². Napravljena je u skladu s školskim standardima. Svaki nastavnik ima svoj kabinet, a u središtu škole je nova moderna knjižnica s informatičkom učionicom. U školi postoji i liječnička prostorija. Učenicima je omogućeno održavanje tjelesne i zdravstvene kulture u sportskoj dvorani i vanjskom igralištu. Škola posjeduje školski park.

Nastava se u ovoj školi odvija u jednoj smjeni. Učenicima je za pohađanje nastave dostupno 10 učionica. Od sanitarnih čvorova tu se nalazi wc za učenike, djelatnike i invalide.

Rad škole organiziran je u osam razrednih odjela sa sveukupno 30 zaposlenika i 93 učenika 2016. godine. Od 2011. godine do danas broj zaposlenika u ovoj školi se povećao, a broj učenika se smanjio.

Grafikon 12. Broj zaposlenika i upisanih učenika OŠ „Ivo Dugandžić – Mišić“ od 2011. do 2016. godine

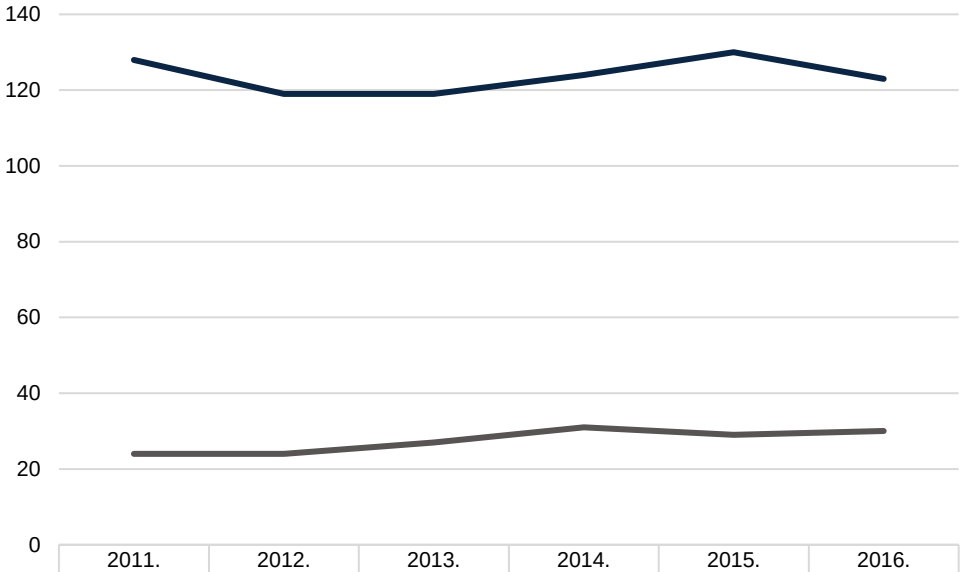

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj učenika	104	95	92	93	101	93
Broj zaposlenika	24	24	27	31	29	30

Izvor: Osnovna škola „Ivo Dugandžić – Mišić“

U školi postoji potreba za cjelodnevnom nastavom sa svim potrebnim sadržajima. Potrebno je obnoviti športsku dvoranu, promijeniti postojeći parket, postaviti izolaciju i grijanje. Također, potrebno je obnoviti i svlačionice, kao i športsku opremu u njima. Osim problema sa športskom dvoranom potrebno je obnoviti igralište koje se nalazi u blizini škole, a u vlasništvu je Grada. Potrebna je i sanacija pokosa na ulazu u školu i športsku dvoranu.

U naselju Staševica djeluje **Osnovna škola fra Ante Gnječa** na površini od cca 1400 m^2. Škola je osnovana 1973. godine. Nastava u školi se odvija u jednoj smjeni. Broj zaposlenika u analiziranom periodu od 2011. godine nije varirao, a broj učenika se smanjio tako da ih je 2016. godine zabilježeno 86. Početne godine koja se uzima pri analizi upisanih učenika – 2011. u ovu osnovnu školu upisalo se 109 učenika. Nastava se odvija u 9 razrednih odjeljenja u redovnom programu. Potrebitima je omogućen asistent u nastavi.

Unutar školske zgrade nalazi se kabinet za kemiju, biologiju, informatiku, likovni, knjižnica i sportska dvorana, a učenicima je prilagođeno vanjsko igralište za tjelesnu kulturu i rekreaciju. Dva školska dvorišta zauzimaju površinu od cca 1500 m^2.

U školi je nužno iseljenje vrtića iz školske zgrade kako bi se u tom prostoru oformile dvije učionice i školska kuhinja.

Srednjoškolsko obrazovanje

Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića, sa sjedištem u Pločama postoji od 1953. U njoj se obrazuju, odgajaju i upućuju u život mladi ljudi, omogućuje im se doškolovaje i prekvalificira prema potrebama odraslih. Od 2008. do 2014. ova je škola nosila status međunarodne Eko-škole. Škola ima odobrenje Ministarstva prosvjete i športa za izvođenje nastavnog plana i programa srednjeg školstva i to:

- opću gimnaziju
- za područje rada ekonomije i trgovine, za program ekonomist
- za područje rada ugostiteljstva i turizma za programe: hotelijersko-turistički tehničar, konobar i kuhar
- za područje rada strojarstvo za programe: automehaničar, tokar, strojobravar, strojarski tehničar, vodoinstalater i instalater grijanja i klimatizacije
- za područje rada pomorski riječni i lučki promet za programe: operater lučkom mehanizacijom i špediterko-agencijski tehničar
- za područje rada elektrotehnike za programe rada: elektroinstalater, elektromehaničar, elektrotehničar, elektroničar-mehaničar i tehničar za računalstvo.

U školi se nastava odvija u dvije smjene, a organizirana je u 22 odjela i to u redovnom i prilagođenom programu. Postoje izvanškolske aktivnosti kako slijedi:

- Radijska emisija HOKUS-POKUS
- Glazbeno-poetske večeri
- Mješoviti pjevački zbor
- Sportske aktivnosti (nogomet, rukomet, stolni tenis, kros)
- Vršnjačka pomoć (volontiranje)
- Fizika Ploče-web stranica
- obilježavanje važnijih događaja na području Grada Ploča i šire.

Od 2011. do 2015. godine broj zaposlenih u ovoj ustanovi se povećao, dok se broj učenika blago smanjio, što je prikazano grafikonom u nastavku.

Grafikon 13. Broj zaposlenika i upisanih učenika u Srednju škola fra Andrije Kačića Miošića od 2011. do 2015. godine

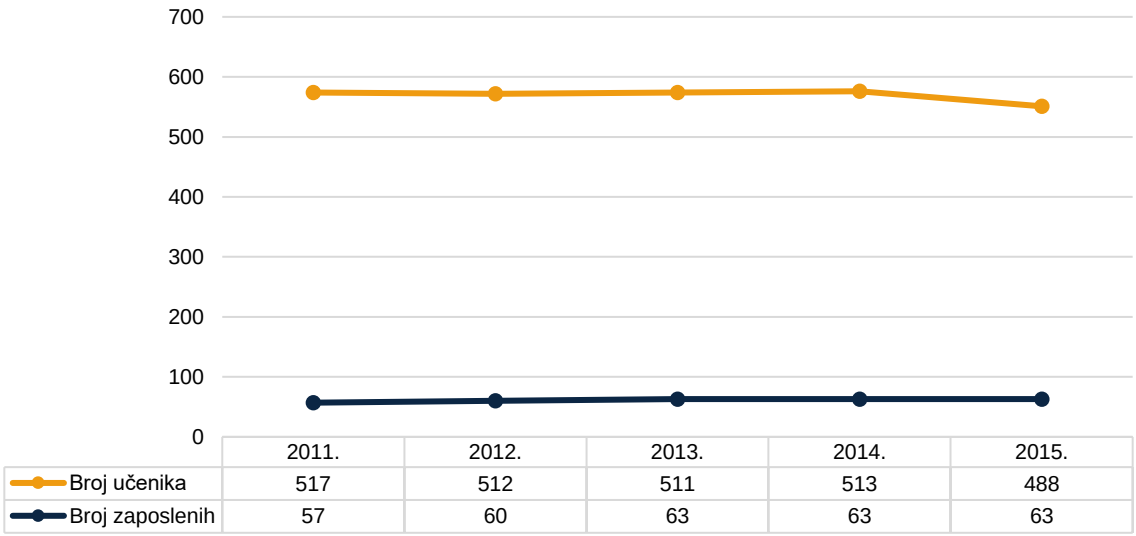

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Broj učenika	517	512	511	513	488
Broj zaposlenih	57	60	63	63	63

Izvor: Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića

Smanjenjem broja učenika smanjio se i broj smjerova kojih je od 2011. do 2013. godine bilo 9, a od 2014. se taj broj smanjio na 8. U tablici *Broj upisanih đaka u Srednju škola fra Andrije Kačića Miošića* prikazani su obrazovni programi i broj upisanih učenika za period 2011. – 2015.

Tablica 24. Broj upisanih đaka u Srednju škola fra Andrije Kačića Miošića po godinama i usmjerenjima

Broj upisanih učenika / godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Opća gimnazija	194	185	183	178	172
Ekonomist	94	80	79	74	55
Hotelijersko-turistički tehničar	83	107	103	96	99
Tehničar za računalstvo	23	48	73	96	95
Elektrotehničar	40	19			
Operater lučkom mehanizacijom	10	10			
Elektroinstalater JMO					
Elektroinstalater	15				
Elektroničar-mehaničar JMO			9	10	10
Elektroničar -mehaničar					
Konobar JMO					
Konobar	11	12	13	6	6
Kuhar JMO		14	12	13	16
Kuhar	47	37	39	40	34

Izvor: Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića

U školi postoje kabineti za fiziku, hrvatski jezik, informatiku, ekonomiju, likovnu kulturu, elektrotehniku te za kemiju i biologiju koji je nedovoljnog kapaciteta. Unutar škole smještena je školska knjižnica i strojarska radionica. U svrhu organiziranja sporta i rekreacije učenicima je na raspolaganju vanjsko igralište koje nije prilagođeno izvođenju nastave tjelesnog. Osobama s invaliditetom omogućen je prilaz školi. Sveukupna površina školske zgrade je 2289 m^2, a u njoj se nalazi 16 učionica, od toga 6 kabineta potom 10 WC-ova i 4 ureda. Ispred škole nalazi se školski vrt. Iako u ovoj ustanovi ne postoji školska kuhinja o zdravoj prehrani se vodi računa tako što je za učenike organizirano dnevno konzumiranje školskog voća. Od dodatnih sadržaja ovdje je organizirana školska zadruga i školski sportski klub.

Cilj škole je da se nastava odvija u jednoj smjeni, da se učenicima osiguraju uvjeti za izvođenje ugostiteljskog praktikuma i izvođenje nastave tjelesnoga na otvorenome i u školskoj dvorani. Postoji potreba za rekonstrukcijom nadstrešnice ispred ulaza u školu i adaptacijom WC-ova. Planirana je izgradnja nove škole (Pod Prišnicom).

Visokoškolsko obrazovanje

U Domu kulture u Pločama djeluje Preddiplomski stručni studij Financijski menadžment Sveučilišta u Dubrovniku u trajanju od 3 godine. Osnovni cilj pokretanja ovog stručnog studija je praćenje potreba gospodarstva i društvene zajednice i stvaranje takvih nastavnih planova i programa koji će zadovoljiti detektirane potrebe i permanentno prenositi znanje i vještine izravnom vezom s gospodarstvom omogućujući proces cjeloživotnog obrazovanja.

3.4. Kultura i zaštita kulturne baštine

Ploče su od svog nastanka u kulturnom djelovanju proživljavale različite faze, no vrijedi napomenuti da se 1953. godina uzima kao početak kulture u Pločama kada je osnovano Kulturno umjetničko društvo „Ploče“. Pedesetih godina prošlog stoljeća otvoreno je i prvo kino „Prišnica“ kao i prva razglasna stanica. Već je 1961. osnovano Narodno učilište s knjižnicom, odnosno današnje Pučko otvoreno učilište. U Pločama od 1970. je djelovala Gradska limena glazba koja je ugašena početkom 21. stoljeća, od 1981. aktivno djeluje klapa

„Luka“, likovna radionica od 1970., a kazališna grupa 'Mariani' koja je osnovna 1991. zadnjih godina nije uspjela realizirati niti jedan kazališni projekt. Prva udruga u Pločama osnovana je 1968. godine, a bio je to Radio klub 9A1CDG.

Što se tiče infrastrukture, postoje:

- Pučko otvoreno učilište
- Narodna knjižnica i čitaonica
- Dom kulture u Pločama s kinom, kazalištem i galerijskim prostorom
- Dom kulture na Staševici
- Dom kulture na Spilicama
- Dom kulture u Peračkom Blatu
- Dom kulture u Baćini
- Dom kulture u Rogotinu
- Dom kulture na Šarić Strugi
- Dom kulture u Kominu
- Radio postaja Ploče
- Zavičajna zbirka

Udruge za rad u kulturi su smještenu u klasifikaciji s udrugama za znanost i gospodarstvo, a ukupno ih ima 19. Osnovnu ulogu u kulturi provodi Pučko otvoreno učilište po čijom s ingerencijom nalazi i Dom kulture, te je time potisnuta osnovna uloga Pučkog otvorenog učilišta, a to je edukacija i obrazovanje. U Domu kulture u Pločama nalazi se preuređena kino dvorana s kazalištem, galerijski prostor, ali i veliki broj udruga koje kao svoje prostorije koriste nekadašnje kancelarijske prostore. Dom kulture, ne pripada samo kulturi, već i sportu, za kojeg ima prostora u Domu sportova, no različitim stjecajem okolnosti smješteni su u Dom kulture, a to su Stolnoteniski klub Ploče te Karate klub Porto Tolero Ploče. U istim prostorijama nalazi se i skladište Komunalnog održavanja Ploče. Domovi kulture po ostalim mjestima, su obnovljeni, ili u pripremnoj fazi za obnovi.

Radio postaja Ploče (RPP) započela je s emitiranjem 28. svibnja 1992. godine, na frekvenciji 94,5 MHz, u ratnim uvjetima. Osnovana s idejom da građane Ploča i doline Neretve obavještava o svim bitnim događajima u to vrijeme, vremenom je postala nezaobilazan izvor informacija, kao i medij koji je u tim teškim vremenima nastojao svojim slušateljima olakšati tadašnju situaciju. Nakon dvogodišnje pauze u radu (tijekom 2003. i 2004.), u proljeće 2005. Grad Ploče je otkupio sve udjele dotadašnjih vlasnika i tako postao 100 %-tni vlasnik Radija. Dobivanjem koncesije na gradskoj razini, RPP je 4. listopada 2005. nastavio s emitiranjem programa. Nova koncesija radio postaje Ploče traje do kraja 2018. godine.

Zavičajnu zbirku Grada Ploča osnovao je svojim predanim radom prof. Ante Kovačević, te se ona nalazi u podrumu Pučkog otvorenog učilišta.

Kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

Kada se govori o zaštiti kulturne baštine na nacionalnoj razini potrebno je istaknuti sva kulturna dobra analiziranog područja koja su upisana u Registar kulturnih dobara Republike

Hrvatske. Svih sedam zaštićenih kulturnih dobara Grada Ploča koja se nalaze u Registru kulturnih dobara nepokretna su kulturna dobra – pojedinačna. Većina ih je smještena u naselju Baćina, a izvan toga naselja nalazi se Arheološko nalazište Tamnica koje je u Pločama i Arheološko nalazište s ostacima crkve sv. Anastazija (Staša) u Staševici. Arheološkoj baštini pripadaju: Arheološko nalazište Zađe s ostacima ville rustice, Prapovijesno arheološko nalazište Grebine u Sladincu kod grada Ploče, Ruševine crkve sv. Andrije, Arheološko nalazište Tamnica i Arheološko nalazište s ostacima crkve sv. Anastazija (Staša), a sakralnoj graditeljskoj baštini Crkva sv. Jurja s ostatcima antičke villae rusticae i Crkva sv. Luke.

Tablica 25. Popis zaštićenih kulturnih dobara na prostoru Grada Ploča

Naziv	Pravni status	Vrsta kulturnog dobra	Klasifikacija
Arheološko nalazište Zađe s ostacima ville rustice	zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	arheološka baština
Crkva sv. Jurja s ostatcima antičke villae rusticae	zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	sakralna graditeljska baština
Crkva sv. Luke	zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	sakralna graditeljska baština
Prapovijesno arheološko nalazište Grebine u Sladincu kod grada Ploče	preventivno zaštićeno kulturno dobro[9]	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	arheološka baština
Ruševine crkve sv. Andrije	zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	arheološka baština
Arheološko nalazište Tamnica	preventivno zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	arheološka baština
Arheološko nalazište s ostacima crkve sv. Anastazija (Staša)	preventivno zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	arheološka baština

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, rujan 2017.

Na području Baćine (grad Ploče), na položaju Zađe, oko 200 m sjeveroistočno od magistrale, a nešto sjevernije od zaselka Podmeđina – Tomaševići, nalaze se ostatci antičkoga gospodarskog sklopa (ville rustice) smještenog uz sam rub plodnoga polja kojeg sa sjeverne strane zatvaraju brda Vlačina i Gradina. Nalazište je smješteno na obrađenome zemljištu te su ostatci arhitekture dobrim dijelom razgrađeni i uglavnom korišteni za gradnju suhozidnih međa. Uočavaju se dva odvojena sklopa međusobno udaljena oko 150 m. Osim brojnih klesanaca koji se uočavaju u suhozidnim međama, o postojanju antičkih građevina svjedoče i mnogobrojni površinski nalazi: ulomci rimskoga krovnog crijepa (tegule, imbreksi) i keramičkih posuda (amfore, pitosi), uočeni na više odvojenih lokacija. Ovo nalazište važna je potvrda antičkoga života na području donje Neretve, posebice na području Baćine.

U Zavodu, zapadnom dijelu Baćine u središnjem dijelu polja, sagrađena je crkva sv. Jurja na ostacima antičke ville rustice iz kraja 1. i početka 2. stoljeća. Kao matica srednjovjekovne župe Baćina, spominje se prvi put u 14. stoljeću. Današnji oblik crkva je dobila u 19. stoljeću, te predstavlja jednobrodnu građevinu s četvrtastom apsidom, orijentiranu istok – zapad. Nad zapadnim pročeljem uzdiže se trodijelni zvonik na preslicu. Oko crkve se prostire veliko

[9] Za dobra za koja se predmnijeva da imaju svojstvo kulturnoga dobra može se kao privremeno donijeti rješenje o preventivnoj zaštiti. Rješenje o preventivnoj zaštiti donosi nadležno tijelo prema mjestu gdje se dobro nalazi. Rješenjem o preventivnoj zaštiti utvrđuje se predmet preventivne zaštite i rok na koji se određuje.

groblje u sklopu kojega se čuvaju rijetki ostatci nekadašnjeg antičkog građevnog sklopa, poput torkulara s naknadno usađenim križem.

Crkva sv. Luke nalazi se u zapadnom dijelu Baćine, na uzvisini zapadno od jezera Crniševo. Današnja crkva je jednobrodna građevina s četvrtastom apsidom i zvonikom na preslicu uzdignutim nad zapadnim pročeljem, te vjerojatno potječe iz 17. stoljeća. Unutrašnjost broda presvođena je gotičkim svodom oštro prelomljenog luka. Crkva se spominje prvi put u 14. stoljeću, a iz istog vremena potječu i ostatci srednjovjekovnog groblja od kojeg je sačuvano nekoliko nadgrobnih ploča. Ističe se jedan ulomak ploče uzidan lijevo od ulaznih vrata na zapadnom pročelju, ukrašen motivom polumjeseca i rozete.

Prapovijesni tumul - gomila nalazi se na sjevernim padinama brda Grebine u mjestu Sladinac na području Baćine, oko 1 km sjeverno od grada Ploče, u samom usjeku iznad magistrale, čijom je gradnjom nalazište oštećeno. Tumul je sačuvane visine oko 1,5 m, građen je od kamena i zemlje, s vidljivim obrubnim vijencem promjera oko 4,5 m. Od pronađenih nalaza, uz ljudske osteološke ostatke na temelju kojih se pretpostavljaju minimalno dva ukopa, ističu se nalazi fine grčko-helenističke keramike, ulomak mača, željeznog koplja, željezni bojni nož, fibule, ukrašene igle, dijelovi toka, naušnice, perlice od stakla i jantara, te brojni sitni brončani dijelovi još nedefiniranih predmeta. Prema načinu ukopa i samim nalazima, tumul se može okvirno datirati u helenističko razdoblje tj. u 4. i 3.st.pr.Kr. te predstavlja, za ovo područje izrazito rijetki i vrijedni tip grobnog ukopa.

U mjestu Baćina na predjelu Sladinac, nalaze se ostaci ranokršćanske crkve bazilikalnog tipa, prema tradiciji posvećene sv. Andriji, a koja je bila dio većeg cemeterijalnog kompleksa, nastalog u sklopu djelovanja naronitanske biskupije. Crkva pripada tipu jednobrodne bazilike 6. stoljeća sa širokom potkovičastom apsidom, bočnim nadogradnjama, te konfesijom za pohranu relikvija. U ranom srednjem vijeku, promjenom svodne konstrukcije, nekadašnja bazilika pretvara se u predromaničku crkvu presvođenu bačvastim svodom, raščlanjenu bačvasto presvođenim nišama. Crkva sv. Andrije morala je biti glavno svetište i mjesto ukopa jednog od antičkih naselja, evidentiranih na području Baćine.

Brdo Kozjak nalazi se na lijevoj obali Neretve, u blizini ušća, a arheološko nalazište na položaju Tamnica, na južnim terasasto uređenim padinama. Na površini i na suhozidnim međama, uočava se velika količina površinskih nalaza, ulomaka antičkog crijepa (tegulae, imbrices), te keramike. Prilikom krčenja zemljišta pronađen je ulomak poklopca neukrašenog sarkofaga, ulomak natpisa nadgrobne stele, te ulomak staklene posude. Na temelju svih nalaza, može se zaključiti da se radi o kasnoantičkom nalazištu vjerojatno ostacima ville rustice ili manjeg naselja. Arheološko nalazište na brdu Kozjak potvrđuje pretpostavku o gustoj naseljenosti doline Neretve pogotovo u kasnoantičkom razdoblju, s tadašnjim kulturnim i političkim žarištem u gradu Naroni.

Ostaci starije crkve sv. Anastazija (Staša) nalaze se uz začelje današnje župne crkve u mjestu Staševica, udaljenom 15 km sjeverno od grada Ploča. Radi se o pravilno orijentiranoj, jednobrodnoj građevini s polukružnom apsidom nad čijim je zapadnim dijelom sagrađena

nova crkva. Na temelju dosadašnjih spoznaja i istraživanja manjeg obima, crkva je imala dvije građevinske faze, kasnoantičku i srednjovjekovnu, a prvotna crkva definirana je kao starokršćanska građevina 5.-6.st. koja pripada kulturnom krugu tadašnjeg kršćanskog središta Narone.

Osim sedam kulturnih dobara koja su upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, na području Grada Ploča postoje brojna zaštićena područja i kulturno nasljeđe. Ona su zaštićena na razini Prostornog plana.

Područja od posebne vrijednosti

Na području Grada Ploča treba izdvojiti 3 područja od posebne vrijednosti: šire područje naselja Plina, prostor uz obale Baćinskih jezera i deltu Neretve od Metkovića do mora.

Šire područje naselja Plina kao slojevitog spomeničkog prostora s brojnim arheološkim lokalitetima od prapovijesti do srednjeg vijeka, sa sakralnim građevinama osamljenim u krajoliku, prapovijesnim lokalitetima - tumulima i gradinama, tradicijskim građevinama i utvrdama. To je široka etnozona raštrkanih zaselaka ograničenog izvorno kultiviranog krajolika među kamenim obroncima, danas većim dijelom zaraslim u makiju i borovu šumu.

Prostor uz obale Baćinskih jezera bogat raznovrsnim arheološkim nalazima te ruralnim naseljima zanimljive etnografske baštine. Uzvisine oko jezera potencijalna su nalazišta prapovijesne arheologije. Baćina je tip razbacanog naselja. Sastoji se od zaselaka s obje strane Jadranske magistrale. Danas su uglavnom napuštena, a njihovi su se žitelji preselili u Ploče. Iako blizu Neretve, Baćina kroz povijest nikada nije pripadala Neretvanskom kraju. O tome posredno svjedoči i fra Andrija Kačić Miošić koji o junacima iz Baćine u borbi protiv Turaka pjeva kao o „Primorskim vitezovima". I danas se jezero Sladinac smatra granicom između Donje Neretve i Makarskog primorja.

Delta rijeke Neretve od Metkovića do mora sa značajnim i još neistraženim lokalitetima antičke melioracije, lučkih postrojenja, villa suburbana i rustica, brojnih povijesnih naselja poluurbanih i ruralnih osobina, prapovijesnih nalazišta, srednjevjekovnih fortifikacija na uzvisinama.

Arheološki lokaliteti

Na analiziranom području ističu se brojne gomile na različitim lokacijama. Uokolo zaselka Eraci postavljene su sa svih strana. Gomile na vrhu Oblićevca nekada su služile za nadziranje okolnih područja. Na južnom rubu polja prema moru u pravilnim je redovima postavljeno sedam gomila različitih veličina. Datirane su u halštatsko razdoblje. Zapadno od Vidonji doca postavljeno je nekoliko gomila koje su služile za nadzor prijevoja na Zavali. Uokolo crkve Svih Svetih u Bristi postoji čitava mreža kamenih prapovijesnih gomila.

Među pitanjima antičke topografije donje Neretve, posebno je važno ono koje se odnosi na ubikaciju naselja koja su ležala uz neretvanski dio carske ceste Akvileja - Salona - Narona - Dirahij - Solun, odnosno na mogućem pravcu rimske regionalne ceste Salona – Oeneum

(Omiš) - Muccur (Makarska) - Narona, koji dokazuje glasovita Tabula Peutingeriana. U nauci se tako razvija diskusija o smještaju naselja Aronia i Pretoria koja se navode u Anonima, ravenatskog kozmografa 6. ili 7. stoljeća, i Quida iz 11. stoljeća. Jedno od ovih naselja treba tražiti na položaju Baćine koja je bila naseljena već u željezno doba, što dokazuju brojne gomile zapadno od nje. U tom prostoru već u prošlom stoljeću je pronađen niz tragova antičkih građevina (zidovi, mozaici, grnčarija, staklovina, itd.). U ovom plodnom i prometnom prostoru blizu metropole kakva je bila Narona, očito je da su se razvijala i manja naselja, kao i ladanjsko-gospodarski sklopovi villa rustica kakvih je bilo mnogo duž jadranske obale i u njenoj unutrašnjosti.

Od antičkih arheoloških lokaliteta područja važno je izdvojiti: Baćinu Zađe, Baćinu Zavod, ranokršćansku baziliku u Baćini na lokalitetu Sladinac, lokalitet „Aristina zidina" na kraju Vrila i ostatke crkve u Staševici.

Srednjovjekovni arheološki lokaliteti analiziranog područja su: nekropola stećaka na Sladincu u Baćini; okolica crkve Sv. Luke u Baćini; nekropola Grebine; nekropole oko crkve sv. Ivana na Zavali; srednjevjekovna nekropola u Eracima; srednjovjekovna nekropola na Ogradi u Eracima; srednjevjekovna nekropola u istočnoj Plini između Šarić-Struge i Vrbice te nekropola uz crkvu Svih Svetih u Bristi.

Graditeljska baština

Tradicijsko graditeljstvo na području Grada Ploče pokazuje srodnost s graditeljstvom Makarskog primorja, čiji je prirodni nastavak. Takvo je graditeljstvo predstavljeno stambenim kućama na jedan ili dva kata u kojima je prizemni dio namijenjen gospodarstvu (konobe) koje najčešće imaju široka ulazna vrata s polukružnim lukom. Kuhinja (kužina) je odvojena i nalazi se u prizemnici do stambene kuće. Građene su od obrađenog kamena u kvadre koji je slagan u pravilnim vodoravnim redovima, a vezan pretežno crvenicom. Primjer graditeljske baštine je sklop Tomašević u Podmeđinama u Baćini i sklop Damić u Rogotinu. Sklop Tomašević sastoji se od kuća koje zatvaraju unutrašnje dvorište s nizom slikovitih stepeništa - solara. Stambeno-gospodarski sklop Damić sastoji se od kamene katnice i niza manjih gospodarskih zgrada s pristupom s rijeke. On u oblicima tradicijske arhitekture nema odlike ruralnog sklopa već suburbanog odnosno varoškog graditeljstva.

Kultivirani agrarni krajolik

Kultivirani agrarni krajolik na prostoru Pline, Staševice i Baćine, okružuje naselja. Posebno je naglašen na obroncima uz rubove polja i dolaca, sa suhozidnim terasama i ogradama koje ograđuju i rubove pašnjaka. Navedeni krajolik oblikovao se od prapovijesti i svjedočanstvo je najstarije civilizacije na ovim prostorima.

Kultivirani krajolik doline Neretve novijeg je datuma nastanka. Njegova obrada započinje polovinom 19. stoljeća kada se polje intenzivno meliorira uz sanaciju malarije, a naročito nakon II svjetskog rata. Tada se kopanjem ortogonalne mreže riječnih kanala stvaraju pravilni ulomci plodne zemlje.

Sakralna kulturna dobra

Sačuvane su crkve uglavnom građene tijekom prošla dva stoljeća, ali na mjestima ranijih građevina. U sporom izlasku iz razdoblja kulturne i ekonomske depresije, oblici ovih građevina su bez naglašenih stilskih odlika i izrazitijih umjetničkih kvaliteta. Ipak, smještene su na sjecištima starih putova uz milenijska grobišta, u drevnim naseljima, na mjestima kultnog kontinuiteta.

1. Crkva sv. Jure u Baćini
2. Crkva sv. Luke u Baćini
3. Crkva sv. Ante na Pasiki
4. Crkva sv. Jure u Pasičini
5. Crkva svih Svetih u Bristi
6. Crkva Uznesenja Marijina na Oblićevcu u Plini
7. Crkva sv. Ivana na Zavali
8. Kapela sv. Paskala
9. Župska crkva Presvetog Trojstva u Rogotinu
10. Kapela sv. Nikole na groblju u Rogotinu
11. Crkva sv. Ante Padovanskog u Kominu
12. Grobišna kapelica i groblje sv. Roka i Liberana u Kominu.

Fortifikacije

Primjeru fortifikacija analiziranog područja pripadaju: kula u Zavali, kula u Karamatićima u Plini, utvrđeni sklop u komšiluku Eraci i ruševine „Grupkovića kule“ na Oblićevcu. Kula u Zavali je srušena katnica iz 18. stoljeća obrambenih karakteristika s puškarnicama koja je dala naziv cijelom tom dijelu Pline. Služila je za stanovanje uz mogućnost aktivne obrane u vrijeme turskih i hajdučkih napada. Kula u Karamatićima je stambena katnica iz XVIII. st. tradicijskih odlika koja je utvrđena je puškarnicama, kao i sklop u Eracima. Ruševine „Grupkovića kule“ su samostojeće utvrde na vrhu brda čiju starost nije moguće pobliže odrediti.

Civilna kulturna dobra

Civilnim kulturnim dobrima pripadaju: škola u Baćini, željeznička stanica u Rogotinu, željeznička stanica u Kominu i ostaci stare župne kuće u „Kuli" u Plini.

3.5. Sport i rekreacija

Mreža sportskih objekata te kapaciteti sporta i rekreacije unutar građevinskog područja naselja utvrđeni su važećim Prostornim planom i obuhvaćaju:

- sportsku dvoranu
- sportsko igralište
- nogometno igralište
- kupališnu zonu
- sport i rekreaciju
- vaterpolo i
- sportsku luku.

Tablica 26. Mreža sportskih objekata na području Grada Ploča

Naselje	Lokalitet	P (u ha)	Postojeće/planirano
Banja	Batinovići	1,1	postojeće
	Banja	1,0	planirano
Komin	Komin	1,5	postojeće
Rogotin	Rogotin	-	planirano
Staševica	Spilice	1,0	planirano
	Staševica	0,5	postojeće
Ploče	Stablina	0,8	postojeće/planirano
	Ploče	0,6	postojeće
	Ploče, Dom sportova	0,4	postojeće
	Vranjak	3,5	postojeće/planirano
Baćina	Bara	-	planirano
	Željugrad	-	planirano
Plina jezero	Podneum	3,0	planirano
Ploče	Pod cestom	do 200	planirano

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča

Sportska luka smještena je u okviru luke otvorene za javni promet kao njen izdvojeni dio. Lokacija sportske luke nalazi se na dijelu prostora bivše Tehničke radionice. Duljina operativne obale sportske luke je oko 65 m, a površina ukupna površina obuhvata sportske luke je cca 2.1 ha od čega je kopneni dio cca 0,3 ha, a morski dio cca 1,75 ha. Planirana su 4 gata i ukupno 175 vezova za brodice duljine 6 - 10 m. Na osnovu Idejnog rješenja područja Pod cestom (područje bivše Tehničke radionice) sa detaljnošću propisanom za Urbanistički plan uređenja dana je prostorna šema organizacije sportske lučice. Dozvoljene su i drugačije varijante rješenja sportske luke koje će se temeljiti na predloženom rješenju u sklopu Plana razvoja područja Pod cestom, rezultatima studije utjecaja na okoliš i maritimne studije.

- moguće je proširenje obale i to u dijelu gdje je to potrebno (istezalište ili travel lift) gradnjom obalnog zidana-operativne obale i nasipanjem, a u dijelu između gatova nasipanjem i utvrđivanjem obale kamenim pokrovom, najviše do gabarita danih u Planu razvoja područja Pod cestom,
- gradnja gatova ne smije bit izvedena nasipanjem već na stupovima (pilonima) ili kao plutajući gatovi, tako da se osigura najveća moguća cirkulaciju mora,
- prostorna cjelina športske luke mora imati odgovarajući pristup na javno-prometnu površinu i unutar nje smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta
- izgradnji športske luke se može pristupiti tek po osiguranju adekvatne vodoopskrbe,
- odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.

Unutar obuhvata kopnenog dijela sportske luke (uključivo i dio koji je na kopnenom dijelu pomorskog dobra) planira se rekonstrukcija i prenamjena postojećh objeka u sadržaje potrebne za aktivnosti sportske luke tj. za uređenje:

- klupskih prostorija sportskih društava (veslanja, ronjenja, jedrenja, ribolova i ostalih sportskih i rekreacijskih aktivnost namijenjenih lokalnom stanovništvu),
- suhih vezova na površini cca 4000 m2,
- servisa i radionica za održavanje plovila,

- trgovina, spremišta i pratećih ugostiteljskih, sportskih, rekreacijskih i drugih sadržaja.

3.6. Religija

Grad Ploče može se opisati kao pretežito katoličko područje u kojemu se 89,19 % stanovnika izjasnilo katolicima na službenom popisu 2011. godine. To je nešto manje od županijskog prosjeka, prema kojemu je oko 89,95 % stanovnika Dubrovačko-neretvanske županije katoličke vjere, ali je više od hrvatskog prosjeka koji iznosi 86 %.

Tablica 27. Broj stanovnika prema vjerskoj pripadnosti na području Grada Ploča i u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Vjerska pripadnost	Dubrovačko-neretvanska županija	Grad Ploče
Katolici	110 256	9039
Pravoslavci	2509	118
Protestanti	162	15
Ostali kršćani	189	19
Muslimani	2927	89
Židovi	16	0
Istočne religije	45	3
Ostale religije, pokreti i svjetonazori	44	3
Agnostici i skeptici	761	81
Nisu vjernici i ateisti	3143	504
Ne izjašnjavaju se	2210	240
Nepoznato	306	24

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2011.

Župe koje su smještene na teritoriju Grada Ploča pripadaju Biokovskom, Makarskom i Neretvanskom dekanatu.

Tijekom 2014. godine od sveukupno 51 sklopljenog braka, njih 11 je bilo građanskih, što je u postotku manje građanskih brakova od prosjeka Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica 28. Građanski i vjerski brakovi sklopljeni 2014. godine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama

Kategorija	U Dubrovačko-neretvanskoj županiji	U Gradu Pločama
Građanski brakovi	211	11
Vjerski brakovi	417	40

Izvor: Državni zavod za statistiku

3.7. Mjere zaštite ljudi i imovine

Na području Grada Ploča nalazi se Policijska postaja Ploče koja pripada Policijskoj upravi dubrovačko-neretvanskoj. Policijska postaja Ploče teritorijalno je nadležna na području grada Ploča s naseljima Staševica, Spilice – Crpala - Gnječi, Plina jezero, Peračko blato, Baćina, Stablina, Čeveljuša, Rogotin, Šarić Struga, Banja i Komin. Postajno područje prostire se na površini od 135 km^2, a nastanjeno je s približno 10.135 stanovnika.

Policijska postaja Ploče mješovita je policijska postaja u kojoj djeluje operativno dežurstvo, temeljna, prometna policija, kriminalistička, granična i pomorska policija, kao i upravni poslovi

Operativno dežustvo tijekom 24 sata zaprima dojave građana ili Operativno-komunikacijskog centra Policijske uprave dubrovačko-neretvanske te prati i usmjerava policijske službenike na izvršavanje potrebnih zadaća.

Službenici temeljne i prometne policije obavljaju poslove ophodnje postajnog područja. Djeluju na održavanju povoljnog stanja javnog reda i mira, sigurnosti cestovnog prometa, prevencije kaznenih djela te hvatanja počinitelja kaznenih djela, obavljanja intervencije prema dojavama građana, obavljanja poslova asistencija (drugim državnim tijelima i institucijama), osiguranja i zaštite, suzbijanja nezakonitih migracija i drugih poslova u postupanju prema stranim državljanima. Službenici temeljne policije obavljaju i poslove oko prijave i osiguranja javnih okupljanja.

Na postajnom području nalazi se granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba s inspekcijskim službama u pomorskom prometu Ploče. Granična i pomorska policija obavlja ophodnje policijskim gliserom u unutarnjim teritorijalnim vodama RH na području Malostonskog i Neretvanskog kanala te osigurava i štiti državnu granicu, kako na kopnu u Luci Ploče, tako i na moru, sprječavajući nezakonite migracije i krijumčarenje ljudi i roba te nezakoniti lov i ribolov.

Kriminalistička policija bavi se razrješavanjem kaznenih djela i otkrivanjem počinitelja kaznenih djela na cjelokupnom postajnom području. Obavlja poslove iz područja općeg, organiziranog i gospodarskog kriminaliteta, poslova suzbijanja zlouporabe opojnih droga, maloljetničke delikvencije te kazneno-pravne zaštite djece i maloljetnih osoba.

Upravni poslovi bave se izdavanjem, promjenama i zamjenama osobnih iskaznica, putnih isprava, vozačkih dozvola, prometnih dokumenata, registracijom vozila, poslovima nabavke i registracije vatrenog oružja, rješavanja statusnih pitanja stranaca i državljanstva.

3.8. Stanovanje i javne zgrade

Prema podatcima iz Popisa stanovništva 2011. godine napravljena je tablica u kojoj je prikazana analiza stanovanja na području Grada Ploča.

Tablica 29. Stanovanje i javne zgrade u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama

Kategorija		U Dubrovačko-neretvanskoj županiji	U Gradu Pločama
Ukupno stanova (neovisno o vlasništvu)		64 679	4309
Ukupna površina stanova/stambenih kuća u m²		4 999 629	303 818
Broj nastanjenih stanova/stambenih kuća za stalno stanovanje koji imaju instalacije	Vodovod	40 441	3243
	Kanalizacija	40 421	3241
	Električna energija	40 588	3253
	Plin	634	39
Stanovi za stalno stanovanje	Ukupno	52 462	4119
	Nastanjeni	40 605	3256
	Privremeno nenastanjeni	9720	700
	Napušteni	2137	163
Stanovi koji se koriste povremeno	Za odmor i rekreaciju	7027	127
	Ukupna površina stanova za odmor i rekreaciju u m²	521 429	10 142

Kategorija		U Dubrovačko-neretvanskoj županiji	U Gradu Pločama
	U vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	264	25
Stanovi u kojima se samo obavlja djelatnost	Iznajmljivanje turistima	4746	14
	Ostale djelatnosti	180	24

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2011.

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine, na području Grada Ploča nalazi se 4309 stambenih jedinica, od čega je stalno nastanjenih 4119 ili oko 95,59 % stanova. Sveukupni broj stanova Grada Ploča čini oko 6,66 % svih stanova Dubrovačko-neretvanske županije. Prosječna površina stana analiziranog područja je 70,51 m^2, što je manje od županijskog prosjeka koji iznosi 77,3 m^2. Na području Grada 127 stanova namijenjeno je odmoru i rekreaciji pa se koristi povremeno. Oni čine oko 2,95 % svih stanova toga područja, a prosječna veličina takvih stanova je 79,86 m^2, što je više od županijskog prosjeka koji iznosi 74,2 m^2. Što se tiče instalacija vodovoda i kanalizacije u stalno nastanjenim stanovima, one su na području Županije zastupljene u gotovo 100 % stanova isto kao i u Gradu Pločama. Električnu energiju ima 100 % stanova analiziranog područja, a plinske instalacije tek osam stanova koji čine 1,2 % nastanjenih stanova na području Grada.

4. ZAŠTITA OKOLIŠA I INFRASTRUKTURA

4.1. Zaštita okoliša

4.1.1. Upravljanje otpadom

Na području Grada Ploča organizirano se prikuplja **miješani komunalni otpad (MKO)**, putem spremnika od 1100 L i 5 m^3 postavljenih na javnim površinama, **glomazni otpad (GO)**, koji se prikuplja po zahtjevu korisnika ili putem spremnika na javnim površinama, i **papir, staklo i plastika** iz komunalnog otpada putem zelenih otoka i pilot projekata u određenim područjima. Također se prikuplja proizvodni otpad sličan komunalnom otpadu od gospodarskih subjekata na području Grada.

Postojeći kapaciteti za postupanje s otpadom na području Grada Ploča, u ovom trenutku, u potpunosti su ovisni o tehničkim kapacitetima i mogućnostima komunalnog društva Komunalno održavanje d.o.o. koji se bavi prikupljanjem, odvozom i zbrinjavanjem otpada na području Grada, te o kapacitetima građevine za zbrinjavanje otpada – odlagališta otpada Lovornik. U sustavu postoji i privremeno skladište otpada, koje se koristi za skladištenje neznatnih količina izdvojenog otpada.

Odvozom otpada obuhvaćena su sva naselja Grada Ploča. Postotak kućanstava obuhvaćenih organiziranim odvozom otpada prikazan je u tablici 8. Uključenost u sustav gospodarenja otpadom obavezna je za sva kućanstva prema ZOGO. Iz tablice 8. je vidljivo da na području

Grada Ploča još uvijek ima oko 10 % kućanstava koja nisu obuhvaćena naplatom javne usluge prikupljanja otpada.

Tablica 30. Uključenost domaćinstava u sustav gospodarenja otpadom

Naselje	Broj kućanstava prema popisu stanovništva 2011.	Broj kućanstava u sustavu gospodarenja otpadom*	Postotak uključenih kućanstava (%)
Baćina	214	187	87,38
Banja	62	51	82,26
Komin	412	281	68,20
P. Blato	89	88	98,88
Rogotin	245	189	77,14
Š. Struga	76	64	84,21
Staševica	242	200	82,64
Plina Jezero	14	2	14,29
Ploče	2.005	1991	99,30
Ukupno	**3.359**	**3053**	**90,89**

Izvor: Plan gospodarenja otpadom Grada Ploča 2017.-2022.

Otpad se u Gradu Pločama trenutno prikuplja putem spremnika većeg volumena postavljenih na javnim površinama, što omogućava korisnicima da se neodgovorno ponašaju prema otpadu i da izbjegavaju naplatu odvoza i odlaganja otpada, a gotovo sav prikupljeni otpad se odlaže. Naplata se vrši po članu kućanstva ili po kvadraturi za gospodarske subjekte.

Prilikom utovara otpada u vozila sprječava se raznošenje otpada u okoliš. Skupljanje i prijevoz otpada vrši se pomoću specijaliziranih vozila koja su opremljena s opremom koja onemogućava rasipanje, prolijevanje, odnosno ispuštanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa.

Od 2016. na području grada Ploča postavljeno je 19 „eko otoka“ ,s po tri spremnika od 1100 l (1 za papir, 1 za staklo, 1 za plastiku i metal). Obično se ovaj otpad prikuplja jednom u 2 tjedna. Osim putem zelenih otoka, korisni otpad prikuplja se još i iz kućanstava koja sudjeluju u pilot-projektu prikupljanja otpada „od vrata do vrata“. Prikupljeni otpad, koji se skupi u malim količinama, zbog nepostojanja sortirnice, se trenutno ručno sortira u iznajmljenom prostoru, gdje se skladišti do preuzimanja od ovlaštenih sakupljača.

Sav prikupljeni glomazni i miješani komunalni otpad odvozi se svakodnevno na odlagalište Lovornik gdje se trajno odlaže. Na odlagalištu je organizirana čuvarska služba koja radi 24 sata. Zaposleno je 5 radnika od kojih je jedan obučen za rad s građevinskim strojevima, budući da se zbijanje otpada vrši strojem NEW HOLLAND D180, koji je stalno lociran na odlagalištu i radi dnevno nekoliko sati. Osim otpada koji se prikuplja s područja Grada Ploča na odlagalištu se odlaže i sav otpad prikupljen iz Općine Gradac, te otpad iz Općine Slivno.

Odlagalište otpada "Lovornik" nalazi se na području Dubrovačko-neretvanske županije, u katastarskoj općini Baćina. Obuhvaća k.č. 2675/1, 2675/2, 2675/3, 2675/4, 2676/1, 2676/2, 2676/3, 2676/4, 2676/5, 2677/1, 2677/2, 2677/3, 2972/24, 2972/25, 2972/26, 2972/27, 2972/28, dio 2972/140, 2678/1, dio 2678/3, 2679/2, dio 2679/3, 2680/3, dio 2680/4 i 2680/6 katastarske općine Baćina. Udaljeno je oko 4 kilometra sjeverozapadno od Ploča, odnosno oko 700 metara istočno od Baćinskih jezera koja su zaštićeno područje Natura 2000. Nadmorska visina lokacije zahvata

varira od 80 m n.m. do oko 100 m n.m. Sjevernim rubom zahvata odlagališta prolazi cesta DC-8 na koju je zahvat spojen makadamskim pristupnim putem duljine cca 100 metara. Lokacija predstavlja dvije spojene vrtače na dnu kojih se nalazi crvenica. Okolno područje je krš, a lokacija je okružena makijom. Na odlagalištu postoji čuvarska kućica i rampa, te je odlagalište djelomično ograđeno. Ukupna površina odlagališta iznosi cca 3,6 ha.

Slika 10. Orto-foto karta šireg područja odlagališta Lovornik

Izvor: Grad Ploče

Organizirano skupljen otpad odlaže se na odlagalište otpada "Lovornik" od 1970. godine.

Lokaciju je utvrdio Savjet za Stambeno-komunalne poslove bivše Općine Metković. Godišnja količina odloženog otpada procjenjuje se na 20 000 m^3.

Stanje gospodarenja otpadom u Gradu Pločama je sljedeće:

- Ne provode se mjere sprječavanja nastanka otpada na mjestu nastanka
- Provodi se odvojeno sakupljanje korisnog otpada (papir, staklo, plastika, metal) putem 19 zelenih otoka u samom gradu, i u nekim dijelovima Grada, koji sudjeluju u pilot-projektu, putem spremnika od 80,120 i 240 l
- Postavljeni kontejneri na javnim površinama, omogućavaju da se otpad nepropisno odlaže
- Ne postoji način prikupljanja i zbrinjavanja problematičnog otpada
- Nisu postavljeni spremnici za tekstil
- Odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada vrši se samo u dijelovima Grada, gdje se provode pilot projekti
- Nije uvedena naplata po količini
- Podijeljeno je 80 kućnih kompostera
- Vode se e-ONTO obrasci i evidencija odvoza
- Gradi se reciklažno dvorište
- Ne postoji sortirnica

- Ne postoji kompostana
- Ne postoji reciklažno dvorište za građevni otpad
- Sav prikupljeni MKO i GO trajno se odlažu na odlagalištu Lovornik
- Odlagalište Lovornik je neusklađeno sa zakonskim propisima
- Nisu ishođene sve potrebne dozvole radi problema u vlasničkim odnosima
- Riješeni su imovinsko-pravni odnosi i stvoreni preduvjeti za početak sanacije odlagališta
- Korisni otpad se ručno sortira u neadekvatnim uvjetima do preuzimanja od ovlaštenih sakupljača
- Odvojeno prikupljeni biorazgradivi otpad se odvojeno odlaže na gornjem platou odlagališta
- Provodi se edukacija, ali ne dovoljno
- Ne provode se akcije sakupljanja otpada
- Nije uspostavljen sustav o zaprimanju obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu
- Nije uspostavljen sustav evidentiranja o lokacijama odbačenog otpada
- Provodi se godišnji nadzor lokacija nepropisno odbačenog otpada
- Divlja odlagališta nisu u potpunosti sanirana
- Nisu ispunjeni ciljevi

Iz analize postojećeg stanja vidljivo je da se na području Grada Ploča trenutno ne gospodari otpadom na sustavan i održiv način, te nisu ispoštovane zakonske obaveze.

Odlagalište Lovornik je neusklađeno odlagalište, koje radi bez dozvole za gospodarenje otpadom, u vlasništvu Grada Ploča. Sanacija odlagališta u planu je od 2008. godine kada je izrađen glavni projekt sanacije, ali zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa sanacija je stopirana i nisu ishođene dozvole. Problem imovinsko-pravnih odnosa nije bio riješen sve do 2017. godine, niti se ulagalo u druge infrastrukturne jedinice za gospodarenje otpadom (kompostana, sortirnica, reciklažno dvorište...). Zakonske obaveze JLS kao što su edukacija stanovništva, organiziranje akcija prikupljanja otpadom, i dr. nisu provođene. Loša suradnja i komunikacija između lokalne samouprave i komunalnog poduzeća dovela je do dugogodišnjeg zastoja i neulaganja u sustav gospodarenja otpadom, koji se već duže vrijeme provodi sa zastarjelom opremom, bez ideja i inovativnih rješenja.

Rezultat toga je needucirano i neinformirano lokalno stanovništvo koje nije dovoljno upoznato s negativnim utjecajem odlaganja otpada na odlagalištu, svim nedostacima neodrživog odlaganja otpadom, zakonskim obavezama i prednostima smanjenja nastanka otpada, ponovne uporabe, odvajanja, recikliranja i energetske oporabe otpada. Potrebno je **provesti izobrazno-edukativnu kampanju** i popratne aktivnosti putem kojih će se educirati loklano stanovništvo.

Grad Ploče nalazi se pred izazovima usklađivanja s ekološkim standardima Europske unije te standardima zbrinjavanja različitih vrsta otpada propisanih Zakonom o održivom gospodarenju otpadu (NN 94/2013). Zbog toga je prije svega potreban porast osviještenosti i

proaktivnosti u lokalnoj zajednici, kako bi postigli uspjeh u zadanim ciljevima, a samim time povećali komunalni standard stanovnika Grada Ploča.

Način na koji se trenutno prikuplja otpad nije održiv i ne potiče građane da odvajaju otpad. Postavljeni spremnici od 1100 l i 5 m^3 na javnim površinama pružaju građanima mogućnost da se neodgovorno ponašaju prema otpadu i da odlažu sve vrste otpada u spremnik za MKO, pa čak i problematični. Budući da se primjenjuje naplata po članu domaćinstva, građani nisu motivirani da odvajaju otpad.

Djelatnost sakupljanja otpada u Pločama je neznatno napredovala u posljednje 2 godine. Na gradske površine postavljeni su zeleni otoci, kontejneri od 1100 l za papir, staklo i plastiku, ali to se nije pokazalo kao najbolje rješenje za odvojeno prikupljanje. Preko Grada Ploča i FZOEU, nabavljeni su spremnici za miješani komunalni i biorazgradivi otpad i novi kamion. Ove godine provođeni su pilot projekti odvojenog prikupljanja otpada „od vrata do vrata" u dva bloka u Pločama. Uz to je podijeljeno 80 kućnih kompostera i održane su 3 edukacije o održivom gospodarenju otpadom u vrtićima i školama. To su aktivnosti kojima se polako uvodi novi sustav održivog gospodarenja otpadom u Pločama. Da bi se sustav u potpunosti proveo, potrebno je skloniti sve spremnike s javnih površina i uvesti prikupljanje otpada „od vrata do vrata" na području cijelog grada, čime će se građanima približiti spremnici i koristit će se na lokaciji u kojoj stanuju, zbog čega će se puno odgovornije ponašati prema otpadu.

Odvojeno prikupljanje miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada te naplata istog po količini, je zakonska obaveza svih jedinica lokalne samouprave, i u cilju je provoditi istu u Pločama.

Miješani komunalni otpad i dalje će se zbrinjavati na odlagalištu Lovornik. Odlagalište se mora sanirati kako bi se otpad odlagao prema Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada ("Narodne novine", broj 117/07, 111/11, 17/13 i 62/13) i ishodovale potrebne dozvole. Budući da ne postoji građevina za obradu biorazgradivog otpada, hitno je potrebno **izgraditi građevinu za obradu biorazgradivog otpada (kompostanu ili bioplinsko postrojenje)**, gdje će se prikupljeni biorazgradivi otpad obrađivati sukladno zakonskim propisima i europskim standardima.

Za sada je stopa prikupljenog korisnog otpada na području Grada Ploča izrazito mala. Trenutno se odvojeno prikuplja otpad putem zelenih otoka postavljenih na javnoj površini samo u gradu Pločama (bez okolnih naselja). U 2016. godini stopa odvojeno prikupljenog otpada iznosila je 0,75 %. Budući da su rezultati „eko otoka" nezadovoljavajući, i takvim se načinom prikupljanja neće ispuniti zadani ciljevi, potrebno je svakom kućanstvu ili višestambenoj jedinici dodijeliti spremnik za korisni otpad. Rezultati koje su dali pilot projekti, gdje su takvi spremnici podijeljeni, veoma su zadovoljavajući, posebno za individualna stanovanja. Odvajanje korisnog otpada će se sigurno povećati nakon što se provedu edukativno-informativne aktivnosti o važnosti odvojenog prikupljanja otpada i zaštiti okoliša, uvođenjem odvojenog prikupljanja otpada "od vrata do vrata", te izgradnjom potrebnih građevina za gospodarenje otpadom.

Većina reciklabilnog otpada će se odvajati na kućnom pragu i prikupljati sustavom „od vrata do vrata“ i tako odvojeno odvoziti u sortirnicu, koja je trenutno na privremenoj lokaciji u poduzetničkoj zoni Vranjak. **Potrebno je izgraditi i opremiti novu sortirnicu**.

Prema *Pravilniku o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest* (NN 69/2016) jedinica lokalne samouprave dužna je, sukladno Zakonu, sudjelovati u sustavu sakupljanja građevnog i azbestnog otpada. Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području u prostornim planovima odrediti dostatan broj lokacija odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad te obavljati djelatnosti sakupljanja, oporabe i zbrinjavanja građevnog otpada sukladno ZOGO. Prostornim planom Grada Ploča, lokacija reciklažnog dvorišta za građevni otpad, određena je na lokaciji odlagališta Lovornik. Građevni otpad ima visoki potencijal za recikliranje i prepoznat je na europskoj razini kao jedan od prioritetnih tokova otpada. Reciklažno dvorište za građevni otpad je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada. Izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad planirana je na odlagalištu Lovornik. Prerađeni materijal koristit će se za dnevno prekrivanje odlagališta.

4.1.2. Zaštita prirodnih bogatstava i upravljanje prirodnim resursima

Zaštićena prirodna područja

Područje Grada Ploča objedinjuje krajobraz karakterističan za južnodalmatinsko priobalje i zagoru s osebujnim i jedinstvenim prostorom delte Neretve. Upravo područje delte s gledišta zaštite prirode predstavlja najveću vrijednost kojoj je u Prostornom planu posvećena posebnu pozornost i vrlo obazrivo je planiran svaki sadržaj u ovom izuzetno osjetljivom prostoru. Delta Neretve sadrži najveće i najvrjednije ostatke sredozemnih močvara u Hrvatskoj i jedna je od malobrojnih preostalih u Europi. S gledišta biološke i krajobrazne raznolikosti, radi se ne samo o jednom od najvrjednijih područja u Hrvatskoj, nego o području od međunarodne važnosti. Nažalost, prirodne vrijednosti su ovdje izuzetno ugrožene i izložene mnogobrojnim pritiscima, a u velikoj mjeri i degradirane. No temeljne vrijednosti još uvijek su prisutne, a uz aktivne mjere zaštite i revitalizacije, stanje bi se moglo značajno popraviti. Delta Neretve, uključujući i dio koji pripada području Grada Ploče, radi svojih prirodnih vrijednosti predložena je strateškim dokumentima (Nacionalna strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti i Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske) za zaštitu u kategoriji parka prirode. Također je uvrštena u Ramsarski popis močvarnih područja od međunarodne važnosti temeljem Ramsarske konvencije o močvarnim staništima te je obveza Republike Hrvatske osigurati odgovarajuću zaštitu i upravljanje ovim prostorom.

Prirodni krajobraz

Na području Grada Ploča određeni su osobito vrijedni predjeli - prirodni krajobrazi:

- akvatorij delte Neretve
- Baćinska jezera

- Višnjica kod Ploča
- Sestrun
- Veliki Trovro.

Krajobraznom regionalizacijom Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja, izdvojeno je na državnoj razini 16 osnovnih krajobraznih jedinica od kojih se „Obalno područje srednje i južne Dalmacije“ i „Donja Neretva“ nalaze na području Grada Ploča. Prostor donje Neretve sasvim je osebujan, i jedini je takav u Hrvatskoj i zato ima razloga da se izdvoji u zasebnu pejzažnu jedinicu, iako je razmjerno mala. Za razliku od ostalih dalmatinskih rijeka, Neretva je iz uzvodnog toka donosila znatno više materijala, i proces naplavljivanja tekao je brže od postglacijalnog dizanja morske razine. I dok ostale dalmatinske rijeke imaju potopljene posljednje kilometre svog toka, Neretva je stvorila jedini naplavljeni prostor na našoj obali, uključujući i deltasto ušće. Depresije su ispunjene i zaravnjene, ali viši dijelovi naslijeđenog reljefa - vapnenačke glavice - poput otoka "rastu" iz ravnice, što ukupnu pejzažnu sliku čini izuzetnom. Toj slici na poseban način svoj prilog daje obilje vode (ne samo Neretve nego i okolnih vrela) koje se uz ostalo odražava i na način obrade tla (pristup česticama često se obavlja čamcem) te brojne biološki bogate fluvijalno-močvarne sredine. Dio tog akvatičkog bogatstva i osebujnog krajolika svakako su i obližnja Baćinska jezera, splet potopljenih kraških depresija.

Od svih domaćih rijeka jadranskog sliva vodotok Neretve je najdulji i s najvećom deltom. Korito je položeno kroz terene različitog petrografskog sastava. U gornjem toku je kanjonastog tipa, a nizvodno se smjenjuju proširenja i sutjeske tako da ima kompozitnu dolinu. Dolina je znatno proširena u južnom dijelu tvoreći deltu koju je prije melioracijskih zahvata presijecalo dvanaest rukavaca. Zahvatima na izgradnji luke Ploče i melioracijom neretvanskih blatija danas su ostala samo četiri rukavca. Vodotoci desnog zaobalja Neretve su Glibuša (neznatan protok), Norin (izvor je Prud), Matica (Vrioštica), Desanka i Crna rijeka. Desne su kotlina koja je izvorska zona gornjih horizonata (Vrgorskog polja i Rastoka). Čitav niz vrela smješten je u kontaktnom dijelu doline s krašom, a najznačajnije je Modro oko. Cijeli sliv sakuplja se u središnjem dijelu doline u Desanskom jezeru odakle otječe u Neretvu kroz rječicu Desanku i u luku Ploče (jezero Vranjak) kroz Crnu rijeku. Novi kanal luke Ploče smanjio je protok Crne rijeke koja sada još manje osvježava jezero Birinu pored kojeg se ulijeva u more. Rijeka Matica Vrgorska vodotok je Vrgorskog polja. Vodotok prihvaća vodu iz trajnih i povremenih izvora što se nalaze na sjeveroistočnoj strani polja. Vodu odvodi tunelom do Baćinskih jezera i mora odnosno preko ponora Staševice i mnogih drugih nizvodno od Staševice (Krotuša, Crni vir, Krtinovac). U zimskom razdoblju, kada prorade brojni izvori, polje poplavljuje zbog malog kapaciteta tunela.

Na području Grada Ploča posebnu pozornost privlače Baćinska jezera. Jezera su kriptodepresija (razina jezera niža od razine mora) ukupne površine oko 1,96 km^2, a sastoje se od pet međusobno povezanih jezera (Plitkog jezera, Podgore, Očuše, Sladinca, Crniševa) i jednog odvojenog (Vrbnika). Najprostranije jezero je Očuša (0,554 km^2), a najveća dubina je jezera Crniševo (31 m). Usprkos blizini mora i propusnom kraškom terenu jezera su ispunjena

slatkom vodom. Jezera vodu dobivaju od trajnih i povremenih izvora od kojih je najjači Klokun koji utječe u Plitko jezero. Velika količina vode dotječe u jezero Podgoru odvodnim tunelom i kanalom kojim se odvode vode iz Vrgorskog jezera.

Podzemna vrela koja se koriste za opskrbu naselja pitkom vodom i na kojima se temelji sustav vodoopskrbe postojeće je vodocrpilište Klokun te Modro oko kao novi vodozahvat. Uvođenje vodocrpilišta Modro oko u eksploataciju ima znatno širi značaj budući će pitkom vodom opskrbljivati i kontaktni prostor.

Prostor Grada Ploča ne odlikuje bogatstvo mineralnim sirovinama. Jedine značajnije sirovine su građevni kamen i pijesak. Građevni kamen moguće je eksploatirati u velikim količinama iz postojećih ležišta u vapnenačkim i dolomitnim stijenama, a građevni pijesak iz vodotoka Neretve. Provedeni regulacijski radovi na Neretvi (zatvaranje Male Neretve ustavom kod Opuzena i izgradnja hidroenergetskih objekata s akumulacijama) rezultirali su hidrološko-hidrauličkim promjenama, smanjenim pronosom i taloženjem nanosa.

U dosadašnjim prostornim planovima na području Dubrovačko-neretvanske županije more se nije obrađivalo posebno. Određene su bile namjene prostora samo na kopnu, bez posebnog razmatranja osobina i važnosti pripadajućeg mora i njegove namjene. More se iskorištava prema namjeni pripadajućeg kopna. Izuzetak je more u postojećim lukama, te u posebno zaštićenim područjima. Općenito se može zaključiti da se more do sada koristi ne prema prostornim planovima koji tretiraju more kao kopnu ravnopravan dio prostora, već kao rezultat korištenja pripadajućega kopna. Jezero Modrič u delti rijeke Neretve bilo je značajan lokalitet za mrijest i razvoj ranih faza cipla i lubina. Kad je za potrebe poljoprivrede isušeno, nastale su velike štete za ribarstvo, a u poljoprivredi još nisu postignuti očekivani rezultati.

Očuvanje primarne prirodne topografije prostora, svih prirodnih elemenata je primarni zadatak, kome se danas posvećuje velika pažnja u svijetu, a osobito očuvanju još preostalih prirodnih oaza. Sve antropogene elemente koji svojim prisustvom obogaćuju krajolik dajući mu nove vrijednosti potrebno je sačuvati kroz izvorno stanje njihovog užeg okruženja kako se ne bi umanjio njihov značaj. Sve vizure u prostoru treba očuvati. Još sačuvani prostor upravo svojim izraženim identitetom pruža mogućnosti za kvalitetne programe seoskog, edukativnog i sportskog eko-turizma. Stoga je sve što bi utjecalo na izmjene identiteta prostora neprihvatljivo. Odgovarajući gospodarski programi sukladni turističkim i drugim programima prihvatljivim za prostor, jer ga neće mijenjati, mogli bi ovo područje učiniti gospodarski vrijednim, kao i individualni programi koji idu u tom smjeru. Područja i lokaliteti osobitih kulturno krajobraznih vrijednosti i mjere za njihovo očuvanje iskazani su u Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije. Navedeni osobito vrijedni predjeli – prirodni krajobrazi te sustav mjera za njihovu zaštitu trebaju osigurati trajno prisustvo navedenih prirodnih oblika kao i zaštitu od bitne promjene tih vrijednosti.

Elemente krajobraza u zaštićenim područjima ali i ostalim krajobrazno vrijednim područjima treba štititi u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranima u uvjetima

lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo).

Biološka raznolikost

Jednako kao krajobraz, tako se i biološka raznolikost na području Grada Ploča može vezati uz dvije glavne prirodne cjeline: deltu Neretve s pretežito vodenim i močvarnim staništima, te zapadnije brdsko krško područje s priobaljem. Vodena staništa, zajedno s prostranim trščacima, vlažnim livadama, pješčanim obalama, sprudovima i slanušama, te okolnim krškim nadzemljem i podzemljem, predstavljaju veliku raznolikost staništa, koja je osnova za bogati biljni i životinjski svijet. Prirodne vrijednosti koncentrirane su na prostoru delte, a obuhvaćaju niz ugroženih stanišnih tipova - ponajprije močvarnih, te raznoliku floru i faunu.

Kroz projekt Kartiranje staništa Hrvatske (OIKON, 2004.) na području Grada Ploče kartirano je 26 tipova kopnenih i 3 tipa morskih staništa. Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa (Ministarstvo kulture, 2004.) moguće ih je svrstati u nekoliko skupina od kojih su, s gledišta zaštite prirode, najvažnija: površinske kopnene vode i močvarna staništa te morska obala. Ova se staništa međusobno isprepliću, a vezana su za prostor delte Neretve. Radi se o ugroženim staništima od kojih su neka zaštićena i na europskoj razini temeljem EU Direktive o staništima čije su odredbe ugrađene u novi Zakon o zaštiti prirode ("NN" br. 70/05): estuariji (NATURA: 1130), obalne lagune (1150), muljevite i pješčane pličine suhe za vrijeme oseke (1140), velike plitke uvale i zaljevi (1160), zajednice caklenjače (Salicornia) na mulju i pijesku (1310), sredozemne povremene bare (3170).

Tablica 31. Kartirani morski stanišni tipovi

Morski stanišni tip	Površina (ha)
Cirkalitoralni muljevi	3668
Infralitoralna čvrsta dna i stijene	35
Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja	942
Naselja posidonije	1103
Ukupno	**5748**

Izvor: Prostorni plan grada Ploča, 2017.

Ovakav kompleks staništa jedinstven je na našoj obali te jedan od rijetkih preostalih u Sredozemlju, radi čega je Delta Neretve uvrštena u Ramsarski popis močvarnih područja od međunarodne važnosti. To je jedina delta i najveće riječno ušće u Hrvatskoj. Sagledavajući svaki stanišni tip zasebno, uočava se također veliki značaj delte. Ovdje se nalaze najreprezentativnije površine močvara pod halofitima (zajednice caklenjače). Najveće površine u Hrvatskoj tršćaka nalaze se u delti Neretve. Lagune Vlaška i Parila uz znatno manju lagunu Pantan kod Trogira jedini su očuvani lokaliteti ovoga stanišnog tipa na našoj obali. Prostrane muljevite i pješčane pličine na ušću Neretve također su najreprezentativniji predstavnici ovoga staništa koje je u značajnijoj mjeri razvijeno još samo na području nekoliko uvala u SZ dijelu Ravnih kotara (potez Privlaka – Nin – Ljubač). Od vodenih staništa ističu se tekućice Neretva s rukavcima, Desanka i Crna rijeka te Matica u sjevernom dijelu Grada, zatim jezera: Baćinska, Birina, Vlaška, Desne te niz izvora (Modro oko, Klokun i brojni drugi). U delti

je razvijeno najveće područje brakičnih voda u Hrvatskoj. Od ostalih kategorija stanišnih tipova na ovome prostoru značajna su i podzemna staništa (špilje i jame) koja sadrže još nedovoljno istraženu podzemnu faunu. Najveće površine zauzimaju staništa brdskog krškog područja. Ono je prekriveno pretežito mediteranskim suhim travnjacima koji se isprepliću s bušicima, dračicima, makijom crnike i šikarama medunca. Od morskih staništa važni su infralitoralni pijesci s muljevima koji zauzimaju pličine laguna i ušća, te naselja posidonije koja su ugrožena i zaštićena na europskoj razini. Močvarna i vodena staništa donjega toka Neretve posljednjih su desetljeća drastično smanjena, te su danas preostala kao rascjepkani izdvojeni otoci okruženi intenzivno obrađivanim i naseljenim prostorima. Nekadašnje prostrane močvare i lagune značajne za prehranu i mrijest riba, te za zimovanje i selidbu izuzetno raznolike ornitofaune, danas su svedene na ostatke ostataka. I ovi ostaci bivaju stalno ugrožavani različitim ljudskim djelatnostima.

Tablica 32. Kartirani kopneni stanišni tipovi

Kopneni stanišni tip	**Površina (u ha)**
Stalne stajaćice	264
Stalni vodotoci	81
Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi	128
Površine slanih, plitkih, muljevitih močvara pod halofitima	111
Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	78
Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici	5.240
Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca	293
Bušici	80
Dračici	22
Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike	79
Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike	1.145
Primorske, termofilne šume i šikare medunca	2.435
Šume običnog i crnog bora na dolomitima	94
Nasadi četinjača	72
Vinogradi	29
Voćnjaci	769
Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	10
Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	43
Mozaici kultiviranih površina	1.562
Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	48
Aktivna seoska područja	71
Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja	14
Gradske jezgre	35
Gradske stambene površine	12
Industrijska i obrtnička područja	26
Infrastrukturne površine	161
Ukupno	**12.882**

Izvor: Prostorni plan grada Ploča, 2017

Prema dostupnim podacima iz crvenih knjiga ugroženih vrsta Hrvatske te postojećih znanstvenih i stručnih studija, na području Grada Ploča stalno ili povremeno živi niz ugroženih i strogo zaštićenih vrsta. Osim niže navedenih, ostale važne vrste iskazane su u smislu ciljnih vrsta područja ekološke mreže RH (ekološke mreže Europske unije Natura 2000).

Tablica 33. Ugrožene i strogo zaštićene biljne vrste na području Grada Ploča

Znanstveno/hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Nalazište (i/ili u blizini naselja)
Carex divisa Huds/ Razdijeljeni šaš	EN[10]	Plaža na ušću Neretve, Baćinska jezera, cestom uz obalu, selo Bara
Cyperus longus L/Dugi oštrik	VU[11]	Baćina-Sladinac, Baćinska jezera, Ušće Neretve, ušće Male Neretve, mjesto Blace, u neposrednoj okolici ustave
Elymus farctus (Viv.) Runemark ex Melderis/Bodljikava pirika	CR[12]	Plaža na ušću Neretve
Ophrys apifera Huds/ Pčelina kokica	EN	Ploče, Kula JI rub
Ophrys lútea (Gouan) Cav/Žuta kokica	EN	Slivno - Ravno
Ophrys sphegodes Mili/ Kokica paučića	VU	Blace, Lovorje, Vrioštica, Kula
Orchis coriophora L/Kožasti kaćun	VU	Ušće Neretve, ušće Male Neretve, mjesto Blace, u neposrednoj okolici ustave
Orchis quadripunctata Cirillo ex Ten/ Četverotočkasti kaćun	VU	Puljani
Orchis tridentata Scop/ Trozubi kaćun	VU	Na istočnoj obali jezera Sladinac na putu do mosta između jezera Oćuša i Crniševo. Baćinska jezera uz cestu.
Salsola kali L/Slankasta solnjača	VU	Plaža na ušću Neretve
Salsola soda L/Sodna solnjača	VU	Plaža na ušću Neretve, ušće Male Neretve, mjesto Blace, u neposrednoj okolici ustave.
Suaeda marítima (L.) Dumort/ Primorska jurčica	VU	Plaža na ušću Neretve, ušće Male Neretve, u blizini sela Blace, u neposrednoj okolici vodocrpne stanice preko puta Uplava

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

Mjere zaštite ugroženih biljnih vrsta propisane su Prostornim planom u kojemu se navodi da se treba onemogućiti fragmentaciju staništa i narušavanje povoljnih stanišnih uvjeta ugroženih biljnih vrsta. Na detaljno utvrđenim lokacijama (i u neposrednoj blizini) nalazišta (gore istaknutih ugroženih vrsta flore i biljnih vrsta koje su ciljne vrste područja ekološke mreže RH) nije prihvatljivo planirati građevinska područja, definirati namjenu površina za proizvodne, poslovne i turističke djelatnosti koje podrazumijevaju gradnju objekata i prateće infrastrukture, planirati elektrane (uključujući i one na obnovljive izvore energije), melioracije zemljišta, golf igrališta, antenske stupove, te prometnu i komunalnu infrastrukturu.

Prema Crvenoj knjizi ugroženih sisavaca Hrvatske, područje Grada Ploča je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili strogo zaštićenih vrsta sisavaca. Uz tablicu s popisom strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem - u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 34. Vrste sisavaca procijenjene ugroženosti na području Grada Ploča

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po PSZV	Dodatak Direktive o staništima
Canis lupus	vuk	NT[13]	SZ	*V*
Dinaromys bogdanovi E	dinarski voluhar	DD[14]	SZ	
Eliomys quercinus	vrtni puh	NT[15]		
Glis glis	sivi puh	LC[16]		

[10] ugrožena
[11] rizična
[12] kritično ugrožena
[13] potencijalno ugrožena
[14] vjerojatno ugrožena
[15] potencijalno ugrožena
[16] najmanje zabrinjavajuća

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po PSZV	Dodatak Direktive o staništima
Lepus europaeus	europski zec	NT		
Miniopterus schreibersi	dugokrili pršnjak	EN	SZ	*V*
Myotis capaccinii	dugonogi šišmiš	EN	SZ	*V*
Myotis emarginatus	riđi šišmiš	NT	SZ	*V*
Rhinolophus blasii	Blazijev potkovnjak	EN	SZ	*V*
Rhinolophus euryale	južni potkovnjak	EN	SZ	*V*
Rhinolophus ferrumequinum	veliki potkovnjak	NT	SZ	*V*
Rhinolophus hipposideros	mali potkovnjak	NT	SZ	*V*
Rupicapra rupicapra balcánica	balkanska divokoza	NT	SZ	*V*
Sciurus vulgaris	vjeverica	NT		
Tursiops truncatus	dobri dupin	EN	SZ	*V*

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

U cilju zaštite šišmiša, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u špiljama, šumama te skloništima po tavanima, crkvenim tornjevima i drugim prostorima na zgradama. Obnova zgrada i crkava u kojima je evidentirana kolonija šišmiša trebala bi se obavljati u razdoblju kad u tim objektima nisu porodiljne i/ili zimujuće kolonije šišmiša. U cilju zaštite šumskih vrsta šišmiša, detaljne mjere očuvanja šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode koji se ugrađuju u odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Grada Ploča. U cilju zaštite vrsta vezanih za vlažna staništa potrebno je u što većoj mjeri očuvati vodena i močvarna staništa i spriječiti melioraciju i isušivanje. Ukoliko se prostornim planom planiraju regulacije vodotoka i/ili melioracije ovakvih površina, za plan je nužno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš. U slučaju da na području obuhvata plana postoje vlažna staništa koja su ciljna staništa područja ekološke mreže RH, nužno je provesti ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. U slučaju da se prostornim planom planira izgradnja novih ili preinake postojećih cesta, u cilju zaštite velikih zvijeri, potrebno je provesti stratešku procjenu utjecaja plana na okoliš odnosno ocjenu prihvatljivosti plana za ekološku mrežu kojom će se, između ostalog, sagledati i utjecaj fragmentacije staništa na opstanak vrsta na ovom prostoru. Kako bi se sačuvala cjelovitost staništa velikih zvijeri potrebno im je omogućiti siguran prijelaz preko brzih prometnica (izgradnjom tunela, vijadukata, zelenih mostova), uz istovremeno onemogućavanje direktnog prijelaza (izgradnjom odgovarajućih ograda) kako bi se smanjila opasnost od stradavanja. Akvatorij Grada Ploča stanište je i jadranske populacije dobrog dupina.

S obzirom na ovdje prisutna staništa te uzimajući u obzir podatke dostupnih znanstvenih i stručnih studija, područje Grada Ploča je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i strogo zaštićenih ptica navedenih u Crvenoj knjizi ptica Hrvatske, te vrsta za koje je potrebno osigurati mjere zaštite staništa odnosno vrsta koje je nalaze na Dodatku I. EU Direktive o pticama. Na sve ptice iz prirode koje se prirodno pojavljuju u Republici Hrvatskoj, primjenjuju se mjere zaštite (zabranjene radnje) strogo zaštićenih vrsta, no odredbama članka 155. Zakona o zaštiti prirode mjere zaštite (zabranjenih radnje) strogo zaštićenih vrsta ne primjenjuju se za ptice koje se nalaze na popisu divljači sukladno posebnom propisu iz područja lovstva, te u slučajevima odstupanja koja neće štetiti održavanju

populacija strogo zaštićenih vrsta a nužna su radi sprječavanja ozbiljnih šteta, očuvanja javnog zdravlja, sigurnosti, istraživanja i ostalih propisanih opravdanih razloga.

Tablica 35. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste ptica na području Grada Ploča

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti[17]	Dodatak Direktive o pticama
Accipiter nisus	kobac	LC gp	
Actitis hypoleucos	mala prutka	VU gp	
Acrocephalus melanopogon	crnoprugasti trstenjak	CR gp	*V*
Alcedo atthis	vodomar	NT gp	*V*
Alectoris graeca NSZ	jarebica kamenjarka	NT gp	
Anas acuta*	patka lastarka	RE gp, LC pp	
Anas clypeata	patka žličarka	RE gp, LC pp	
Anas crecca NSZ	kržulja	LC pp, LC zp	
Anas strepera	patka kreketaljka	EN gp	
Anthus campestris	primorska trepteljka	LC gp	*V*
Anthus spinoletta	planinska trepteljka	LC gp	
Aquila chrysaetos	suri orao	CR gp	*V*
Aythya ferina NSZ	glavata patka	LC gp	
Botaurus stellaris	bukavac	EN gp	*V*
Bubo bubo	ušara	NT gp	*V*
Calldris alpina	žalar cirikavac	EN zp, LC pp	
Caprimulgus europaeus	leganj	LC gp	*V*
Charadrius alexandrius	morski kulik	CRgp	
Circaetus gallicus	zmijar	EN gp	*V*
Circus aeruginosus	eja močvarica	EN gp	*V*
Circus cyaneus	eja strnjarica	LC pp, LC zp	*V*
Cisticola juncidis	šivalica	LC gp	
Clamator gtandarius	afrička kukavica		
Dendrocopos leucotos	planinski djetlić	LC gp	*V*
Egretta garzetta	mala bijela čaplja	VU gp	*V*
Emberiza hortulana NSZ	vrtna strnadica	LC gp	*V*
Emberiza schoenicius	močvarna strnadica	LC gp	
Erithacus svecicus (Luscinia svecicus)	modrovoljka	EN gp	
Falco columbarius*	mali sokol	VU zp, DD pp	*V*
Falco peregrinus	sivi sokol	VU gp	*V*
Fúlica atra NSZ	liska	LC zp	
Gallinago gallinago NSZ	šljuka kokošica	CR gp	
Grus grus	ždral	LC pp, LC zp	*V*
Haematopus ostralegus	oštrigar	VU pp	
Himantopus himantopus	vlastelica	VU gp	
Hippolais olivetorum	voljić maslinar	NT gp	*V*
Ixobrychus minutus	čapljica voljak	LC gp	*V*
Lanius minor NSZ	sivi svračak	LC gp	*V*
Larus ridibundus NSZ	riječni galeb	NT gp	
Lullula arbórea NSZ	ševa krunica	LC gp	*V*
Lymnocryptes minimus***	mala šljuka	VU zp, DD pp	
Melanocorypha calandra	velika ševa	VU gp	*V*
Mergus merganser	veliki ronac	CR gp	
Motacilla flava	žuta pastirica	LC gp	
Numenius arquata	veliki pozviždač	EN zp, VU pp	
Numenius phaeopus***	prugasti pozviždač	VU pp	
Nycticorax nycticorax	gak	NT gp	*V*

[17] RE - regionalno izumrle, CR - kritično ugrožene, EN - ugrožene, VU - osjetljive, NT - niskorizične, LC - najmanje zabrinjavajuće, DD - nedovoljno poznate; gp - gnijezdeća populacija, zp – zimujuća populacija, pp - preletnička populacija, NSZ - nije strogo zaštićena vrsta

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti[17]	Dodatak Direktive o pticama
Panurus biarmicus*	brkata sjenica	EN gp	
Pernis apivorus	škanjac osaš	NT gp	*V*
Phalacrocorax carbo NSZ	veliki vranac	NT gp	
Phalacrocorax pygmaeus	mali vranac	CR gp	*V*
Picus canus	siva žuna	LC gp	*V*
Pluvialis apricaria***	troprsti zlatar	CR zp	*V*
Podiceps cristatus	ćubasti gnjurac	LC gp	
Podiceps nigricollis	crnogrli gnjurac	EN gp	
Porzana parva**	siva štijoka	EN gp	*V*
Porzana porzana	riđa štijoka	EN gp	*V*
Porzana pusilla	mala štijoka	CRgp	*V*
Ralius aquaticus NSZ	kokošica	LC gp	
Sterna sandvicensis	dugokljuna čigra	NT zp	*V*
Tringa tota ñus ****	crvenonoga prutka	CRgp	

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za vodena i vlažna staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom vodno-gospodarskih zahvata, koji se upravo radi zaštite ovih ptica ne preporučuju (regulacije vodotoka, vađenje šljunka), kao ni prenamjena ovakvih staništa u poljoprivredna zemljišta (melioracijski zahvati). U slučaju planiranja izvođenja zahvata koji mogu imati značajan utjecaj na ciljne vrste i staništa te na cjelovitost područja Ekološke mreže RH, za njih je potrebno provoditi ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za šumska staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama, a naročito je potrebno ostavljati dostatan broj starih suhih stabala radi ptica dupljašica (kroz uvjete zaštite prirode odgovarajućih šumsko-gospodarskih osnova ¡/¡li programa gospodarenja šumama). U cilju eliminiranja stradavanja ptica na elektroenergetskim objektima, a posebice ptica koje imaju veliki raspon krila te su stoga u većoj opasnosti od strujnog udara na tim objektima potrebno je tehničko rješenje izvesti na način da se ptice zaštite od strujnog udara.

Prema Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske, područje Grada Ploča je stanište sljedećih ugroženih vrsta vodozemaca i gmazova.

Tablica 36. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste vodozemaca na području Grada Ploča

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti[18]	Zaštita po PSZV	Dodatak Direktive o staništima
Bombina variegata kolombatovici	dalmatinski žuti mukač	NT	SZ	*V*
Proteus anguinus	čovječja ribica	EN	SZ	*V*
Caretta caretta	glavata želva	VU	SZ	*V*
Elaphe quatuorilineata	četveroprugi kravosas	NT	SZ	*V*
Emys orbicularis	barska kornjača	NT	SZ	*V*
Platyceps najadum	šilac	NT	SZ	*V*
Podareis melisellensis	krška gušterica	LC	SZ	
Podareis siculus	primorska gušterica	LC		
Telescopusfallax	crnokrpica	NT	SZ	
Testudo hermanni	kopnena kornjača	NT	SZ	*V*
Zamenis situla	crvenkrpica	NT	SZ	*V*

[18] EN - ugrožene, NT - niskorizične, SZ - strogo zaštićene vrste, VU - osjetljive, LC - najmanje zabrinjavajuće; PPDSZSZ – Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine br. 99/09), PSZV - Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (Narodne novine br. 144/13)

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena, travnjačka i stjenovita staništa.

Prema Crvenoj knjizi slatkovodnih riba Hrvatske područje Grada Ploča je područje rasprostranjena većeg broja ugroženih vrsta riba.

Tablica 37. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste riba na području Grada Ploča

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti[19]	Zaštita po PSZV	Endem	Dodaci Direktive o staništima
Acipenser naccarii	jadranska jesetra	CR	SZ	EJ	II, IV
Aiburnus neretvae (=Alburnus albidus)	neretvanska uklija	VU	SZ		II
Alosa fa llax [= Alosa fallax nilotlca)	čepa	EN	SZ**	ES	II, V
Chondrostoma knerli	podustva	EN		EJ	
Cobitis narentana (= Cobitis taenia)	neretvanski vijun	VU	SZ	EJ	
Delminlchthys adspersus (= Phoxinellus adspersus)	imotska gaovica	VU	SZ	EJ	II
Gasterosteus aculeatus	koljuška	EN	SZ		
Knipovvitschia croatica	vrgoračka gobica	CR	SZ	EJ	
Lampetra zanandreai (= Lethenteron zanandreai)	primorska paklara	EN	SZ	EJ	II, V
Leuciscus cavedanus (= Squalius cavedanus) (= Squalius squalus)	bijeli klen	VU		EJ	
Petromyzon marinus	morska paklara	DD	SZ		II
Pomatoschistus canestrinii	glavočić trnotrus	EN	SZ	EJ	II
Rutilus basak	basak	NT		EJ	
Salaría fluviatilis	riječna babica	VU	SZ	ES	
Salmo dentex	riječni zubatak	CR	SZ	EJ	
Salmo farloides	primorska pastrva	EN	SZ	EJ	
Salmo marmoratus	glavatica	CR	SZ	EJ	II
Salmo trutta*	potočna pastrva	VU			
Salmothymus obtusirostris oxyrhynchuí (= Salmo obtusirostris oxyrhynchus)	neretvanska				
mekousna	CR	SZ**	EJ		
Scardinius plotizza	peškelj	DD	SZ	EJ	
Squalius illyricus	ilirski klen	VU		EJ	
Squalius microlepis	makal	CR	SZ	EJ	
Squalius svallize (= Leuciscus svallize)	svalić	VU		EJ	

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

O zaštiti i očuvanju riba posebice je važno i potrebno voditi brigu prilikom regulacija vodotoka i vodnogospodarskih radova. S obzirom na izvjestan utjecaj ovih zahvata na ribe kao ciljne

[19] CR - kritično ugrožena vrsta, EN - ugrožena, VU - rizična, NT - potencijalno ugrožena, LC - najmanje zabrinjavajuća, DD - vjerojatno ugrožena; SZ - strogo zaštićena vrsta; PSZV - Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (Narodne novine br. 144/13); EJ - endem jadranskog slijeva, ES – endem Sredozemlja

vrste pojedinih područja ekološke mreže RH, uz obavezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu ukoliko područje Grada Ploča obuhvaća ekološki značajna područja uvrštena u ekološku mrežu RH. Nužno je onemogućiti i spriječiti onečišćenja vodotoka kako u nadzemnim tako i u podzemnim dijelovima. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, zabranjeno je vodotoke poribljavati stranim (alohtonim) vrstama.

Prema Crvenoj knjizi danjih leptira Hrvatske, područje Grada Ploča je stanište više ugroženih vrsta leptira.

Tablica 38. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste danjih leptira na području Grada Ploča

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti[20]	Zaštita po PSZV
Papilio machaon	obični lastin rep	NT	SZ
Parnassius mnemosyne	crni apolon	NT	SZ
Polyommatus thersites	grahorkin plavac	NT	
Pseudophilotes vicrama	kozlinčev plavac	NT	
Thymelicus acteon	Rottemburgov	DD	
Zerynthia polyxena	uskršnji leptir	NT	SZ

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

Leptiri su općenito ugroženi uslijed regulacije voda što izaziva promjene staništa uz vodotoke i isušivanje vlažnih staništa; uništavanja šuma i promjena u gospodarenju šumama koje uključuju uništavanje starih stabala i čišćenje rubova šuma; kemijskog onečišćenja te sakupljačke aktivnosti kolekcionara. Potrebno je ograničavati inteziviranje poljoprivrede i izgradnje na područjima važnim za očuvanje leptira, ograničiti uporabu pesticida na poljopivrednim zemljištima u blizini nalazišta gore navedenih vrsta, te održivim gospodarenjem u šumama i na poljoprivrednim površinama očuvati biljke hraniteljice. Ukoliko na predmetnom području postoje lokve, u cilju zaštite leptira trebalo bi ih očuvati, a o leptirima voditi brigu i prilikom održavanja travnjaka, te eventualnoj melioraciji i vodno-gospodarskim zahvatima.

Na području Grada Ploča temeljem recentnih opažanja utvrđena su nalazišta sljedećih strogo zaštićenih i ugroženih vrsta vretenaca koje su prema Crvenoj knjizi vretenaca Hrvatske određene kao najugroženije (s Iznimno visokim, vrlo visokim i visokim rizikom od izumiranja u Hrvatskoj – u kategorijama CR, EN i VU).

Tablica 39. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste vretenaca na području Grada Ploča

Znanstveno/hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti[21]	Nalazište (i/ili u blizini naselja)
Ceriagrion tenellum / Mala crvendjevojčica	VU	Baćinska jezera, Neretva - Ušće, Neretva - Modro oko
Lestes virens / Mala zelendjevica	VU	Neretva - Ušće, Neretva - Modro oko
*Lindenia tetraphylla / Jezerski regoč	EN	Baćinska jezera, Ploče, Neretva- ušće, Neretva - Modro oko
Seiysiothemis nigra / Paška čipkica	EN	Ploče, Baćinska jezera, Neretva- ušće, Neretva - Modro oko
Sym petru m flaveolum / Jantarni strijelac	VU	Neretva

[20] NT - niskorizične, DD - nedovoljno poznate; SZ - strogo zaštićene vrste; PSZV - Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (Narodne novine br. 144/13))

[21] EN - ugrožena, VU - osjetljiva

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

Potrebno je spriječiti antropogeni utjecaj na pogodnim (potencijalnim) i poznatim staništima vretenaca, zaštititi lokalitete na kojima su prisutne vrste te staništa na kojima se one razmnožavaju, smanjiti onečišćenje vodenih staništa agrokemikalijama, održavati povoljan vodni režim i kakvoću vode, spriječiti prenamjenu močvarnih staništa u poljoprivredne i druge svrhe te očuvati veće ujezerene vodene površine, spriječiti unos biljojednih vrsta riba i prekomjerno iskorištavanje vode te na prirodi prihvatljiv način upravljati hidrotehničkim zahvatima u poplavnim područjima velikih rijeka. U cilju zaštite primorskih lokvi i močvarnih staništa potrebno je spriječiti njihovo isušivanje, zatrpavanje i onečišćenje, spriječiti prenamjenu močvarnih staništa u poljoprivredne i druge svrhe te očuvati veće ujezerene vodene površine i osigurati hidrološki minimum u sredozemnom dijelu Hrvatske.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) čine područja očuvanja značajna za ptice – POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Tablica 40. Područja ekološke mreže RH (NATURA 2000) na području Grada Ploča

Kategorija	Naziv područja	Oznaka
Područja očuvanja značajna za ptice - POP (Područja posebne zaštite - SPA)	Biokovo i Rilić	HR1000030
	Delta Neretve	HR1000031
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (Područja od značaja za zajednicu - SCI)	Matica-Vrgoračko polje	HR2001046
	Krotuša	HR2000951
	Delta Neretve	HR5000031

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča, 2017.

Osnovne mjere za očuvanje ciljnih vrsta ptica i način provedbe mjera u Područjima očuvanja značajnim za ptice (POP) propisane su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (Narodne novine br. 15/14) Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljne vrste i staništa te cjelovitost kološke mreže podliježu provedbi postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno članku 24. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13).

4.2. Infrastruktura

4.2.1. Prometna infrastruktura

Grad Ploče unutar teritorija Republike Hrvatske ima dosta nepovoljan položaj budući se nalazi u jugoistočnom konfiguracijski neprikladnom dijelu stiješnjenom između Jadranskog mora i brdovitog dijela uz granicu prema Republici Bosni i Hercegovini. Razmatrajući širi prostor ovog dijela Europe, položaj je vrlo dobar. To potvrđuje činjenica da su Ploče dio važnog C

ogranka (Ploče - Sarajevo - Slavonski Šamac - Osijek - Budimpešta) petog paneuropskog prometnog koridora Venecija - Trst - Budimpešta - Uzgorod - Lvov.

Tablica 41. Prometna povezanost Grada Ploča

Vrsta prometa		Najvažniji prometni pravci koji prolaze područjem Grada Ploča
CESTOVNI PROMET	Državne ceste	D 8: GP Pasjak (gr. R. Slov.) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - GP Klek (gr. R. BiH) GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - Dubrovnik - GP Karasovići (gr. SR. SiC) D 413: Ploče (D8) - luka Ploče i D 513: M. Prolog (D 62) - Ploče (D8)
	Županijske ceste	Ž 6208: Vrgorac (D 62) - Staševica –– D 513 Ž 6216: D8 - Ž. Ploče (D 413) i Ž 6217: Rogotin (D8) - Komin - Krvavac - Kula (D 62)
	Lokalne ceste	L 69003: Peračko Blato - D 513 L 69004: D8 - Šarić Struga L 69005: D8 - želj. kolodvor Rogotin L 69006: kamp Višnjica - L 69007 L 69007: D8 - Trn - L 69010 i L 69009: Banja (Ž 6217) - Desne - Kula Norinska (Ž 6217)
ŽELJEZNIČKI PROMET		Magistralna pomoćna željeznička pruga: MP 13: Beli Manastir državna granica - Osijek - Đakovo - Strizivojna - Vrpolje (MG2) - Slavonski Šamac državna granica te Metković državna granica - Ploče
ZRAČNI PROMET		Najbliži aerodrom - 118 km, Dubrovnik - Čilipi
GRANIČNI PRIJELAZ		Granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba s inspekcijskim službama u pomorskom prometu Ploče
MORSKE LUKE		Luka Ploče - morska luka za međunarodni javni promet Riječna luka lokalnog značaja u Kominu (na Neretvi) Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Komin Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Mala Pošta u Pločama

Izvor: Grad Ploče

Cestovni prometni sustav

Prostorom Grada Ploča, unutar sustava cestovnog prometa, položene su tri vrlo važne cestovne prometnice razvrstane u kategoriju državnih cesta. Njihova uloga je kvalitetno prometno povezati prostore države te omogućiti priključak na mrežu europskih cesta. To su D8: GP Pasjak (gr. R. Slov.) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - GP Klek (gr. R. BiH) GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - Dubrovnik - GP Karasovići (gr. SR. SiC), D 413: Ploče (D8) - luka Ploče i D 513: M. Prolog (D 62) - Ploče (D8).

Prema podacima o brojenju prometa vršenim 1996. g., državna cesta D8 ubraja se među 13 najopterećenijih cestovnih koridora u Državi s PGDP > 4000 vozila/dan. Ukupni tada zabilježeni prosječni godišnji dnevni promet iznosio je: $PGDP_{D8}$ = 5122 vozila/dan.

Drugi cestovni koridori važni za prostor Grada Ploča županijske su ceste čija je uloga kvalitetno povezati područje Županije i omogućiti priključak na mrežu državnih cesta. Uloga lokalnih cesta je u povezivanju područja Grada.

Pomorski prometni sustav

Luka Ploče nalazi se u južnom dijelu Jadranskog mora uz ušće rijeke Neretve, a omogućava kvalitetnu pomorsku vezu s gradovima uzduž jadranske obale i Hrvatske i Italije te s lukama svijeta. Vrlo dobar položaj u zaljevu koji s južne i jugozapadne strane zatvara poluotok Pelješac kao prirodni lukobran omogućuje pristup brodovima nosivosti do 120000 DWT, maksimalnog gaza 17,50 m (na novoizgrađenom pristanu Terminala za rasute terete), duljine do 230 m i širine do 32,25 m. Za rijeku Neretvu maksimalni gaz je 4,50 m, a duljina brodova do 80 m. Prednosti ovako prirodno zaštićene i dobro infrastrukturno opremljene luke za različite vrste

tereta kao i dobre željezničke i cestovne veze sa zaleđem rezultirale su predratnim prometom tereta od preko 4,5 mil. tona (1986.g.: 4,577 mil. t). Od toga gotovo ¾ prometa (72,89 %) odnosilo se na suhe rasute terete. Generalni tereti bili su zastupljeni s 19,25 %, a tekući 7,86 %. Postojeća infrastruktura odnosno tehnološka opremljenost luke osposobljeni su za količine tereta do 10,6 mil tona. Izravnim spajanjem luke s autocestom, izgradnjom novog kontejnerskog terminala i gospodarskim oporavkom prirodnog zaleđa luke Ploče, u zadnje 3 godine značajno raste broj TEU jedinica koje se transportira ovom tehnologijom. Posljednjih desetak godina, uslijed gospodarske krize i recesije, pretovar robe doživio je drastičan pad (sa 5.2 mil. t u 2008. g. na 2.6 mil. t u 2010.g.). Današnje količine bilježe uzlazni trend (2017.g.: 3,2 mil. t), s naznakama daljnjeg rasta. Također, struktura pretovarenih tereta se značajno promijenila, tako da se u 2017. godini od ukupnog pretovarenog tereta 62% prometa odnosilo na suhe rasute terete, 25% na tekuće terete, a 13% na generalne terete. Luka Ploče je prema svojoj namjeni luka otvorena za međunarodni javni promet, a prema značenju i veličini određena je kao luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku. Sastavljena je od:

- kopnenog dijela (cca 255 ha) – koji čine obale, zaobalne površine, specijalizirani terminali (za rasute terete, tekuće terete, kontejnere, ulazni terminal), višenamjenski skladišni i pretovarni terminali na području stare luke (generalni tereti, suhi rasuti tereti, glinica i petrolkoks, drvo, tekući tereti, hladnjača i dr.), putnički terminal, administrativne zgrade, servisi, garaže za mehanizaciju, cestovna i željeznička infrastruktura i dr. te
- morskog dijela – koji čine vanjska sidrišta, unutarnji akvatorij i kanal Vlaška - more.

Osim luke za međunarodni javni promet, na prostoru Grada Ploča registrirana je i luka lokalnog značaja u „Mala pošta“ u Pločama, kao i luka lokalnog značaja u Kominu na rijeci Neretvi.

Slika 11. Prometni sustav Grada Ploča

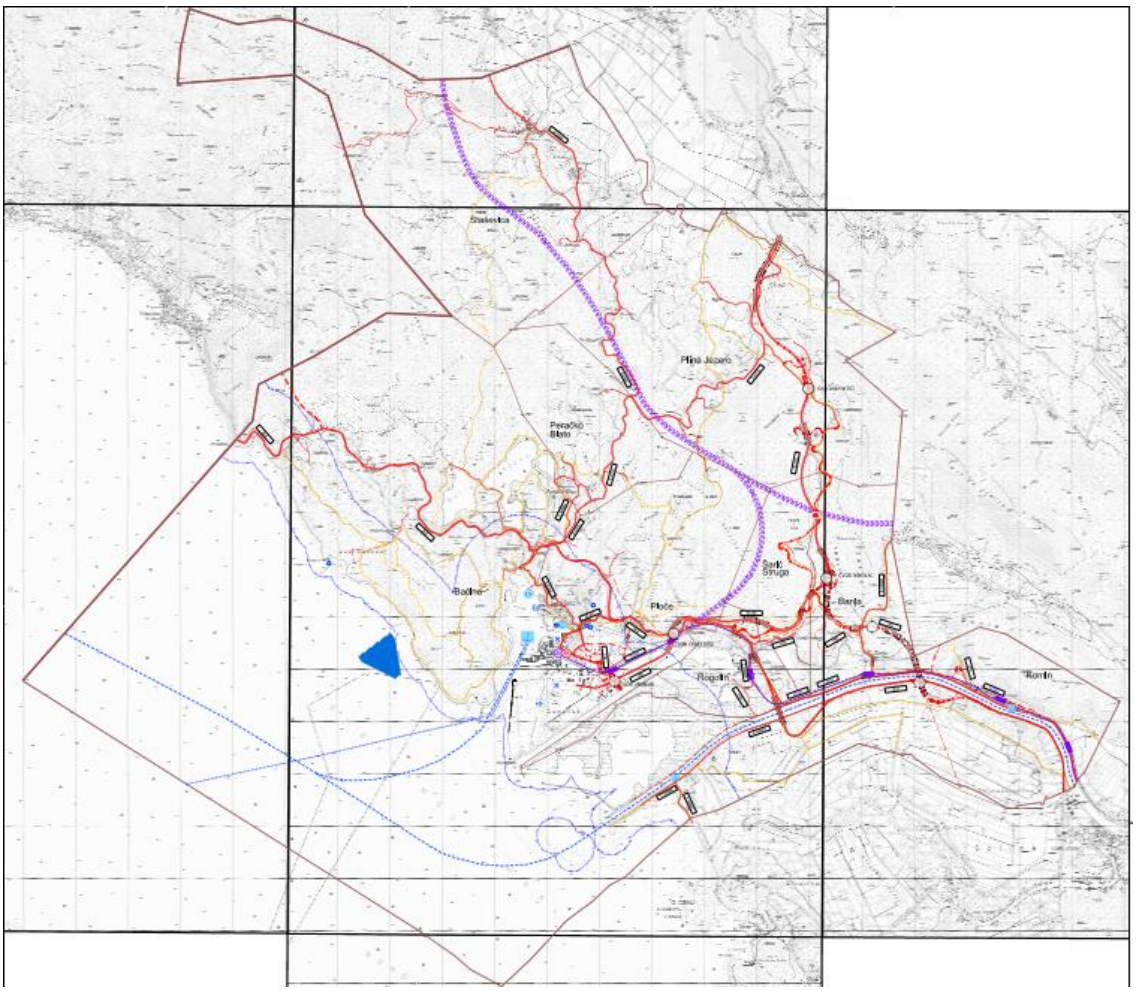

Izvor: Prostorni plan Grada Ploča

Željeznički prometni sustav

U sustavu željezničkog prometa postoji jednokolosiječna željeznička pruga od luke u Pločama do Metkovića odnosno graničnog prijelaza prema Republici Bosni i Hercegovini. Pruga je također dio istog V.c europskog prometnog koridora, a razvrstana je u kategoriju magistralnih pomoćnih željezničkih pruga: MP 13: Beli Manastir državna granica - Osijek - Đakovo - Strizivojna - Vrpolje (MG2) - Slavonski Šamac državna granica te Metković državna granica - Ploče.

Izgradnja željezničke pruge, i to kao pruge uskotračnog kolosijeka, trajala je od 1937. do 1942.g. Pruga normalnog kolosijeka izgrađena je između 1958. i 1966.g. (opterećenje 22,5 t/osovini), a elektrifikacija je izvršena 1969.g. (izmjenični elektroenergetski sustav 25 kV i 50 Hz). U predratno vrijeme ukupni prijevozni kapacitet pruge za koji je bila osposobljena iznosio je više od 7,3 mil tona. Prema Prostornom planu željeznička pruga za međunarodni promet M304 (Čapljina)-Državna granica-Metković-Ploče i planirana brza dužjadranska željeznica smatraju se građevinama od državne važnosti.

Granični prijelazi

U skladu s položajem na značajnom međunarodnom pomorskom putu, grad Ploče razvrstan je u kategoriju stalnih međunarodnih graničnih prijelaza I kategorije. Granični prijelaz s morske strane zauzima obalni pojas od Putničke i Bosanske obale na sjeveru do ušća kanala Vlaška – more duljine 4070 m te sjevernu obalu samog kanala duljine 1840 m. S kopnene strane prostor je određen pristupnom cestom za luku, željezničkim kolosijecima I i II rajonske grupe te granicom od pružnog prijelaza na Vranjaku do kanala Vlaška - more. Od lučkih infrastrukturnih postrojenja i objekata unutar prostora graničnog prijelaza nalaze se terminali za rasute i tekuće terete, drvo i stoku, zgrade uprave, održavanja i terenskih službi, silosi za glinicu, skladišta, radionice i sl.

Poštanski promet

U sustavu poštanskog prometa danas su u funkciji četiri jedinice, odnosno poštanska ureda koja pripadaju centralnom poštanskom uredu u Dubrovniku. To su: 20340 Ploče, 20343 Rogotin, 20344 Komin i 20345 Staševica.

Granice dostavnih područja ovih jedinica poklapaju se s administrativnim granicama, a preko njih se obavlja i poštanski promet za naselja Grada koja urede nemaju. Tako poštanski ured u Pločama obavlja prijem i otpremu različitih vrsta poštanskih pošiljaka (paketi, pisma, telegrami, novčane uputnice i sl.) i za naselja Baćina, Peračko Blato i Plina Jezero, ured u Kominu i za naselje Banju, a ured u Rogotinu i za naselje Šarić Strugu.

Telekomunikacijski promet

Opremljenost prostora postrojenjima i uređajima podsustava fiksnih i pokretnih telekomunikacija je vrlo dobra. Od postrojenja podsustava fiksnih telekomunikacija u funkciji je ukupno pet, jedna mjesna i četiri područne centrale. Mjesna centrala je AXE Ploče i predstavlja komutacijsko postrojenje koje omogućava pristup unutar sustava telekomunikacijskog prometa ne samo pripadajućim nego i korisnicima područnih centrala. Područne centrale izvedene su ili kao cjelovita postrojenja razmještenog dijela pretplatničkog stupnja pristupne centrale (UPS Komin i UPS Rogotin) ili kao njihovi segmenti (UPM Baćina i UPM Staševica). Sveukupni kapacitet pristupne telekomunikacijske mreže je 7850 parica. Ukupni broj instaliranih telefonskih priključaka je 4510 od čega je zauzeto 3600 ili prosječno 79,82 % priključaka. Podsustav pokretnih telekomunikacija u funkciji ima dvije bazne radijske stanice globalne digitalne (GSM) mreže. One su smještene u naseljima Baćina i Ploče, a koriste ih zajednički dva postojeća koncesionara. Preko ovih kao i postrojenja smještenih u kontaktnom prostoru osiguran je kvalitetan prijem signala u svim dijelovima Grada. Na području grada Ploča podsustav televizijskih i radio veza dobro je razvijen. Izgrađen je jedan TV pretvarač južno od Baćinskih jezera (Jezero Sladinac). Kota na kojoj se TV pretvarač nalazi je 78,0 m n.m. Antenski stup je visine 24 m.

Tablica 42. Kapaciteti telekomunikacijskih postrojenja

Postrojenje	Kapaciteti		
	Instalirani	Zauzeti	U %
UPS Komin	512	426	83,20
UPS Rogotin	512	297	58,01
UPM Baćina	30	14	46,67
AXE Ploče (UPS1 i UPS2)	3072	2600	84,64
UPM Staševica	384	263	68,49
Ukupno	**4510**	**3600**	**79,82**

Izvor: Prostorni plan Grada Ploče

4.2.2. Energetska infrastruktura

Elektroenergetski sustav

Širina postojećeg kao i planiranih koridora dalekovoda određena je planskom dokumentacijom šireg područja. Osnovna postrojenja za transformaciju i uređaji za prijenos su:

- TS 110/35/20(10) kV Ploče
- TS 35/10(20) kV Vranjak
- D 110 kV Opuzen - Makarska
- D 110 kV Ploče-Vrgorac
- D 35(20) kV Opuzen
- D 35(20) kV Ploče

Uslijed izgradnje TS 110/20(10) kV Ploče, ukida se postojeća TS 35/10 kV Ploče (Vranjak) čiji kapacitet ne može podnijeti traženu priključnu snagu. Budući da je predviđeno ukidanje transformatorskog postrojenja 35/10 kV, potrebno je novom dionicom dalekovoda prespojiti D 35 kV Opuzen - Ploče i D 35 kV Ploče - Brist, čime bi se dobila veza između postojećih TS 35/10 kV Opuzen i TS 35/10 kV Brist, odnosno D 35 kV Opuzen - Brist.

Sustav plinoopskrbe

Unutar sustava plinoopskrbe ne postoje danas bilo transportni bilo opskrbni uređaji kao ni postrojenja za skladištenje odnosno za mjerenje i/ili redukciju tlaka plinovitog medija ali su planirani unutar konačnog projedloga Prostornog plana. Plinoopskrbne građevine su Jonsko-jadranski plinovod (Magistralni plinovod Ploče – Dubrovnik promjera DN800/75 mm, maksimalnog operativnog tlaka 75 bara) te nadzemni objekt blokadna stanica Baćina.

Jonsko-jadranski plinovod, dionica: čvor Ploče – Dubrovnik prema Prostornom planu smatra se energetskom građevinom od državne važnosti, kao i terminal za tekuće terete u luci Ploče.

Položaj planirane trase tj. koridora magistralnog plinovoda je načelan. Konačna trasa magistralnog plinovoda i njegovih nadzemnih objekata odredit će se prilikom projektiranja gdje će se voditi računa o prostornim planovima i postojećoj infrastrukturi, provest će se precizne geodetske i geološke izmjere, primijeniti tehnološke inovacije, uzeti u obzir utjecaj zahvata na okoliš, krajobrazne te kulturne vrijednosti (arheologija), i ostalo. Za magistralne plinovode (postojeće i one koji imaju pravovaljanu Lokacijsku odnosno Građevinsku dozvolu,

a još nisu izgrađeni) nužno je primjenjivati Čl. 8. i 9. Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport koji, između ostalog, podrazumijeva zaštitni koridor magistralnog plinovoda koji iznosi 30 metara lijevo i desno od osi plinovoda u kojem je zabranjena gradnja objekata namijenjenih za stanovanje ili boravak ljudi. Također, za sve zahvate u prostoru vezane uz gradnju u blizini plinovoda, nužno je zatražiti posebne uvjete gradnje od upravitelja voda. Prilikom polaganja podmorskih dionica, predloženu trasu plinovoda uz lučko područje i lučko sidrište Luke Ploče potrebno je ukopati i/ili zaštititi da ni u kojem slučaju ne može biti ugrožena uslijed sidrenja brodova.

Energetska učinkovitost

U Pločama ne postoji nikakav akcijski plan ni strategija energetski održivog razvitka Grada Ploča. Trenutno se u gradu nalaze četiri solarne klupe koje su postavili udruga Škanj i Lučka uprava Ploče.

U skladu s planom šireg područja moguće je planirati građevine za korištenje obnovljivih izvora, konkretno hidroelektrane i solarne elektrane. Iskorištavanje sunčeve energije se ovim planom omogućuje putem:

1. sunčanih sustava na zgradama
    a. korištenje sunčanih toplinskih kolektora za zagrijavanje potrošne tople vode i podršku grijanju posebice na stambenim građevinama i građevinama turističke namjene
    b. korištenje fotonaponskih modula za proizvodnju električne energije
2. samostojećim fotonaponskim elektranama na lokacijama definiranim u Prostornom planu uređenja Grada u skladu sa smjernicama za smještaj elektrana.

Sunčane sustave na zgradama je moguće smjestiti unutar naselja i unutar izdvojenih zona gospodarske namjene izvan naselja pod uvjetom da ne ugrožavaju okoliš te vrijednost kulturne baštine i krajobraza.

U većini zgrada na području grada Ploče etažiranje nije izvršeno i provedeno u zemljišnim knjigama, što je osnovna prepreka apliciranju obnova fasada na razne programe sufinanciranja. Također, nikad nije provedena analiza energetske potrošnje po sektorima zgradarstva, prometa i javne rasvjete.

4.2.3. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura jedinice lokalne samouprave obuhvaća:

- vodoopskrbni sustav
- odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda
- održavanje javnih površina
- tržnice
- groblja i
- javnu rasvjetu.

Vodoopskrbni sustav

Sustav opskrbe vodom za piće dobro je razvijen. U skladu s reljefnim obilježjima sastavljen je iz tri dijela koji se vodom za piće opskrbljuju iz različitih vodocrpilišta (Klokun, Butina i Modro oko). Najveći dio sustava izgrađen je u svim naseljima uzduž obalnog dijela, a vodom za piće opskrbljuje se iz vodozahvata Klokun. Vodozahvat Klokun je uzlazno vrelo koje se nalazi oko 220 m istočno od Baćinskih jezera. Voda izvire u malom jezercu na nadmorskoj visini 1,50 m n.m. odakle otječe u Plitko jezero (jezero Podkušinac). Postojeći kapacitet je Q = 100+70 l/s pitke vode koja nije na zadovoljavajućoj razini kakvoće. Uz vodozahvat postoji precrpna stanica CS "Klokun" iz koje su položeni tlačni cjevovodi kojima se pune postojeće vodospreme unutar sustava. To su VS "Ploče" (više spremnika ukupnog kapaciteta V = 2650 m3, KD = 74,0 m n.m.) i VS "Žukova" (V = 500 m3, KD = 142,0 m n.m.). Značajan problem u vodoopskrbnom sustavu predstavljaju izuzetno veliki gubici vode. Prosječno oni dostižu oko 60% isporučenih litara u sekundi. Od toga na cjevovodima prema Pločama i Kominu iznose čak oko 73% dok su prema Gradcu oko 43%. Procjena je da se oko 80% ukupnih gubitaka odnosi na gubitke u cjevovodima, a ostatak od oko 20% na gubitke u vodospremnicima budući nemaju ugrađene regulatore dotoka i punjenja pa dolazi do prelijevanja vode. Od vodosprema položeni su gravitacijski: od VS "Ploče" cjevovodi prema samom naselju Ploče, prema jugoistoku za naselja Šarić Struga, Rogotin, Banja i Komin te prema sjeverozapadu i sjeveru za naselja Baćina i Peračko Blato, a od VS "Žukova" prema Gradcu, Bristu i Podacama. Prostor sjevernog dijela Grada (naselje Staševica) opskrbljen je pitkom vodom preko cjevovoda iz susjedne Splitsko-dalmatinske županije. Cjevovod je položen od izvorišta Butina preko Vine, Umčana i Draževitića do centralnog dijela naselja. Jugoistočni dio Grada Ploča (Modro oko, Banja) te kontaktni prostor Grada Opuzena (Desne) snabdijeva se vodom za piće iz izvorišta Modro oko (Q = 6 l/s). Na prostoru Grada Ploča postoji još izvorište Žrnovica koje je stavljeno izvan funkcije polaganjem cjevovoda prema Gradcu u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Cjevovodi su izrađeni iz različitih materijala, uglavnom najviše od čelika i lijevanog željeza. Manji dijelovi mreže izvedeni su od plastičnih (PVC i PHD) i betonskih (ACC) cijevi. Profili cijevi su također različiti i u rasponu su od Φ 80 mm do Φ 300 mm.

Slika 12. Vodoopskrbni sustav Grada Ploča

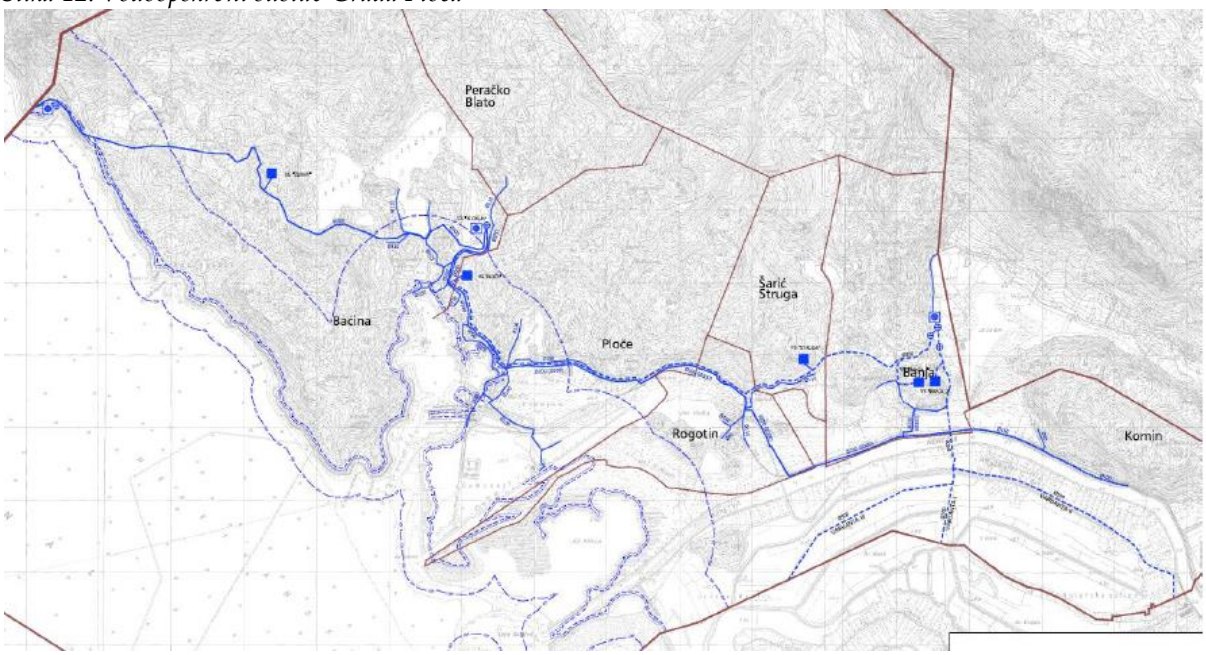

Prostorni plan uređenja Grada Ploča

Iako primarni izvor vode, izvorište Klokun, trenutno zadovoljava potrebe za vodom, predviđa se uključivanje alternativnog izvora (izvorište Modro oko) vode za piće kako bi se smanjila ovisnost o postojećem izvoru. Glavni problemi u funkcioniranju vodoopskrbnog sustava Grada Ploča su vrlo veliki gubici i dotrajalosti cjevovoda (materijal cijevi) i crpnih postrojenja.

Odvodnja otpadnih voda

Sustav javne odvodnje planski je predviđen kao sustav razdjelnog tipa. Na području aglomeracije sustav odvodnje djelomično je izgrađen u naseljima Ploče i Rogotin. Kanalizacijska mreža u Pločama gradila se paralelno sa izgradnjom naselja i od svoje izgradnje (prije 50- 55 god.) nije rekonstruirana. Sustav odvodnje je razdjelnog tipa sa dvije crpne stanice, nekoliko kolektora i tri ispusta, od kojih su dva s lokacijama na urbanom području naselja, a jedan na području Luke Ploče. Pravo stanje mreže i njena trasa nisu u potpunosti poznati jer katastar istih ne postoji. Procjenjena dužina mreže je 3000 m. Promjer kanalizacijskih cijevi je raspona 200 mm na početku do 600 mm na kraju (ispust u Luci Ploče). Zbog različitih nagiba mreže, na nekim mjestima i protunagiba, često dolazi do nakupljanja taloga i stvaranja plinova (neugodnog mirisa na javnim površinama). Na postojeći sustav spojeno je 86% kućanstava dok ostatak kućanstava ima sabirne jame ili direktan ispust u jezero Birina. Na godišnjem nivou, putem sustava odvodnje, bez prethodnog tretmana ispusti se u prijemnik (Jadransko more) oko 190 000 m^3 otpadnih voda.

Slika 13. Postojeći sustav za odvodnju otpadnih voda (kanali i postrojenje u središtu Grada Ploča)

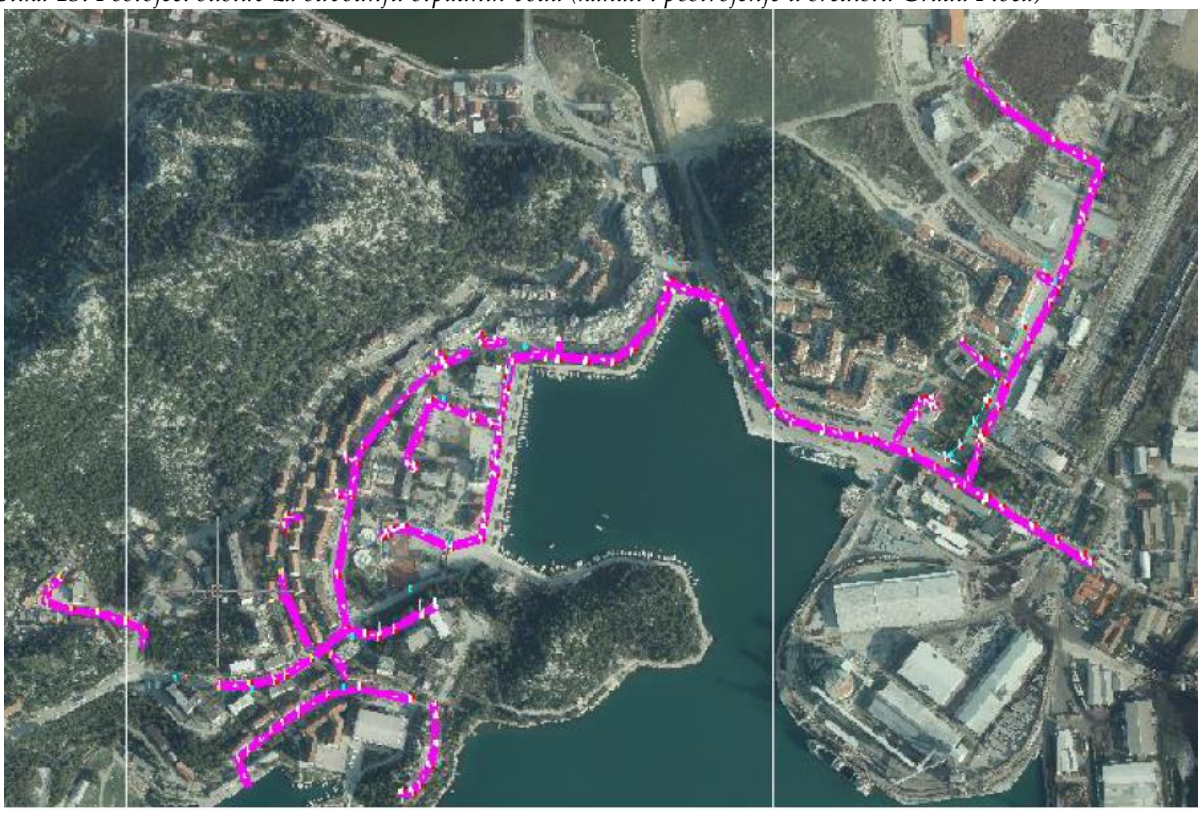

Izvor: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda aglomeracije Ploče – Idejni projekt, 2016.

Sustavi za odvodnju otpadnih voda u središtu grada su ugrubo predočeni na slici 10. Sustav za pročišćavanje otpadnih voda ne postoji. Kanali imaju promjer od 200 mm u početku do 600 mm na kraju (luka). Nagib tih kanala je jako različit, ana ponekim područjima postoji i protu nagib. Njihovo građevinsko stanje je također različito; pogotovo na kraju (Ploče Centar/ od pumpe do luke) gdje je jako loše. Iz svega navedenog je vidljivo da je stanje postojeće kanalizacije u lošem stanju, sa lošim cijevnim materijalom i nepravilnom niveletom dna cijevi. U naselju Rogotin, koje se nalazi 4 km istočnije od Luke Ploče, izgrađeno je 400 m kanalizacijske mreže promjera DN 250 i DN 300. Kanali prolaze u dva suprotna smjera polazeći od zajedničkog razvođa. Postojeći nagib od prosječnih 7 % hidraulički je dovoljan. Na kraju kanala izgrađeni su „protočni septici". Prijemnik sjevernog kolektora je Crna Rika dok je južnog kolektora jezero Vlaška. Ispusti su obalnog tipa. Ispuštanje u prijemnike je bez prethodnog tretman otpadnih voda (osim djelomičnog taloženja u „protočnim septicima"). Na postojeći sustav spojeno je 40 % kućanstava dok ostala kućanstava imaju direktan ispust u jezero Vlaška ili Crnu Riku.

Slika 14. Postojeća kanalizacija u Rogotinu

Izvor: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda aglomeracije Ploče – Idejni projekt, 2016.

Glavni problemi u funkcioniranju odvodnje kod postojećih kolektora su star i loš cijevni materijal, loši nagibi kolektora uslijed slijeganja materijala ispod i oko cijevi, nekontrolirani ispusti nepročišćene vode u more na više mjesta. Kako je prije rečeno, sva otpadna voda iz sustava javne odvodnje Grada Ploča se direktno ispuštaju u more (3 ispusta), od toga dva ispusta u urbanom dijelu naselja a jedan na području Luke Ploče, te pojedinačni ispusti u jezero Birina iz okolnih objekata. U naselju Rogotin otpadne vode se ispuštaju na kraju kanala putem „protočnih septika", jedan ispust u Crnu Riku a jedan u jezero Vlaška. Ispusti su obalnog tipa. Važno je napomenuti da se svi ispusti u more ili rijeku bez prethodnog tretmana otpadnih voda (osim djelomičnog taloženja u „protočnim septicima").

Za kanalizacijski sustav izrađen je idejni projekt tvrtke Geoproming d.o.o., srpanj 2016. godine.

Konceptom kanalizacijskog sustava aglomeracije Ploče predviđen je razdjelni sustav odvodnje. Predmetni sustav obuhvaća odvodnju otpadnih voda naselja Ploče, Baćina, Peračko Blato, Rogotin i Šarić Struga. Odvodnja otpadnih voda navedenih naselja je koncipirana zajedničkim sustavom, uz pročišćavanje na zajedničkom uređaju i dispozicijom pročišćenih otpadnih voda putem podmorskog ispusta. Sakupljanje oborinskih voda ovom mrežom nije predviđeno niti dopušteno. Osnovno tehničko rješenje sustava otpadnih voda aglomeracije Ploče koncipirano je kao razgranati sustav. Na slici 12 prikazana je podjela na područja. Područje 1 je centralni dio kanalizacijskog sustava koji je spojen na uređaj za pročišćavanje, koji ujedno obuhvaća najveći dio korisnika. Na jugoistočnom dijelu naselja Baćina, obuhvaćenog Područjem 1, se spaja Područje 2. Dok, zapadno od naselja Stablina, obuhvaćenog Područjem 1, se spaja Područje 3. Glavninu kolektora čine gravitacijski kolektori,

a crpne stanice i tlačni cjevovodi su postavljani ovisno o uvjetima terena i hidraulike vodeći računa o optimizaciji cjelokupnog sustava.

Slika 15. Područje aglomeracije Ploče

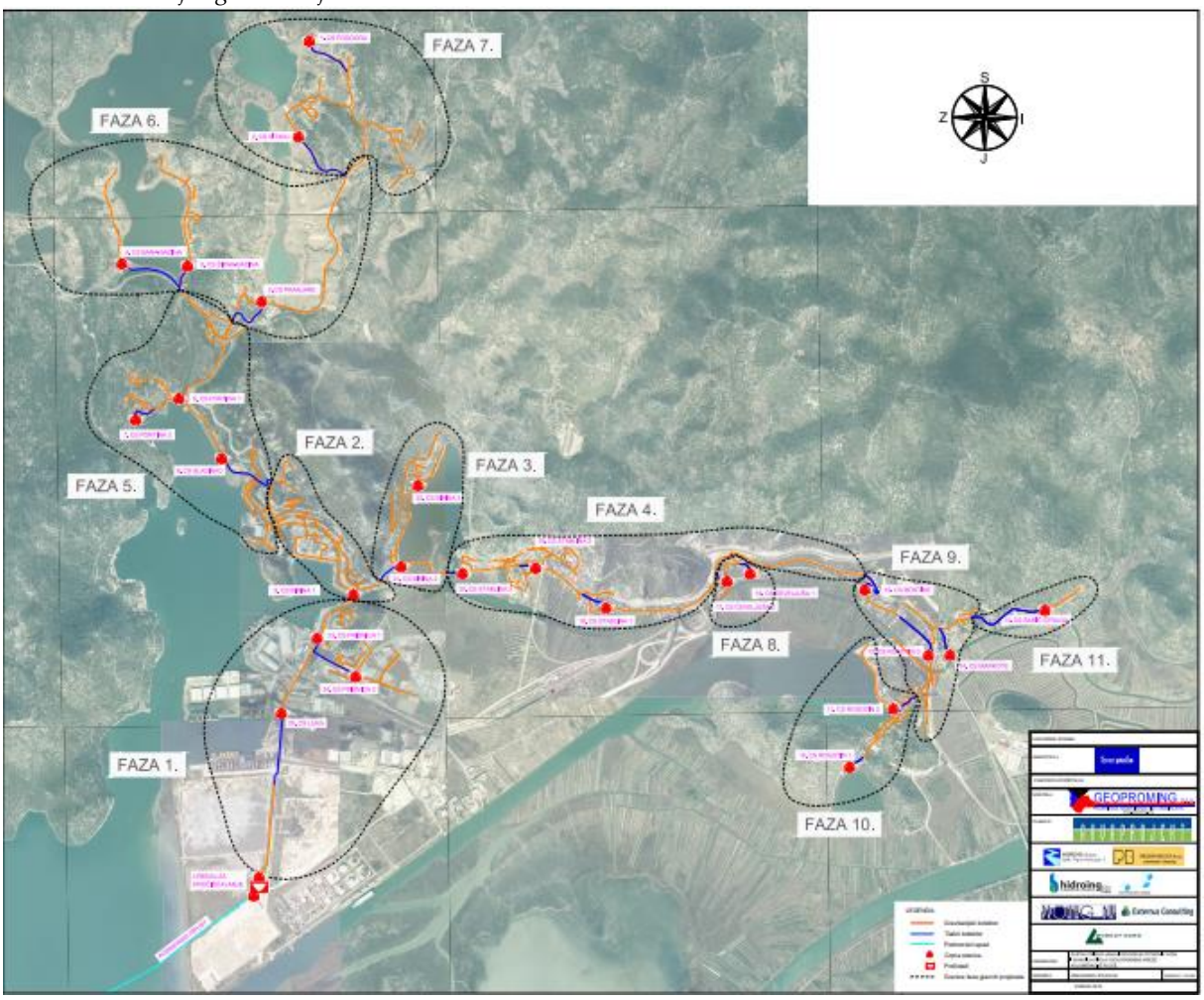

Izvor: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda aglomeracije Ploče – Pregledna situacija po fazama izgradnje

Procijenjena vrijednost izgradnje projekta "Sustava prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacije dijela vodoopskrbne mreže aglomeracije Ploče" iznosi oko 160.000.000,00 kuna. Ishođene su lokacijske dozvole za mrežu, Podmorski ispust te Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Aglomeracije Ploče. Izgradnja predmetnog sustava izvoditi će se u 11 faza, a sve kako je to prikazano na slici br. 13.

Glavna se kanalizacijska mreža u većoj mjeri sastoji od gravitacijskih kanala minimalnih hidrauličkih profila 250 mm, a završni dio sustava profila 300 mm i 350 mm. Dok su tlačni cjevovodi minimalnih profila 100 i 200 mm. Kapacitetom crpnih agregata definiran je i maksimalni dotok na uređaj što predstavlja rubni uvjet kod dimenzioniranja opreme UPOV-a. Kanalizacijska mreža je isključivo razdjelnog tipa, a izgradnja oborinske odvodnje nije predmet ovog projekta. Glavna mreža kanalizacijskog sustava dimenzionirana je na način da može prihvatiti realne kapacitete dugoročnog plana analizirane aglomeracije, i to maksimalne dotoke uslijed vršnog sezonskog opterećenja.

Pročišćavanje otpadnih voda

S obzirom na odluke: Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10) i Odluka o izmjenama i dopunama odluke o određivanju osjetljivih područja(NN 151/2014), kojom se definira osjetljivost područja, stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda, te kriteriji za ispuštanje otpadnih voda u Hrvatskom zakonodavstvu, aglomeracija Ploče se nalazi u manje osjetljivom području, veličinom spada u kategoriju 2000 – 10 000 ES, te je sukladno zahtjevima Direktive 91/271/EEZ otpadne vode sa područja aglomeracije potrebno pročišćavati odgovarajućim stupnjem pročišćavanja. Pročišćene vode se putem podmorskog ispusta ukupne duljine 2304 m profila DN 200 mm ispuštaju u priobalno more. Planirani uređaj za pročišćavanje opremljen je i stanicom za prihvat septičkih otpadnih voda za jedan manji dio korisnika aglomeracije koji zbog dislociranosti neće biti priključen na javni sustav odvodnje, već će se otpadne vode zbrinjavati putem individualnih sustava, a talog i sadržaj septičkih jama su dužni odvoziti na centralni UPOV Ploče. Odabrana lokacija UPOV-a osigurava mogućnost i daljnjeg širenja parcele u slučaju potreba za eventualnim širenjem uređaja u smislu povećanja stupnja pročišćavanja ukoliko dođe do usvajanja strožih kriterija za ispuštanje otpadnih voda u recipijent, ili povećanja kapaciteta planiranog UPOV-a ukoliko dođe do neočekivanog rasta i razvoja broja korisnika na području aglomeracije koji nisu predviđeni prognozama usvojenim u okviru Studije izvodljivosti.

Slika 16. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) Ploče

Izvor: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda aglomeracije Ploče – Idejni projekt, 2016

5. INSTITUCIJE

5.1. Institucije regionalne i lokalne samouprave

Komunikacija s građanima

Grad Ploče aktivni je sudionik razvoja e-demokracije u Hrvatskoj, a s tim u vezi otvaranja novih modela komunikacije s građanima. Jedinstveni upravni odjel Grada Ploča ima razvijenu digitalnu arhivu. Digitalna arhiva omogućava ubrzano evidentiranje predmeta na mjestu prijema, mogućnost brzog unosa multimedijalnih priloga, povezanost djelovodnika i arhive, trenutan pristup informacijama, istovremeni rad više osoba na jednom predmetu, efikasno praćenje predmeta i kontrole njihovog rješavanja, brzo pretraživanje dokumenata, štampanje evidencija i statističkih izvješća. Komunikacija između odjela je efikasnija, a sigurnost uz kontrolu pristupa veća. Na taj način se povećava produktivnost i vrši velika ušteda vremena, novaca i prostora, te se podiže razina pružanja usluga građanima.

Grad Ploče ima web stranicu www.ploce.hr, Facebook stranicu „Grad Ploče Službeni Profil" te twitter profil „Grad Ploče".

Slika 17. Facebook profil Grada Ploča

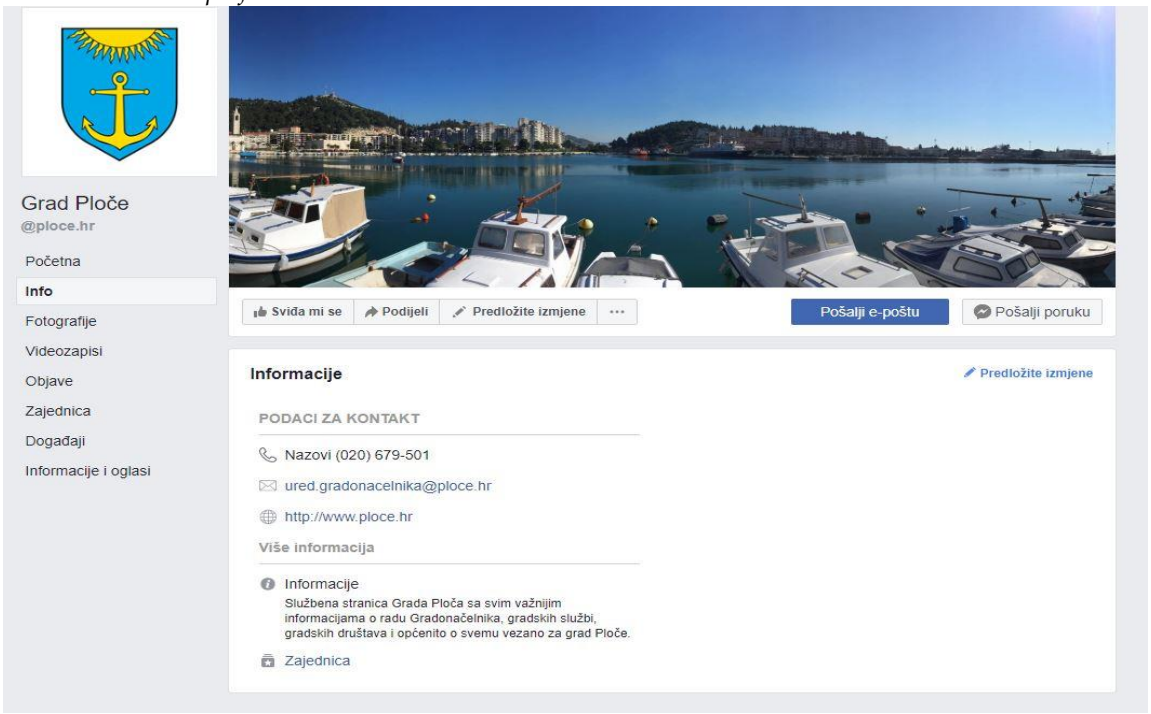

Izvor: Grad Ploče

Slika 18. Twitter profil Grada Ploča

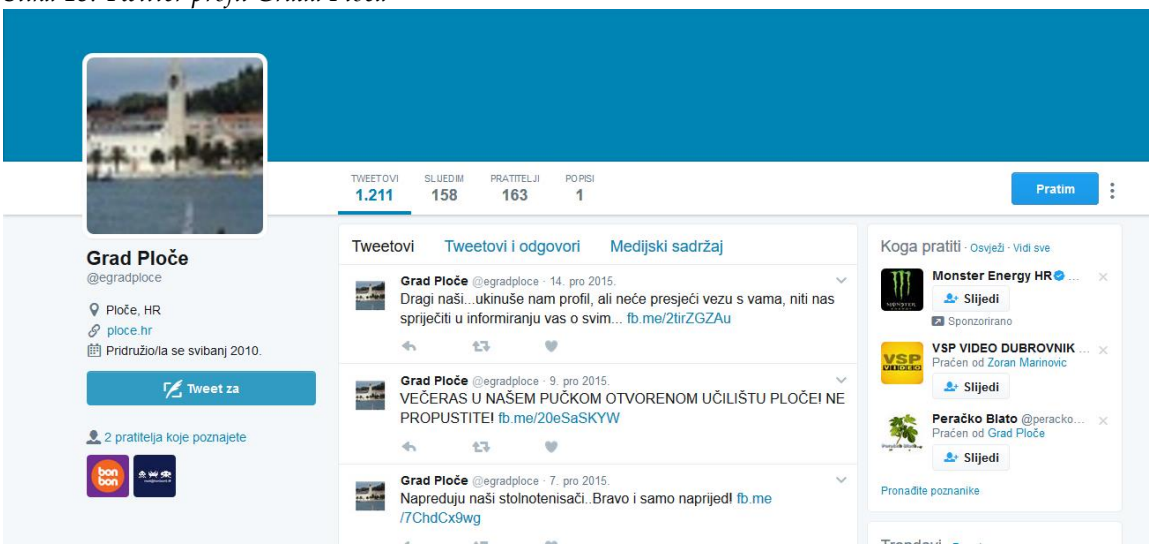

Izvor: Grad Ploče

Slika 19. Web-stranica Grada Ploča

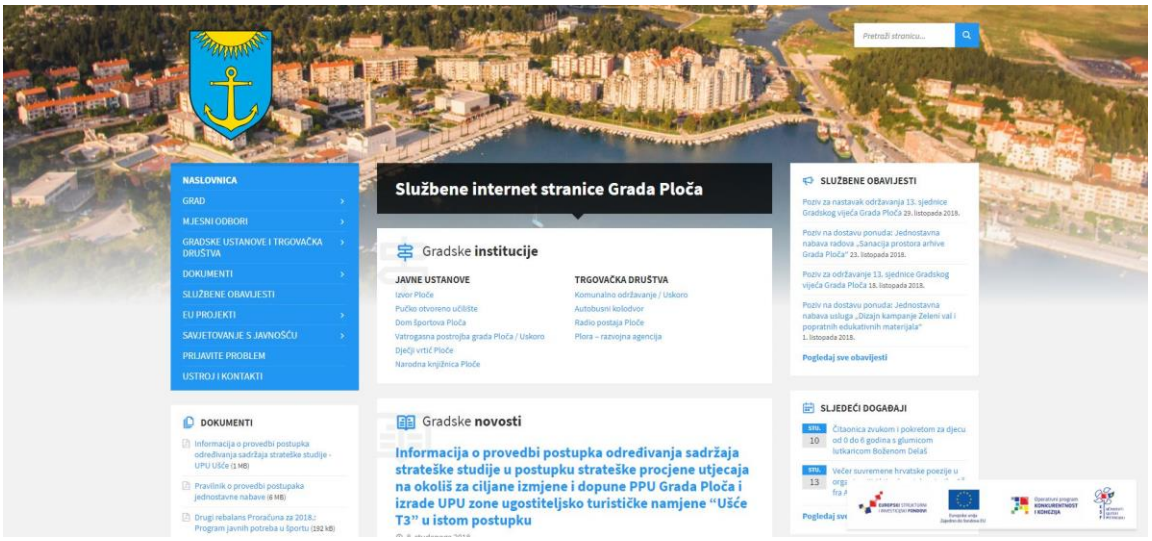

Izvor: Grad Ploče

Web stranica postavljena je na „web responsive design" sustav čime je omogućena dostupnost stranice na različitim uređajima, čime se krajnjim korisnicima olakšava pristup sadržajima. Grad Ploče nema Strategiju komunikacije s građanima niti servis kojim građani mogu komunicirati sa upravom i javnim tvrtkama.

Suradnja s drugim gradovima, Županijom i RH

Mreža uprave na području Grada Ploča obuhvaća sljedeće ustanove:

- Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, ispostava Ploče
- ispostave županijskog ureda
- ispostave nadležnih ministarstava
- Ured za obranu
- Policijska uprava
- Carinska ispostava i carinarnica
- Lučka uprava Ploče

- Lučka kapetanija.

Mreža pravosuđa na području Grada Ploča:

- Općinski sud
- Prekršajni sud
- Ispostava državnog pravobraniteljstva
- Sjedište javnog bilježnika

Mreža prosvjete na području Grada Ploča:

- Dječji vrtić
- Osnovna škola
- Glazbena škola
- Srednja škola
- izobrazba odraslih kroz Sveučilišne studije.

Lučka uprava Ploče nosioc je aktivnosti izgradnje novog ulaza (završen) u luku, novog kontejnerskog terminala (završen) i terminala za rasute terete (završen), odnosno sveobuhvatnog projekta Integracije trgovine i transporta. Uz gospodarske aktivnosti, Lučka uprava Ploče financijski pomaže brojne udruge i klubove koji djeluju na području grada Ploča. Suradnja na području prometne povezanosti ogleda se u tome da je do Ploča izgrađena autocesta te izgrađen novi ulaz u grad. Svi vojni objekti osim vojarne „Neretva“, vojne lokacije „Tatinje“ i otoka Pločice prepušteni su Gradu Pločama. Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem na području grada Ploča novim je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu država spustila na lokalnu samoupravu te je Gradsko vijeće Grada Ploča, sukladno zakonskim okvirima, usvojilo Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Katastarska izmjera je trenutno u postupku.

Suradnja sa Županijom funkcionira kroz sufinanciranje projekata udruga i klubova, mreže prosvjete, Doma zdravlja te izrade prostorno planske dokumentacije. Suradnja od početka 2018. godine postoji i po pitanju rješavanja problema upravljanja komunalnom lučicom „Mala Pošta“. Dobri primjeri suradnje Grada Ploča i Dubrovačko – neretvanske županije su projekta izgradnja Poduzetničko – impulsnog centra u Pločama, odobreni projekt Promicanje održivog razvoja prirodne baštine kojeg je prijavila Županija, a veliki će se dio aktivnosti provoditi na području grada Ploča i suradnja na izgradnji kružnog toka čime bi se trebao rješiti problem ulaza u grad Ploče

Grad Ploče potpisnik je Sporazuma o bratimljenju između Grada Ploča te Općine Rodi Garganico i grada Ortone iz Italije. S gradovima u okruženju postoji suradnja na problemima odlaganja otpada s općinama Slivno i Gradac. Sa općinom Gradac postoji suradnja na području vodoopskrbe pri čemu je IZVOR Ploče zajednički isporučitelj vode. Sa gradom Vrgorcem postoji suradnja na području vodoopskrbe s obzirom da je Komunalno d.o.o. Vrgorac isporučitelj vode za mjesne odbore Staševica i Spilice, Crpala, Gnječi. Neriješene odnose Grad Ploče ima sa gradom Opuzenom oko formalnih granica gradova te sa gradom Vrgorcem oko cijene vode za mjesne odbore Staševica i Spilice, Crpala, Gnječi.

Prihodi Grada Ploča

Proračunski prihodi predstavljaju povećanje ekonomskih koristi tijekom izvještajnog razdoblja u obliku priljeva novca i novčanih ekvivalenata. Temeljno se klasificiraju na prihode od poslovanja i prihode od prodaje nefinancijske imovine. Dalje se klasificiraju na prihode od poreza i prireza, prihode od doprinosa, pomoći (potpore), prihode od imovine, prihode od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima i ostale prihode. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine klasificiraju se prema vrstama prodane nefinancijske imovine. Prihodi se priznaju u razdoblju u kojem su nastali uz uvjet da su i naplaćeni u navedenom razdoblju. Ovakva klasifikacija proračunskih prihoda pruža podatke o pojedinim vrstama i omogućuje praćenje udjela pojedine vrste prihoda u ukupnim prihodima.

Tablica 43. Prihodi Proračuna Grada Ploča za 2016. godinu

Kategorija	Ostvarenje 2015. (u kn)	Plan 2016. (u kn)	Ostvarenje 2016. (u kn)	4/2 index	4/3 index
Prihodi od poreza i prireza	10.657.104	10.935.000	10.881.400	102,1	99,5
Pomoći	3.373.411	5.498.836	5.338.593	158,3	97,1
Prihodi od imovine	879.980	1.052.500	873.154	99,2	83
Prihodi od administrativnih pristojbi	10.620.206	6.954.526	3.931.768	37	56,5
Ostali prihodi	102.632	140.000	122.197	119,1	87,3
Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	0	5.780.000	2.344.551	-	40,6
Prihodi od prodaje proizvedene imovine	1.318.360	370.000	325.915	24,7	88,1
Ukupno	**26.951.693**	**30.730.862**	**23.817.578**	**88,4**	**77,5**

Izvor: Grad Ploče

U strukturi prihoda ostvarenih 2016. godine uočava se da prihodi od poreza i prireza čine 45,7 % ukupnih prihoda i da su za 2,1 % veći od ostvarenih prethodne godine. Prihodi od imovine čine 3,7 % ukupnih prihoda i 0,8 % su manji od prošlogodišnjih. Prihodi od administrativnih pristojbi čine 16,5 % ukupnih prihoda te su za 63 % manji nego prethodne godine. Pomoći čine 22,4 % i za 58 % su veće nego prethodne godine, a na sve ostale prihode otpada 11,7 %.

Tablica 44. Struktura prihoda proračuna grada Ploča ostvarenih u 2016. godini

Kategorija	Ostvarenje u 2016. (u kn)	Udio u ostvarenju (u %)
Prihodi od poreza i prireza	10.881.400	45,7
Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	2.344.551	9,8
Pomoći	5.338.593	22,4
Ostali prihodi	122.197	0,5
Prihodi od imovine	873.154	3,7
Prihodi od prodaje proizvedene imovine	325.915	1,4
Prihodi od administrativnih pristojbi	3.931.768	16,5
Ukupno	**23.817.578**	**100**

Izvor: Grad Ploče

Tablica 45. Usporedba ostvarenih prihoda Proračuna Grada Ploča u prethodnih šest godina (u kn)

Prihodi	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Porezni	13.689 767	11.008 954	10.404 659	9.948 597	10.657 104	10.881 400
Neporezni	10.171 418	8.852 934	9.050 300	5.939 985	11.602 818	4.927 119
Kapitalni	2.545 617	10.837 898	518 610	337 489	1.318 360	2.670 466
Pomoći	4.310 621	2.726 638	4.184 661	5.708 186	3.373 411	5.338 593
Ukupno	**30.717 423**	**33.426 424**	**24.158 230**	**21.934 257**	**26.951 693**	**23.817 578**

Izvor: Grad Ploče

Ukupni prihodi Proračuna Grada Ploča do 2013. godine imali su trend blagog pada, dok 2014. godine dolazi do značajnijeg smanjenja ukupnih prihoda Grada Ploča. Neki od prihoda (kapitalni prihodi) znatno su utjecali na ovo kretanje, odnosno smanjenje ostvarenja ukupnih prihoda u 2014. godini jer je njihova realizacija manja za 96,89 % u odnosu na 2012. godinu. U 2015. godini dolazi do povećanja ostvarenja ukupnih prihoda prije svega kao posljedica uvođenja prireza koji se naplaćivao od 1. 2. 2015. godine i po toj osnovi ostvaren je prihod od 1.250.000,00 kn, a od sufinanciranja katastarske izmjere u 2015. godini ostvaren je prihod od oko 4.350.000,00 kn.

Prihodi od poreza

Porezni prihodi ostvareni su u iznosu od 10.881.400 kuna što je 0,5 % manje od planiranog, a za 2,1 % više od ostvarenog u prethodnoj godini. To predstavlja 45,7 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvarenje po pojedinim skupinama prihoda od poreza ukazuje na povećanja u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 46. Planirani i ostvareni prihodi od poreza Grada Ploča

Porezni prihodi	Ostvarenje 2015. (u kn)	Plan 2016. (u kn)	Ostvarenje 2016. (u kn)	4/2 index	4/3 index
Porez i pr. na dohodak	9.689.179	9.870.000	9.726.360	100,4	98,5
Porez na imovinu	355.984	445.000	531.026	149,2	119,3
Porez na robu i usluge	611.941	620.000	624.014	102	100,6
Ukupno	**10.657.104**	**10.935.000**	**10.881.400**	**102,1**	**99,5**

Izvor: Grad Ploče

Najveće povećanje vidljivo je u porezu na imovinu za 49,2% u odnosu na prethodnu godinu i kod poreza i prireza na dohodak koji je veći za 0,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 14. Struktura poreznih prihoda ostvarenih u 2016. godini

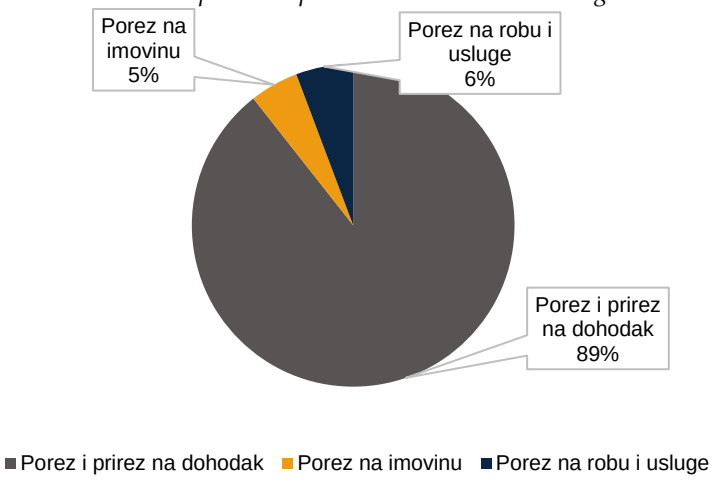

Izvor: Grad Ploče

Ukoliko se sagleda struktura poreznih prihoda u 2016. godini, vidljivo je da se 89 % poreznih prihoda odnosilo na porez i prirez na dohodak, 6 % na porez na robu i usluge, a 5 % na porez na imovinu.

Grafikon 15. Prihodi od poreza, poreza i prireza na dohodak te neporezni prihodi i pomoći u razdoblju 2011. – 2016. godine (u kn)

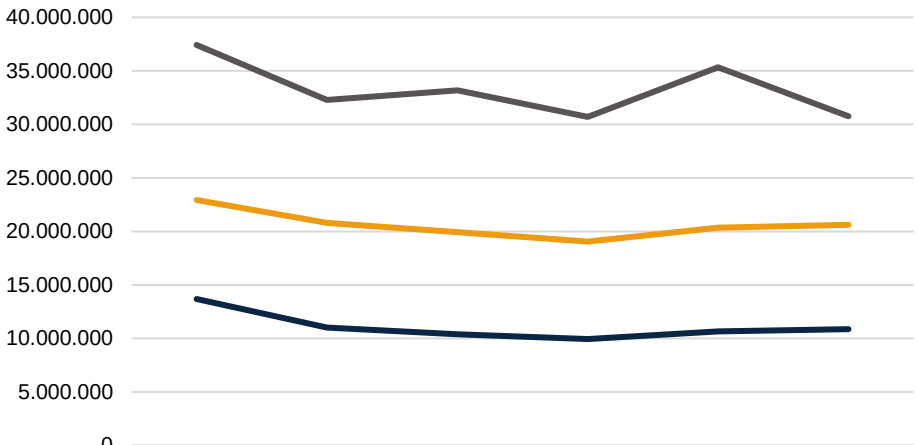

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Neporezni prihodi i pomoći	14.482.039	11.479.568	13.234.954	11.648.171	14.976.229	10.143.516
Prihod od poreza i prireza na dohodak	9.246.298	9.792.546	9.538.940	9.105.114	9.689.179	9.726.360
Prihodi od poreza	13.689.767	11.008.954	10.404.659	9.948.597	10.657.104	10.881.400

Izvor: Grad Ploče

Prihodi od poreza, kao najznačajniji prihodi proračuna, u 2016. u odnosu na ostvarenje 2011. godine smanjeni su za 20,5 % i u prethodnih šest godina imaju kontinuirani trend smanjenja osim u 2011. godini kad je došlo do povećanja ostvarenja poreznih prihoda ali prije svega kao posljedica ostvarenja poreza na promet nekretnina u iznosu od 3.700.000,00 kn koji je bio rezultat transakcije kupoprodaje građevinskog zemljišta i poslovnih prostora (HŽ Cargo d.o.o. – Novi Plobest d.o.o.). Porez i prirez na dohodak za 1,5 % je manji od planiranog i za 0,4 % veći od ostvarenog u prethodnoj godini. Porez i prirez na dohodak u ukupnoj strukturi poreznih prihoda predstavlja 89,4 % ukupnih poreznih prihoda. Porez na imovinu sastoji se od poreza na kuće za odmor koji se ne naplaćuje na području Grada Ploča i poreza na promet nekretnina koji je realiziran u iznosu od 531.026,00 kn i veća je realizacija 20,7 % u odnosu na 2015. godinu. Porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića i porez na tvrtku odnosno naziv tvrtke ostvareni su u iznosu od 624.014,00 kn što predstavlja rast ostvarenja od 0,65 % u odnosu na prethodnu 2015. godinu.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi, koji zajedno sa poreznim prihodima čine tekuće prihode poslovanja, ostvareni su u iznosu od 4.927.119 kn. Ostvarenje je za 57,5 % manje od prošlogodišnjeg ostvarenja i čine 20,7 % ukupnih prihoda. U 2016. godini prihod od komunalnog doprinosa veći je za 66,9 % od ostvarenja prethodne godine, međutim u apsolutnom iznosu rječ je o vrlo malom ostvarenju što ukazuje na usporavanje gradnje poslovnih i stambenih objekata. Značajni prihodi ostvareni od komunalne naknade, administrativnih i upravnih pristojbi, zakupa prostora u vlasništvu grada.

Tablica 47. Neporezni prihodi i pomoći Grada Ploča

Neporezni prihodi	Ostvarenje 2015. (u kn)	Plan 2016. (u kn)	Ostvarenje 2016. (u kn)	4/2 index	4/3 index
Pomoći od međunarodnih organizacija	0	10.000	0	-	-
Pomoći iz proračuna	1.395.528	3.495.000	3.362.255	240,9	96,2
Pomoći izravnanja dec. funkc. (JVP)	1.977.882	1.973.836	1.976.338	99,9	100,1
Prihodi od kamata	1.491	5.000	1.175	78,8	23,5
Prihodi od nef. imovine	878.490	1.047.500	871.980	99,3	83,2
Adminis.upravne pristojbe	147.140	155.000	120.955	82,2	78
Komunalni doprinos	153.976	2.500.000	256.969	166,9	10,3
Komunalna naknada	4.679.650	3.800.000	3.280.864	70,1	86,3
Ostali prihodi	5.742.072	504.526	272.980	4,8	54,1
Ukupno	**14.976.229**	**13.490.862**	**10.143.516**	**67,7**	**75,2**

Izvor: Grad Ploče

Pomoći iz proračuna i od ostalih subjekata unutar države 2016. godine povećani su za 140,9 % u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini prvenstveno kao posljedica uplata od HZZ-a za realizaciju programa javnih radova u iznosu od 1.274.805 kn. Pomoći izravnavanja za dec. funkcije (JVP) iz državne riznice smanjene su za 0,1 % u odnosu na prethodnu godinu. Komunalni doprinos ostvaren je u 66,9 % većem iznosu nego prethodne godine, komunalna naknada realizirana je u iznosu manjem za 29,9 % u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od financijske imovine ostvareni su u iznosu od 1.175,00 kuna što je manje nego lani kad su ostvareni u iznosu od 1.491,00 kn. Prihode od nefinancijske imovine čine: naknade za koncesije (55.743,39 kn), prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine (334.611,39 kn), naknade za korištenje javnih površina (445.858,17 kn) i spomeničke rente i ostalih prihoda (35.766,58 kn).

Grafikon 16. Struktura neporeznih prihoda i pomoći proračuna Grada Ploča ostvarenih u 2016. godini

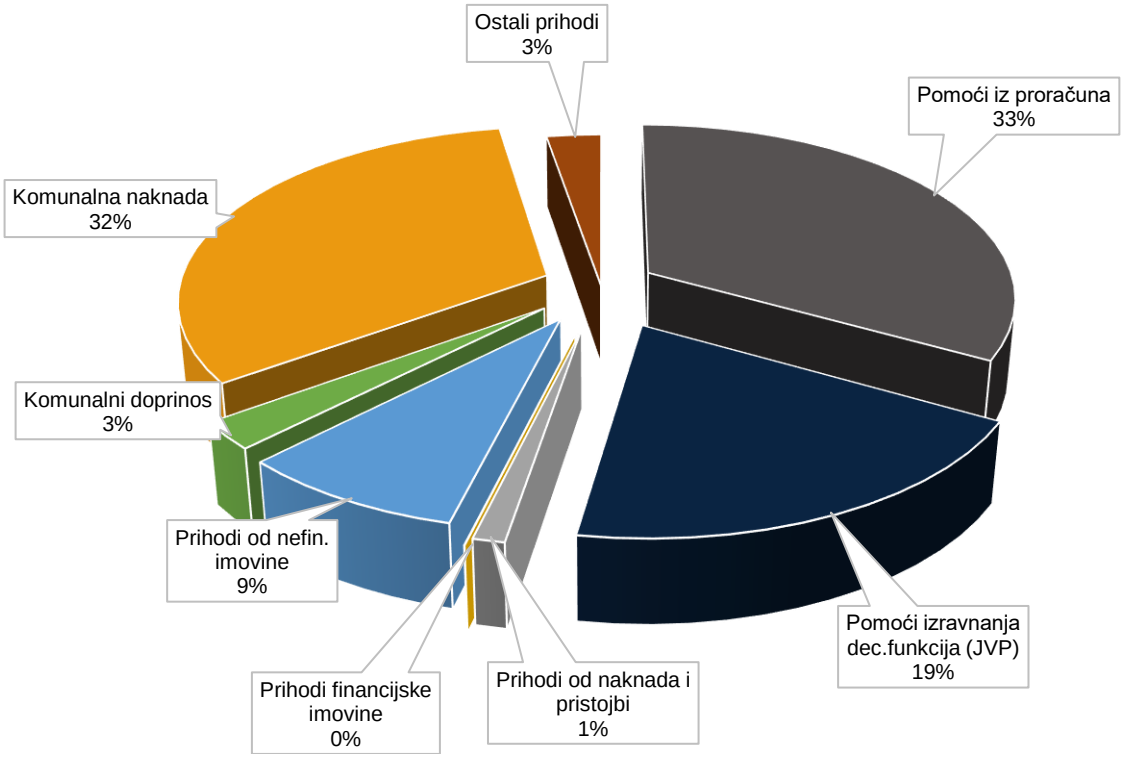

Izvor: Grad Ploče

Kapitalni prihodi

Kapitalni prihodi ostvareni su 2016. godine u iznosu od 2.670.466 kune što je više za 102,5 % nego u prethodnoj 2015. godini. Prihodi od prodaje zemljišta ostvareni su u iznosu od 2.344.551 kuna. Prihodi od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo ostvareni su u iznosu od 325.915 kuna i manje su ostvareni za 4,2 % nego prethodne godine i 6,9 % manje od planiranog iznosa. Treba naglasiti da su cjelokupna sredstva dobivena od prodaje kapitalnih dobara utrošena u nabavku istih, kako je i propisano Zakonom o proračunu.

Tablica 48. Kapitalni prihodi Grada Ploča

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	Ostvarenje 2015.	Plan 2016.	Ostvarenje 2016.	4/2 index	4/3 index
Prodaja zemljišta	0	5.780.000	2.344.551	-	40,6
Prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo	340.317	350.000	325.915	95,8	93,1
Prodaja poslovnih objekata	978.043	0	0	-	-
Prodaja ostale imovine	0	20.000	0	-	-
Ukupno	**1.318.360**	**6.150.000**	**2.670.466**	**202,6**	**43,4**

Izvor: Grad Ploče

Rashodi

Poslovna događanja u proračunu svrstavamo u skupine prema njihovim srodnim ekonomskim obilježjima. Da bi smo dobili na kvaliteti informacije izdatke klasificiramo po glavnim obilježjima u više skupina. Potrebno je naglasiti da rashodi predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza. Prema zakonskoj regulativi rashodi se temeljno klasificiraju na rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine. Rashodi poslovanja klasificiraju se na rashode za zaposlene, materijalne rashode, financijske rashode, subvencije, pomoći, naknade, donacije i ostale rashode. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine klasificiraju se po vrstama nabavljene nefinancijske imovine. U Općem dijelu proračuna, planirani izdaci proračuna iskazani su sintetički po skupinama, a u Posebnom dijelu te skupine dijelimo analitički po kontima, odnosno iskazujemo ih po mjestu troška.

Ukupni rashodi su izvršeni u iznosu od 24.234.701,08 kn odnosno 93,79% od ukupno planiranih rashoda. Analizirajući ostvarenje rashoda po razdjelima i glavama možemo uočiti da su rashodi realizirani u planiranim iznosima ili sa manjim odstupanjima. Rashodi razdjela 100 „Gradsko vijeće i Gradonačelnik“ realizirani su u iznosu od 660.354,50 kn odnosno 89% u odnosu na planirane rashode. Rashodi “ Pododsjek za opće i pravne poslove“ koji uključuje i proračunskog korisnika JVP Ploče su realizirani u iznosu od 2.381.535,76 kn odnosno 99,39 % u odnosu na planirane rashode. Rashodi „ Pododsjek – Ured gradonačelnika“ su realizirani u iznosu od 1.278.198,19 kn odnosno 97,57% u odnosu na planirane rashode. Rashodi „ Pododsjek za proračun i financije“ koji uključuje rashode za zaposlene, materijalne rashode, financijske rashode i rashode za nabavku opreme su realizirani u iznosu od 5.201.655,27 kn odnosno 96,02% u odnosu na planirane rashode. Rashodi „Pododsjek za gospodarstvo i društvene djelatnosti“ u okviru kojeg su programi kultura, šport, socijalna skrb, financiranje neprofitnih organizacija, udruga i klubova, gospodarstvo te proračunski korisnici (Dječji vrtić, Pučko otvoreno učilište, Narodna knjižnica) su realizirani u iznosu od 6.835.301,21 kn odnosno

96,17 % u odnosu na planirane rashode. Rashodi „Pododsjeka za prostorno uređenje i komunalni sustav“ u okviru kojeg se nalazi program održavanja komunalne infrastrukture i program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture su realizirani u iznosu od 7.877.656,15 kn odnosno 88,84 % u odnosu na planirane rashode. Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračuna i proračunskih korisnika iskazanih po vrstama i raspoređene u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata koji detaljno prikazuju svaki rashod i namjenu za koju je utrošen, stoga ovdje nema potrebe detaljnije obrazlagati nastale rashode.

Organizacijska struktura upravnih tijela i ureda te stanje kadrova gradske uprave

Ustrojstvene jedinice Jedinstvenog upravnog odjela su: Odsjek za lokalnu samoupravu i Odsjek za prostorno uređenje, komunalni sustav, gospodarstvo i društvene djelatnosti. Ustrojstvene jedinice Odsjeka za lokalnu samoupravu su: Pododsjek za opće i pravne poslove, Pododsjek - ured gradonačelnika i Pododsjek za proračun i financije. Ustrojstvene jedinice Odsjeka za prostorno uređenje, komunalni sustav, gospodarstvo i društvene djelatnosti su: Pododsjek za prostorno uređenje i komunalni sustav te pododsjek za gospodarstvo i društvene djelatnosti. Upravnim tijelom upravlja Pročelnik. Unutarnjom ustrojstvenom jedinicom upravlja voditelj. Pročelnik, odnosno voditelj, organizira i usklađuje ustrojstvene jedinice. Za zakonitost i učinkovitost rada upravnog tijela pročelnik odgovara Gradonačelniku. Za zakonitost i učinkovitost rada unutarnje ustrojstivene jedinice voditelj odsjeka odgovara pročelniku upravnog tijela, a voditelj pododsjeka voditelju odsjeka i pročelniku. Službenici i namještenici dužni su poštivati hijerarhijsku subordinaciju u službenoj komunikaciji odnosno ne smiju u službenoj komunikaciji zaobilaziti neposredno nadređenog odnosno nadređenog službenika i to po redoslijedu-rangu, odnosno bez njegovog/njihovog znanja i odobrenja, osim u žurnim slučajevima kada neposredno nadređeni ili nadređeni službenik nisu nazočni na radnom mjestu, službeno komunicirati s službenikom višeg ranga ili dužnosnikom. U slučaju žurne potrebe zbog koje se zaobilazi hijerarhijska subordinacija dužni su odmah izraditi pisano službeniku po njegovu povratku.

5.2. Civilno društvo

Uz javno i privatno društvo, treći važan sektor demokratskog društva čini civilno društvo. Hrvatski pravni sustav prepoznaje nekoliko vrsta organizacija civilnog sektora, od kojih su najbrojnije udruge, odnosno organizacije aktivnih sudionika društvenog života udruženih temeljem zajedničkih interesa i uvjerenja o demokratizaciji, toleranciji, nenasilju, rodnoj nejednakosti, zaštiti okoliša, osnaživanju žena, pomaganju marginalnim skupinama i ostalim važnim društvenim pitanjima.

Prema registru udruga Republike Hrvatske na području grada Ploča registrirane su 194 udruge od kojih je 81 udruga razvrstana prema području djelovanja (stanje na dan 15. ožujka 2017. godine). Prema područjima glavne grupe djelatnosti najzastupljenije su udruge iz

djelatnosti sporta (41 udruga ili 50,61%%), koje slijede udruge iz područja djelatnosti znanosti, kulture i gospodarstva (19 udruga ili 23,45%), socijalne djelatnosti , zaštite i spašavanja (14 udruga ili 17,29%) te branitelji i stradalnici (7 udruga ili 8,65%).

Grafikon 17. Područja djelatnosti udruga

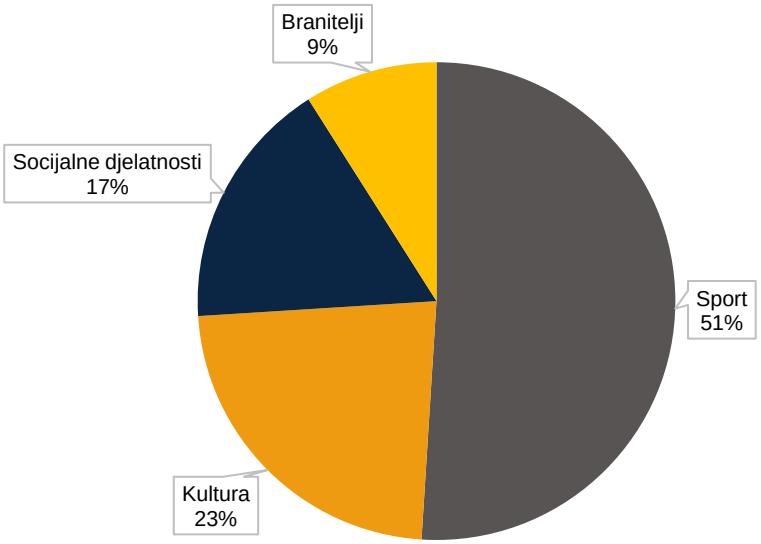

Izvor: Grad Ploče

Tablica 49. Udruge na području Grada Ploča

BRANITELJI I STRADALNICI	
1.	Udruga antifašističkih boraca i antifašista Hrvatske-Ploče
2.	Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Ploče
3.	Udruga udovica hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Republike Hrvatske Ploče
4.	UDRUGA BRANITELJA GRADA PLOČA
5.	UDRUGA BRANITELJA PROTUZRAČNE OBRANE PLOČE
6.	UDRUGA HRVATSKIH BRANITELJA OBOLJELIH OD POSTTRAUMATSKOG STRESNOG POREMEĆAJA DOLINE NERETVE-ARKONT
7.	Udruga hrvatskih branitelja Domovinskog rata Baćine
SPORT	
1.	Klub australskog nogometa "Ploče Eagles"
2.	Klub navijača Hajduka "Torcida" Ploče
3.	Košarkaški klub Ploče
4.	ŠPORTSKA UDRUGA "VIDRA" PERAČKO BLATO
5.	Hrvatsko planinarsko društvo "Grabovica" Ploče
6.	Športsko društvo Gusar Komin
7.	Športska udruga "Šarić Struga"
8.	Nogometni klub "Jadran-LP"
9.	ZAJEDNICA ŠPORTSKIH UDRUGA GRADA PLOČE
10.	Boćarski klub "PLOČE" Ploče
11.	Športska -kulturna udruga "Južnjak"
12.	Udruga lađara Stablina

13.	Vaterpolski klub "Rogotin"
14.	Športska udruga Baćina
15.	Ragbi klub "Ploče" Ploče
16.	HRVATSKI MALONOGOMETNI KLUB FIORENTINA
17.	STRELJAČKI KLUB "R&M PRESTIGE" PLOČE
18.	Udruga malonogometnih amatera Grada Ploče
19.	Športska udruga "Rogotin"
20.	AUTO-MOTO KLUB "RACING TEAM PLOČE" PLOČE
21.	Udruga lađara "Staševica" Staševica
22.	ZBOR RUKOMETNIH SUDACA DUBROVAČKO NERETVANSKE ŽUPANIJE
23.	Stolnoteniski klub Ploče
24.	Pikado klub Amigo
25.	AVANTURISTIČKI KLUB "Forca"
26.	RUKOMETNI KLUB "DALMATINKA"
27.	Udruga lađara Baćina
28.	KLUB SLOBODNE BORBE PREDATOR
29.	Sportska udruga Crna rika
30.	KARATE KLUB PORTO TOLERO
31.	Boćarski klub "ROGOTIN"
32.	Moto klub Neretvanski gusari
33.	Plokarska društvo "BRISTOVA DOCA" BAĆINA
34.	Boćarski klub "Asfalt" Ploče
35.	Udruga lađara Peračko Blato
36.	Sportska udruga "Raja" Ploče
37.	Rekreativna udruga "CIMAJ" Ploče
38.	Športska udruga Sveti Staš Staševica
39.	Šahovski klub "PLOČE"
40.	Društvo prijatelja HNK Hajduk u Pločama
41.	Udruga lađara Šarić Struga
SOCIJALNA DJELATNOST, ZAŠTITA I ZDRAVLJE	
1.	Udruga Ruka dobrote
2.	MATICA UMIROVLJENIKA PLOČE
3.	Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Radost
4.	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ploče
5.	UDRUGA ZA SOLIDARNOST MEĐU SUGRAĐANIMA "VITA"
6.	"DNEVNI BORAVAK-POMOĆ I NJEGA U KUĆI ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE"
7.	SVJETSKI MODELI DOBRIH DIJELA
8.	Klub dobrovoljnih darivatelja krvi „Luka Ploče“
9.	UDRUGA DIJABETČARA „SLATKI“ PLOČE
10.	EKOLOŠKO-RONITELJSKI KLUB PERISKA PLOČE
11.	Dobrovoljno vatrogasno društvo „Staševica“
12.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Ploče
13.	Udruga prijatelja prirode
14.	Udruga prijatelja životinja Buddy

15.	Udruga „Leptirići“
ZNANOST, KULTURA I GOSPODARSTVO:	
1.	Hrvatska seljačka glazba Komin
2.	Kulturno umjetničko društvo "Ploče" Ploče
3.	"VIŠNJICA"
4.	Udruga za očuvanje tradicijskih vrijednosti "Rogotin"
5.	Kulturna udruga "Gomile"
6.	KLAPA MINDEL
7.	Udruga za očuvanje tradicijskih vrijednosti "PLOČE"
8.	Udruga "Festival 7 jezera" Peračko Blato
9.	Društva za napredak mjesta Komina "komin.com.hr"
10.	Udruga za očuvanje tradicijskih vrijednosti i običaja Baćine "BAĆINA"
11.	Kulturno umjetničko društvo "Neretvanke" Stablina-Ploče
12.	UDRUGA ZA OČUVANJE TRADICIJSKIH VRIJEDNOSTI I OBIČAJA PLINE
13.	KLAPA STINA PLOČE
14.	Plesni studio Touch
15.	Udruga za promicanje tehnologije Horizont
16.	Lovačko društvo "Vranjak" Ploče
17.	UDRUGA DIONIČARA "LUKE PLOČE" DD PLOČE
18.	Udruga za lokalni razvoj " Pro futuro"
19.	Udruga građana "ŠKANJ" Ploče

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

Prema izvješću Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora u 2013. godini, za programe i projekte organizacija civilnoga društva kroz financijska bespovratna sredstva iz proračuna gradova ukupno je dodijeljeno 477.457.001,58 kuna od čega je Grad Ploče dodijelio 1.231.631,00 kn.

U 2013. je godini izvan natječaja, odlukom gradonačelnika grada Ploča, dodijeljeno 6.000,00 kn ili 0,5% od ukupnog iznosa financijskih bespovratnih sredstava.

Tablica 50. Izvršenje programa civilnog društva na području Grada Ploča u 2016. godini

Organizacija	Planirano za 2016. Godinu (u kn)	Ostvareno 1.1.-31.12.2016. (u kn)
Donacije Crvenom križu	120.000,00	120.000,00
Donacije Udruzi umirovljenika	3.000,00	3.000,00
Donacije HVIDR-i	5.000,00	5.000,00
Donacije Udruzi roditelja poginulih branitelja	5.000,00	5.000,00
Klub dragovoljnih darivatelja krvi „Luka Ploče“	10.000,00	10.000,00
Udruga „Slatki“	5.000,00	5.000,00
Donacije udruzi „Pomoć i njega u kući“	10.000,00	10.000,00
Udruga „Prvi ročnik HV“	5.000,00	5.000,00
Udruga branitelja Grada Ploča	60.000,00	60.000,00
Udruga „Vita“ Ploče	5.000,00	5.000,00
Udruga „Leptirić“	5.000,00	5.000,00

Izvor: Grad Ploče

Sukladno izvješću o izvršenju programa javnih potreba u socijalnoj skrbi na području Grada Ploča u 2016. godini, Grad je dodijelio 233.000,00 kuna raznim organizacijama civilnog

društva. Pojedine organizacije civilnog društva u gradu su svojim radom i rezultatima postale prepoznatljive i postigle su značajan napredak u društvu u pojedinim sektorima. Ipak, potrebe razvoja društva premašuju trenutačnu razvijenost ovog sektora u gradu stoga je potrebno poticati razvoj civilnog društva, osobito u deficitarnim područjima, unaprijediti sustav mjerenja učinaka programa te povećati transparentnost financiranja udruga.

Komunalne tvrtke

Komunalne tvrtke Grada Ploča su Komunalno održavanje d.o.o. i JU Izvor.

Komunalno održavanje d.o.o. (1. 1. 2016. - 31. 12. 2016. g.) je u izvještajnom razdoblju godini prosječno imalo 56. zaposlenih djelatnika za izvršavanje svoje osnovne djelatnosti, te još 5 osoba na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa. U izvještajnom razdoblju društvo je ostvarilo prihod u iznosu od 9.128.457,77kn i ukupne rashode u iznosu od 7.986.815,11 kn, što je rezultiralo dobitkom u iznosu od 1.141.642,66 kn. Društvo je koncipirano kroz sljedeće organizacijske jedinice:

- Radna jedinica „Čistoća“
- Radna jedinica „Održavanja zelenih i javnih površina“
- Radna jedinica „Ostalih komunalnih djelatnosti“ i
- Zajedničkih službi (administracija).

Radna jedinica „Čistoća" u prosjeku je u 2016 godini imala 21 zaposlena djelatnika, te je u izvještajnom razdoblju bez većih poteškoća izvršavala zadatke sakupljanja, odvoza i deponiranja komunalnog otpada. U promatranom razdoblju prikupljeno je, odvezeno i deponirano na gradski deponij Lovornik Baćina 6178 t komunalnog otpada, od čega je 3125 t s područja grada Ploča (3048 t miješanog komunalnog otpada i 77 t krupnog otpada), 2189 t s područja Općine Gradac (2116 t miješanog komunalnog otpada i 73 t krupnog otpada) te su deponirane 864 t mješnog komunalnog otpada s područja Općine Slivno. Pored navedenog u azbestnu kazetu na gradskom deponiju Lovornik u 2016. godini deponirano je i propisno zbrinuto 133.520 kg građevinskog otpada koji sadrži azbest.

Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja se sa šest specijaliziranih komunalnih vozila. Dosada najveća poteškoća u prikupljanju i odvozu komunalnog otpada odnosi se na starost voznog parka koji se, zbog svoje dotrajalosti često kvario. Upravo stoga smo, uz programe sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost nabavilo dva specijalna komunalna vozila za prikupljanje otpada zapremine 14 m^3, jedno nabavljeno 2014., a drugo 2016. godine. Kako bi u budućnosti mogli kvalitetno obavljati poslove selektivnog prikupljanja komunalnog otpada „od vrata do vrata“ bit će potrebno investirati u nabavku novog specijalnog komunalnog vozila manjih dimenzija kako bi moglo nesmetano pristupati i u za veća vozila nepristupačna područja.

Radna jedinica održavanja javnih i zelenih površina u prosjeku je u izvještajnom razdoblju zapošljavala 18 djelatnika. U izvještajnom razdoblju djelatnici su obavljali poslove na održavanju prometno javnih i zelenih površina u skladu s planom i programom rada grada

Ploča. U promatranom razdoblju nije bilo izgradnje novih zelenih površina, već je cijeli posao radne jedinice bio usmjeren na održavanje istih. Pored samih poslova na održavanju javnih i zelenih površina grada Ploča, društvo se angažiralo i na poslovima uređenja zelenih površina na novom terminalu tekućih tereta u luci Ploče za naručitelja Adriatic Tank Terminals d.o.o..

Ostale komunalne djelatnosti zapošljavale su prosječno 3 zaposlena djelatnika, jedan na održavanju javne rasvjete, referenta za prometnu signalizaciju i jednog građevinskog radnika. Radna jedinica javne rasvjete u izvještajnom razdoblju najveći angažman je imala oko održavanja javne rasvjete na području grada Ploča. U promatranom razdoblju izgrađena je nova rasvjeta na gradskoj plažiu Pločama . Također smo u sklopu iskopa HEP-a radili na polaganju kablova za javnu rasvjetu u Kominskoj ulici u Pločama. Budući da Grad nije redovno izvršavao svoje obveze prema društvu, društvo nije bilo u mogućnosti nabavljati elektromaterijal za održavanje javne rasvjete, te s toga nismo mogli na vrijeme otkloniti sve nedostatke na sustavu javne rasvjete. Pored održavanja javne rasvjete za grad Ploče radna jedinica je sa svojim sredstvima (podiznom radnom korpom) redovito ukrašavala grad prilikom blagdana, održavala stabala i palme. Pored poslova za Grad korpa je često bila i iznajmljivana drugim korisnicima, te je radna jedinica vršila popravke javne rasvjete drugim korisnicima (vojarna Neretva, NTF i si.)

Zajedničke službe (administarcija) u izvještajnom razdoblju brojile su prosječno 14 zaposlenih, od kojih je 12 izvršavalo svoje radne zadatke u sjedištu društva dok su dva zaposlenika (portiri), zaposleni u okviru službe općih i kadrovskih poslova, svoje poslove obavljali u Prnjarima u Baćini.

JU Izvor (1. 1. 2016. – 31. 12. 2016. g.) je u siječnju 2016. godine završio radove na ulazu u Rogotin, čime je naselje u potpunosti spojeno na novi magistralni cjevovod. Radove vrijedne 80.000,00 kn izveli su djelatnici „Kovinomont" Trilj a financirani su iz naknade za razvoj. U veljači je objavljen natječaj za projekt „Poboljšanje vodoopskrbe na području Grada Ploča“, a odnosi se na dionicu magistralnog cjevovoda Rogotinski most - Banja. 85 % su sredstva EU, 15 % lokalna komponenta. U travnju je odabrano društvo „Lasić Company“ Imotski kao najbolji ponuđač na prethodni natječaj, te je potpisan ugovor vrijedan cca 3.200.000,00 kn za izvođenje radova na predmetnoj dionici. Početkom svibnja započela je rekonstrukcija dotrajale mreže u naselju Banja, predjelu Malete, u dužini 400 metara. Radove vrijedne 40.000,00 kn izvode djelatnici „Kavelja“, a financiraju se iz naknade za razvoj. U lipnju je otvoreno gradilište i započeti radovi na izgradni magistralnog cjevovoda Ploče - Komin, dionica „Odvojak sa magistrale za Komin – Banja“. Predviđeni završetak radova je 31. 12. tekuće godine. U naselju Rogotin, predjelu oko jezera Vlaška izmjenjeno 350 metara vodoopskrbne mreže. Radovi vrijedni 30.000,00 kn financirani iz naknade za razvoj. U okviru programa Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora, u 06.mjesecu smo u partnerstvu sa vodovodom iz Neuma i vodovodom iz Nikšića aplicirali projekt CROSSVVATER, ukupne vrijednosti 1.076.382,85 eura. Cilj projekta je jačanje kapaciteta javnih isporučitelja vodnih usluga u prekograničnom području te efikasnije upravljanje resursom pitke vode. U listopadu, na temelju Programa ruralnog razvoja, u okviru Mjere 07 tip operacije

7.2.1. „Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju, pročišćavanje otpadnih voda“, prijavljen je projekt izgradnje tlačnog cjevovoda CS KLOKUN - VS PLOČE, ukupne vrijednosti 3.375.784,53 kn (bez PDV-a). Projektom će se doprinjeti povećanju kvalitete opskrbe pitkom vodom, efikasnosti javne vodoopskrbe i smanjenju gubitaka vode iz sustava. Dodana vrijednost projekta je očuvanje vodnog bogatstva izvorišta, a ujedno i racionalnija potrošnja električne energije jer će se realizacijom projekta maksimalno iskoristiti radni kapacitet crpne stanice. 11. kolovoza objavljen je natječaj vrijedan 500.000,00 kn za sanaciju Jadranske ulice u Gradcu u dužini cca 1 km. Sredstva su osigurana iz naknade za razvoj Općine Gradac. Početkom prosinca najboljom ponudom za izvođenje radova u Jadranskoj ulici ocijenjena je ponuda „Kavelj“ d.o.o. iz Splita. Koncem godine okončani su radovi radovi na magistralnom cjevovodu Ploče-Komin, dionica „Odvojak sa magistrale za Komin – Banja“, dionica duga 2200 m. 85 % projekta financirano je EU sredstvima, a izvođač „Lasić company“ je radove okončao u ugovorenom roku gradnje. Izmijenjeno je oko 600 vodomjerila različitih profila te oko 250 ventila manjih profila i 40 većih profila. Sanirano je oko 330 propuštanja, pedesetak na glavnom, a ostalo na distribucijskom cjevovodu.

SWOT I PEST ANALIZA

SWOT ANALIZA

Gospodarstvo

SNAGE	SLABOSTI
• Prostorni raspored poljoprivrednih tala prikladan za proizvodnju • Prisutnost 1000 poljoprivrednih gospodarstava • Povećanje kapaciteta privatnog smještaja od 2015. godine • Blagi pad broja nezaposlenosti od kraja 2013. godine • Članstvo u LAG-u Neretva • dobar turistički položaj (blizina Dubrovnika i Međugorja) • ugodna klima (sredozemna); povoljni klimatski uvjeti (sunce, more, vjetar) • bogata prirodna baština, bioraznolikost, bogatstvo vode (rijeka Neretva i Baćinska jezera) • izrazite krajobrazne vrijednosti prostora • dobri resursi za poljoprivredu, osobito voćarstvo, vinogradarstvo, maslinarstvo • razvijeno voćarstvo (osobito mandarine) i povrtlarstvo • dobri resursi za “zeleno poduzetništvo“ • pojedinačni uspješni proizvođači voća, povrća te vinogradari i vinari • dobre mogućnosti za male obiteljske hotele • dobri i raznovrsni resursi za razvoj ruralnog i drugih oblika selektivnog turizma • blizina snažnih turističkih središta (Dubrovnik i Međugorje)	• ukupno gospodarstvo stagnira i slabi • smanjuje se konkurentnost industrije • nerazvijena je prerađivačka industrija, osobito u sektoru proizvodnje hrane • malo i srednje poduzetništvo stagnira i velika je neiskorištenost razvojnih potencijala • nizak je stupanj ulaganja u nove tehnologije i inovacije, u nova znanja i vještine • manjak poduzetničkog duha • niska kvaliteta poslovnog okruženja • nedovoljno razvijene potporne institucije za • poduzetništvo, manjak poticajnog financiranja poduzetništva, stručne i razvojne potpore poduzetnicima • nedovoljna potpora lokalne vlasti razvoju • poduzetništva • nepovoljni uvjeti za otvaranje obrta • nedostaje poslovnog povezivanja i umrežavanja poduzetnika • nedovoljna razvijenost zadrugarstva • nedovoljno korištenje suvremenih tehnologija, znanja i vještina • manjak inicijativa za ulaganja u preradu i proizvode s većom dodanom vrijednosti • dio poljoprivredne proizvodnje u sivoj zoni • nedovoljna poslovna povezanost proizvođača radi poboljšanja proizvodnje, razvoja novih proizvoda, marketinga i prodaje • nedovoljno lokalno povezivanje i partnerstvo u ruralnom razvoju (zadruge, udruge,klasteri) • manjak planova za povezivanje poljoprivrede i ruralnog i drugih selektivnih oblika turizma • nerazvijena ekološka poljoprivreda • neriješeni imovinsko-pravni odnosi (neažurne zemljišno-vlasničke knjige) • neprimjerena rješenja s državne i lokalne razine u raspolaganju i upravljanju poljoprivrednim zemljištem (zakup i otkup zemljišta) • otkup i plasman poljoprivrednih proizvoda na nezadovoljavajućoj razini neadekvatna poljoprivredna infrastruktura • nedostatak planova za razvoj turizma • nedovoljno razvijeni oblici selektivnog turizma, ruralni turizam, gastro-eno i dr, temeljenih na lokalnim resursima • nedostatak obrazovane radne snage koja ima razvijene vještine za usluge visoke kvalitete • nedostatak turističkih kapaciteta i infrastrukture (nedostatak vinskih i uljnih cesta, smještajnih kapaciteta, biciklističkih i pješačkih staza, informativnih punktova i dr.) • manjak odgovarajućih turističkih programa, kvalitetnih proizvoda i usluga

SNAGE	SLABOSTI
	• manjak primjerenog marketing i povezivanja sa susjednim velikim turističkim odredištima (Dubrovnik i Međugorje) • nepostojanje destinacijskog menadžment • nedovoljna povezanost glavnih aktera za zajednički razvoj turizma • manjak poduzetničkog duha za ulaganje u turizam

PRILIKE	PRIJETNJE
• razvijati i provoditi programe za jačanje konkurentnosti posebno malog gospodarstva • poticati promjene u poslovanju poduzeća kroz dodatnu edukaciju, savjetovanje i informiranje poduzetnika, uvođenje modernih procesa i ulaganja u razvoj te stvaranje proizvoda i usluga s većom dodanom vrijednosti • poticati brži razvoj poduzetničkih zona, učinkovito upravljanje zonama i jačati aktivnosti za privlačenje ulaganja • sustavno poboljšavati poslovno okruženje, razvijati poduzetničku infrastrukturu i poticajne financijske potpore, osobito za malo i srednje poduzetništvo • poticati razvoj, zadruga, poslovnih udruga, klastera radi povećanja konkurentnosti poticati razvoj zelenog poduzetništva i drugih novih i inovativnih djelatnosti • izraditi i provoditi plan poticanja razvoja poljoprivrede (uključivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem) i prerade nastaviti provedbu programa okrupnjivanja zemljišta • intenzivirati sređivanje imovinsko-pravnih odnosa • poticati udruživanja malih proizvođača radi intenzivnijeg i učinkovitijeg ulaganja u proizvodnju, korištenja znanja i tehnologije i uspješnijeg plasmana • izraditi i provoditi programe stalne izobrazbe poljoprivrednika, predstavljanja naprednih i održivih tehnologija • povećati broj konkurentnih i održivih poljoprivrednih gospodarstava • poticati proizvodnju i preradu temeljenu na domaćim, autohtonim, ekološki proizvedenim sirovinama i povezivati je s turizmom • podržavati oživljavanje i očuvanje tradicijskih • vrijednosti sela i poljoprivrede (arhitekture, obrta, običaja) • poboljšati komunalnu infrastrukturu na ruralnim područjima • izraditi planove razvoja turizma • poticati investicije usmjerene na podizanje • kvalitete u turizmu i na stvaranje proizvoda i • usluga veće dodane vrijednosti • razvijati ruralni turizam i druge selektivne • oblike turizma, nove proizvode i usluge • povećati ulaganja u turističku infrastrukturu • promovirati održiv razvoj turizma u skladu sa zaštitom okoliša (podržavati akcije za zaštitu • okoliša, jačanje ekološke svijesti stanovništva i turista)	• Trend opadanja broja stanovništva • Uvođenje schengenskog režima • Administrativna tromost koja može imati utjecaj na povlačenje sredstava iz EU-a • Moguća politička nestabilnost u regiji • Pojačanje nepovoljnih klimatskih uvjeta i prirodne katastrofe (potresi, požari i poplave) s naglaskom na požare zbog velikog područja borove šume • Iseljavanje visokoobrazovanog stanovništva • Česte promjene nacionalnih politika • Pojava novih oblika terorizma, što se može negativno odraziti na razvoj turizma • neodgovarajuća provedba politike ruralnog razvoja • sporo i neučinkovito rješavanje vlasničkih prava na državnoj razini • sporo provođenje programa okrupnjavanja zemljišta i raspolaganja zemljištem • korupcija na svim razinama • spora i neučinkovita uprava • “betoniziranje“ i apartmanizacija u turizmu • uništavanje poljoprivrednih površina • jačanje sive ekonomije • globalna gospodarska kriza i pad turističke potražnje • nastavak i produbljivanje gospodarske i društvene krize

PRILIKE	PRIJETNJE
• Poticati kontinuirano obrazovanje i usavršavanje zaposlenih u turizmu, poduzetnika i svih stanovnika • jačati povezivanje svih aktera u turizmu • razvijati zajednički marketing za čitavo područje • razvoj turizma temeljiti na turističkoj • destinaciji, turističkom klasteru • programi i fondovi EU-a i mogućnosti za financiranje razvoja • državni, županijski i drugi programi za financiranje razvojnih projekata • rast turizma, povećanje turističke potrošnje i povećanje interesa turista za Hrvatsku • porast potražnje za selektivnim oblicima turizma (gastro-enološki, kulturni, sportski, zdravstveni i dr.) i elitnim turizmom • potražnja za ekološkim poljoprivrednim proizvodima • poticaji za povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora • potražnja za autohtonim i brendiranim proizvodima • provedba županijskih strategija razvoja (ŽRS), • strategija razvoja turizma, zaštite okoliša i dr. • jačanje međunarodne suradnje	

Društvene djelatnosti

SNAGE	SLABOSTI
• Kulturni krajolik Grada • Postojanje Centra za socijalnu skrb na području Grada • Dom zdravlja, hitna medicinska pomoć, laboratorijska i radiološka dijagnostika, ljekarne • Omogućena zdravstvena njega u kući bolesnika • Postojanje ustanova predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog i visokoškolskog odgoja i obrazovanja • Djelovanje Glazbene škole • Postojanje knjižnice • Inicijative Pučkog otvorenog učilišta, osam domova kulture, radio postaje i zavičajne zbirke • Postojanje arheološke i sakralne baštin upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske • Aktivnosti i iskustvo postojećih sportskih i kulturnih udruga • Postojanje dobrovoljnog vatrogasnog društva na području Grada • Aktivan sektor civilnog društva (194 registriranih udruga) • Stimuliranje uspješnih udruga • brojna i raznovrsna, bogata i atraktivna kulturna baština (materijalna i nematerijalna baština, kulturno-povijesna baština)	• starenje stanovništva • depopulacija, posebno odlazak mladih obrazovanih osoba • ispod prosječna obrazovna razina stanovništva u odnosu na državni prosjek • nedovoljna opremljenost škola za suvremenu nastavu • nedostatak dodatnih programa obrazovanja za mlade i programa vezanih za posebnosti razvoja područja • slaba provedba cjeloživotnog učenja i usavršavanja • manjak objekata i programa za sport i rekreaciju • nedostatna infrastruktura za kulturne aktivnosti (knjižnice, centri, muzeji i dr.) • nedovoljno korištenje kulturnih resursa na • održiv način i za razvoj turističke destinacije • nedovoljna financijska potpora radu kulturno umjetničkih društava i kulturnim manifestacijama • nedovoljna razina svijesti lokalnog stanovništva o vrijednosti kulturne baštine i resursa za turizam • nedostatna istraživanja, praćenja i vrednovanja kulturne baštine i njezino prezentiranje • Demografske i socijalne značajke područja • mali udio visoko obrazovanog stanovništva • starenje stanovništva • odlazak mladih obrazovanih • nezainteresiranost srednjoškolske populacije za obrazovanje za tražena zanimanja • velika nezaposlenost • nedovoljna je uključenost gradova i općina u programe za obrazovanje radne snage, stipendiranje deficitarnih zanimanja i sl. • nedovoljan broj obrazovnih ustanova • manjak dodatnih obrazovnih programa • nedostatak školskih prostora i opreme (dvorane, kabineti i dr.) • nedovoljno razvijeno cjeloživotno učenje • nedostupnost zdravstvenih specijalističkih usluga , nedostatak bolnice za područje Neretve • nedostatak domova za starije i programa skrbi za starije osobe • nedovoljno kulturnih institucija, manjak kulturnih događaja i sadržaja • nedovoljno razvijene sportske i rekreacijske aktivnosti, slaba uključenost mladih u sport • nedostatna infrastruktura za sportsko-rekreacijske aktivnosti • mnogobrojne organizacije civilnog društva, ali malo aktivnih • organizacije civilnog društva nedovoljno uključene u lokalni razvoj

PRILIKE	PRIJETNJE
• poboljšati kvalitetu življenja osobito obrazovanje, zdravstvo, sport i rekreaciju • poboljšati skrb za starije i nemoćne • intenzivirati cjeloživotno učenje i dodatne programe i oblike obrazovanja i usavršavanja	• Neadekvatna briga o kulturnim i arheološkim spomenicima • Starenje stanovništva • Česte promjene zakonskih propisa u zdravstvu

PRILIKE	PRIJETNJE
posebno za potrebe razvoja lokalnog gospodarstva • osigurati opremu za suvremenu nastavu (posebno informatičku opremu i podršku) • uvesti i provoditi dodatne obrazovne programe za mlade posebno za prosperitetne djelatnosti • obnoviti i izgraditi objekte za sport i rekreaciju te poboljšati organizaciju korištenja za građane i za korištenje u turizmu • obnoviti , osuvremeniti objekte za kulturne aktivnosti (knjižnice, centri, muzeji i dr.) • poticati poduzetništvo u održivom korištenju kulturne baštine (kulturne i kreativne industrije) • provoditi edukaciju i kampanje o značenju i vrijednosti kulturne baštine i njezinog očuvanja te kao reusrsa za razvoj turizma	• Nemogućnost novog zapošljavanja u društvenim djelatnostima

Zaštita okoliša i infrastruktura

SNAGE	SLABOSTI
• Izrađen Plan gospodarenja otpadom 2017. – 2022. • Utvrđeni osobito vrijedni predjeli – prirodni krajobrazi (akvatorij delte Neretve, Baćinska jezera, Višnjica kod Ploča, Sestrun i Veliki Trovo). • Bogata biološka raznolikost područja • Postojanje područja očuvanje značajno za vrste i stanične tipove prema NATURA-i 2000 • Postojanje tržnice na malo • dobri potencijali i za obnovljive izvore energije (sunce, vjetar) • bogata prirodna baština, bioraznolikost, bogatstvo vode (rijeka Neretva i Baćinska jezera) • izrazite krajobrazne vrijednosti prostora	• ugrožena prirodna baština (kanalizacija, odvodnja, odlagališta otpada, poplave) • sukob interesa: zaštita prirode i poljoprivredna proizvodnje • nedovoljna razina svijesti lokalnog stanovništva o čuvanju prirodne baštine • zastarjela i nerazvijena komunalna infrastruktura (nekvalitetna elektroopskrba u nekim dijelovima, nekvalitetna vodoopskrba) • nedostatna izgrađenost sustava odvodnje, nekontrolirano ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda u podzemlje, vodotoke i more • nepostojanje plana upravljanja i zaštite riječnog sliva Neretve • nedostatno zbrinjavanje otpada (odlagališta, divlji deponij, odlaganje velikih količina plastike u dolini Neretve) • loša prometna povezanost (lokalne ceste u lošem su stanju) • nezadovoljavajuća zaštita od poplava • nedovoljno korištenje obnovljivih izvora eneregije i slaba provedba energetske učinkovitosti
PRILIKE	**PRIJETNJE**
• Zaštita i očuvanje prirodne baštine • Dostupnost eksternih sredstava za primjenu mjera zaštite okoliša • Povećanje svijesti lokalnog stanovništva o važnosti očuvanja i zaštite okoliša • Ulaganje u elektroopskrbu i vodoopskrbu • Rekonstrukcija cestovne infrastrukture • Uspostavljanje sustava održivog gospodarenja otpadom	• Izgradnja gospodarske infrastrukture koja može negativno utjecati na okoliš • Nepoštivanje zakonskih regulativa od strane stanovništva i poslovnih subjekata • Nedovoljna kontrola prilikom odlaganja otpada • Nedovoljna kontrola zaštite okoliša • Ograničene ovlasti lokalne samouprave za razvoj i implementaciju projekata unaprjeđenja komunalne infrastrukture • Povećanje cijena komunalnih usluga • Razvoj djelatnosti koje bi mogle narušiti ekološku ravnotežu prostora • Klimatske promjene • Sektorski pristupi zaštiti okoliša na nacionalnoj razini (umjesto interdisciplinarnog) • Termoelektrana na ugljen • izgradnja sustava Gornji horizonti – regulacija vodotoka Neretve (zaslanjenje poljoprivrednih površina, nedostatak vode za natapanje)

PEST ANALIZA

POLITIČKA OKOLINA	EKONOMSKA OKOLINA
• Parlamentarna demokracija • Povoljne prilike za regionalnu i nacionalnu suradnju • Oštri uvjeti poslovanja koje nameće EU • Učestala promjena propisa • Centralizacija pravosudnih tijela – preseljenje – sudskih nadležnosti u veća središta	• Razvijeno gospodarstvo • Mogućnosti za privlačenje investitora • Poslovne zone • Postoji LAG Neretva radi privlačenja sredstava za ruralni razvoj • Ne postoji podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva • Niske cijene nekretnina i poljoprivrednog zemljišta • Mogućnost otkupa zemljišta • Visoka stopa nezaposlenosti • Slaba kupovna moć • Utjecaj krize – rizik nedostatka talenata i ideja • Krhka situacija u financijskom sustavu • Nedostatna financijska sredstva za pokretanje novih investicija • Nepripremljenost poljoprivrednih subjekata za korištenje EU fondova • Skupa radna snaga
SOCIJALNA OKOLINA	**TEHNOLOŠKA OKOLINA**
• Gostoljubivost stanovništva • Kulturološka raznolikost • Nedostatak obrazovnih programa • Nedostatak stručnog kadra • Negativni demografski trendovi – depopulacija • Nedostatak inicijative za vlastiti razvoj • Nerazvijena svijest o vrijednosti okoliša • Nedovoljno korištenje znanja i inovacija • Odljev “mozgova”	• Zainteresiranost mlađeg dijela stanovništva za primjenu informatičke tehnologije • Nedostupnost obrazovnih institucija – mogućnost usavršavanja znanja u većim gradovima • Sporo uvođenje informatičke tehnologije • Loša informiranost o novim proizvodnim tehnologijama • Zastarjelost kapaciteta za smještaj i prehranu turista • Infrastrukturni problem - neadekvatna odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, neadekvatno gospodarenje otpadom • Nedovoljna informiranost o korištenju zelene tehnologije

VIZIJA I PRIORITETI GRADA PLOČA

VIZIJA GRADA PLOČA

Vizija Grada Ploča predstavlja strateške razvojne smjernice za razdoblje do 2022. godine, te predstavlja sažetu i jasnu zamisao o željenom stanju Grada u budućnosti. Predložena vizija ima svoj kontinuitet u navedenom razdoblju i referira se na ključne točke u razvoju a zasniva se na rezultatima izrađene analize stanja, održanih radnih skupina u Gradu te izrađene SWOT analize. Vizija Grada Ploča za razdoblje do 2022. glasi:

Čvorište prilika.

Vizija Grada Ploča postavljena je za razdoblje do 2022. godine i predstavlja usmjerenje prema daljnjem razvoju zelene infrastrukture, unaprijeđenju prometne povezanosti, promociji zelenog poduzetništva te razvoju društvenih i javnih sadržaja. Kako bi se ispunili ciljevi koji proizlaze iz određene vizije Grad će usmjeriti će svoja znanja i resurse na osiguravanje razvoja područja Grada u cilju zadovoljavanja potreba stanovništva.
Vizija Grada Ploča se utvrdila pregledom ključnih vrijednosti koje su se identificirale u prethodno izrađenoj analizi stanja.

STRATEŠKI CILJEVI GRADA PLOČA

Strateški ciljevi predstavljaju pravac razvoja jedinice lokalne samouprave (JLS) te su definirani kao željena buduća stanja koje JLS namjerava ostvariti uz racionalnu upotrebu raspoloživih resursa. Strateški ciljevi su oblikovani kao rezultat rasprava na radnim skupinama koji se temelje na sagledavanju uvjeta u okruženju i sagledavanja spoznaja iz izrađene analize stanja. Strateškim ciljevima se daje naglasak na mogućnost valorizacije neiskorištenih ili nedovoljno iskorištenih potencijala jedinice lokalne samouprave.

Temeljem izrađene analize stanja, odrađenih radnih skupina i definiranja SWOT analize u Gradu Pločama definirana su tri strateška cilja (SC):

Slika 20. Strateški ciljevi

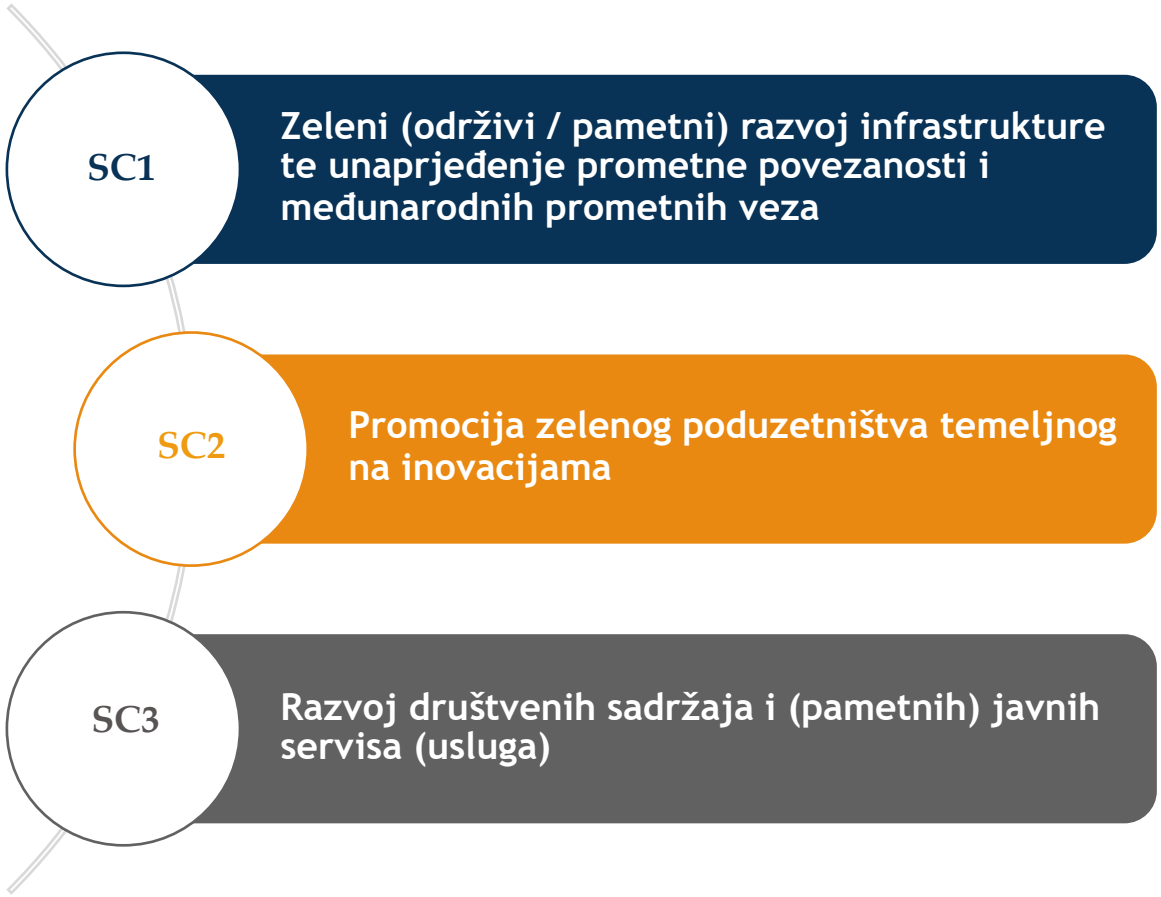

STRATEŠKI CILJ 1: Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unaprjeđenje prometne povezanosti i međunarodnih prometnih veza

Strateški ciljem 1 Grad Ploče provesti će se jedan prioritet koji se odnosi na ***Unaprjeđenje infrastrukture na području Grada Ploča*** a u kojem je definirano ukupno 29 mjera. Razvojne mjere i prioritet unutar ovog cilja usmjereni su na održivo komunalno i prometno uređenje koje uvažava ekološki, socijalni i gospodarski aspekt. Održivo gospodarenje otpadom ključan je preduvjet podizanja kvalitete života u Gradu Ploče, stoga je predmetnim mjerama definiran obuhvat djelovanja po pitanju investicija u ovaj segment. Izuzev navedenog, mjerama su obuhvaćeni i prometna povezanost, odnosno uvođenje novih linija. Uređenje javnih površina i uljepšavanje vizure Grada Ploča jedan je od načina za neposrednim sudjelovanjem u poboljšanju kvalitete života, budući da se radi o vidljivim promjenama kreiranim u lokalnoj zajednici.

Kroz analizu stanja identificirano je da Grad na svom području ***nema adekvatno riješen cjeloviti održivi sustav gospodarenja otpadom***. Na području Grada postoji potreba za sanacijom odlagališta otpada Lovornik. Za rješenje problema odlagališta potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju koja je potrebna za pripremu provedbe sanacije odlagališta, a nakon izrađene dokumentacije pokrenuti će se njegova sanacija. Sanacijom odlagališta se daje direktan doprinos zaštite prirodnih resursa. Uz navedeno Grad je dodatnim mjerama u cilju 1 želio ***osigurati direktan doprinos zaštiti prirodnih resursa*** te poboljšati kvalitetu života stanovnika te je odlučio provesti mjere putem kojih će se provoditi aktivnosti odvojenog prikupljanja otpada, izgraditi postrojenje za obradu biootpada, postrojenje za sortiranje korisnih sirovina iz otpada, reciklažno dvorište i reciklažno dvorište za građevinski otpad. Ovim ciljem je također predviđeno ***informiranje i edukacija stanovništva Grada*** o pravilnom odvajanju otpada u kućanstvima kao i korištenju reciklažnog dvorišta. Provedbom ovih mjera očekuje se povećanje stope odvojenog prikupljenog komunalnog otpada i smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagalište.

Cilj je uspostaviti sustav gospodarenja otpadom u Pločama koji će poštivati red prvenstva gospodarenja otpadom (Slika 19.), odnosno smanjiti nastanak otpada primjenom mjera sprječavanja nastanka otpada, a nastali otpad tretirati tako da se iz njega izvuče korist za lokalnu zajednicu, čime će se ujedno **smanjiti štetni utjecaj na okoliš i uštedjeti na troškovima odlaganja, te otvarati zelena radna mjesta za lokalno stanovništvo.**

Slika 21. Red prvenstva gospodarenja otpadom

Izvor: Odluka o implementaciji PGORH 2017.-2022.

Kvaliteta života stanovnika osigurati će se ***ulaganjima u području komunalne i javne infrastrukture*** putem čega će se osigurati odgovarajuća komunalna usluga. Izgradnjom, opremanjem i sanacijom komunalne infrastrukture doprinijeti će se boljoj zaštiti okoliša na području Grada te će se osigurati uvjeti za održivi razvoj i bolju kvalitetu života na području Grada.

Provedbom mjera iz Cilja 1 želi se ***unaprijediti pomorski prometni sustav i pomorska infrastruktura*** putem kojih će se proširiti kapaciteti luke te osigurati popratna infrastruktura koja je potrebna za razvoj ovog sektora.

Uspostavljenom WI-FI infrastrukturom Grad želi dati podršku gospodarstvu i poduzetništvu putem dostupnosti gigabitnog interneta. Provedbom mjere ***Definicija i izgradnja WIFI slobodnog interneta*** želi se privući gospodarske subjekte koji će osigurati daljnji razvoj grada u pogledu gospodarstva čime se utječe na kvalitetu života stanovništva.

STRATEŠKI CILJ 2: Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama

Strateški cilj 2 usmjeren je na optimizaciju ***korištenja prirodnih resursa, očuvanje okoliša, te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije***. Promicanjem ostvarenja mjera predmetnog strateškog cilja, bitno će se utjecati na aktivnosti koje će poduzetnici koji su nositelji promjene kroz inovacije i preuzimanje rizika plasirati.

Transformacija gospodarstva i gospodarskih aktivnosti u „Zelene" aktivnosti može dovesti do ***jačanja otpornosti gospodarstva na suvremene ekološke izazove*** od kojih su najistaknutije klimatske promjene.

Zeleno poduzetništvo i inovacije su u svojevrsnoj interakciji, budući da se daljnja ulaganja moraju razvijati u skladu sa izazovima učinkovitijeg korištenja prirodnih resursa, odnosno sa otpornijim utjecajem na okoliš.

Stoga je razvoj novih proizvoda, poslovnih procesa i modela nužno razvijati u skladu sa mogućnostima lokalne ekonomije i prirodno dostupnih resursa, uvažavajući pri tome dugoročno održivi pristup.

Provedbom SC 2 predviđena je provedba dva prioriteta koji ukupno broje 19 mjera.

Jedna od prvih mjera ovog cilja je ***izrada suvenira***. Posebnost i unikatnost predstavljaju iznimnu važnosti pa dobro dizajnirani i estetski prihvatljivi suvenir predstaviti će imidž područja Grada Ploča tj. promovirati će segment njegovog identiteta, kulturne baštine kao i okolišnih vrijednosti. Provedbom ove mjere stvoriti će se suvenir koji će simbolizirati lokalni identitet.

Provedbom mjera iz SC 2 Grad želi potaknuti ***racionalnu upotrebu energije*** uz smanjenu potrošnju, održivo korištenje prirodnih resursa, te želi doprinijeti očuvanju prirodnih resursa kao i unaprijeđenju infrastrukture na području Grada.

Grad Ploče suradnji sa poduzetnicima planira izgraditi informatičku platformu tzv. *virtualne urede* čime će se svim poduzetnicima koji posluju na području Grada Ploča znatno smanjiti troškove poslovanja te olakšati komunikaciju sa gradskim službama.

Predmetnim ciljem planirana je izgradnja ***turističke infrastrukture*** kako bi se potaknuo rast malih i srednjih poduzeća, unaprijedio turistički potencijal na području Grada te se na taj način doprinijelo uravnoteženom razvoju.

Provedbom SC2 želi se potaknuti ***razvoj sektora maloga gospodarstva*** kojima će se osigurati kvalitetno poduzetničko okruženje te kvalitetna potpora poduzetnicima putem uspostave programa potpore kao i potrebne poduzetničke infrastrukture.

STRATEŠKI CILJ 3: Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)

Posljednji Strateški cilj odnosi se na ***socijalnu komponentu*** i željenu razinu dostizanja međudjelovanja u društvu koje će se reflektirati na društveno blagostanje.

Strateškim ciljem 3 se žali ***unaprijediti kvaliteta života*** te unaprijediti društvena infrastruktura na području Grada Ploča. Ovim strateškim ciljem želi se utjecati na kvalitetu života na području Grada u smislu razvoja obrazovanja, sporta, rekreacije i kulturne baštine.

Razvojem socijalnog kapitala lokalne zajednice Grad će osigurati organizirani boravak za djecu iz rizičnih obitelji, savjetovalište za djecu i mlade s problemima u ponašanju te će osigurati održavanje stacionarnog objekta, nabavu medicinske opreme i vozila za potrebe zdravstvene ustanove.

Kako bi se unaprijedila kvaliteta života i ***obogatila kulturna ponuda*** Grad će provedbom mjera iz SC3 osigurati ulaganje u društveno-kulturnu infrastrukturu poput kina, galerija i kazalište.

Društvena infrastruktura ima značajan utjecaj na kvalitetu života te predstavlja razvoj i poboljšanje demografske slike promatranog područja. Kako bi se osigurao adekvatan pedagoški standard predviđena je rekonstrukcija, adaptacija i uređenje zgrade Doma u kojoj će se nalaziti vrtić.

Provedbom mjera ovog strateškog cilja želi se usmjeriti i na ***razvoj zajednice*** koja potiče cjeloživotno učenje, razvoj intelektualnog kapitala te osigurava preduvjete za brigu o marginaliziranim skupinama stanovništva.

Kao jedan od glavnih projekata Grad Ploče ima za cilj osigurati potrebnih uvjeta za održivi razvoj kao i ***osiguranje kvalitete života*** na području Grada. Kao jedan od preduvjeta za stvaranje takvih uvjeta je i ***osiguravanje stambenog pitanja*****.**

CILJEVI I MJERE

Kako se u prethodnom poglavlju iznijela vizija Grada za buduće razdoblje te su iz nje proizašla tri strateška cilja, u ovom poglavlju će se razraditi prioriteti za navedene strateške ciljeve te mjere razvoja koje je Grad definirao.

U nastavku je prikazana shema vizije, ciljeva i prioriteta Grada Ploča.

Slika 22.Shema Vizije, ciljeva i prioriteta Grada Ploča

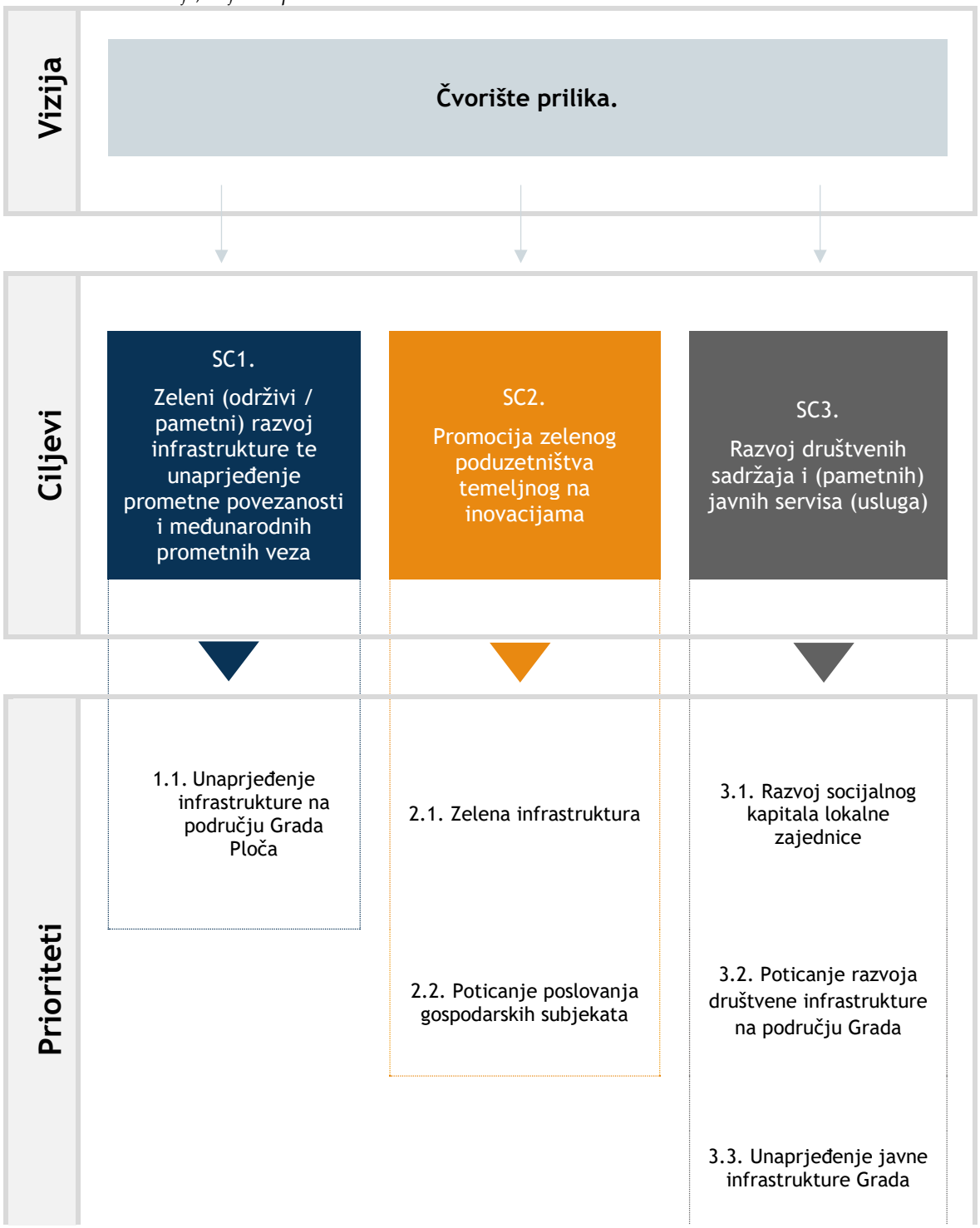

3.4. Razvoj pametnih javnih servisa i korištenje obnovljivih izvora energije

Nakon određenih prioriteta razrađuju se mjere koje će dovesti do uspješne provedbe prioriteta, a time će se dosegnuti i navedeni strateški ciljevi. Kao što je prethodno spomenuto mjere razvoja su jedan od najvažnijih dijelova Strategije razvoja Grada budući definiraju konkretnu izvedbu strategije razvoja u narednom razdoblju. Strategija razvoja Grada Ploča sadržava razrađene mjere razvoja koje su navedene u narednim poglavljima. Mjere razvoja definiraju se prema resursima konkretnog područja te su razrađene u direktnoj komunikaciji s predstavnicima jedinice lokalne samouprave. Sve mjere razvoja koje su definirane razrađene u softveru za upravljanje razvojem te je na taj način kreirana baza projektnih ideja koja Gradu može služiti kao pomoć pri predlaganju projekata na natječaje i javne pozive. Razradom projektnih ideja u softveru olakšava se njihovo daljnje sustavno praćenje, te se omogućava njihovo ažuriranje i nadopunjavanje.

Grad Ploče je u svoju Strategiju razvoja uvrstio 89 projektnih ideja koji su razvrstani u 7 prioriteta unutar tri cilja. U toku određivanja ciljeva, prioriteta i mjera definirani su i indikatori koji će pratiti uspješnost provedbe Strategije razvoja Grada Ploča. Ciljane vrijednosti indikatora definirane su u ovom dokumentu i obuhvaćaju vrijednosti na razini pojedinog prioriteta i mjere. Indikatori za uspješnost provedbe su definirani u nastavku.

SPECIFIČNI CILJ 1. Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unaprjeđenje prometne povezanosti i međunarodnih prometnih veza		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
1.1. Unaprjeđenje infrastrukture na području Grada Ploča	*1.1.1. Izgradnja i opremanje sortirnice u Pločama*	Količina odvojeno prikupljenog otpada u %, t. Izgrađena i opremljena sortirnica. Površina izgrađene i opremljene sortirnice m2.
	1.1.2. Izgradnja i opremanje postrojenja za biološku obradu biootpada u Pločama	Količina odvojeno prikupljenog biootpada u %.
	1.1.3. Sanacija odlagališta Lovornik	*Broj kvadratnih metara saniranih divljih odlagališta.*
	1.1.4. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevni otpad	*Količina građevnog otpada prikupljena u reciklažnom dvorištu u t.*

SPECIFIČNI CILJ 1. Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unaprjeđenje prometne povezanosti i međunarodnih prometnih veza		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
	1.1.5. Provedba informativno-edukativne kampanje "Zeleni val - održivo gospodarenje otpadom"	*Broj provedenih informativno-edukativnih kampanja* *% stanovnika obuhvaćenih informativno-edukativnim kampanjama.*
	1.1.6. Dovršetak izgradnje magistralnog cjevovoda Ploče-Komin	*Broj kilometara izgrađenog magistralnog cjevovoda.*
	1.1.7. Izgradnja vodocrpilišta "Modro oko"	*Izgrađeno vodocrpilište.*
	1.1.8. Sanacija dijela vodoopskrbne mreže Staševica-Spilice-Crpala-Gnječi	*Broj kilometara saniranih cjevovoda vodoopskrbnog sustava.*
	1.1.9. Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacija vodoopskrbne mreže Aglomeracije Ploče	*Izgrađen UPOV.* *Broj kilometara izgrađenog podmorskog ispusta.* *Broj kilometara izgrađenog kolektora.* *Broj kilometara sanirane vodoopskrbne mreže.*
	1.1.10. Izrada studijske i projektno tehničke dokumentacije za Aglomeraciju Komin - Banja	*Broj izrađenih studija.*
	1.1.11. Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacija dijela vodopskrbne mreže Aglomeracija Komin-Banja	*Broj kilometara izgrađenog sustava prikupljanja i odvodnje otpadnih voda.*
	1.1.12. Rekonstrukcija vodoopskrbne mreže u svrhu smanjenja gubitaka vodoopskrbnog sustava Ploče	*Broj kilometara saniranih cjevovoda vodoopskrbnog sustava.*
	1.1.13. Poboljšanje vodoopskrbe u naselju Komin	*Broj kilometara saniranih cjevovoda vodoopskrbnog sustava.*
	1.1.14. Poboljšanje vodoopskrbe u naselju Rogotin	*Broj kilometara saniranih cjevovoda vodoopskrbnog sustava.*
	1.1.15. Povećanje sigurnosti u vodoopskrbi južnog dijela grada Ploča i Luke Ploče	*Broj kilometara saniranih cjevovoda vodoopskrbnog sustava.*
	1.1.16. Izrada katastra vodova i GIS baze vodoopskrbne mreže	*Izrađen katastar vodova i GIS baza vodoopskrbe mreže.*
	1.1.17. Optimizacija Nadzorno – upravljačkog sustava vodoopskrbne mreže	*Optimiziran Nadzorno – upravljački sustav (NUS).*

SPECIFIČNI CILJ 1. Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unaprjeđenje prometne povezanosti i međunarodnih prometnih veza		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
	1.1.18. Sustav navodnjavanja Donja Neretva	*Izrađen Idejni projekt u tijeku izrada Glavnog projketa. Broj korisnika sustava navodnjavanja (potrošaći/poljoprivrednici).*
	1.1.19. Zbrinjavanje viška vode i izgradnja sustava navodnjavanja za polje "Jezero"	*Broj m2 izrađenog sustava navodnjavanja.*
	1.1.20. Uređenje komunalne lučice "Mala Pošta" u Pločama, dodatni vezovi	*Broj novih komunalnih vezova u gradskoj lučici.*
	1.1.21. Implementacija WIFI slobodnog interneta na području Grada Ploča	*Uspostavljena WI-FI infrastruktura.*
	1.1.22. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - javne površine	*m2 javnih površina obuhvaćenih arhitektonskim rješenjem.*
	1.1.23. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - fasade	*Broj fasada/ulaza obuvaćenih arhitektonskim rješenjem.*
	1.1.24. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - parkovi	*Broj parkova i vidikovaca obuhvaćenih arhitektonskim rješenjem*
	1.1.25. Uvođenje linije Ortona - Ploče	*Broj izrađenih studija, analiza, promidžbenih kampanja.*
	1.1.26. Sanacija "Škanja", očuvanje mikrolokacije	*Broj m2 sanirane mikrolokacije.*
	1.1.27. Helidrom	*Dobivena uporabna dozvola za izgrađeni heliodrom.*
	1.1.28. Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje prometne infrastrukture (prometnice, tuneli, raskrižja i kružni tokovi) na području Grada Ploča	*Broj km izgrađene, rekonstruirane i uređene prometne infrastrukture.*
	1.1.29. Sanacija klizišta na području Grada Ploča	*Broj m2 saniranih klizišta.*

SPECIFIČNI CILJ 2. Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
2.1. Zelena infrastruktura	*2.1.1. Suvenir grada Ploča*	*Izrađen suvenir Grada.*
	2.1.2. ATT (Adriatic Tank Terminals) - 2. faza terminala za tekuće terete: Grupa 200	*Broj m3 skladišnog prostora.*
	2.1.3.Mini hidroelektrana "PLOČE 2 MW"	*Broj Izgrađenih mini hidroelektrana.*
	2.1.4. Suhi vez i remont brodova	*Broj položaja za suhi vez.* *Broj pozicija za remont brodica.*
	2.1.5. Luka nautičkog turizma "Ploče"	*Broj nautičkih vezova.*
	2.1.6. Izgradnja solarne elektrane na području grada Ploča	*Broj ha izgrađene solarne elektrane.*
	2.1.7. Razvoj infrastrukture poduzetničke zone "Vranjak"	*Broj m2 opremljene zone.*
	2.1.8. Razvoj Lučkog informacijskog sustava PCS Ploče za potrebe svih hrvatskih luka	*Razvijen lučki informacijski sustav.*
	2.1.9. Infrastrukturni razvoj turističke zone "Dobrogošće"	*Broj m2 uređene turističke zone.*
	2.1.10. Financiranje mikrosolara putem financijskih zajmova građana i privatnih osoba	*Broj financiranih projekata.*
2.2. Poticanje poslovanja gospodarskih subjekata	*2.2.1.Razvijen Sustav virtualnih ureda za poduzetnike*	*Uspostavljen virtualni ured za poduzetnike.* *Broj korisnika virtualnog ureda.*
	2.2.2. Certifikacija Grada - Grad s povoljnim poslovnim okruženjem (BFC certifikat)	*Ispunjeni standardi BFC certifikata.*
	2.2.3. Izgradnja i opremanje poduzetničko-proizvodnog impulsnog centra u Pločama	*broj m2 izgrađenog i opremljenog centra.*
		Broj pruženih savjetodavnih usluga. *Broj prijavljenih i odobrenih projekata.*

SPECIFIČNI CILJ 2. Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
	2.2.4. Savjetodavna pomoć poduzetnicima kod razvoja projekata i projektne dokumentacije za prijavu na fondove EU	
	2.2.5. Program poticanja poduzetništva	*Broj uspostavljenih mjera za poticanje poduzetništva.*
	2.2.6. Program poticanja poljoprivrede	*Broj uspostavljenih programa za poticanje poljoprivrednika.*
	2.2.7.Natječaj za najbolju poduzetničku ideju sa nagradnim financijskim fondom	*Broj prijavljenih poduzetničkih ideja.*
	2.2.8. Izgradnja Agrocentra	*Broj m2 izgrađenog i opremljenog centra.*

SPECIFIČNI CILJ 3. Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
3.1. Razvoj socijalnog kapitala lokalne zajednice	*3.1.1. Uspostava ureda za udruge (multimedijalna dvorana za udruge i kapaciteti za pomoć udrugama)*	*Uspostavljen ured za udruge.* *Broj korisnika ureda.*
	3.1.2. Savjetovalište za djecu i mlade s problemima u ponašanju	*Uspostavljeno savjetovalište.* *Broj korisnika savjetovališta.*
	3.1.3. Dječji vrtić Ploče - uvođenje dodatnih Programa predškolskog odgoja i produženog boravka	*Broj uvedenih dodatnih programa.* *Broj djece koja su završila pojedine programe.*
	3.1.4. Dom za starije i nemoćne	*Izgrađen dom za starije i nemoćne.*
	3.1.5. Povećanje dostupnosti usluga skrbi za starije i nemoćne	*Broj korisnika usluga.*
	3.1.6. Uključivanje marginaliziranih skupina na tržište rada	*Broj pripadnika marginaliziranih skupina uključenih na tržište rada.* *Broj stečenih certifikata i uvjerenja o prekvalifikaciji.*
	3.1.7. Lokalne inicijative za zapošljavanje, provedba certificiranih Programa, uključivanje teško zapošljivih skupina	*Uspostavljen Klub za zapošljavanje Ploče.*
3.2. Poticanje razvoja društvene infrastrukture na području Grada	*3.2.1. Adaptacija galerijskog prostora i prostora zavičajne zbirke Doma Kulture*	*Adaptiran galerijski prostor i prostor Doma Kulture.* *Broj posjetitelja.*
	3.2.2. Organizacija programa obrazovanja usklađenih sa potencijalnim razvojem gospodarstva	*Broj polaznika programa obrazovanja.*
	3.2.3. Uspostava novih Programa visokoškolskog obrazovanja	*Broj novouspostavljenih Programa visokoškolskog obrazovanja.*
3.3. Unaprjeđenje javne infrastrukture Grada	*3.3.1. Uređenje kupališta na području grada Ploča i uređenje ušća Neretve*	*Broj m2 uređenih kupališta.*
	3.3.2. Uređenje Baćinskih jezera, biciklističke staze, šetnice i postavljanje turističkih atrakcija	*Broj m2 uređene površine.*
	3.3.3. Uređenje športske lučice	*Broj novih vezova.*

SPECIFIČNI CILJ 3. Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
	3.3.4. Izgradnja srednjoškolskog centra "Pod Prišnicom"	*Formiran centar izvrsnosti*
	3.3.5. Razvoj infrastrukture za sportsko-rekreativni turizam	*Broj m2 uređene infrastrukture za sportsko rekreativni turizam.*
	3.3.6. Unaprjeđenje sustava civilne zaštite – Sanacija i opremanje skloništa	*Broj uređenih i saniranih skloništa na području grada Ploča.*
	3.3.7. Unaprjeđenje sustava vatrodojave i zaštite od požara na području Grada Ploča	*Sustav prevencije požara.*
	3.3.8. Povećanje sigurnosti građana na području grada Ploča - implementacija sustava videonadzora	*Broj postavljenih kamera.*
	3.3.9. Izgradnja turističkih/posjetiteljskih atrakcija na području grada Ploča – adrenalinski turizam	*Broj izgrađenih turističkih/posjetiteljskih atrakcija.*
	3.3.10. Razvoj turističke destinacije - Muzej na otvorenom, evidentiranje i obnova kulturnih dobara na području grada Ploča, definiranje posjetiteljsko – tematskih ruta	*Uspostavljen muzej na otvorenom.* *Broj posjetitelja muzeja.* *Broj evidentiranih kulturnih dobara na području Grada.* *Broj definiranih tematskih ruta.*
	3.3.11. Rekonstrukcija šetnica i biciklističkih staza na području grada Ploča	*Broj km rekonstruiranih šetnica i biciklističkih staza.*
	3.3.12. Uređenje gradske Plaže u Pločama u 3 faze	*Broj m2 uređene plaže.*
	3.3.13. Izgradnja novog dječjeg vrtića u MO Staševica	*Uspostavljen vrtić.* *Broj korsnika vrtića.*
	3.3.14. Posjetiteljski centar "Vrata Neretve", rekonstrukcija stare škole u Baćini	*Broj m2 uređenog prostora.* *Broj posjetitelja centra.*
	3.3.15. Edu - eko kompleks Trovro MO Rogotin	*Broj m2 uređenog prostora.* *Broj posjetitelja centra.*
	3.3.16. Promatračnica za živi svijet - Baćinska jezera	*Broj izrađenih promatračnica.*

SPECIFIČNI CILJ 3. Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
	3.3.17. Uspostava, uređenje tematske pješačko biciklističke staze i objekata - ruta izvidnice (bunkeri)	*Broj km uspostavljenih tematsko pješačkih staza.* *Broj uspostavljenih bunkera.*
	3.3.18. Uređenje kampa na ušću Neretve	*Broj m2 uređenog kampa* *Broj m2 izgrađene infrastrukture.* *Broj kamp parcela.*
	3.3.19. Olakšavanje pristupa društvenoj i komunalnoj infrastrukturi osobama s invaliditetom	*Adaptirana gradska plaža za osobe sa invaliditetom te za osobe smanjene pokretljivosti.*
	3.3.20. Dogradnja postojećeg dječjeg vrtića u Pločama ili izgradnja novog dječjeg vrtića u Pločama	*Broj korisnika vrtića.*
	3.3.21. Uspostava mreže šumske infrastrukture (šumske prometnice, traktorski putevi, poučne staze) i uređenje vidikovaca	*Broj km uređene šumske infrastrukture.* *Broj m2 uređenih vidikovaca.*
	3.3.22. Revitalizacija i rekonstrukcija objekata u vlasništvu Grada Ploča	*Broj m2 uređenih prostora u vlasništvu Grada Ploča.*
3.4. Razvoj pametnih javnih servisa i korištenje obnovljivih izvora energije	*3.4.1. Idigitalizacija evidencija površina na području Grada Ploča*	*Uspostavljen GIS sustav.*
	3.4.2. Certifikacija Grada prema sustavu ISO 37000 - Standardi za pametne gradove	*Ispunjeni standardi ISO 37000 certifikata.*
	3.4.3. Implementacija visokotehnoloških usluga u komunikaciji s građanima	*Razvoj i implementacija servisa.*
	3.4.4. Program poticane stanogradnje - POS	*Broj stambeno zbrinutih građana.*
	3.4.5. Zamjena energetski neučinkovite rasvjete učinkovitom LED rasvjetom	*Postotak uštede potrošnje električne energije javne rasvjete .* *Broj rasvjetnih mjesta kojima su primijenjene poticajne mjere ulaganja u energetsku učinkovitost.*
	3.4.6. Energetska obnova objekata u vlasništvu Grada	*Broj obnovljenih objekata.*
	3.4.7. Nabava komunalnih vozila za obavljanje poslova prikupljanja i odvoza otpada	*Broj nabavljenih komunalnih vozila.*

SPECIFIČNI CILJ 3. Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)		
Prioritet	**Mjera**	**Indikatori**
	3.4.8. Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i kućno kompostiranje	*Broj nabavljenih spremnika za otpad.*
	3.4.9. Nabava sustava za elektronsku evidenciju odvoza otpada	*Broj čipiranih spremnika.*
	3.4.10. Implementacija pametnih servisa u radu gradske uprave	*Implementiran pametni servis u radu gradskih službi.*

FINANCIJSKI PLAN

Izradom financijskog okvira Grada Ploča će omogućiti realizaciju strateških ciljeva uz minimalna opterećenja Gradskog proračuna. Da bi se ostvarili prioriteti navedeni u Strategiji razvoja, Grad će na optimalan način realizirati financiranje projekata koristeći sredstva iz različitih izvora. Izvori sredstava koje će Grad koristiti kao izvore za financiranju projektnih ideja su:

- Proračun jedinice lokalne samouprave
- Županijski proračun
- Državni proračun
- EU fondovi te ostali međunarodni izvori financiranja
- Ostalo

S obzirom na planove realizacije svake pojedine mjere izrađen je financijski plan Grada Ploča za razdoblje do 2022. godine. On sadrži okvirnu alokaciju sredstava na razini svake predložene mjere prema potencijalnim izvorima financiranja i godinama njihove realizacije.

Tablica 51. Financijski plan Grada Ploča za razdoblje do 2022. godine

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost projekta u HRK	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo	2019.	2020.	2021.	2022.
1. Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unaprjeđenje prometne povezanosti	1.1. Unaprjeđenje infrastrukture na području Grada Ploča	1.1.1. Izgradnja i opremanje sortirnice u Pločama	Grad Ploče	6.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
					900.000,00	0,00	5.100.000,00	0,00	0,00	6.000.000,00	0,00	0,00
		1.1.2. Izgradnja i opremanje postrojenja za biološku obradu biootpada u Pločama	Grad Ploče	6.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
					900.000,00	0,00	5.100.000,00	0,00	0,00	6.000.000,00	0,00	0,00
		1.1.3. Sanacija odlagališta Lovornik	Grad Ploče, FZOEU, Općina Gradac, Općina SIlvno-Ravno	15.500.000,00	40,00%	60,00%	0,00%	0,00%	8,06%	30,00%	10,00%	51,94%
					6.200.000,00	9.300.000,00	0,00	0,00	1.250.000,00	4.650.000,00	1.550.000,00	8.050.000,00
		1.1.4. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevni otpad	Grad Ploče	5.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
					750.000,00	0,00	4.250.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00	0,00	0,00
		1.1.5. Provedba informativno-edukativne kampanje "Zeleni val - održivo gospodarenje otpadom"	Grad Ploče	588.000,00	8,00%	7,00%	85,00%	0,00%	90,00%	10,00%	0,00%	0,00%
					47.040,00	41.160,00	499.800,00	0,00	529.200,00	58.800,00	0,00	0,00
		1.1.6. Dovršetak izgradnje magistralnog cjevovoda Ploče-Komin	JU Izvor Ploče	10.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%
					1.500.000,00	0,00	8.500.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00
		1.1.7. Izgradnja vodocrpilišta "Modro oko"	JU Izvor Ploče	5.500.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
					825.000,00	0,00	4.675.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.500.000,00
		1.1.8. Sanacija dijela vodoopskrbne mreže Staševica-Spilice-Crpala-Gnječi	Grad Ploče, Grad Vrgorac	6.500.000,00	30,00%	0,00%	70,00%	0,00%	10,00%	70,00%	20,00%	0,00%
					1.950.000,00	0,00	4.550.000,00	0,00	650.000,00	4.550.000,00	1.300.000,00	0,00
		1.1.9. Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacija vodoopskrbne mreže Aglomeracije Ploče	JU Izvor Ploče	155.000.000,00	2,40%	0,00%	70,00%	27,60%	1,00%	34,00%	35,00%	30,00%
					3.720.000,00	0,00	108.500.000,00	42.780.000,00	1.550.000,00	52.700.000,00	54.250.000,00	46.500.000,00
		1.1.10. Izrada studijske i projektno tehničke dokumentacije za Aglomeraciju Komin - Banja	JU Izvor Ploče	1.000.000,00	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%
					0,00	1.000.000,00	0,00	0,00	500.000,00	500.000,00	0,00	0,00
		1.1.11. Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacija dijela vodopskrbne mreže Aglomeracija Komin-Banja	JU Izvor Ploče	30.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
					4.500.000,00	0,00	25.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.000.000,00
		1.1.12. Rekonstrukcija vodoopskrbne mreže u svrhu smanjenja gubitaka vodoopskrbnog sustava Ploče	JU Izvor Ploče	2.500.000,00	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%	0,00%
					500.000,00	2.000.000,00	0,00	0,00	750.000,00	750.000,00	1.000.000,00	0,00
				2.990.700,00	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	0,00%	40,00%	30,00%	30,00%

		1.1.13. Poboljšanje vodoopskrbe u naselju Komin	JU Izvor Ploče, Hrvatske vode		598.140,00	2.392.560,00	0,00	0,00	0,00	1.196.280,00	897.210,00	897.210,00
		1.1.14. Poboljšanje vodoopskrbe u naselju Rogotin	JU Izvor Ploče, Hrvatske vode	500.000,00	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					100.000,00	400.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,00	0,00	0,00
		1.1.15. Povećanje sigurnosti u vodoopskrbi južnog dijela grada Ploča i Luke Ploče	JU Izvor Ploče, Hrvatske vode	770.000,00	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%
					154.000,00	616.000,00	0,00	0,00	154.000,00	616.000,00	0,00	0,00
		1.1.16. Izrada katastra vodova i GIS baze vodoopskrbne mreže	JU Izvor Ploče, Hrvatske vode	2.000.000,00	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%
					400.000,00	1.600.000,00	0,00	0,00	400.000,00	1.600.000,00	0,00	0,00
		1.1.17. Optimizacija Nadzorno – upravljačkog sustava vodoopskrbne mreže	Grad Ploče, Hrvatske vode	500.000,00	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%
					100.000,00	400.000,00	0,00	0,00	100.000,00	400.000,00	0,00	0,00
		1.1.18. Sustav navodnjavanja Donja Neretva	DNŽ, Hrvatske vode	25.000.000,00	0,00%	15,00%	10,00%	75,00%	0,00%	20,00%	40,00%	40,00%
					0,00	3.750.000,00	2.500.000,00	18.750.000,00	0,00	5.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
		1.1.19. Zbrinjavanje viška vode i izgradnja sustava navodnjavanja za polje "Jezero"	Grad Ploče, Hrvatske vode	10.000.000,00	10,00%	30,00%	60,00%	0,00%	10,00%	20,00%	30,00%	40,00%
					1.000.000,00	3.000.000,00	6.000.000,00	0,00	1.000.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00	4.000.000,00
		1.1.20. Uređenje komunalne lučice "Mala Pošta" u Pločama, dodatni vezovi	Grad Ploče, Županijska lučka uprava Dubrovačko - neretvanske županije	5.000.000,00	40,00%	30,00%	0,00%	30,00%	4,00%	40,00%	28,00%	28,00%
					2.000.000,00	1.500.000,00	0,00	1.500.000,00	200.000,00	2.000.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00
		1.1.21. Definicija i izgradnja WIFI slobodnog interneta na području Grada Ploča	Grad Ploče	113.000,00	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					0,00	0,00	113.000,00	0,00	113.000,00	0,00	0,00	0,00
		1.1.22. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - javne površine	Grad Ploče	300.000,00	50,00%	20,00%	0,00%	30,00%	15,00%	20,00%	30,00%	35,00%
					150.000,00	60.000,00	0,00	90.000,00	45.000,00	60.000,00	90.000,00	105.000,00
		1.1.23. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - fasade	Grad Ploče	75.000,00	15,00%	0,00%	70,00%	15,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					11.250,00	0,00	52.500,00	11.250,00	75.000,00	0,00	0,00	0,00
		1.1.24. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - parkovi	Grad Ploče	100.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					100.000,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00
		1.1.25. Uvođenje linije Ortona - Ploče	Grad Ploče	9.000.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	33,00%	35,00%	32,00%
					9.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.970.000,00	3.150.000,00	2.880.000,00
		1.1.26. Sanacija "Škanja", očuvanje mikrolokacije	Udruga Škanj, Grad Ploče, Grad Metković, Lučka uprava Ploče, Plovput, Hrvatske vode, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, Ministarstvo zaštite okoliša i udruge iz	4.000.000,00	20,00%	20,00%	60,00%	0,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%
					800.000,00	800.000,00	2.400.000,00	0,00	0,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.600.000,00

			područja zaštite okoliša iz Neretve									
		1.1.27. Helidrom	Grad Ploče	2.000.000,00	15,00%	0,00%	70,00%	15,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%
					300.000,00	0,00	1.400.000,00	300.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,00
		1.1.28. Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje prometne infrastrukture (prometnice, tuneli, raskrižja i kružni tokovi) na području Grada Ploča	Grad Ploče	10.000.000,00	10,00%	30,00%	50,00%	10,00%	10,00%	30,00%	30,00%	30,00%
					1.000.000,00	3.000.000,00	5.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00
		1.1.29. Sanacija klizišta na području Grada Ploča	Grad Ploče	5.000.000,00	20,00%	60,00%	0,00%	20,00%	20,00%	40,00%	40,00%	0,00%
					1.000.000,00	3.000.000,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00
UKUPNO				**320.936.700,00**	**38.505.430,00**	**32.859.720,00**	**184.140.300,00**	**65.431.250,00**	**9.916.200,00**	**107.251.080,00**	**89.837.210,00**	**113.932.210,00**

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost projekta u HRK	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo	2019.	2020.	2021.	2022.
2. Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama	2.1. Zelena infrastruktura	*2.1.1. Suvenir grada Ploča*	*Grad Ploče*	50.000,00	30,00%	0,00%	70,00%	0,00%	60,00%	40,00%	0,00%	0,00%
					15.000,00	0,00	35.000,00	0,00	30.000,00	20.000,00	0,00	0,00
		2.1.2. ATT (Adriatic Tank Terminals) - 2. faza terminala za tekuće terete: Grupa 200	*Adriatic Tank Terminals d.o.o.*	105.000.000,00	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%
					0,00	0,00	0,00	105.000.000,00	0,00	31.500.000,00	31.500.000,00	42.000.000,00
		2.1.3.Mini hidroelektrane "PLOČE 2 MW"	*Privatni investitor*	75.000.000,00	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	11,00%	50,00%	39,00%	0,00%
					0,00	0,00	0,00	75.000.000,00	8.250.000,00	37.500.000,00	29.250.000,00	0,00
		2.1.4. Suhi vez i remont brodova	*Privatni investitor*	10.000.000,00	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	30,00%	40,00%	30,00%	0,00%
					0,00	0,00	0,00	10.000.000,00	3.000.000,00	4.000.000,00	3.000.000,00	0,00
		2.1.5. Luka nautičkog turizma "Ploče"	*Grad Ploče, Privatni investitor*	75.000.000,00	10,00%	0,00%	0,00%	90,00%	0,00%	6,67%	46,67%	46,67%
					7.500.000,00	0,00	0,00	67.500.000,00	0,00	5.000.000,00	35.000.000,00	35.000.000,00
		2.1.6. Izgradnja solarne elektrane na području grada Ploča	*Grad Ploče, Privatni investitor*	115.000.000,00	10,00%	0,00%	0,00%	90,00%	1,00%	39,00%	30,00%	30,00%
					11.500.000,00	0,00	0,00	103.500.000,00	1.150.000,00	44.850.000,00	34.500.000,00	34.500.000,00
		2.1.7. Razvoj infrastrukture poduzetničke zone "Vranjak"	*Grad Ploče*	23.000.000,00	30,00%	0,00%	70,00%	0,00%	0,43%	30,00%	30,00%	39,57%
					6.900.000,00	0,00	16.100.000,00	0,00	100.000,00	6.900.000,00	6.900.000,00	9.100.000,00
		2.1.8. Razvoj Lučkog informacijskog sustava PCS Ploče za potrebe svih hrvatskih luka	*Lučka uprava Ploče, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Lučka uprava Rijeka,*	15.000.000,00	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	20,00%	50,00%	30,00%	0,00%
					0,00	0,00	15.000.000,00	0,00	3.000.000,00	7.500.000,00	4.500.000,00	0,00
		2.1.9. Infrastrukturni razvoj turističke zone "Dobrogošće"	*Javno privatno partnerstvo*	35.000.000,00	20,00%	0,00%	40,00%	40,00%	0,00%	20,00%	40,00%	40,00%
					7.000.000,00	0,00	14.000.000,00	14.000.000,00	0,00	7.000.000,00	14.000.000,00	14.000.000,00
		2.1.10. Financiranje mikrosolara putem financijskih zajmova građana i privatnih osoba	*PLORA d.o.o./Javno privatno partnerstvo*	350.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					350.000,00	0,00	0,00	0,00	87.500,00	87.500,00	87.500,00	87.500,00
	UKUPNO				**33.265.000,00**	**0,00**	**45.135.000,00**	**375.000.000,00**	**15.617.500,00**	**144.357.500,00**	**158.737.500,00**	**134.687.500,00**

	2.2. Poticanje poslovanja gospodarskih subjekata	*2.2.1.Razvijen Sustav virtualnih ureda za poduzetnike*	*Javno privatno partnerstvo*	150.000,00	20,00%	0,00%	80,00%	0,00%	0,00%	20,00%	30,00%	50,00%
					30.000,00	0,00	120.000,00	0,00	0,00	30.000,00	45.000,00	75.000,00
		2.2.2. Certifikacija Grada - Grad s povoljnim poslovnim okruženjem (BFC certifikat)	*Grad Ploče*	100.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%
					100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00
		2.2.3. Izgradnja i opremanje poduzetničko-proizvodnog impulsnog centra u Pločama	*Dubrovačko-neretvanska županija*	10.069.650,61	0,00%	0,16%	99,84%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					0,00	16.111,44	10.053.539,17	0,00	10.069.650,61	0,00	0,00	0,00
		2.2.4. Savjetodavna pomoć poduzetnicima kod razvoja projekata i projektne dokumentacije za prijavu na fondove EU	*Grad Ploče*	75.000,00	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					0,00	0,00	0,00	75.000,00	18.750,00	18.750,00	18.750,00	18.750,00
		2.2.5. Program poticanja poduzetništva	*Grad Ploče*	1.200.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					1.200.000,00	0,00	0,00	0,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
		2.2.6. Program poticanja poljoprivrede	*Grad Ploče*	800.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					800.000,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
		2.2.7.Natječaj za najbolju poduzetničku ideju sa nagradnim financijskim fondom	*Razvojna agencija Grada Ploča*	80.000,00	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					0,00	0,00	0,00	80.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
		2.2.8. Izgradnja Agrocentra	*Grad Ploče*	15.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%
					2.250.000,00	0,00	12.750.000,00	0,00	0,00	4.500.000,00	4.500.000,00	6.000.000,00
	UKUPNO			**480.874.650,61**	**4.380.000,00**	**16.111,44**	**22.923.539,17**	**155.000,00**	**10.608.400,61**	**5.068.750,00**	**5.183.750,00**	**6.613.750,00**

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost projekta u HRK	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo	2019.	2020.	2021.	2022.
3. Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)	3.1. Razvoj socijalnog kapitala lokalne zajednice	*3.1.1. Uspostava ureda za udruge (multimedijalna dvorana za udruge i kapaciteti za pomoć udrugama)*	*Grad Ploče, Razvojna agencija Grada Ploča*	300.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	45,00%	55,00%	0,00%	0,00%
					300.000,00	0,00	0,00	0,00	135.000,00	165.000,00	0,00	0,00
		3.1.2. Savjetovalište za djecu i mlade s problemima u ponašanju	*GDCK Ploče , Grad Ploče, Centar za socijalnu skrb Ploče*	380.000,00	34,00%	26,00%	29,00%	11,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					129.200,00	98.800,00	110.200,00	41.800,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00
		3.1.3. Dječji vrtić Ploče - uvođenje dodatnih Programa predškolskog odgoja i produženog boravka	*Grad Ploče, Dječji vrtić Ploče*	5.240.282,18	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	33,33%	33,33%	33,33%	0,00%
					0,00	0,00	5.240.282,18	0,00	1.746.760,73	1.746.760,73	1.746.760,73	0,00
		3.1.4. Dom za starije i nemoćne	*Grad Ploče, Dubrovačko - neretvanska županija, Republika Hrvatska*	5.000.000,00	15,00%	0,00%	70,00%	15,00%	0,00%	0,00%	50,00%	50,00%
					750.000,00	0,00	3.500.000,00	750.000,00	0,00	0,00	2.500.000,00	2.500.000,00
		3.1.5. Povećanje dostupnosti usluga skrbi za starije i nemoćne	*Grad Ploče, Centar za socijalnu skrb*	4.000.000,00	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	33,33%	33,33%	33,33%	0,00%
					0,00	0,00	4.000.000,00	0,00	1.333.333,33	1.333.333,33	1.333.333,33	0,00
		3.1.6. Uključivanje marginaliziranih skupina na tržište rada	*Grad Ploče, Hrvatski zavod za zapošljavanje*	787.508,21	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%
					0,00	0,00	787.508,21	0,00	393.754,11	393.754,11	0,00	0,00
		3.1.7. Lokalne inicijative za zapošljavanje, provedba certificiranih Programa, uključivanje teško zapošljivih skupina	*Grad Ploče, Hrvatski zavod za zapošljavanje, DUNEA*	950.333,47	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%
					0,00	0,00	950.333,47	0,00	475.166,74	475.166,74	0,00	0,00
	UKUPNO				**1.179.200,00**	**98.800,00**	**14.588.323,86**	**791.800,00**	**4.179.014,90**	**4.209.014,90**	**5.675.094,06**	**2.595.000,00**
	3.2. Poticanje razvoja društvene infrastrukture na području Grada	*3.2.1. Adaptacija galerijskog prostora i prostora zavičajne zbirke Doma Kulture*	*Grad Ploče, Pučko otvoreno učilište Ploče, DNŽ*	300.000,00	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					0,00	0,00	300.000,00	0,00	300.000,00	0,00	0,00	0,00
		3.2.2. Organizacija programa obrazovanja usklađenih sa potencijalnim razvojem gospodarstva	*Grad Ploče / Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa / Program Konkurentnost i kohezija, prioritet 10i*	450.000,00	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					0,00	0,00	450.000,00	0,00	450.000,00	0,00	0,00	0,00
		3.2.3. Uspostava novih Programa	*Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovačko-*	600.000,00	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%	33,33%	33,33%

		visokoškolskog obrazovanja	*neretvanska županija, Grad Ploče*		0,00	600.000,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
	UKUPNO				**0,00**	**600.000,00**	**750.000,00**	**0,00**	**750.000,00**	**200.000,00**	**200.000,00**	**200.000,00**
	3.3. Unaprjeđenje javne infrastrukture Grada	*3.3.1. Uređenje kupališta na području grada Ploča i uređenje ušća Neretve*	*Grad Ploče*	5.000.000,00	70,00%	30,00%	0,00%	0,00%	32,00%	38,00%	30,00%	0,00%
					3.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	1.600.000,00	1.900.000,00	1.500.000,00	0,00
		3.3.2. Uređenje Baćinskih jezera, biciklističke staze, šetnice i postavljanje turističkih atrakcija	*Grad Ploče*	5.000.000,00	30,00%	0,00%	70,00%	0,00%	2,00%	38,00%	30,00%	30,00%
					1.500.000,00	0,00	3.500.000,00	0,00	100.000,00	1.900.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
		3.3.3. Uređenje športske lučice	*Grad Ploče, DNŽ, RH*	4.000.000,00	40,00%	40,00%	20,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					1.600.000,00	1.600.000,00	800.000,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
		3.3.4. Izgradnja srednjoškolskog centra "Pod Prišnicom"	*DNŽ, Grad Ploče*	12.000.000,00	15,00%	35,00%	50,00%	0,00%	0,00%	25,00%	50,00%	25,00%
					1.800.000,00	4.200.000,00	6.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	6.000.000,00	3.000.000,00
		3.3.5. Razvoj infrastrukture za sportsko-rekreativni turizam	*Grad Ploče*	3.500.000,00	10,00%	0,00%	90,00%	0,00%	0,00%	30,00%	40,00%	30,00%
					350.000,00	0,00	3.150.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	1.400.000,00	1.050.000,00
		3.3.6. Unaprjeđenje sustava civilne zaštite – Sanacija i opremanje skloništa	*Grad Ploče*	250.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	30,00%	25,00%	20,00%
					250.000,00	0,00	0,00	0,00	62.500,00	75.000,00	62.500,00	50.000,00
		3.3.7. Unaprjeđenje sustava vatrodojave i zaštite od požara na području Grada Ploča	*Grad Ploče*	1.500.000,00	30,00%	0,00%	0,00%	70,00%	20,00%	30,00%	25,00%	25,00%
					450.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	300.000,00	450.000,00	375.000,00	375.000,00
		3.3.8. Povećanje sigurnosti građana na području grada Ploča - implementacija sustava videonadzora	*Grad Ploče*	800.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%
					120.000,00	0,00	680.000,00	0,00	160.000,00	640.000,00	0,00	0,00
		3.3.9. Izgradnja turističkih/posjetiteljskih atrakcija na području grada Ploča – adrenalinski turizam	*Grad Ploče*	1.500.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%
					225.000,00	0,00	1.275.000,00	0,00	0,00	450.000,00	450.000,00	600.000,00
		3.3.10. Razvoj turističke destinacije - Muzej na otvorenom, evidentiranje i obnova kulturnih dobara na području grada Ploča, definiranje posjetiteljsko – tematskih ruta	*Grad Ploče, Turistička zajednica Grada Ploča*	3.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%
					450.000,00	0,00	2.550.000,00	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	1.200.000,00
		3.3.11. Rekonstrukcija šetnica i biciklističkih staza na području grada Ploča	*Grad Ploče, Turistička zajednica Grada Ploča*	10.000.000,00	10,00%	0,00%	90,00%	0,00%	2,00%	0,00%	50,00%	48,00%
					1.000.000,00	0,00	9.000.000,00	0,00	200.000,00	0,00	5.000.000,00	4.800.000,00
		3.3.12. Uređenje gradske Plaže u Pločama u 3 faze	*Grad Ploče*	1.500.000,00	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%	60,00%	40,00%	0,00%	0,00%
					750.000,00	750.000,00	0,00	0,00	900.000,00	600.000,00	0,00	0,00
			Grad Ploče	6.393.519,99	10,00%	0,00%	90,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%

		3.3.13. Izgradnja novog dječjeg vrtića u MO Staševica			639.352,00	0,00	5.754.167,99	0,00	3.196.760,00	3.196.760,00	0,00	0,00
		3.3.14. Posjetiteljski centar "Vrata Neretve", rekonstrukcija stare škole u Baćini	*Grad Ploče*	3.122.965,55	12,50%	12,50%	75,00%	0,00%	70,00%	30,00%	0,00%	0,00%
					390.370,69	390.370,69	2.342.224,16	0,00	2.186.075,89	936.889,67	0,00	0,00
		3.3.15. Edu - eko kompleks Trovro MO Rogotin	*Grad Ploče*	3.325.581,25	12,50%	0,00%	75,00%	12,50%	0,00%	45,00%	55,00%	0,00%
					415.697,66	0,00	2.494.185,94	415.697,66	0,00	1.496.511,56	1.829.069,69	0,00
		3.3.16. Promatračnica za živi svijet - Baćinska jezera	*Grad Ploče*	657.464,18	12,50%	12,50%	75,00%	0,00%	0,00%	33,00%	33,00%	34,00%
					82.183,02	82.183,02	493.098,14	0,00	0,00	216.963,18	216.963,18	223.537,82
		3.3.17. Uspostava, uređenje tematske pješačko biciklističke staze i objekata - ruta izvidnice (bunkeri)	*Grad Ploče, TZ Grada Ploča*	10.000.000,00	10,00%	0,00%	90,00%	0,00%	30,00%	35,00%	35,00%	0,00%
					1.000.000,00	0,00	9.000.000,00	0,00	3.000.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	0,00
		3.3.18. Uređenje kampa na ušću Neretve	*Grad Ploče / Privatni investitor*	3.580.000,00	93,00%	7,00%	0,00%	0,00%	30,00%	20,00%	50,00%	0,00%
					3.329.400,00	250.600,00	0,00	0,00	1.074.000,00	716.000,00	1.790.000,00	0,00
		3.3.19. Olakšavanje pristupa društvenoj i komunalnoj infrastrukturi osobama s invaliditetom	*Grad Ploče*	400.000,00	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					0,00	400.000,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
		3.3.20. Dogradnja postojećeg dječjeg vrtića u Pločama ili izgradnja novog dječjeg vrtića u Pločama	*Grad Ploče , RH*	15.000.000,00	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%	2,00%	33,00%	35,00%	30,00%
					7.500.000,00	7.500.000,00	0,00	0,00	300.000,00	4.950.000,00	5.250.000,00	4.500.000,00
		3.3.21. Uspostava mreže šumske infrastrukture (šumske prometnice, traktorski putevi, poučne staze) i uređenje vidikovaca	*Grad Ploče*	6.000.000,00	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%
					0,00	0,00	6.000.000,00	0,00	3.000.000,00	3.000.000,00	0,00	0,00
		3.3.22. Revitalizacija i rekonstrukcija objekata u vlasništvu Grada Ploča	*Grad Ploče*	10.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%
					1.500.000,00	0,00	8.500.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00
	UKUPNO				**26.852.003,37**	**16.673.153,72**	**61.538.676,23**	**1.465.697,66**	**17.179.335,88**	**35.078.124,40**	**35.873.532,87**	**18.398.537,82**
	3.4. Razvoj pametnih javnih servisa i korištenje obnovljivih izvora energije	*3.4.1. Digitalizacija evidencije površina na području Grada Ploča*	*DNŽ, Grad Ploče*	400.000,00	80,00%	20,00%	0,00%	0,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%
					320.000,00	80.000,00	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00
		3.4.2. Certifikacija Grada prema sustavu ISO 37000 - Standardi za pametne gradove	*Grad Ploče*	200.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
					200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	0,00	0,00
		3.4.3. Implementacija visokotehnoloških usluga u komunikaciji s građanima	*Grad Ploče*	300.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%
					300.000,00	0,00	0,00	0,00	60.000,00	240.000,00	0,00	0,00
		3.4.4. Program poticane stanogradnje - POS	*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja / Grad Ploče*	10.000.000,00	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	30,00%	30,00%	40,00%
					0,00	0,00	0,00	10.000.000,00	0,00	3.000.000,00	3.000.000,00	4.000.000,00
				5.000.000,00	77,50%	22,50%	0,00%	0,00%	30,00%	30,00%	30,00%	10,00%

		3.4.5. Zamjena energetski neučinkovite rasvjete učinkovitom LED rasvjetom	*Grad Ploče*		3.875.000,00	1.125.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	500.000,00
		3.4.6. Energetska obnova objekata u vlasništvu Grada	*Grad Ploče*	3.000.000,00	20,00%	45,00%	35,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
					600.000,00	1.350.000,00	1.050.000,00	0,00	750.000,00	750.000,00	750.000,00	750.000,00
		3.4.7. Nabava komunalnih vozila za obavljanje poslova prikupljanja i odvoza otpada	*Grad Ploče, Komunalno održavanje doo*	5.000.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	40,00%	60,00%	0,00%	0,00%
					750.000,00	0,00	4.250.000,00	0,00	2.000.000,00	3.000.000,00	0,00	0,00
		3.4.8. Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i kućno kompostiranje	*Grad Ploče, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost*	1.500.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	40,00%	60,00%	0,00%	0,00%
					225.000,00	0,00	1.275.000,00	0,00	600.000,00	900.000,00	0,00	0,00
		3.4.9. Nabava sustava za elektronsku evidenciju odvoza otpada	*Grad Ploče, Komunalno održavanje doo*	300.000,00	15,00%	0,00%	85,00%	0,00%	40,00%	60,00%	0,00%	0,00%
					45.000,00	0,00	255.000,00	0,00	120.000,00	180.000,00	0,00	0,00
		3.4.10. Implementacija pametnih servisa u radu gradske uprave	*Grad Ploče*	200.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					200.000,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO			**133.837.654,83**	**6.515.000,00**	**2.555.000,00**	**6.830.000,00**	**10.000.000,00**	**5.430.000,00**	**9.970.000,00**	**5.250.000,00**	**5.250.000,00**

Ukupni iznos namijenjen za provedbu mjera Strategije razvoja Grada Ploča za razdoblje do 2022. godine iznosi 952.249.005,44 kuna. Financiranje mjera koje su navedene u Strategiji predviđeno je iz Proračuna jedinice lokalne samouprave, javnih RH izvora (Županija, Ministarstva), EU fondova, te ostalih izvora. Pregledom grafa u nastavku vidljivo je da se najveći postotak financiranja očekuje iz ostalih izvora financiranja 48%, zatim iz EU fondova (35 %) zatim iz javnih RH izvori (Županija, Ministarstva) 5%, dok se iz Proračuna Općine očekuje 12 %.

Grafikon 18. Financiranje mjera Strategije razvoja prema izvorima financiranje

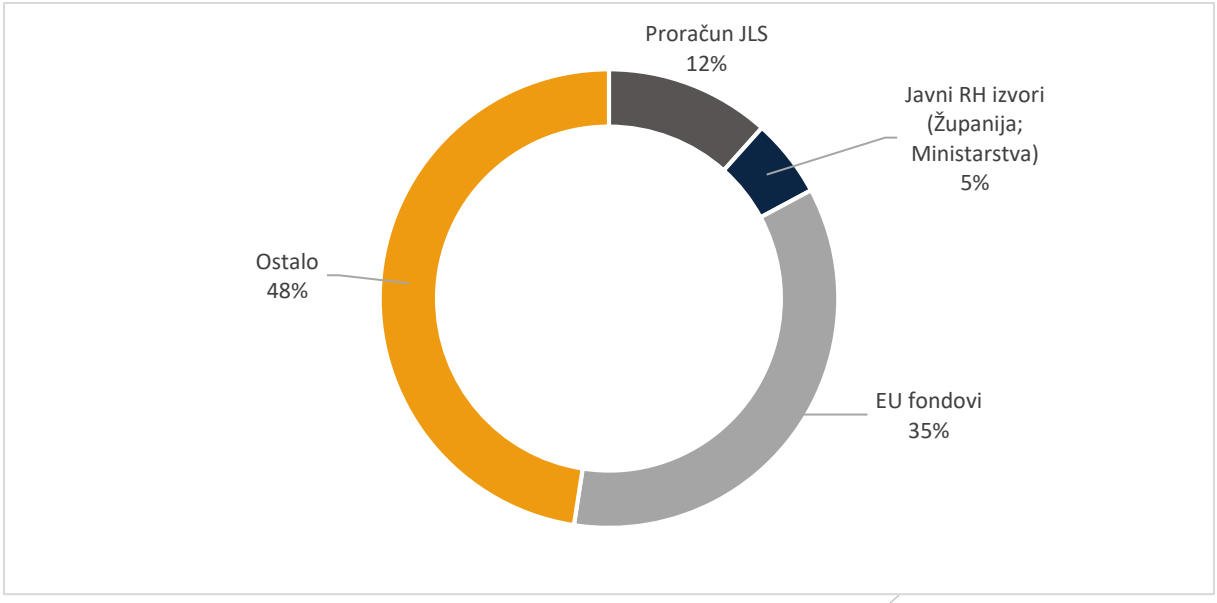

Izvor: Izrada autora

U nastavku je dan pregled alokacije sredstava prema prioritetima i ciljevima Strategije. Pregledom grafova je vidljivo je da najveća alokacija sredstava predviđena za CILJ 2 Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama (50%), te za njegov prioritet 2.1. Zelena infrastruktura (47,61 %).

Grafikon 19. Pregled alokacije sredstava prema ciljevima i prioritetima Strategije

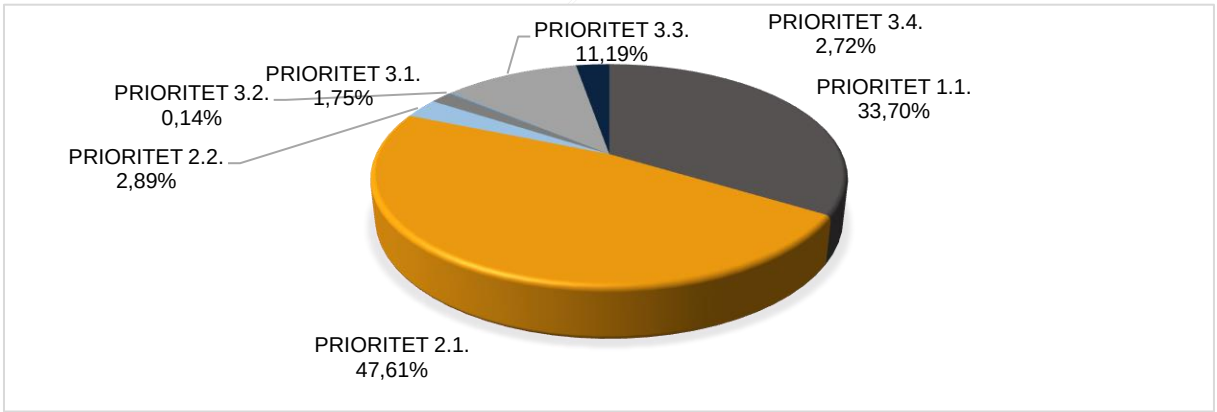

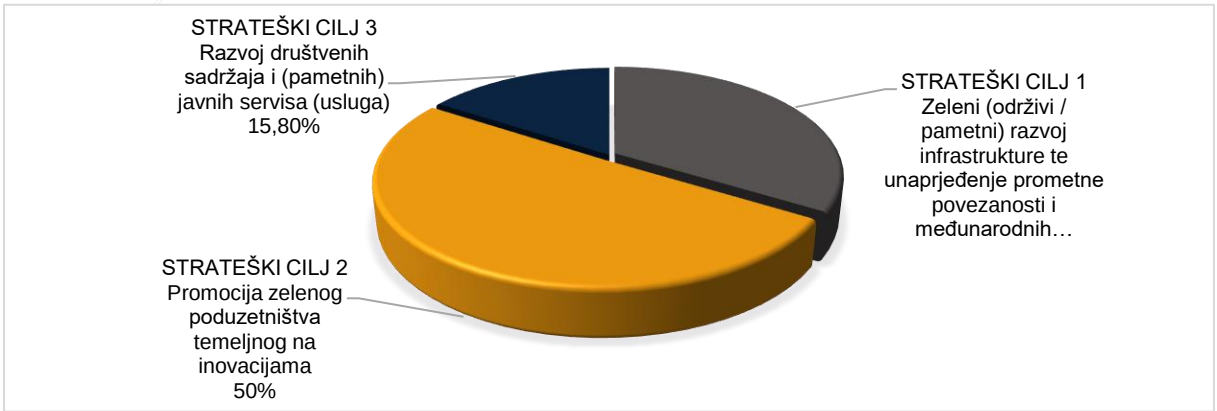

Izvor: Izrada autora

U nastavku je dan pregled alokacije sredstava prema godinama i ciljevima. Pregledom grafikona je vidljivo je da je najveća potrošnja sredstava predviđena u 2020. godini 306.134.469,30 kuna, dok se u 2019. godini očekuje najmanja potrošnja sredstava (63.680.451,39 kuna).

Grafikon 20. Pregled alokacije sredstava prema godinama i ciljevima.

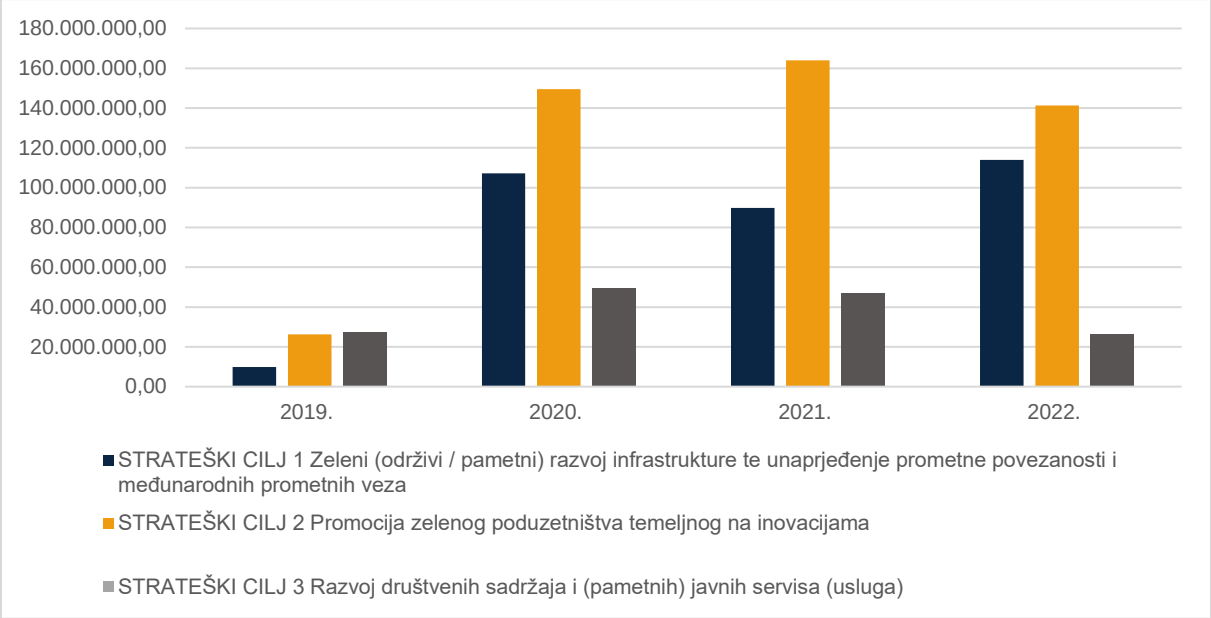

Izvor: Izrada autora

PROVEDBA STRATEGIJE RAZVOJA

Strategija razvoja Grada Ploča je javni dokument, te će se po usvajanju od strane Gradskog vijeća objaviti na službenim web stranicama Grada. Gradsko vijeće će proslijediti dokument svim poduzećima, ustanovama i institucijama u vlasništvu Grada, čime će se postići što veća dostupnost dokumenta. Po usvajanju dokument će biti predstavljen javnosti putem sredstava javnog priopćavanja u cilju upoznavanja dionika sadržajem dokumenta, te mogućnostima njegove nadopune. Pozivom objavljenim na web stranicama Grada javnosti bit će dana mogućnost za komentiranje i predlaganje novih ideja čime će se dodatno osigurati doprinos građana, poduzetnika, djelatnika javnih službi i svih ostalih zainteresiranih dionika.

Preduvjet za uspješno provođenje Strategije razvoja Grada Ploča svakako je uspostava kvalitetne provedbene strukture koja će nositi odgovornost za uspješnu realizaciju Strategije. O provođenju Strategije razvoja Grada Ploča redovno će se razgovarati na Gradskim kolegijima te će se o napretku izvještavati Gradsko vijeće i javnost. Pri izradi proračuna i proračunskih akata kreirat će se poveznice sa strategijom razvoja. Za provedbu Strategije razvoja odgovoran je Grad Ploče, a provedba obuhvaća sve upravne odijele u Gradskoj upravi ovisno o prirodi razvojnog projekta. Unutar Grada imenovat će se osoba koja će biti zadužena za ažuriranje razvojnih projekata unutar baze projekata te za sastavljanje redovnih izvješća o provedbi razvojnih projekata. Također će se za svaki razvojni projekt unutar Jedinstvenog upravnog odjela Grada, ovisno o naravi, imenovati odgovorna osoba koja će pratiti napredak pojedinog razvojnog projekta i o tome izvještavati osobu zaduženu za ažuriranje razvojnih projekata.

Slika 23. Zaduženja za implementaciju

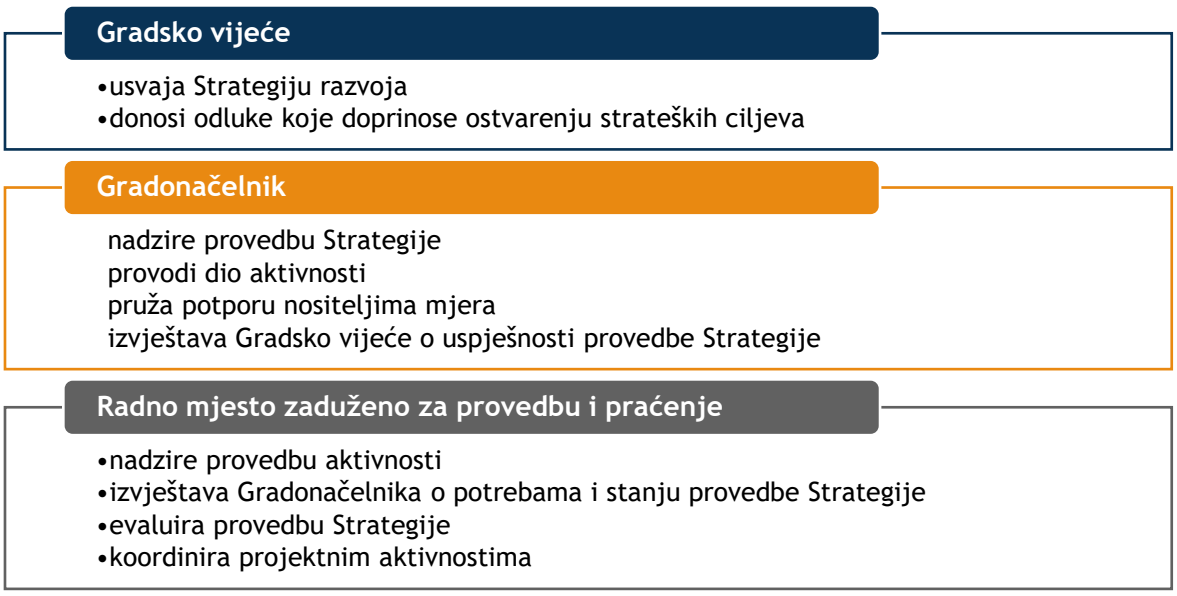

POSTUPAK PRAĆENJA PROVEDBE

U ovom poglavlju opisanu su načini praćenja, kontrole i vrednovanje dokumenta.

Tim ljudi koji je zadužen za praćenje Strategije razvoja Grada Ploča pomno prati razvoj situacije vezano za provođenje Strategije. Praćenje podrazumijeva stupanj usklađenosti aktivnosti poduzetih prema Strategiji razvoja, promjene u procjeni troškova, zatim uključuju razloge tih promjena te njihov očekivani utjecaj na provođenje Strategije. Ukoliko dođe do bilo kakve od spomenutih promjena, kao i promjena u raspodjeli odgovornosti za provođenje Strategije, takve promjene se evidentiraju. Kada tim zadužen za praćenje uoči značajnije razlike između planiranog i stvarnog provođenja Strategije, njegov zadatak je pojasniti kako i zašto je došlo do tih razlika. Odgovorni za provođenje određenih projekata također trebaju reći timu zaduženom za praćenje na koji način očekuju da se nastavi s provođenjem Strategije te opisati sve promjene koje bi mogle poboljšati provođenje Strategije. Praćenje, pregled i vrednovanje kvalitete provedbe Strategije razvoja Grada Ploča provoditi će se na kraju svake godine, te će se izraditi izvješće u mjesecu siječnju svake godine za prethodnu godinu. U svrhu praćenja provedbe uspostaviti će se sustav indikatora koji će koristiti kao u svrhu ocjene stupanja implementacije razvojnih mjera.

Za potreba postupka praćenja provedbe Strategije razvoja Grad Ploče će izraditi popratni dokument u kojem će se navesti izlazni pokazatelji putem kojih će se pratiti provedba Strategije.

USKLAĐENOST S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Strategija razvoja Grada Ploča za razdoblje do 2022. usklađen je sa strateškim ciljevima EU i relevantnim nacionalnim okvirom Republike Hrvatske. U nastavku je dan pregled ključnih strateških dokumenata s kojim je usklađen Strategija razvoja Grada Ploča.

Europa 2020 - Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

Krovna strategija na razini EU – Europa 2020 - je usmjerena na poticanje rasta koji je pametan, održiv i uključiv kroz poticanje ulaganja u obrazovanje, energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije te smanjenje siromaštva. Razvojni ciljevi Grada Ploča su u cijelosti usklađeni sa sva 3 europska prioriteta.

Provedbom strateških ciljeva namjerava se potaknuti dionike na korištenje obnovljivih izvora energije čime se direktno doprinosi održivom razvoju i zelenoj ekonomiji. Također se provedbom ciljeva želi potaknuti na razvoj poduzetništva na području Grada čime će se doprinijeti povećanju zapošljavanja i smanjenju siromaštva lokalnog stanovništva (uključivi rast). Osim s uključivim rastom provedbom mjera iz definiranih strateških ciljeva želi se potaknuti obrazovanje putem kojeg će se unaprijediti ljudski potencijal i podići postojeća razina znanja i kompetencija (pametni rast).

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Predmetna Strategija tj. njeni ciljevi usklađeni su s prioritetnim osima Operativnog programa konkurentnost i kohezija za razdoblje 2014.-2020. Direktna usklađenost se postiže kroz:

- Prioritetna os 2: Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije putem kojeg se razvija infrastruktura širokopojasne mreže za maksimalno povećanje socijalne i ekonomske dobrobiti, te povećati korištenje IKT-a u komunikaciji između građana i javne uprave putem uspostave IKT koordinacijske strukture i softverskih rješenja
- Prioritetna os 3: Poslovna konkurentnost putem kojeg se promiče poduzetništvo, posebno olakšavajući ekonomsko iskorištavanje novih ideja i poticanje stvaranja novih poduzeća
- Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije
- Prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa - Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine i to putem ulaganja u sektor otpada kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine unije i zadovoljile potrebe smanjenja količina otpada koje se odlažu na odlagališta.

Pregledom ciljeva Strategije razvoja Grada Ploča vidljivo je da su ciljevi strategije usklađeni s Prioritetnim osima OPKK.

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Osnovni cilj Operativnog programa učinkoviti ljudski potencijali je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Strategija razvoja Grada Ploča svoj će doprinos ostvarivanju ovih ciljeva dati usklađivanjem ciljeva Strategije sa ciljevima koji su navedeni u Operativnom programu. Direktna usklađenost postiže se kroz investicijske prioritete 8, 9, 10 i 11 OPULJP.

Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske

Razvoj energetske politike u Hrvatskoj obilježen je procesom pristupanja EU, te su njeni ciljevi usklađeni s ciljevima definiranima na razini EU. Glavni ciljevi energetske politike RH su sigurnost opskrbe energije, konkurentnost energetskog sustava i održivost ekonomskog razvitka. Strategije energetske politike ima za cilj izgraditi sustav uravnoteženog razvoja odnosa između sigurnosti opskrbe energijom, konkurentnosti i očuvanja okoliša, koji će građanima i gospodarstvu omogućiti kvalitetnu, sigurnu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom. Takva opskrba energijom preduvjet je gospodarskog i socijalnog napretka[22]. Provedbom mjera iz definiranih strateških ciljeva vidljivo je da je Strategija usklađena s ciljevima Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske. Navedenim mjerama potaknuti će se energetski održivi razvoj koji se očituje u energetskoj infrastrukturi i unaprjeđenju energetske učinkovitosti.

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.

Strateški ciljevi Grada Ploča povezani su sa strateškim ciljevima Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. ima 3 strateška cilja: SC1 Brži gospodarski rast temeljen na integraciji tržišta i institucionalnim reformama, SC2 Viša stopa zaposlenosti i SC3 Promicanje održivog razvoja. Provođenjem strateških ciljeva Grada doprinijeti će se poboljšanju turističkih usluga te će se temeljem toga otvarati nova radna mjesta koja su inducirana turističkom aktivnošću na području Grada. Uspostavom turističke infrastrukture na području Grada očekuje se povećanje turističke potrošnje te samim time doprinos ciljevima navedenim u Strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine.

Strategija razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020.

Ciljevi strategije usklađeni su s strateškim ciljevima SC1 Poboljšanje ekonomske uspješnosti - unapređenje ekonomske uspješnosti maloga gospodarstva u sektorima prerađivačke industrije i usluga većim ulaganjem u R&D, višim stupnjem inovacija, rastom izvoza te daljnjim razvojem poslovnih mreža i povezanosti; SC2 Poboljšan pristup financiranju - Razvijanje raznih financijskih mogućnosti za subjekte maloga gospodarstva i uklanjanje financijskog jaza za malo gospodarstvo; SC3 Promocija poduzetništva - pružanje potpore osnivanju novih poduzeća, povećanje broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju

[22] Strategija energetskog razvoja RH

potporu poduzetnicima kako bi se na taj način pridonijelo ravnomjernijem i uravnoteženom razvoju hrvatskih regija.

Županijska razvojna strategija

Županijska razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije koja je izrađena za razdoblje 2016.-2020. definira 3 cilja: SC1 Povećati konkurentnosti i uspostaviti održivi gospodarski rast i razvoj, SC2 Poboljšati održivo upravljanje prostorom, resursima i infrastrukturom, SC3 Poboljšati kvalitetu života i osnažiti institucionalni kapacitet, ljudski i društveni kapital. Kao što je vidljivo, svi prethodno navedeni ciljevi integrirani su u Strategiju razvoja Grada Ploča, čime se na direktan način daje doprinos ostvarenju ciljeva na višoj, županijskoj razini.

AKCIJSKI PLAN ZA TROGODIŠNJE RAZDOBLJE

Akcijski plan predstavlja provedbeni dokument koji služi za operacionalizaciju i provedbu Strategije razvoja, a omogućuje cjelovit pregled, strukturu te razradu svih aktivnosti, programa i projekata potrebnih za provedbu Strategije u određenom (trogodišnjem) razdoblju, počevši od prve godine provedbe Strategije, a revidira se jednom godišnje na temelju informacija sadržanih u Izvješću o provedbi Strategije razvoja. Akcijski plan je podloga za kontrolu i nadzor provedbe čime postaje alat za razvojno upravljanje. U nastavku dokumenta dan je pregled tijeka provedbe Strategije razvoja, te je dana procjena broja projekata unutar programskog razdoblja 2019. – 2020.

Akcijski plan provedbe Strategije razvoja razmatra koje vrste aktivnosti predviđa Grad kako bi postigao ciljeve Strategije, tko će biti odgovoran za provedbu aktivnosti, vremenski okvir kada će se odvijati aktivnosti, te koja su financijske sredstva za koju aktivnost predviđena.

Tijek provedbe Strategije razvoja unutar programskog razdoblja 2019. – 2021.

Tijek provedbe sadrži glavne aktivnosti i njihov slijed u razdoblju 2019.-2021. godine. Akcijski plan provedbe prati tijek provedbe Strategije na nivou svake godine unutar programskog razdoblja 2019. – 2021., te razmatra koje vrste aktivnosti predviđa Grad za postizanje ciljeva, tko je odgovoran za provedbu aktivnosti, vremenski raspored provedbe strategije, te financijska sredstva za aktivnosti.

Praćenje provedbe Strategije odvijati će se na trogodišnjoj osnovi. Izvješćima će se osigurati informacije o provedenim aktivnostima s podacima o nositeljima provedbe, uključenim financijskim sredstvima (i njihovim izvorima) te ostvarenim ili anticipiranim rezultatima.

Tablica 52. Akcijski plan provedbe Strategije razvoja Grada Ploča

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	2019.	2020.	2021.
1. Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unapređenje prometne povezanosti i međunarodnih prometnih veza	1.1. Unaprjeđenje infrastrukture na području Grada Ploča	*1.1.1. Izgradnja i opremanje sortirnice u Pločama*	*Grad Ploče*	0,00%	100,00%	0,00%
				0,00	6.000.000,00	0,00
		1.1.2. Izgradnja i opremanje postrojenja za biološku obradu biootpada u Pločama	*Grad Ploče*	0,00%	100,00%	0,00%
				0,00	6.000.000,00	0,00
		1.1.3. Sanacija odlagališta Lovornik	*Grad Ploče, FZOEU, Općina Gradac, Općina Slivno-Ravno*	8,06%	30,00%	10,00%
				1.250.000,00	4.650.000,00	1.550.000,00
		1.1.4. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevni otpad	*Grad Ploče*	0,00%	100,00%	0,00%
				0,00	5.000.000,00	0,00
		1.1.5. Provedba informativno-edukativne kampanje "Zeleni val - održivo gospodarenje otpadom"	*Grad Ploče*	90,00%	10,00%	0,00%
				529.200,00	58.800,00	0,00
		1.1.6. Dovršetak izgradnje magistralnog cjevovoda Ploče-Komin	*JU Izvor Ploče*	0,00%	50,00%	50,00%
				0,00	5.000.000,00	5.000.000,00
		1.1.7. Izgradnja vodocrpilišta "Modro oko"	*JU Izvor Ploče*	0,00%	0,00%	0,00%
				0,00	0,00	0,00
		1.1.8. Sanacija dijela vodoopskrbne mreže Staševica-Spilice-Crpala-Gnječi	*Grad Ploče, Grad Vrgorac*	10,00%	70,00%	20,00%
				650.000,00	4.550.000,00	1.300.000,00
		1.1.9. Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacija vodoopskrbne mreže Aglomeracije Ploče	*JU Izvor Ploče*	1,00%	34,00%	35,00%
				1.550.000,00	52.700.000,00	54.250.000,00
		1.1.10. Izrada studijske i projektno tehničke dokumentacije za Aglomeraciju Komin - Banja	*JU Izvor Ploče*	50,00%	50,00%	0,00%
				500.000,00	500.000,00	0,00
		1.1.11. Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda i sanacija dijela vodopskrbne mreže Aglomeracija Komin-Banja	*JU Izvor Ploče*	0,00%	0,00%	0,00%
				0,00	0,00	0,00
		1.1.12. Rekonstrukcija vodoopskrbne mreže u svrhu smanjenja gubitaka vodoopskrbnog sustava Ploče	*JU Izvor Ploče*	30,00%	30,00%	40,00%
				750.000,00	750.000,00	1.000.000,00
		1.1.13. Poboljšanje vodoopskrbe u naselju Komin	*JU Izvor Ploče, Hrvatske vode*	0,00%	40,00%	30,00%
				0,00	1.196.280,00	897.210,00
		1.1.14. Poboljšanje vodoopskrbe u naselju Rogotin	*JU Izvor Ploče, Hrvatske vode*	100,00%	0,00%	0,00%
				500.000,00	0,00	0,00
		1.1.15. Povećanje sigurnosti u vodoopskrbi južnog dijela grada Ploča i Luke Ploče	*JU Izvor Ploče, Hrvatske vode*	20,00%	80,00%	0,00%
				154.000,00	616.000,00	0,00
		1.1.16. Izrada katastra vodova i GIS baze vodoopskrbne mreže	*JU Izvor Ploče, Hrvatske vode*	20,00%	80,00%	0,00%
				400.000,00	1.600.000,00	0,00
		1.1.17. Optimizacija Nadzorno – upravljačkog sustava vodoopskrbne mreže	*Grad Ploče, Hrvatske vode*	20,00%	80,00%	0,00%
				100.000,00	400.000,00	0,00
		1.1.18. Sustav navodnjavanja Donja Neretva	*DNŽ, Hrvatske vode*	0,00%	20,00%	40,00%
				0,00	5.000.000,00	10.000.000,00
		1.1.19. Zbrinjavanje viška vode i izgradnja sustava navodnjavanja za polje "Jezero"	*Grad Ploče, Hrvatske vode*	10,00%	20,00%	30,00%
				1.000.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00
		1.1.20. Uređenje komunalne lučice "Mala Pošta" u Pločama, dodatni vezovi	*Grad Ploče, Županijska lučka uprava Dubrovačko - neretvanske županije*	4,00%	40,00%	28,00%
				200.000,00	2.000.000,00	1.400.000,00
		1.1.21. Implementacija WIFI slobodnog interneta na području Grada Ploča	*Grad Ploče*	100,00%	0,00%	0,00%
				113.000,00	0,00	0,00
		1.1.22. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - javne površine	*Grad Ploče*	15,00%	20,00%	30,00%
				45.000,00	60.000,00	90.000,00
		1.1.23. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - fasade	*Grad Ploče*	100,00%	0,00%	0,00%
				75.000,00	0,00	0,00
		1.1.24. Cjelovito arhitektonsko rješenje vizure Grada - parkovi	*Grad Ploče*	100,00%	0,00%	0,00%
				100.000,00	0,00	0,00
		1.1.25. Uvođenje linije Ortona - Ploče	*Grad Ploče*	0,00%	33,00%	35,00%
				0,00	2.970.000,00	3.150.000,00
		1.1.26. Sanacija "Škanja", očuvanje mikrolokacije	*Udruga Škanj, Grad Ploče, Grad Metković, Lučka uprava Ploče, Plovput, Hrvatske vode, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, Ministarstvo zaštite okoliša i udruge iz područja zaštite okoliša iz Neretve*	0,00%	30,00%	30,00%
				0,00	1.200.000,00	1.200.000,00
		1.1.27. Helidrom	*Grad Ploče*	0,00%	0,00%	100,00%
				0,00	0,00	2.000.000,00
		1.1.28. Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje prometne infrastrukture (prometnice, tuneli, raskrižja i kružni tokovi) na području Grada Ploča	*Grad Ploče*	10,00%	30,00%	30,00%
				1.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00
		1.1.29. Sanacija klizišta na području Grada Ploča	*Grad Ploče*	20,00%	40,00%	40,00%
				1.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00
UKUPNO				**9.916.200,00**	**107.251.080,00**	**89.837.210,00**

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	2019.	2020.	2021.
2. Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama	2.1. Zelena infrastruktura	*2.1.1. Suvenir grada Ploča*	*Grad Ploče*	60,00%	40,00%	0,00%
				30.000,00	20.000,00	0,00
		2.1.2. ATT (Adriatic Tank Terminals) - 2. faza terminala za tekuće terete: Grupa 200	*Adriatic Tank Terminals d.o.o.*	0,00%	30,00%	30,00%
				0,00	31.500.000,00	31.500.000,00
		2.1.3.Mini hidroelektrana "PLOČE 2 MW"	*Privatni investitor*	11,00%	50,00%	39,00%
				8.250.000,00	37.500.000,00	29.250.000,00
		2.1.4. Suhi vez i remont brodova	*Privatni investitor*	30,00%	40,00%	30,00%
				3.000.000,00	4.000.000,00	3.000.000,00
		2.1.5. Luka nautičkog turizma "Ploče"	*Grad Ploče, Privatni investitor*	0,00%	6,67%	46,67%
				0,00	5.000.000,00	35.000.000,00
		2.1.6. Izgradnja solarne elektrane na području grada Ploča	*Grad Ploče, Privatni investitor*	1,00%	39,00%	30,00%
				1.150.000,00	44.850.000,00	34.500.000,00
		2.1.7. Razvoj infrastrukture poduzetničke zone "Vranjak"	*Grad Ploče*	0,43%	30,00%	30,00%
				100.000,00	6.900.000,00	6.900.000,00
		2.1.8. Razvoj Lučkog informacijskog sustava PCS Ploče za potrebe svih hrvatskih luka	*Lučka uprava Ploče, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Lučka uprava Rijeka,*	20,00%	50,00%	30,00%
				3.000.000,00	7.500.000,00	4.500.000,00
		2.1.9. Infrastrukturni razvoj turističke zone "Dobrogošće"	*Javno privatno partnerstvo*	0,00%	20,00%	40,00%
				0,00	7.000.000,00	14.000.000,00
		2.1.10. Financiranje mikrosolara putem financijskih zajmova građana i privatnih osoba	*PLORA d.o.o./Javno privatno partnerstvo*	25,00%	25,00%	25,00%
				87.500,00	87.500,00	87.500,00
		UKUPNO		**15.617.500,00**	**144.357.500,00**	**158.737.500,00**
	2.2. Poticanje poslovanja gospodarskih subjekata	*2.2.1.Razvijen Sustav virtualnih ureda za poduzetnike*	*Javno privatno partnerstvo*	0,00%	20,00%	30,00%
				0,00	30.000,00	45.000,00
		2.2.2. Certifikacija Grada - Grad s povoljnim poslovnim okruženjem (BFC certifikat)	*Grad Ploče*	0,00%	20,00%	30,00%
				0,00	0,00	100.000,00
		2.2.3. Izgradnja i opremanje poduzetničko-proizvodnog impulsnog centra u Pločama	*Dubrovačko-neretvanska županija*	100,00%	20,00%	30,00%
				10.069.650,61	0,00	0,00
		2.2.4. Savjetodavna pomoć poduzetnicima kod razvoja projekata i projektne dokumentacije za prijavu na fondove EU	*Grad Ploče*	25,00%	20,00%	30,00%
				18.750,00	18.750,00	18.750,00
		2.2.5. Program poticanja poduzetništva	*Grad Ploče*	25,00%	20,00%	30,00%
				300.000,00	300.000,00	300.000,00
		2.2.6. Program poticanja poljoprivrede	*Grad Ploče*	25,00%	20,00%	30,00%
				200.000,00	200.000,00	200.000,00
		2.2.7.Natječaj za najbolju poduzetničku ideju sa nagradnim financijskim fondom	*Razvojna agencija Grada Ploča*	25,00%	20,00%	30,00%
				20.000,00	20.000,00	20.000,00
		2.2.8 Izgradnja Agrocentra	*Grad Ploče*	0,00%	20,00%	30,00%
				0,00	4.500.000,00	4.500.000,00
		UKUPNO		**10.608.400,61**	**5.068.750,00**	**5.183.750,00**

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	2019.	2020.	2021.
3. Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)	3.1. Razvoj socijalnog kapitala lokalne zajednice	*3.1.1. Uspostava ureda za udruge (multimedijalna dvorana za udruge i kapaciteti za pomoć udrugama)*	*Grad Ploče, Razvojna agencija Grada Ploča*	45,00%	55,00%	0,00%
				135.000,00	165.000,00	0,00
		3.1.2. Savjetovalište za djecu i mlade s problemima u ponašanju	*GDCK Ploče , Grad Ploče, Centar za socijalnu skrb Ploče*	25,00%	25,00%	25,00%
				95.000,00	95.000,00	95.000,00
		3.1.3. Dječji vrtić Ploče - uvođenje dodatnih Programa predškolskog odgoja i produženog boravka	*Grad Ploče, Dječji vrtić Ploče*	33,33%	33,33%	33,33%
				1.746.760,73	1.746.760,73	1.746.760,73
		3.1.4. Dom za starije i nemoćne	*Grad Ploče, Dubrovačko - neretvanska županija, Republika Hrvatska*	0,00%	0,00%	50,00%
				0,00	0,00	2.500.000,00
		3.1.5. Povećanje dostupnosti usluga skrbi za starije i nemoćne	*Grad Ploče, Centar za socijalnu skrb*	33,33%	33,33%	33,33%
				1.333.333,33	1.333.333,33	1.333.333,33
		3.1.6. Uključivanje marginaliziranih skupina na tržište rada	*Grad Ploče, Hrvatski zavod za zapošljavanje*	50,00%	50,00%	0,00%
				393.754,11	393.754,11	0,00
		3.1.7. Lokalne inicijative za zapošljavanje, provedba certificiranih Programa, uključivanje teško zapošljivih skupina	*Grad Ploče, Hrvatski zavod za zapošljavanje, DUNEA*	50,00%	50,00%	0,00%
				475.166,74	475.166,74	0,00
		UKUPNO		**4.179.014,90**	**4.209.014,90**	**5.675.094,06**
	3.2. Poticanje razvoja društvene infrastrukture na području Grada	*3.2.1. Adaptacija galerijskog prostora i prostora zavičajne zbirke Doma Kulture*	*Grad Ploče, Pučko otvoreno učilište Ploče, DNŽ*	100,00%	0,00%	0,00%
				300.000,00	0,00	0,00
		3.2.2. Organizacija programa obrazovanja usklađenih sa potencijalnim razvojem gospodarstva	*Grad Ploče / Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa / Program Konkurentnost i kohezija, prioritet 10i*	100,00%	0,00%	0,00%
				450.000,00	0,00	0,00
		3.2.3. Uspostava novih Programa visokoškolskog obrazovanja	*Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Ploče*	0,00%	33,33%	33,33%
				0,00	200.000,00	200.000,00
		UKUPNO		**750.000,00**	**200.000,00**	**200.000,00**
	3.3. Unaprjeđenje javne infrastrukture Grada	*3.3.1. Uređenje kupališta na području grada Ploča i uređenje ušća Neretve*	*Grad Ploče*	32,00%	38,00%	30,00%
				1.600.000,00	1.900.000,00	1.500.000,00
		3.3.2. Uređenje Baćinskih jezera, biciklističke staze, šetnice i postavljanje turističkih atrakcija	*Grad Ploče*	2,00%	38,00%	30,00%
				100.000,00	1.900.000,00	1.500.000,00
		3.3.3. Uređenje športske lučice	*Grad Ploče, DNŽ, RH*	25,00%	25,00%	25,00%
				1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
		3.3.4. Izgradnja srednjoškolskog centra "Pod Prišnicom"	*DNŽ, Grad Ploče*	0,00%	25,00%	50,00%
				0,00	3.000.000,00	6.000.000,00
		3.3.5. Razvoj infrastrukture za sportsko-rekreativni turizam	*Grad Ploče*	0,00%	30,00%	40,00%
				0,00	1.050.000,00	1.400.000,00
		3.3.6. Unaprjeđenje sustava civilne zaštite – Sanacija i opremanje skloništa	*Grad Ploče*	25,00%	30,00%	25,00%
				62.500,00	75.000,00	62.500,00
		3.3.7. Unaprjeđenje sustava vatrodojave i zaštite od požara na području Grada Ploča	*Grad Ploče*	20,00%	30,00%	25,00%
				300.000,00	450.000,00	375.000,00
		3.3.8. Povećanje sigurnosti građana na području grada Ploča - implementacija sustava videonadzora	*Grad Ploče*	20,00%	80,00%	0,00%
				160.000,00	640.000,00	0,00
		3.3.9. Izgradnja turističkih/posjetiteljskih atrakcija na području grada Ploča – adrenalinski turizam	*Grad Ploče*	0,00%	30,00%	30,00%
				0,00	450.000,00	450.000,00
		3.3.10. Razvoj turističke destinacije - Muzej na otvorenom, evidentiranje i obnova kulturnih dobara na području grada Ploča, definiranje posjetiteljsko – tematskih ruta	*Grad Ploče, Turistička zajednica Grada Ploča*	0,00%	30,00%	30,00%
				0,00	900.000,00	900.000,00
		3.3.11. Rekonstrukcija šetnica i biciklističkih staza na području grada Ploča	*Grad Ploče, Turistička zajednica Grada Ploča*	2,00%	0,00%	50,00%
				200.000,00	0,00	5.000.000,00
		3.3.12. Uređenje gradske Plaže u Pločama u 3 faze	*Grad Ploče*	60,00%	40,00%	0,00%
				900.000,00	600.000,00	0,00
		3.3.13. Izgradnja novog dječjeg vrtića u MO Staševica	*Grad Ploče*	50,00%	50,00%	0,00%
				3.196.760,00	3.196.760,00	0,00
		3.3.14. Posjetiteljski centar "Vrata Neretve", rekonstrukcija stare škole u Baćini	*Grad Ploče*	70,00%	30,00%	0,00%
				2.186.075,89	936.889,67	0,00
		3.3.15. Edu - eko kompleks Trovro MO Rogotin	*Grad Ploče*	0,00%	45,00%	55,00%
				0,00	1.496.511,56	1.829.069,69
		3.3.16. Promatračnica za živi svijet - Baćinska jezera	*Grad Ploče*	0,00%	33,00%	33,00%
				0,00	216.963,18	216.963,18
		3.3.17. Uspostava, uređenje tematske pješačko biciklističke staze i objekata - ruta izvidnice (bunkeri)	*Grad Ploče, TZ Grada Ploča*	30,00%	35,00%	35,00%
				3.000.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00
		3.3.18. Uređenje kampa na ušću Neretve	*Grad Ploče / Privatni investitor*	30,00%	20,00%	50,00%
				1.074.000,00	716.000,00	1.790.000,00
		3.3.19. Olakšavanje pristupa društvenoj i komunalnoj infrastrukturi osobama s invaliditetom	*Grad Ploče*	25,00%	25,00%	25,00%
				100.000,00	100.000,00	100.000,00
		3.3.20. Dogradnja postojećeg dječjeg vrtića u Pločama ili izgradnja novog dječjeg vrtića u Pločama	*Grad Ploče , RH*	2,00%	33,00%	35,00%
				300.000,00	4.950.000,00	5.250.000,00
		3.3.21. Uspostava mreže šumske infrastrukture (šumske prometnice, traktorski putevi, poučne staze) i uređenje vidikovaca	*Grad Ploče*	50,00%	50,00%	0,00%
				3.000.000,00	3.000.000,00	0,00
		3.3.22. Revitalizacija i rekonstrukcija objekata u vlasništvu Grada Ploča	*Grad Ploče*	0,00%	50,00%	50,00%
				0,00	5.000.000,00	5.000.000,00
		UKUPNO		**17.179.335,88**	**35.078.124,40**	**35.873.532,87**

	3.4. Razvoj pametnih javnih servisa i korištenje obnovljivih izvora energije	*3.4.1. Digitalizacija evidencije površina na području Grada Ploča*	*DNŽ, Grad Ploče*	50,00%	50,00%	0,00%
				200.000,00	200.000,00	0,00
		3.4.2. Certifikacija Grada prema sustavu ISO 37000 - Standardi za pametne gradove	*Grad Ploče*	0,00%	100,00%	0,00%
				0,00	200.000,00	0,00
		3.4.3. Implementacija visokotehnoloških usluga u komunikaciji s građanima	*Grad Ploče*	20,00%	80,00%	0,00%
				60.000,00	240.000,00	0,00
		3.4.4. Program poticane stanogradnje - POS	*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja / Grad Ploče*	0,00%	30,00%	30,00%
				0,00	3.000.000,00	3.000.000,00
		3.4.5. Zamjena energetski neučinkovite rasvjete učinkovitom LED rasvjetom	*Grad Ploče*	30,00%	30,00%	30,00%
				1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
		3.4.6. Energetska obnova objekata u vlasništvu Grada	*Grad Ploče*	25,00%	25,00%	25,00%
				750.000,00	750.000,00	750.000,00
		3.4.7. Nabava komunalnih vozila za obavljanje poslova prikupljanja i odvoza otpada	*Grad Ploče, Komunalno održavanje doo*	40,00%	60,00%	0,00%
				2.000.000,00	3.000.000,00	0,00
		3.4.8. Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i kućno kompostiranje	*Grad Ploče, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost*	40,00%	60,00%	0,00%
				600.000,00	900.000,00	0,00
		3.4.9. Nabava sustava za elektronsku evidenciju odvoza otpada	*Grad Ploče, Komunalno održavanje doo*	40,00%	60,00%	0,00%
				120.000,00	180.000,00	0,00
		3.4.10. Implementacija pametnih servisa u radu gradske uprave	*Grad Ploče*	100,00%	0,00%	0,00%
				200.000,00	0,00	0,00
	UKUPNO			**5.430.000,00**	**9.970.000,00**	**5.250.000,00**

OPIS TABLICA

Tablica 1. Podaci o Gradu Pločama u odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju 7
Tablica 2. Struktura stanovništva prema spolu i starosti 14
Tablica 3. Trgovačka društva na području Grada Ploča od 2012. do 2016. godine 17
Tablica 4. Struktura djelatnosti trgovačkih društava na području Grada Ploča od 2012. do 2016. godine prema NKD 2007. klasifikaciji 18
Tablica 5. Trgovačka društva na području Grada Ploča prema pravno-ustrojbenom obliku 2016. godine 19
Tablica 6. Obrti na području Grada Ploča prema NKD 2007. klasifikaciji djelatnosti 20
Tablica 7. Broj poljoprivrednih gospodarstava i ARKOD parcela prema grupama s obzirom na ukupnu površinu ARKOD parcela (ha) poljoprivrednika po naseljima na području Grada Ploča na dan 31. prosinca 2016. g. 25
Tablica 8. Broj poljoprivrednih gospodarstva prema tipu nositelja na području Grada Ploča i Dubrovačko-neretvanske županije na dan 31. prosinca 2016. g. 25
Tablica 9. Školska sprema nositelja / odgovorne osobe na dan 31. prosinca 2016. g. 26
Tablica 10. Podaci o ARKOD parcelama prema vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Grada Ploča na dan 31. prosinca 2016. 27
Tablica 11. Poljoprivredne površine u Gradu Pločama prema vrstama kultura koje se na njima uzgajaju na dan 31. prosinca 2016. g. 27
Tablica 12. Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrednika na području Grada Ploča i u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 14. prosinca 2015. g..... 28
Tablica 13. Uzgoj pčela i proizvodnja meda u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama iz Upisnika poljoprivrednika na dan 14. prosinca 2015. g. 28
Tablica 14. Vrsta objekata i broj smještajnih jedinica na području Grada Ploča..... 29
Tablica 15. Dolasci i noćenja na području Grada Ploča od 2013. do 2016. godine..... 29
Tablica 16. Broj dolazaka i noćenja turista u naseljima po mjesecima za 2016. godinu.... 31
Tablica 17. Broj dolazaka i noćenja turista u naseljima prema vrsti objekta za 2016. godinu 32
Tablica 18. Popunjenost smještajnih kapaciteta u 2016. godini..... 32
Tablica 19. Ugostiteljsko-turistička namjena u izdvojenom građevinskom području..... 33
Tablica 20. Ugostiteljsko-turistička namjena unutar građevinskog područja naselja 33
Tablica 21. Broj zaposlenih stanovnika prema starosti i zanimanju na području Grada Ploča (Popis stanovništva 2011.) 34
Tablica 22. Broj zaposlenih prema područjima djelatnosti u Gradu Pločama (Popis stanovništva 2011.) 35
Tablica 23. Oblici pomoći unutar socijalnog programa Grada Ploča 39
Tablica 24. Broj upisanih đaka u Srednju škola fra Andrije Kačića Miošića po godinama i usmjerenjima 49
Tablica 25. Popis zaštićenih kulturnih dobara na prostoru Grada Ploča..... 51
Tablica 26. Mreža sportskih objekata na području Grada Ploča 56
Tablica 27. Broj stanovnika prema vjerskoj pripadnosti na području Grada Ploča i u Dubrovačko-neretvanskoj županiji..... 57
Tablica 28. Građanski i vjerski brakovi sklopljeni 2014. godine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama 57
Tablica 29. Stanovanje i javne zgrade u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Pločama 58
Tablica 30. Uključenost domaćinstava u sustav gospodarenja otpadom 60
Tablica 31. Kartirani morski stanišni tipovi 67
Tablica 32. Kartirani kopneni stanišni tipovi 68
Tablica 33. Ugrožene i strogo zaštićene biljne vrste na području Grada Ploča 69
Tablica 34. Vrste sisavaca procijenjene ugroženosti na području Grada Ploča 69
Tablica 35. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste ptica na području Grada Ploča 71

Tablica 36. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste vodozemaca na području Grada Ploča 72
Tablica 37. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste riba na području Grada Ploča 73
Tablica 38. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste danjih leptira na području Grada Ploča 74
Tablica 39. Vrste procijenjene ugroženosti i strogo zaštićene vrste vretenaca na području Grada Ploča 74
Tablica 40. Područja ekološke mreže RH (NATURA 2000) na području Grada Ploča 75
Tablica 41. Prometna povezanost Grada Ploča 76
Tablica 42. Kapaciteti telekomunikacijskih postrojenja 80
Tablica 43. Prihodi Proračuna Grada Ploča za 2016. godinu 91
Tablica 44. Struktura prihoda proračuna grada Ploča ostvarenih u 2016. godini 91
Tablica 45. Usporedba ostvarenih prihoda Proračuna Grada Ploča u prethodnih šest godina (u kn) 91
Tablica 46. Planirani i ostvareni prihodi od poreza Grada Ploča 92
Tablica 47. Neporezni prihodi i pomoći Grada Ploča 94
Tablica 48. Kapitalni prihodi Grada Ploča 95
Tablica 49. Udruge na području Grada Ploča 97
Tablica 50. Izvršenje programa civilnog društva na području Grada Ploča u 2016. godini . 99
Tablica 51. Financijski plan Grada Ploča za razdoblje do 2022. godine 127
Tablica 52. Akcijski plan provedbe Strategije razvoja Grada Ploča 144

POPIS SLIKA

Slika 1. Položaj Dubrovačko-neretvanske županije 5
Slika 2. Položaj Grada Ploča u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 6
Slika 3. Administrativne granice Grada Ploča 7
Slika 4. Poduzetnička zona Vranjak 23
Slika 5. Poslovna zona Vranjak s označenim slobodnim parcelama 23
Slika 6. Planirana poslovna zona Staševica 24
Slika 7. Zgrada centralnog objekta Dječjeg vrtića u PLočama 43
Slika 8. Prikaz idejnog projekta novog dječjeg vrtića u Pločama 44
Slika 9. Osnovna škola u Kominu 46
Slika 10. Orto-foto karta šireg područja odlagališta Lovornik..... 61
Slika 11. Prometni sustav Grada Ploča 78
Slika 12. Vodoopskrbni sustav Grada Ploča 83
Slika 13. Postojeći sustav za odvodnju otpadnih voda (kanali i postrojenje u središtu Grada Ploča) 84
Slika 14. Postojeća kanalizacija u Rogotinu 85
Slika 15. Područje aglomeracije Ploče 86
Slika 16. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) Ploče 87
Slika 17. Facebook profil Grada Ploča 88
Slika 18. Twitter profil Grada Ploča 89
Slika 19. Web-stranica Grada Ploča 89
Slika 20. Strateški ciljevi 111
Slika 21. Red prvenstva gospodarenja otpadom.....113
Slika 22.Shema Vizije, ciljeva i prioriteta Grada Ploča 116
Slika 23. Zaduženja za implementaciju 138

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Količina padalina za 2016. godinu, hidrometeorološka postaja Ploče 11
Grafikon 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika u Gradu Pločama 13
Grafikon 3. Ukupan broj stanovnika Grada Ploča po naseljima prema posljednjim dvama popisima stanovništva 14
Grafikon 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Ploča od 2012. do 2016. godine 15
Grafikon 5. Migracijska obilježja stanovništva Grada Ploča od 2011. do 2013. godine 16
Grafikon 6. Osiguranici na području Grada Ploča od 2013. do 2016. godine..... 36
Grafikon 7. Nezaposleno stanovništvo prema spolu na području Grada Ploča 2011.-2016.. 36
Grafikon 8. Nezaposleno stanovništvo Grada Ploča prema razini obrazovanja od 2011. do 2016. godine 37
Grafikon 9. Izvori financiranja stanovnika Grada Ploča prema Popisu stanovništva 2011. godine..... 37
Grafikon 10. Korisnici mirovina na području Grada Ploča od 2013. do 2016. godine 38
Grafikon 11. Broj zaposlenika i upisanih učenika OŠ Vladimir Nazor od 2011. do 2016. godine..... 45
Grafikon 12. Broj zaposlenika i upisanih učenika OŠ „Ivo Dugandžić – Mišić“ od 2011. do 2016. godine 47
Grafikon 13. Broj zaposlenika i upisanih učenika u Srednju škola fra Andrije Kačića Miošića od 2011. do 2015. godine 48
Grafikon 14. Struktura poreznih prihoda ostvarenih u 2016. godini..... 92
Grafikon 15. Prihodi od poreza, poreza i prireza na dohodak te neporezni prihodi i pomoći u razdoblju 2011. – 2016. godine (u kn)..... 93
Grafikon 16. Struktura neporeznih prihoda i pomoći proračuna Grada Ploča ostvarenih u 2016. godini 94
Grafikon 17. Područja djelatnosti udruga..... 97
Grafikon 18. Financiranje mjera Strategije razvoja prema izvorima financiranje.....136
Grafikon 19. Pregled alokacije sredstava prema ciljevima i prioritetima Strategije 136
Grafikon 20. Pregled alokacije sredstava prema godinama i ciljevima.....137